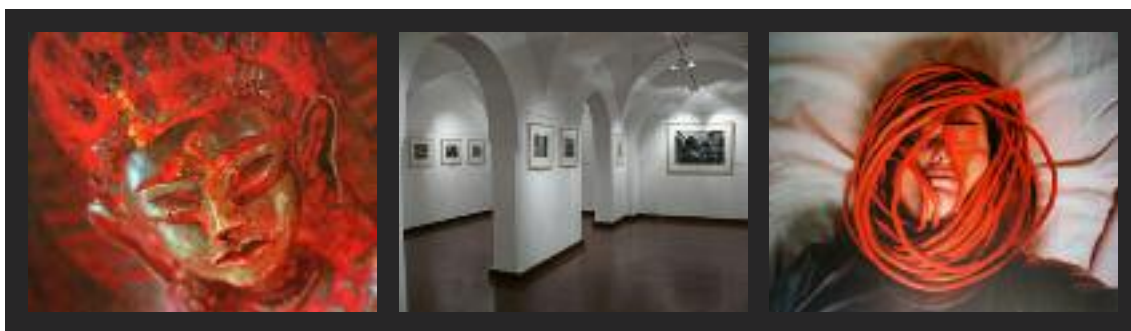

Bakalářská práce

Václav Němec

Fotografické výstavy a galerie v Českých Budějovicích po roce 1989

Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Institut tvůrčí fotografie
Opava, 2010

Bakalářská práce

Václav Němec

**Fotografické výstavy a galerie
v Českých Budějovicích po roce 1989**

**Photographic expositions and galleries
in České Budějovice after 1989**

Obor: Tvůrčí fotografie

Vedoucí práce: Odb. as. Mgr. Václav Podestát

Oponent: RNDr. Petr Velkoborský, CSc.

Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Institut tvůrčí fotografie
Opava, 2010

Abstrakt:

Tato práce se zabývá fotografickým děním v Českých Budějovicích po „sametové revoluci“ v roce 1989. Jejím úkolem je zmapovat fotografické výstavy a galerie tohoto města, které se zabývají fotografií a intermediální tvorbou. Ve své práci jsem se snažil vyzdvihnout prezentace autorů, o kterých si myslím, že si prostor mé práce zaslouží a to jak pro svou formální tak zejména obsahovou úroveň.

Klíčová slova: výstavy, galerie, České Budějovice

Abstract:

This work is focusing on photography happenings in Ceske Budejovice after „Velvet Revolution“ in 1989. Its task is to map out photography exhibitions and galleries of this city, which focus on photography and inter-media creative work. In my work I tried to highlight presentations of authors about who I think , deserve the dedicated space in my work, and that is for its form and especially for its level of content.

Keywords: Expositions, galleries, České Budějovice

Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta

PŘEDKLÁDÁ:	ADRESA	OSOBNÍ ČÍSLO
NĚMEC Václav	Mánesova 11, České Budějovice	F507244

TÉMA ČESKY:

Fotografické výstavy a galerie v Českých Budějovicích po roce 1989

NÁZEV ANGLICKY:

Photography expositions and galleries in Ceske Budejovice after 1989

VEDOUcí PRÁCE:

Odb. as. Mgr. Václav PODESTÁT - ITF

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:

V této práci se snažím zmapovat fotografické dění, výstavy a galerie v Českých Budějovicích po roce 1989.

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

Fárová, Anna: Dvě tváře, Torst, Praha, 2009
Birgus, Vladimír, Mlčoch, Jan: Akt v české fotografii, Kant, Praha, 2000
Tůma, Michal: Sahara, DK ROH, České Budějovice, 1989
Fárová, Anna: Miro Švolík Cesta do středu, Argo, Praha, 2005
Macek, Václav: Peter Župnik, Vydavatelstvo Osveta, Martin, 1993
Macek, Václav: Kamil Varga, Fotofo, Bratislava, 1997
Birgus, Vladimír: Così nevyslovitelného, Kant, Praha, 2003
Pužmanová, Lenka: Amatérská fotografie v jižních Čechách po roce 1960
- bakalářská práce, ITF FPF SU v Opavě, Opava, 2002
Český dřevák: Praha, 2006

Podpis studenta: Datum:

Podpis vedoucího práce: Datum:

Podpis vedoucího katedry: Datum:

Děkuji mnohokrát za vedení práce, za konzultace a spoustu cenných rad odb. as. Mgr. Václavu Podestátovi.

Děkuji za výjimečnou laskavost při shromažďování materiálů k této práci a poskytování informací, bez kterých bych nemohl tuto práci napsat, galeristům a galeristkám, panu Miro Švolíkovi, Magdaleně a Jaroslavu Kutíšovým, paní Elišce Štěpánové, paní Daně Vitáskové, panu Michalu Tůmovi, paní Ivě Sedlákové, paní Aleně Schelové, panu Tomáši Kollarczykovi, paní Kateřině Příbylové, panu Davidu Veisovi, paní Bohuslavě Maříkové a panu Vlastimilu Bečvářovi.

Prohlašuji,
že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně a na základě uvedených pramenů a literatury.

Souhlasím se zveřejněním práce formou zařazení do Ústřední knihovny FPF SU v Opavě, knihovny Uměleckoprůmyslového muzea v Praze a na internetové stránky Institutu tvůrčí fotografie FPF SU v Opavě.

Opava, prosinec 2010

Václav Němec

OBSAH

1. Úvod	1
2. Galerie Nahoře	4
3. Galerie Pod kamennou žábou	32
4. Galerie Měsíc ve dne	56
5. Galerie Bazilika a Solnice	84
6. Dům umění / Galerie současného umění	106
7. Alšova jihočeská galerie - Wortnerův dům	124
8. Radniční výstavní síň	136
9. Kavárna Café Au Chat Noir	149
10. Komorní galerie U Schelů	154
11. Galerie Krajinská	159
12. Dům U Beránka	163
13. Galerie Českého rozhlasu	168
14. Galerie Fotoart	175
15. Kino Kotva	179
16. Ostatní galerie a fotografické výstavy	181
17. Závěr	193
18. Seznam použité literatury a informační prameny	195
19. Jmenný rejstřík	198

Když jsem se v roce 1998, coby úplný fotografický začátečník rozhodl, že se budu fotografií věnovat více než na amatérské bázi, nikdy jsem netušil, že se stanu součástí českobudějovické fotografické scény, ba co víc, že budu dramaturgem jednoho z výstavních prostorů tohoto fotografii zaslíbeného města. Stalo se a já jsem nahlédl pod pokličku všem galeristům, kurátorům a dramaturgům výstav. Poznal jsem spoustu lidí, kteří svůj volný čas, svojí energii a v některých případech i své prostředky věnují ve prospěch svých kolegů fotografů. Tato bakalářská práce je poděkováním všem těm báječným ženám a mužům, kteří nám umožňují, aby naše fotografická dílka našla své diváky, to z pozice vystavujících a aby „naše oči našli svou duševní potravu“, to z pozice návštěvníků výstav a galerií.

Václav Němec

Kurátor Galerie Bazilika a Solnice slovenský fotograf Miro Švolík a autor této práce.

Foto: Petr Drábek

ÚVOD

Proč jsem si vybral pro svoji bakalářskou práci téma **Fotografické výstavy a galerie v Českých Budějovicích po roce 1989**? Myslím si a to naprosto bez nadsázky, že město České Budějovice je městem fotografie. Sice nepamatuji doby, kdy v Jižních Čechách fungovalo více než 30 fotografických sdružení a v samotných Českých Budějovicích bylo hned několik fotoklubů. Ať už to byl v roce 1916 založený ČESKÝ KLUB FOTOGRAFŮ, který tu fungoval spolu s bohatě podporovaným fotografickým spolkem německým. Nepamatuji si ani dobu, kdy české fotografické avantgardě v letech 1930–38 udávala tón českobudějovická levicová avantgardní skupina Linie s významným básníkem, fotografem, grafikem, teoretikem a publicistou Josefem Bartuškou (*1898–†1963), která spolu se Skupinou 42 a Ra měla nemalý vliv na českou moderní fotografii. Nepamatuji si dobu největšího boomu amatérské fotografie v letech šedesátých a sedmdesátých minulého století, kdy v Českých Budějovicích existovalo hned několik fotoklubů (FOTOS, FOTAM, REGION 02, KKS) a to zde nejmenuji všechny zájmové kroužky a spolky, které fungovaly při různých kulturních institucích a závodních klubech. Ale pamatuji si dobu, kdy po sametové revoluci, to spíše než na „svobodný vzlet“ fotografie vypadalo na její totální pád. Galerii se nedostávaly peníze, fotokluby zaznamenaly značný odliv členů, málokomu z fotografů v porevolučním kvasu zbýval čas na fotografii a tak se začínalo opět od nuly. Postupně se sháněli sponzoři a mecenáši na nové projekty. Galerie se přeměnily na společnosti s ručením omezením, některé kavárny se proměnily ve výstavní prostory, jiné galerie začaly využívat peníze z grantů městských kulturních komisí, někteří nadšenci udělali galerie ze svých soukromých prostorů a fotografie jak bájný Fénix v Českých Budějovicích opět vstala z popela.

V dnešní době je ve městě, které má více než 100 000 obyvatel přes 20 výstavních objektů, z toho pět je jich ryze fotografických (Galerie Nahoře, Galerie Bazilika, kavárna Café Au Chat Noir, Galerie U Beránka a kino Kotva) a další v hojné míře, kromě výtvarného a užitého umění, vystavují i fotografii. Není neobvyklé, že během jednoho týdne se v Českých Budějovicích koná 5 až 6 vernisáží k fotografickým výstavám. Kladenský fotograf a galerista v jedné osobě Jiří Hanke (*1944) při své poslední návštěvě Českých Budějovic nazval toto město Městem fotografie.

V této bakalářské práci se budu snažit zmapovat místní fotografické dění, budu se věnovat jednotlivým galeriím, fotografickým výstavám a fotogra-

fickým projektům vzniklým na půdě města. Samozřejmě, že se nelze věnovat všem jednotlivým výstavám zvlášť. Bylo jich tu bezpočet. Budu se snažit zvýraznit ty výstavy a projekty, o kterých si myslím, že stojí za to se jim věnovat více. Město České Budějovice dalo české fotografické scéně mnoho význačných jmen. Budu jmenovat alespoň ty nejdůležitější. Avantgardní skupinu Linie, která měla ve svém středu taková jména, jako byl zde již zmíněný Josef Bartuška, malíř Karel Valter (*1909–†2006), ale i Áda Novák (*1912–†1990). Nesmím zapomenout na jednoho z nejvýraznějších představitelů inscenované fotografie a člena skupiny Setkání Michala Tůmu (*1947). Bývalé členy asi nejvýznamnější budějovické amatérské fotokupiny FOTOS, Josefa Ptáčka (*1946), Danu Vitáskovou (*1953), Jana Hampla (1924*–†2003), Františka Dvořáka (*1935–†1986), Milana Kníže (*1956), Zdeňka Stolbenka (*1959) a Františka Nárovce (*1954). Z mladších autorů bych jmenoval zejména výrazného autora Davida Boukala (*1971), absolventky pražské AVU Barboru Bálkovou (*1978), Evu Výbornou (*1965) a Věru Stuchelovou (*1973). A v neposlední řadě i konceptuálního umělce Jana Mahra (*1977), absolventa opavského Institutu tvůrčí fotografie. Fotograf Michal Tůma je majitelem fotografického vydavatelství Fotomida, které hlavně na počátku devadesátých let vydávalo spoustu monografií některých výrazných fotografických osobností tehdejší doby (Viléma Reichmanna, Jana Reicha či Tarase Kuščynského).

V Českých Budějovicích vznikl i netradiční putovní fotofestival mladých budějovických fotografů Martina Šálka (*1981), Jana Flašky (*1976) a Milana Křišťůfka (*1978) - Fotojotka. Své jméno si získává i projekt slovenského fotografa Miro Švolíka - Jihočeský výlov. A tak nikoho již nemůže překvapit, že *„právě v Českých Budějovicích byla téměř po padesáti letech objevena v popelnici maketa knihy 312. peruť, fotografa československého odboje v Anglii, Ladislava Sítenského, jejíž náklad skončil ve dnech komunistického převratu ve stoupě“*.⁽¹⁾ Nezbyvá než volně parafrázovat spolu s „klasiky“ z divadla Jára Cimrmana: „V Budějovicích by chtěl žít a vystavovat každý“.

(1) Musilová, Helena: Fotogenie identity, Kant, 2007, str. 77.

Leták k výstavě Galerie Bazilika Jihočeský výlov (2008)

GALERIE NAHOŘE

Senovážné náměstí 2, DK Metropol, České Budějovice

Nejstarší ryze fotografickou galerií v Českých Budějovicích je Galerie Nahoře, která spolu s chebskou galerií G4 je dokonce jednou z nejdéle sloužících galerií zabývajících se fotografií vůbec. Galerie Nahoře vznikla v roce 1976 a její první období sahá do roku 1991. V počátcích byl jejím zřizovatelem Dům kultury ROH, dnešní Dům kultury METROPOL a duchovním otcem člen tehdejší českobudějovické fotografické skupiny FOTAM Karel Skalický (*1943). Ten spolu s ředitelem tohoto kulturního domu PhDr. Jaromírem Schelem (*1940) stál u zrodu této jedinečné instituce. Galerie Nahoře byla v 80. letech v podstatě jedinou jihočeskou galerií, zabývající se výhradně prezentací fotografické tvorby a do roku 1991 se zde uskutečnilo na 150 fotografických výstav československých i zahraničních autorů a fotografických klubů. Součástí výstav byly i besedy s vystavujícími autory, které si získaly značnou oblibu mezi fotografy i laickou veřejností. Vystavovali zde takové fotografické veličiny své doby, jako skupina Epos (Horák, Košťál, Maršálek, Sikula - 1978), skupina Setkání (Balíček, Bílek, Borovička, Košťál, Kuščinskýj, Michl, Myška, Sikula, Tůma a Weinertová - 1979), František Drtikol (1983), Jiří Škoch (1984), Miloslav Stibor (1985), K. O. Hrubý (1986), Vilém Reichmann (1986), Taras Kuščynskyj (1988) a sportovní reportér Antonín Bahenský. Ze zahraničních autorů pak např. španělský fotograf José Maria Ribas Prous (1984), Poláci Zofie Nasierowská, Marek Szaniawsky a Anna Majewska (1984), litevský fotograf Valdis Braunus (1987), fotografové z Číny a sovětský fotograf Alexandr Kudrjavcev (1989). Poslední výstavou v režii Karla Skalického pak byla výstava amerického fotografa Roberta Lifsona (1991) a rakouského fotoklubu, sdružujícího se pod hlavičkou SK VOEST Linec (1991). Po roce 1989 zaznamenala klubová scéna značný odliv členů a amatérská fotografie zaznamenala pokles zájemců o ni. Některé fotokluby se rozpadly, galerie se potýkaly s nedostatkem peněz, které do této sféry nekonečně plynuly pod hlavičkou zájmové umělecké činnosti. Teprve v roce 2000, kdy počáteční nadšení „novou dobou“ trochu povadlo, se lidé začali vracet jak ke svým koníčkům, tak i do koncertních sálů, divadelních sálů a galerií. Galerie Nahoře nebyla výjimkou. Znovuzrození této galerie má na svědomí velmi obětavý a činnorodý českobudějovický fotograf Lubomír Lapka (*1924), který dostal v roce 2000 od ředitele DK Metropol nabídku, vést tento mezi amatérskými fotografy oblíbený prostor. Lapka byl v té době

členem nejstarší a zřejmě nejproslulejší českobudějovické fotografické skupiny FOTOS. Působil ve funkci sekretáře galerie tři roky (2000–2003), než mu delší působení znemožnily zdravotní problémy. Od roku 2003 převzala jeho funkci českobudějovická fotografka Bohuslava Maříková (*1950), která vede Galerii Nahoře v podstatě až do dnešních dnů. Na rozdíl od svých předchůdců, kteří se zabývali až na malé výjimky výhradně amatérskou fotografickou scénou, se Maříková snaží do své výstavní dramaturgie vnést i nějaké to zvučnější jméno známé spíše z profesionální fotografické scény. A tak je zcela běžné, že mezi plejádou vystavujících amatérských fotografů a fotoklubů se vyskytnou výstavy Vasil Stanka, Romana Sejkota, dokumentaristy Jana Voběrka, mladého talentovaného fotografa Filipa Singera či slovenské fotografky Petry Bošanské.

*První sekretář Galerie Nahoře
Karel Skalický*

*Kurátor Galerie Nahoře
Lubomír Lapka
v letech 2000–2003*

*Současná kurátorka Galerie
Nahoře Bohuslava Maříková*

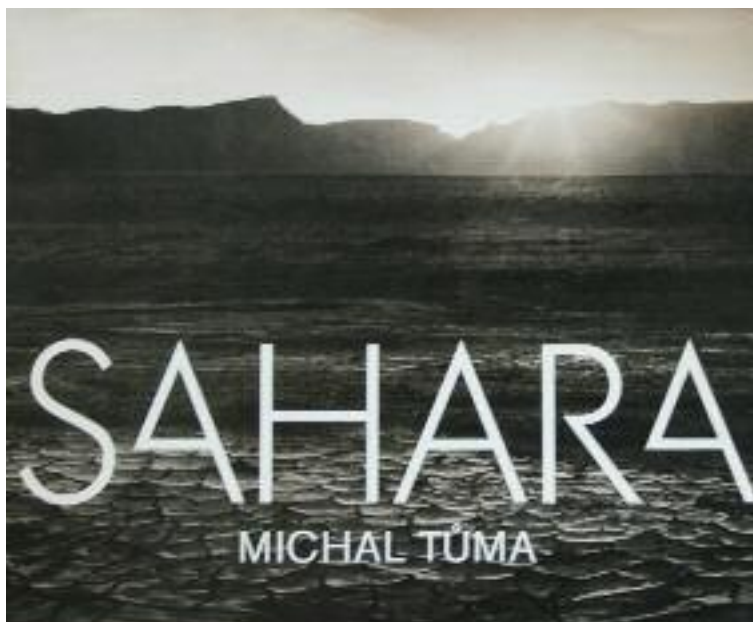
*Výstavní prostor Galerie Nahoře. Fotografie
je z vernisáže výstavy Miroslava Myšky *Lidé
tři světadílů* (2009). Vlevo galeristka Bohuslava
Maříková, uprostřed Miroslav Myška, vpravo
fotografka Dana Vításková.*

*Miloslav Stibor: z cyklu 15 fotografií
pro Henryho Millera (1968)*

1989

Rok 1989 byl v historii galerie rokem dvou velkých fotografických událostí. Tou první byla výstava s názvem **Jihočeská amatérská fotografie za posledních 50 let**, která byla uspořádána u příležitosti 150. výročí od vynálezu fotografie a představila celou plejádu amatérských fotografů ze všech v té době existujících, ale již i neexistujících fotoklubů. Tou druhou událostí byla komponovaná výstava Michala Tůmy (*1947) **Sahara**, která se uskutečnila v prvním respiriu DK ROH. Tůma podnikl v letech 1978–1981 s antropologem Dr. Janem Jelínkem DrSc. čtyři cesty do libyjské části Sahary kde nasbíral fotografický materiál nebývalé dokumentární a výtvarné kvality. Tůmův libyjský souputník Dr. Jelínek o tom píše v předmluvě stejnojmenné knihy: *„Během neúnavné několikaleté práce pronikl Michal Tůma do atmosféry a kouzla libyjské a zvláště saharské krajiny. Dokázal se sžít s duchem krajiny a lidí a svým uměleckým pohledem zachytit to nejdůležitější, nejcharakterističtější a nejkrásnější. Je ještě jiný svět, než ten, který ze svého každodenního života. Svět jiných tradic, věků už dávno minulých i svět volné nespoutané přírody“.*(1) Výstava i kniha měla mezi fotografickou veřejností skvělý ohlas.

Obálka fotografické publikace Sahara (1989) Michala Tůmy

(1) Tůma, Michal, Sahara, DK ROH České Budějovice, 1989.

1990

- 13. 1.–31. 1. 1990 **Lidová konzervatoř Krajského kulturního střediska**
- 2. 2.–28. 2. 1990 František Dostál
- 2. 3.–31. 3. 1990 Jaroslav Kytnar
- 3. 4.–30. 4. 1990 Krajské kolo Národní soutěže amatérských fotografů
- 14. 9.–30. 9. 1990 Ctirad Motl

Výstavní rok 1990 byl v GN „labutí písní“ pro některá jihočeská amatérská uskupení. Svoji poslední výstavu tu měla **Lidová konzervatoř Krajského kulturního střediska (absolventská výstava kurzu výtvarné fotografie)**, Skalického domovský fotoklub **FOTAM** (Skalický, Kozák, Bušek, Hoschna ad.) a sdružení jihočeských fotografů prezentujících se pod hlavičkou **REGION 02**. Značný odliv členů a reorganizace DK ROH, který byl jejich zřizovatelem, znamenal pozvolný zánik těchto skupin. REGION 02 bylo jakési volné uskupení jihočeských fotografů, kteří se rozhodli mapovat dění svého regionu. Číslo 02 v názvu skupiny znamenalo pořadí Jihočeského kraje podle tehdejšího rozdělení České republiky. Členy REGIONU 02 byli fotografové z několika jihočeských skupin. Ze skupiny FOTOS zde působili fotografové Jiří Plachý, Zdeněk Bárta, Jaroslav Klásek, ze skupiny FOKUS Jindřichův Hradec Otakar Gawlik a Felix Pašek. Ve skupině byli zastoupeni i fotografové z dalších fotoklubů regionu (Vodňany, Písek ad.). V témže roce proběhly v GN výstavy krajského kola Národní soutěže amatérských fotografů, brněnského fotografa Ctirada Motla, Jaroslava Kytnara a „věčného fotoamatéra“, fotografa nearanžovaných humorných scén Františka Dostála.

1991

- 8. 3. 1991 Fotografický okruh Šumava - Böhmerwald
- 1. 6.–31. 7. 1991 Robert Lifson USA
- 20. 9.–4. 11. 1991 Sk Voest Linz

Rok 1991 byl posledním rokem galerie pod vedením Karla Skalického. Svoji výstavní premiéru si zde odbyla zcela nová amatérská fotografická soutěž **Šumava - Böhmerwald**, americký fotograf Robert Lifson a na dlouhou dobu poslední výstavou galerie pak byla prezentace rakouského fotoklubu **SK VÖEST Linz**. Její oživení mělo přijít až za dlouhých 9 let.

Mapový okruh **Šumava - Böhmerwald** je příhraniční soutěž fotoklubů z jižních Čech, Dolního a Horního Rakouska. Vznikl v roce 1988 při spolupráci českobudějovického fotoklubu FOTOS a hornorakouského Fotogrüpe Neumarkt. Pravidelně se jí zúčastňovali a zúčastňují fotokluby z Českého Krumlova, Českých Budějovic, rakouského Linze, Neumarktu a dalších klubů šumavského regionu. Jejím hlavním tématem je Šumava, její krajina a lidé.

2000

7. 6.–30. 6. 2000	František Dvořák
4. 7.–29. 7. 2000	Jan Hampl
1. 8.–26. 8. 2000	Karolína Vaverková
31. 8.–25. 9. 2000	Fotos, Fotogrüpe Neumarkt
5. 10.–27. 10. 2000	Otakar Gawlik
1. 11.–22. 11. 2000	Jaromír Zumr ml. a st.
29. 11.–22. 12. 2000	Adolf Zíka

Rok 2000, rok opětovného vzkříšení Galerie Nahoře. Pomyslnými „princi“ byli fotograf Lubomír Lapka a ředitel DK Metropol (bývalý DK ROH) Ph.Dr. Jaromír Schel. Po zaniklé skupině Fotam převzala záštitu nad galerií Lapkova „rodná“ skupina Fotos a prvními vystavujícími byli logicky zasloužilí členové skupiny, František Dvořák (*1932–†1986) in memoriam a Jan Hampl (*1924–†2003). František Dvořák i Jan Hampl patřili mezi opravdové legendy jihočeské amatérské fotografie. Doba jejich účinkování ve skupině Fotos byla nejúspěšnější érou tohoto fotoklubu. Jan Hampl v době výstavy již těžce nemocný, se výstavy osobně zúčastnil a dokonce ji i sám uvedl.

Úplně jiné pak byly výstavy mladé zlínské fotografky Karolíny Vaverkové, prachatického fotografa Adolfa Zíky či fotografů přírody, otce a syna Zumrových. Výstavní program pak doplnil „básník jihočeských výlovů“ jindřichohradecký amatérský fotograf Otakar Gawlik.

Karolína Vaverková (*1979) v době výstavy teprve dvacetiletá začínající fotografka si prošla peklem drogové závislosti a výstava byla její očistnou katarzí, ve které se snažila fotografickým obrazem vyrovnat s tímto ožehavým tématem. Velmi působivé portréty lidí závislých na drogách, zákulisí dro-

gové scény, to byly hlavní motivy fotografií Karolíny Vaverkové. Autorka o této své pohnuté době napsala i velmi zdařilou autobiografii *Bílá moc*. Vernisáž místo osvědčeného Lubomíra Lapky uvedl Vaverkové generační soupeřník, tehdy začínající teoretik umění Jiří Ptáček ml. (*1975) a nutno podotknout, že jeho úvodní slovo bylo velmi nekonvenční a pro mnohé návštěvníky rekrutující se spíše ze starší generace až kontroverzní.

Otec a syn Jaromírové Zumrové (*1949, *1975) jsou předními fotografy živé přírody a novodobí pokračovatelé odkazu Slávy Štochla, průkopníka tohoto žánru u nás. Oba fotografové jsou držiteli řady cen a ocenění a ve své specializaci patří mezi českou i evropskou špičku.

Adolf Zika (*1972), rodák z jihočeských Prachatic, autor největšího knižního projektu roku 2000 (*Poslední kniha století, jeden den v životě České republiky*), do kterého zapojil na 120 fotografů z celé republiky, režisér dokumentárního filmu o fotografovi Janu Saudkovi se prezentoval v Českých Budějovicích svými reklamně působivými akty, ale i portréty z jeho cesty po Americe.

*Fotograf Jan Hampl
na snímku Lubomíra Lapky*

Adolf Zika: Eva in the desert (1999)

2001

22. 2.–9. 3. 2001	Karol Kállay
28. 2.–9. 3. 2001	Juraj Šajmovič
22. 3.–15. 4. 2001	Josef a Marie Erhartovi
19. 4.–14. 5. 2001	Jan Vávra - Nalezené věci
17. 5.–12. 6. 2001	Růžena Švecová
28. 6.–28. 7. 2001	Prager Fotoschule Österreich
1. 8.–27. 8. 2001	František Dostál
31. 8.–24. 9. 2001	Fotos
27. 9.–22. 10. 2001	SK Vöest Linz
25. 10.–20. 11. 2001	Fotouniverziáda
28. 11.–20. 12. 2001	František Kus - Horografie

V rámci Dnů slovenské kultury v Českých Budějovicích vystavovali v GN dva přední slovenští fotografové, **Karol Kállay** (*1926) a fotograf a kameraman **Juraj Šajmovič** (*1932). Tradice Dnů slovenské kultury má v Budějovicích velkou tradici a slovenští autoři patřili vždy mezi to nejlepší co místní galerie mohly nabídnout. Nejinak tomu bylo i v tomto případě. Šajmovič vystavil svojí retrospektivu od let padesátých až po současnost, kterou později vydal ve své jediné publikaci *Duch času* a Karol Kállay své působivé cestovatelské reportáže. Kromě slovenských autorů vystavovali v GN v roce 2001 i jihočeští patrioti manželé Josef a Marie Erhartovi, českobudějovická skupina Fotos, písecký fotograf Jan Vávra, Růžena Švecová, rakouský fotoklub SK Vöest Linz a českobudějovický horolezec František Kus.

Nedávno zesnulý **Josef** (*1923–†2009) a jeho žena **Marie** (*1937) **Erhartovi** žili v obci Plav, nedaleko Českých Budějovic a na svém kontě mají od roku 1959 na 30 knižních titulů souborných monografií v celkovém nákladu více než jeden milión výtisků. Jejich monotematická tvorba se kromě mykologických odboček (fotografují houbařské atlasy) vztahuje zejména k jižním Čechám. Tak tomu bylo i u výstavy v GN. Jihočeská města a přírodní scenerie byly nosná témata této výstavy.

Nalezené věci. Tak se jmenovala výstava píseckého fotografa, absolventa IVF SČF v Praze (1988) Jana Vávry (*1953). Autor neváhá pro zvýšení působivosti svých fotografií použít světelnou tužku a další neobvyklé efekty. Vznikají tak fotografie neobvyklé výtvarné působivosti a výstava patřila k výstavním vrcholům galerie v roce 2001. Vávra působí jako pedagog na Vyšší odborné filmové škole v Písku.

Místopisnou tematikou se zabývá českobudějovická fotografka, členka skupiny Fotos, **Růžena Švecová** (*1941). Její panoramatické záběry Českých Budějovic a jihočeské krajiny mají velmi vysokou estetickou i uměleckou působivost a nezapřou inspiraci v slavných Sudkových cyklech České středohoří, Praha panoramatická či v Panoramatických fotografiích Ivana Lutterera z roku 1984–1991. Švecová na výstavě prezentovala jak svoji krajinářskou tak i portrétní tvorbu. Dlouhá léta pracovala jako učitelka na různých typech základních škol a tak fotografie dětí, kromě architektury a krajiny zůstávají její prioritou. Své panoramatické fotografie s oblibou utváří do rukodělných publikací, které dává k nahlédnutí na svých výstavách. Tato velmi skromná fotografka má za sebou již celou řadu autorských výstav a to nejen v České republice, ale i v zahraničí (Malmö - 1995).

Červencová výstava GN představila nejlepší práce studentů hornorakouské fotografické školy **Prager Fotoschule Österreich**. (Friedrich Egger, Uli Matschenko - Altmüller, Alfred Mayr, Georg Mayr, Günther Hochhauser, Florian Lageder) Tato pedagogická instituce, jak již napovídá její název, se nechala inspirovat Pražskou fotografickou školou Dr. Ing. Václava Vláška, CSc. a prof. Jána Šmoka a pod vedením rakouského fotografa Seppa Puchnera (*1950) si za celkem krátkou dobu získala renomé nejen v Rakousku, ale i v sousedním Německu. Její vznik je datován rokem 1996, kdy se Seppu Puchnerovi podařilo zajistit pravidelnou školní výuku podle učebních plánů PFŠ na zámku Weinberg v Horním Rakousku. V současné době navštěvuje školu 200 studentů v 11 třídách.

Fotografická tvůrčí skupina **Fotos** si vyhradila prostor GN v měsíci září. Tímto nejstarším amatérským fotografickým uskupením v Českých Budějovicích prošla řada fotografů zvučných jmen (Michal Tůma, Zdeněk Stolbenko, František Nárovec, Dana Vitásková, Milan Kníže, David Boukal) a skupina po krizovém období kolem roku 1990, kdy z původní mnohočetné skupiny zbyla jen hrstka (6) členů se v roce 2001 opět nadechovala k novému vzepětí. Tato výstava měla být obrazem stoupající aktivity tohoto kdysi tak proslulého uskupení. Vedle zkušených fotografů Zdeňka Bárty, Jaroslava Kláska, Jiřího Plachého, Růženy Švecové, Vladimíra Guttwalda (jediný dosud aktivní člen zakládající sestavy Fotosu) se na této výstavě představilo dravé mládí v podobě nových tváří Eduarda Majera, Petra Slavička, polské fotografky Justyny Novak, Václava Němce či Evy Smolíkové. Bohužel výstavě chybělo nosné téma, působila roztržitým dojmem, což je bohužel asi koloritem většiny klubových výstav, které nemají koncepční záměr.

Jasnou koncepci oproti tomu měla výstava českobudějovického fotografa a horolezce Františka Kuse (*1965). Kusovou doménou jsou hory a hory

také byly hlavním tématem výstavy s příznačným názvem **Horografie**. O Kusových snímcích napsal v katalogu výstavy jeho přítel dokumentarista Jan Voběrek: „Kusovy fotografie, které v posledních letech vznikly, jsou minimálně pohlednice krajin dobré fotografické kvality, za které by se nemusel stydět mnohý profesionální fotograf.“ (2) Výstava měla slušný divácký ohlas a uzavřela tak fotografický rok 2001 Galerie Nahoře.

Obálka fotografické publikace Juraje Šajmoviče *Duch času* (2004)

Jan Vávra: z cyklu *Nalezené věci* (1994)

František Kus: z cyklu *Horografie* (2000)

(2) Voběrek, Jan, Katalog Galerie Nahoře k výstavě Františka Kuse *Horografie*, 2001.

2002

10. 1.–11. 2. 2002 Jaroslav Klásek - **Retrospektiva**
7. 2.–3. 3. 2002 Milota Havránková a její studenti - **Milota a jej studenti**
13. 3.–10. 5. 2002 Bohuslava Maříková - **Krajina divadla**
28. 6.–21. 7. 2002 Antonín Špát - **Na blízku je člověk**
26. 7.–25. 8. 2002 Sdružení fotografů Euroregionu Nisa - **Kontakt**
30. 8.–22. 9. 2002 Vladimír Šimeček
28. 9.–20. 10. 2002 **40. ročník Českobudějovického mapového okruhu**
24. 10.–24. 11. 2002 Fotouniverziáda
28. 11.–20. 12. 2002 Pavel Hanzlík

Milota a jej studenti se jmenovala výstava studentů ateliéru Prof. Miloty Havránkové (*1945) z VŠVU v Bratislavě, kterou GN uvedla v rámci Dnů slovenské kultury. Rukopis své profesorky studenti jistě nezapřeli a tak se mohli návštěvníci seznámit se zcela odlišným pohledem na fotografii, kde fotografie permanentně překračuje hranice svého média. Milota Havránková je v kontextu české a slovenské fotografie jedinečným zjevem, je známá svým experimentálním pojetím fotografie, realizací monumentálních fotografií pro interiéry (bratislavská kavárna u Dežmára, bistro Zelený dom), věnuje se experimentálnímu filmu, designu a inscenované fotografii. Její tvorba zasahuje i do filmu a módy. Znamé jsou její aplikace fotografie v módních doplncích. Milota Havránková absolvovala katedru fotografie na FAMU v Praze (*1969). V letech 1971–78 učila fotografii na Střední škole uměleckého průmyslu v Bratislavě. Od roku 1991 vede svůj ateliér na VŠVU v Bratislavě, od roku 1994 přednáší na katedře fotografie FAMU v Praze.

Bohuslava Maříková (*1950) v době své březnové výstavy jistě netušila, že již další rok se stane kurátorkou této galerie. V letech 1968–1997 pracovala jako fotografa v Jihočeském divadle. Právě fotografie z divadelního prostředí s názvem **Krajina divadla**, představila na své výstavě. Její cit pro zachycení toho „rozhodujícího okamžiku“ dodávají jejím sondám do divadelního zákulisí nebývalou sílu a autenticitu. Maříková vystudovala fotografii na Střední umělecké škole v Brně u profesorů K.O. Hrubého, J. Šindlera a E. Ranného.

Českobudějovický mapový okruh je spolu se Sudkovým mapovým okruhem a okruhem Nekázanka, jednou z nejstarších amatérských fotografických soutěží. Byl založen v roce 1962 členy skupiny Fotos a funguje až do současnosti. Jubilejní výstava již 40. ročníku nabídla celé spektrum témat amatérské tvorby, od krajinářské fotografie, aktů, portrétů až po fotografie

zpracovávané Sabbattierovým efektem. K výstavě byl vydán barevný katalog, ocenění fotografové dostali věčné ceny.

To soutěžní přehlídka studentských amatérských prací **Fotouniverziáda**, jejíž zřizovatelem je fotoklub Vývojka, rekrutující se ze studentů českobudějovických vysokých škol je soutěží zcela novou. Vítězem jejího druhého ročníku byl fotograf Karel Mika.

Katalog k výstavě Milota Havránková a její studenti (2002)

Alexandr Jiroušek: Podvečer v šarišskej krajíně (2002), fotoklub Nová Košice, 40. ročník Českobudějovického mapového okruhu

2003

- 10. 1.–9. 2. 2003 **Šumava - Böhmerwald**
- 6. 2.–28. 2. 2003 Jiří Tiller - **Euregio Silva Nortica**
- 8. 2.–9. 3. 2003 Vlado Medzihradský - **Dobry deň, Orava**
- 13. 4.–20. 5. 2003 Jaromír Zumr ml. - **Život v přírodě**
- 23. 5.–8. 6. 2003 Marta Jelínková - **Okna, jejich tvář a řeč**
- 10. 6.–30. 6. 2003 Jan Hampl - **Černobílé vzpomínání**
- 10. 6.–19. 7. 2003 Vlastimil Bečvář - **Lidé mezi nebem a zemí**
- 24. 7.–31. 8. 2003 **Fokus Jindřichův Hradec**
- 13. 8.–26. 8. 2003 Toni Scholz - **Fotografie tance**
- 5. 9.–11. 10. 2003 **Fotos**
- 17. 10.–22. 11. 2003 Eva Lavičková - **Moje pozemská pouť**
- 27. 11. 2003–3. 1. 2004 **Fotouniverziáda**

Jiří Tiller (*1947) vystudoval Střední umělecko-průmyslovou školu, obor scénografie a po ročním studiu fotografie na FAMU emigroval v roce 1969

do zahraničí, kde se věnoval velmi úspěšně fotografické činnosti. Od roku 1994 žije a pracuje opět převážně na Jindřichohradecku. Právě tento region se snaží ve svých snímcích zobrazovat. Na výstavě v GN představil své velkoformátové panoramatické snímky krajiny nazvané **Euregio Silva Nortica**, které vyšly v témže roce ve stejnojmenné rozsáhlé obrazové publikaci, jak sám autor tvrdí komponovaném přehledu díla přírody a člověka, viděným okem výtvarníka - fotografa.

V roce 2000 vystavoval Jaromír Zumr ml. v GN ještě se svým otcem, v roce 2003 měl v těchto prostorech výstavu samostatnou. Jaromír Zumr ml. patří do nevelké skupiny fotografů, která se zabývá fotografií volně žijící zvěře. Své snímky publikuje v časopise Myslivosť a v dalších periodikách o přírodě. Též se podílí na tvorbě nástěnných i stolních kalendářů. Již od mládí má k tomuto tématu velmi blízko. Vystudoval Střední lesnickou školu v Písku. V roce 1995 získal 1. cenu v soutěži „Zlatý jelen“ Slávy Štochla „ a další ocenění na sebe nenechaly dlouho čekat. Autor se nezabývá jen fotografováním divoké zvěře, ale i okolní krajiny což ukázal právě na své výstavě, kde tradiční žánrové snímky s mysliveckou tematikou střídaly záběry na krajinu. Svoji výstavu pojmenoval lakonicky **Život v přírodě**.

Marta Jelínková (*1932) představila komponovanou výstavu **Okna a jejich řeč**. V roce 1968 emigrovala do Kanady a nyní žije se svým manželem v Provence. Francie a zejména Provence jí učarovala natolik, že se jí snaží glorifikovat ve svých fotografiích.

22. dubna 2003 zemřel významný českobudějovický fotograf Jan Hampl (*1924–†2003) a tak červnová výstava nazvaná **Černobílé vzpomínání** byla zcela zákonitě věnována památce tohoto výborného fotografa a organizátora amatérské fotografie na jihu Čech. Přehlídka byla ryze retrospektivní a představila Hamplovo nejzdařilejší snímky.

Vlastimil Bečvář (*1954), absolvent IVF SČF (1989), vystavil své fotografie z cesty po Nepálu a Tibetu v GN pod názvem **Lidé mezi nebem a zemí**. Ve svých snímcích se snažil vyhnout geografickým a etnografickým informacím a své fotografie nechal na diváka volně působit. Českobudějovický fotograf Zdeněk Stolbenko o jeho fotografiích napsal v katalogu k výstavě: *„Vlasta Bečvář vystavuje barevné fotografie z cesty po Nepálu a Tibetu, kterou uskutečnil v roce 1999. Dokumentární záběry každodenní skutečností kontrastují nahodilostí vztahů a souvislostí. Snímky předmětů, které jsou fotografickým záznamem vyňaty ze svého přirozeného okolí, svou tajuplností vyvolávají představy magického světa mýtů a bájí.*

Velkoformátové zvětšeniny horské krajiny působivě dokreslují atmosféru míst, kde fotografie vznikly.“ (3)

Moje pozemská pouť byla stejně jako výstava Jana Hampla vzpomínkou na další jihočeskou předčasně zemřelou fotografku Evu Lavičkovou (*1954 –†2003). Její výstava byla sestavena jak ze starších věcí vzniklých ještě ve skupině Fotos tak i z dodatečně nazvětšovaných fotografií z jejího archívu.

Závěr roku patřil již tradičně studentské fotografii a soutěži **Fotouniverziáda**. Soutěž byla rozdělena do třech kategorií (Barvy, Emoce a Cesty), ocenění si odnesli fotografové Petr Znachor (*1973), Michal Duda (*1973) a Matouš Radimec.

Vlastimil Bečvář: z cyklu *Lidé mezi nebem a zemí* (1999)

Eva Lavičková: *Jak kouká dům III.* (1982)

Zdeněk Bárta: *Kapradí* (2003), *Fotos*

3) Stolbenko, Zdeněk, Katalog Galerie Nahoře k výstavě Vlastimila Bečváře, *Lidé mezi nebem a zemí*, České Budějovice, 2003.

2004

GN převzala po Lubomíru Lapkovi, který nemohl ze zdravotních důvodů pokračovat v práci sekretáře, Bohuslava Maříková.

8. 1.–31. 1. 2004	Karel Burda - Barevné sny
4. 2.–17. 3. 2004	Vasil Stanko - Příběhy pozpátku
23. 3.–14. 4. 2004	Michél Semeniako, Stéphanne Cuisset - Bez názvu
20. 4.–19. 5. 2004	Tajemná Austrálie aneb na návštěvě u protinožců
25. 5.–23. 6. 2004	Petr Hasal - Před kamerou za kamerou nikdo nesmí stát nebo nebudu hrát
29. 6.–28. 7. 2004	Roman Sejkot - Portangeles
3. 8.–1. 9. 2004	Ladislav Pouzar - Abeceda aneb od každého něco
31. 8.–16. 9. 2004	Jiří Lahodný - Brazílie
7. 9.–6. 10. 2004	Fotoklub Malmö (Švédsko)
12. 10.–17. 11. 2004	Jan Voběrek - Fotografie
23. 11. 2004–5. 1. 2005	Fotouniverziáda

Karel Burda (*1952), vodňanský experimentátor (proslul zejména svojí technikou transferu a liftinku) představil svojí současnou tvorbu hojně využívající pohybovou neostrost na výstavě **Barevné sny**.

Dny slovenské kultury v Českých Budějovicích byly velmi silně obsazené. Prostor GN zaplnila díla jednoho z nejvýraznějších představitelů české a slovenské inscenované fotografie posledního období, člena slovenské nové vlny na pražské FAMU, slovenského fotografa Vasilu Stan-ka (*1962). Publicista Jiří Machalický (*1952) charakterizoval výstavu v katalogu slovy: „*Výstava přináší několik souborů ve kterých můžeme sledovat umělcův vývoj od roku 1996, kdy se začal věnovat projektům se zrcadlením, nejdříve v řadách černobílých fotografií. Prostor se tak rozčlenil do čtverců. V plochách zrcadel se odráží architektura, rozestavěné rekvizity a přesně navozené situace. Děje a příběhy tak lze vnímat z rozdílných pohledů.*“⁽⁴⁾ Vystavený soubor **Příběhy pozpátku** byl dle mého názoru jednou z nejzajímavějších a nejoriginálnějších výstavních akcí GN nejen v roce 2004, ale v celé její novodobé historii.

⁽⁴⁾ Machalický, Jiří, Katalog Galerie Nahoře k výstavě Vasilu Stan-ka Příběhy pozpátku, České Budějovice, 2004.

Velkoformátové fotografie francouzských fotografů Michela Semeniaka (*1944) a Stéphane Cuisseta se snažily umělecky zdokumentovat dědictví německé Třetí říše ve Francii. Opuštěnou ponorkovou základnu u města Lorientu. Zatímco Cuisset se zabývá více vztahem architektury a místa, Sémeniako dodává stavbě potenciální fantaskní anotace. Cuissetův styl je spíše popisný, dokumentární až zdánlivě strohý a podněcuje představivost diváka spíše svojí mnohohrstevností, Sémeniako důmyslným osvětlováním objektů a zajímavou prací s fotografickými filtry dosahuje naproti tomu dojmu křehké krásy snového a nespátřeného světa. Vynikající výstava.

Humor a nadsázka je poznávacím znamením fotografií českobudějovického fotografa, absolventa Institutu tvůrčí fotografie v Opavě (2008), Petra Hasala (*1971). Svoji kolekci humorných příběhů ze svého života, včetně své praktické bakalářské práce Svatební cesta pojmenoval **Před kamerou za kamerou nikdo nesmí stát, nebo nebudu hrát!** Hasal pracoval jako námezdní fotograf na výletních lodích společnosti Carnival Cruise Lines (2001–2002) a od roku 2003 pracuje v Jihočeském divadle. Tématem humoru ve fotografii se zabýval po celou dobu svého studia (byl kurátorem netradiční fotogalerie U lastury na Horní Bečvě) a vypracoval teoretické práce na téma Humor v současné české fotografii (bakalářská) a Humor v současné světové fotografii (magisterská).

Roman Sejkot (*1963), rodák z nedalekých Vodňan, vystudoval pražskou FAMU, vyučoval fotografii na Pražské fotografické škole a na fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy. V roce 1994 obsadil v soutěži World Press Photo 3. místo s fotografickým příběhem o mentálně handicapovaném plavci. Příběh s názvem „O sportovci“ dostal i podobu fotografického animovaného filmu. Fotografické akty, opatřené originálními názvy, které představil na své výstavě **Portangeles** v GN, vznikaly od roku 1982. Pomocí hry světla a stínů, prostřednictvím křivek těla či různě propletených těl nabídl divákovi prostor pro jeho fantazii. Součástí výstavy byla beseda s autorem, kde Roman Sejkot vyprávěl jak o své fotografické práci, tak o pozadí vzniku jednotlivých fotografií

Otec v pěstounské rodině a muž desatera řemesel Jan Voběrek (*1958) vystavoval v GN své fotografie z let 1984–2001. Svojí výstavu z prostředí pěstounských rodin nazval se skromností sobě vlastní **Fotografie**. Voběrkovu tvorbu snad nejlépe charakterizují slova spisovatele Věroslava Mertla v předmluvě katalogu této výstavy: „... jeho fotografie nám ukazují svět plný domova, úžasu dětských očí a jejich čistoty, svět, v němž on sám

hledá a snad i nachází své zakotvení a vědomí, že jen láska a ochota k oběti je s to zachránit člověka od rozpadu.“ (5)

Vasil Stanko: z cyklu Divadlo v zrcadlech (1996)

Petr Hasal: z cyklu Sám sobě modelem (2004)

Roman Sejkot: Herpple (1990)

(5) Mertl, Věroslav: Katalog Galerie Nahoře k výstavě Jana Voběrka Fotografie, České Budějovice, 2004.

2005

11. 1.–5. 2. 2005 Lubomír Lapka - **Reportáže**
11. 2.–10. 3. 2005 Tomáš Agát Blonski, Jana Hojstričová, Dominika Horáková, Silvia Saparová - **Nahoře bez názvu**
15. 3.–21. 4. 2005 Jaroslav Klíma, Michal Duda, Karel Mika - **Okolo kol**
26. 4.–26. 5. 2005 Jan Hodač - **Krušné hory mystické**
31. 5.–14. 7. 2005 ak. malíř Josef Geršl - **Detaily**
19. 7.–1. 9. 2005 Karel Skalický - **Vltava abstraktní**
6. 9.–13. 10. 2005 František Látal - **Ohlédnutí**
18. 10.–24. 11. 2005 **Fotos**
29. 11. 2005–5. 1. 2006 **Fotouniverziáda**

Originální název **Nahoře bez názvu** měla výstava čtyř absolventů katedry fotografie při VŠVU v Bratislavě Tomáše Agáta Blonského (*1975), Silvie Saparové (*1975), Jany Hojstričové (*1972) a Dominiky Horákové (*1974). Čtyři samostatné prezentace autorů, jejichž jediným pojítkem k výstavě bylo společné studium v ateliéru doc. Miloty Havránkové. Čtyři různé pohledy na fotografii a čerstvý vítr do plachet jinak spíše konzervativnější dramaturgie GN. Tomáš Agát Blonski studoval 1990–1994 na Škole užitého výtvarnictví v Košicích a v letech 1994–2001 na katedře vizuálních médií na VŠVU v Bratislavě. Od roku 2002 vyučuje multimediální a inscenovanou fotografii a počítačové umění na Fakultě umění Technické univerzity v Košicích. Silvia Saparová absolvovala roku 2000 studium na Katedře fotografie a nových umění na VŠVU v Bratislavě. Od roku 2000 přednáší na Fakultě Architektury médií STU v Bratislavě a od roku 2002 působí jako asistentka na Katedře fotografie a nových médií v Bratislavě. Jana Hojstričová vystudovala VŠVU v Bratislavě, v letech 1993–1995 absolvovala stipendijní pobyty: workshop na Gerrit Rietveld Academy, Amsterdam, Holandsko, Ecole Régionale des Beaux-Arts, odbor umění, St. Etienne a na FAMU v Praze. Její fotografické cykly se zabývají genderovou problematikou, vnímáním a inscenováním ženy ženou. Dominika Horáková absolvovala v roce 1999 VŠVU v Bratislavě, vystavovala na Slovensku v řadě evropských zemí (Muzeum moderního umění - St. Etienne, Central europe Revisited I. - Eisendstadt, Open Gallery - Bratislava ad.).

Krušné hory coby oblast tajemných lesů, skal a pralesních bučin představil na své výstavě **Krušné hory mystické** mladý fotograf Jan Hodač (*1981). Průniky umělců, zabývajících se výtvarným uměním do oboru fotografie,

jsou již zcela běžným jevem a tak nebylo překvapením když českobudějovický malíř Josef Geršl (*1952) zavítal do hájemství fotografie. Své mikrosvěty objevuje v detailech věcí a jevů (odtud název celé výstavy **Detaily**). Spoléhá se pouze na divákovu vnímavost.

Podobné téma, i když v trochu tradičnějším duchu než Geršl prezentoval v GN bývalý sekretář galerie Karel Skalický (*1943) ve svém souboru **Vltava abstraktní**. Detaily kamenů a trav na dolním toku řeky Vltavy vytváří na Skalického fotografiích zajímavé abstraktní obrazce.

Spíše grafiku než fotografie připomínaly snímky zlínského fotografa Františka Látala (*1944) na retrospektivní výstavě **Ohlédnutí**. Černobílé snímky zpracovává netradičními fotografickými technikami, ať už se jedná o hrubé zrno, vysoký kontrast, izohelle či Sabbattierův efekt.

Tradiční každoroční výstavou se prezentovala skupina Fotos a studentská soutěžní přehlídka **Fotouniverziáda**, jejíž vítězem se stal Jan Flaška (*1976).

Jana Hojstričová: z cyklu 40 v 36 stupních (2004)

Jan Hodač: z cyklu Krušné hory mystické (2001–2004)

2006

10. 1.–9. 2. 2006 František Zemen, Ivan Jana - **Krajina Prácheňska**
14. 2.–12. 3. 2006 Ján Palkovič - **Tvorivá fotografia**
21. 3.–26. 4. 2006 Jaroslav Havlík - **Obrazy z cest (Tibet)**
2. 5.–7. 6. 2006 Petr Znachor, František Weyda - **Mikroskopické obrazy**
13. 6.–20. 7. 2006 František Dvořák - **Věci, sny a skutečnost**
25. 7.–31. 8. 2006 **Dnešní člověk v dnešní krajině**
17. 10.–23. 11. 2006 **Fotoklub Písek - 55. výročí založení**
28. 11. 2006–7. 1. 2007 **Fotouniverziáda**

Subjektivními pohledy do svého soukromého prostoru se prezentoval v GN výstavou **Tvorivá fotografia** mladý slovenský fotograf Ján Palkovič (*1983), v době přehlídky student katedry fotografie bratislavské VŠVU.

Velmi působivá byla výstava **Mikroskopické obrazy** dvou vědců z Akademie věd RNDr. Petra Znachora (*1973) a RNDr. Františka Weydy, CSc. (*1949). Autoři přidávají k obrazům získaných z mikroskopu v šedé škále barvu, čímž doplňují tyto snímky z elektronových mikroskopů o jiný výtvarný rozměr. Weyda se věnuje amatérské fotografii od roku 1961. Koncem šedesátých let využívá různých technik vědecké fotografie ve výzkumu. Od roku 1993 vyučuje klasickou i digitální fotografii na Biologické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Znachor se o fotografii začal zajímat již během studia na Biologické fakultě a kromě vědecké fotografie se zabývá dokumentací hradů a zámků. Je členem fotoklubu Vývojka.

Ve spolupráci s ženou předčasně zesnulého českobudějovického fotografa Františka Dvořáka (*1932–†1986) Janou se povedlo Bohuslavě Maříkové sestavit velice zajímavou výstavu, která důstojně uctila památku tohoto skromného umělce, který se nesmazatelně zapsal do historie jihočeské fotografie. František Dvořák, autor jedné z nejzdařilejších publikací o Českých Budějovicích „České Budějovice zblízka“ (1965) byl představen na výstavě **Věci, sny a skutečnosti** svými surrealistickými fotografiemi z let 1965–1974.

Projekt **Dnešní člověk v dnešní krajině** byl podporován z fondů EU a měl být jakousi obrazovou sociologickou studií regionu Jižních Čech a Dolního a Horního Rakouska. Lektor tohoto workshopu, fotograf Miroslav Hucek k tomuto projektu ve výstavním katalogu napsal: „*Skupina 21 fotografiů z obou stran hranic, která u projektu po dobu 1 roku vytrvala, zachytila*

mizející svět rukodělné práce, problémy osamělých lidí na vesnici, opravy a funkční proměny venkovských historických domů i rozdílnost pohledu na zdroje elektrické energie, která obě země trápí“.(6) Fotografové Bedřich Benek, Josef Böhm, Manfred Banner, Johann Fenz, Roman Hlávka, Jiří Hloušek, Otto Kiensberger, Jaroslav Klásek, Ladislav Němec, Sepp Puchner, Felix Pašek, Jiří Plachý, Anton Pölt, Ladislav Pouzar, Jaroslav Staněk, Marie Šechtlová, Antonín Špát, Vladimír Teringl a Tomáš Zdražil provedli velmi zdařilou fotografickou sondu do života vesnic na obou stranách hranic. Fotografie, které nebyly použity na této výstavě zůstaly v archivu Národního muzea fotografie v Jindřichově Hradci.

Ján Palkovič: z cyklu *Tvorivá fotografia* (2006)

Marie Šechtlová: z projektu Národního muzea fotografie *Člověk v dnešní krajině* (2007)

6) Hucek, Miroslav, *Dnešní člověk v dnešní krajině*, Národní muzeum fotografie v Jindřichově Hradci, Jindřichův Hradec, 2006

2007

9. 1.–10. 2. 2007 **Fotos**
13. 2.–16. 3. 2007 Šimon Kliman, Radana Valúchová, Viktor Szemző -
Iluzionista vrací úder
20. 3.–29. 4. 2007 Filip Singer - **Daleko od Moskvy**
2. 5.–10. 6. 2007 Václav Němec - **Zápisník**
13. 6.–22. 6. 2007 **IuventArs**
26. 6.–10. 8. 2007 Martin Šálek - **Fotografické epizody**
14. 8.–28. 9. 2007 Vilém Heckel - **Štíty**
2. 10.–2. 11. 2007 Petr Zikmund - **V pressu**
6. 11.–2. 12. 2007 **Fascinace přírodou/ Natur Vision - fotosoutěž
německých fotografů**
4. 12. 2007–4. 1. 2008 **Fotouniverziáda**

Iluzionista vrací úder se jmenovala nekonveční hravá výstava studentů fotografie Šimona Klimana, Radany Valúchové a Viktora Szemző (*1983). První dva jmenovaní v době výstavy studovali na katedře fotografie VŠVU v Bratislavě, Szemző pak na Institutu tvůrčí fotografie v Opavě. Viktor Szemző v současnosti studuje magisterské studium na VŠVU v Bratislavě. Byl vybrán jako jeden ze šesti slovenských tvůrců k vytvoření dokumentárního projektu Volby 2006.

Daleko od Moskvy, soubor snímků mladého pražského fotografa Filipa Singera (*1980) uvítala GN v březnu a dubnu. Singer se již od roku 2002 věnuje profesionálně novinářské fotografii. Za svou práci byl oceněn v řadě soutěží žurnalistické fotografie (Czech Press Foto). V Českých Budějovicích představil svůj dokumentární soubor ze vzdálených míst ruské Sibíře (důlní město Norilsk), bývalých sovětských republik (Kyrgyzstán a Tádžikistán), ale i z ukrajinské „oranžové revoluce“. V roce 2004 se tento talentovaný fotograf zúčastnil workshopu prestižní fotografické agentury VII, pod vedením Garryho Knighta a Antonína Kratochvíla. Fotograf je synem českého malíře Michala Singera.

Martin Šálek (*1981) představil v GN svůj cyklus **Fotografické epizody**. Šálkovo dokumentární fotografie obyčejných lidí, arménských rybářů či rumunských dětí žijících na ulici působí velmi syrově a autenticky. Je cítit, že autorovi se podařilo dostat velmi blízko ke svým fotografickým objektům. Šálek je jedním z organizátorů netradičního fotografického festivalu Fotojatka. Cílem jeho fotografických cest jsou exotické země jako je Turecko, Írán, Rumunsko, Ukrajina, Arménie a Gruzie.

Vilém Heckel (*1918–†1970) je mezi fotografy zabývající se fotografováním hor, opravdovou legendou. Výstava **Štíty**, která proběhla v GN byla retrospektivou jeho díla, jak z doby kdy fotografoval hory z pozice fotografa - horolezce, tak i z doby pozdější kdy po vzoru Wernera Bischoffa zůstával pod horami a fotografoval život ve stínu hor. Heckel vydal spoustu fotografických publikací, pracoval jako průmyslový a reklamní fotograf a svou smrt našel předčasně v roce 1970, při jedné, ze svých nesčetných horolezeckých výprav pod lavinou hory Huascarán v peruánských Andách.

Jiří Plachý: Židovský hřbitov (2006), Fotos

Filip Singer: z cyklu Daleko od Moskvy (2006)

Martin Šálek: z cyklu Arménia - Georgia (2006)

2008

8. 1.–15. 2. 2008 Alexander Pospěch - **Evropskou přírodou**
19. 2.–23. 3. 2008 Fotoklub Fotogravity Levice - **Gravitace**
1. 4.–2. 5. 2008 Rudolf Jung - **Baltská krajina**
6. 5.–13. 6. 2008 Vladimíra Kvašnovská - **Vlk mezi lidmi**
29. 7.–29. 8. 2008 František Dostál - **Fotografické příběhy**
1. 9.–7. 9. 2008 Vladimír Pfeifer - **Fauna a flóra Chorvatska**
9. 9.–10. 10. 2008 **Fotos**
14. 10.–28. 11. 2008 **Mikrosvět, výstava vědecké fotografie**

Slowinski Park Narodowy představil ve svých fotografiích absolvent Institutu výtvarné fotografie SČF (1983) a FAMU (1994), vedoucí fotooddělení České televize, Rudolf Jung (*1954). Jeho výstava, která se jmenovala **Baltská krajina** zavedla návštěvníky galerie do krajiny vody, větru a písku, která leží na břehu Baltského moře mezi polskými městy Gdyně, Sopoty a Gdaňsk. „*Vysoké nebe, písečné duny a nádherné západy slunce, takové kouzlo má krajina polského Baltu*“ (7), vyznává se ze své lásky k tomuto kraji Rudolf Jung. Fotograf je členem Asociace profesionálních fotografů a od března 2008 i členem SVU Mánes.

František Dostál (*1938), fotograf, který po celý svůj život zůstává amatérem, představil v GN svůj cyklus **Fotografické příběhy**.

Humorné nearanžované příběhy, poctivě „vychozené“ snímky a objevované náměty pocházející velice často z míst, kde by to běžný divák neočekával. Jméno Františka Dostála je spjata s fotografickým humorem a groteskou, jeho snímky jsou nejen originální a kuriózní (většinou nearanžuje, jeho snímky jsou vesměs nalezené), ale i hluboce lidské. Ve fotografiích nechce zesměšňovat a ubližovat lidem, ale spíše jen nastavit zrcadlo ostatním pomocí úsměvu. Jeho fotografie jsou zařazeny v muzejních sbírkách v tuzemsku i cizině, má za sebou desítky výstav a ocenění. Je též zařazen např. v encyklopedii Photographers Encyklopeadia International 1839 to prezent a ve Slovníku českých výtvarných umělců. Vystudoval Průmyslovou školu strojní v Praze (1957), od roku 1959 pracoval jako konstruktér obráběcích strojů. V letech 1965–66 absolvoval fotografický kurz při LŠU v Praze 2.

Projekt GN a českobudějovické Akademie věd, pojmenovaný **Mikrosvět**, představil kromě zde již dříve vystavujících autorů (2006) Františka Weydy

(7) Katalog Galerie Nahoře k výstavě Rudolfa Junga *Baltská krajina*, České Budějovice, 2008.

a Petra Znachora další fotografie zabývající se žánrem mikrofotografie. „Obrazy, které nám tento speciální obor fotografie umožňuje spatřit, předčí všechna naše očekávání. Zaujmou nás svojí barevností, tvarovou originalitou a abstrakcí spatřovanou v dílech malířů. Proto se také stále častěji tyto obrazy vytvořené vědci, ocitají ve výstavních síních. Mikrostruktury života jsou pomocí mikrofotografie odkrývány, pomáhají vědcům a provokují umělce. Mikrofotografie přináší důkazy, že představy umělců mají reálný základ v živé a neživé přírodě. Mikroskopické obrazy pomáhají vědcům při jejich výzkumech a zároveň jsou novou inspirací malířům, sochařům i architektům.“ (8) Napsala o této zajímavé fotografické disciplíně v katalogu výstavy kurátorka Bohuslava Maříková. Výstava měla řadu repríz i v jiných městech České republiky.

Obálka katalogu výstavy Mikrosvět

(8) Maříková, Bohuslava, Katalog Galerie Nahoře a Akademie věd v Českých Budějovicích k výstavě Mikrosvět, České Budějovice, 2008.

2009

- 1. 2.–20. 2. 2009 **Fotouniverziáda**
- 1. 3.–15. 3. 2009 Petra Bošanská - **Vyrobené na Slovensku**
- 17. 3.–16. 4. 2009 Massimo Listri - **Zahrady v Toskánsku**
- 16. 4.–7. 5. 2009 **Duchovní krajina, Jižní Čechy - Bretaň**
- 11. 8.–10. 10. 2009 Jaroslav Klíma - **KLM a Akt**
- 14. 10.–8. 11. 2009 Miroslav Myška - **Lidé tří světadílů**
- 10. 11.–6. 12. 2009 **První rok svobody 1989–90**
- 8. 12. 2009–31. 1. 2010 **Fotouniverziáda**

Vyrobené na Slovensku tak se jmenovala výstava slovenské fotografky Petry Bošanské (*1981), absolventky ateliéru Výtvarné fotografie prof. Miloty Havráňkové na VŠVU v Bratislavě. Bošanská manipuluje s fotografií, oživuje obrázky v občanských průkazech, dotváří pouťové záběry svatých tvářemi celebrit, inscenuje svatební páry umělé nevěsty a šťastného ženicha. Záměrně si pohrává s kýčem a tradičním vnímáním. Vytvořila cyklus fotografií slovenské krajiny jako klišé. Provokuje tradiční vnímání krajinářské fotografie, otevírá rituál jídla - z obsahu ledniček a rozprostírá ho jako retro vzpomínku na dětství. Výstava Petry Bošanské poukazuje velmi neotřelým způsobem na rozpor mezi umělým a přirozeným životem. Autorka nyní přednáší na katedře fotografie VŠVU v Bratislavě.

Sdružení Hortensia, které má ve svých řadách jak malíře (Roman Brichcín, Miroslav Konrád), sochaře (Tomáš Štolba) tak i fotografy (Jiří Tiller) představilo v GN svůj projekt **Duchovní krajina: Jižní Čechy - Bretaň**. Důkazy, že takzvaná drobná sakrální architektura je opravdu jihočeským fenoménem, ukazují na panelech s fotografiemi a texty odborníci z památkového ústavu. Autoři zdokumentovali jen boží muka ve tvaru zděných nebo kamenných staveb (bylo jich kolem 600) a chystají se vydat o tomto jihočeském specifiku knihu. Fotograf Jiří Tiller, který se léta zabývá krajinou, její atmosférou a energií, zde vystavil na 50 fotografií se sakrální tematikou. Brněnský fotograf Miroslav Myška (*1946), někdejší člen skupiny Setkání se představil v GN ve své dokumentární poloze výběrem fotografií z cest po Peru, rumunském Banátu, USA, Indii, Balkánu, Kubě a nově i po Mongolsku. Výstava, kterou autor pojmenoval přiléhavě **Lidé tří světadílů** sice nepřekročila rámec cestovatelské fotografie, ale zcela určitě nasadila vysokou laťku ostatním tvůrcům tohoto žánru. Myška pracuje jako reklamní fotograf ve Fotostudiu M design. V 70. a 80. letech vyučoval na IVF SČF reportážní

a dokumentární fotografii, od roku 1990 na ITF Slezské univerzity v Opavě. Kurátorka Bohuslava Maříková sestavila z dobových fotografií let 1989–1990 velmi silnou výstavu pojmenovanou **První rok svobody 1989–90**, která mapuje dobu a atmosféru těchto zlomových let. Autoři jako Vlastimil Bečvář, Jiří Plachý, Lubomír Lapka, Karel Burda, Jaroslav Novotný, Karel Skalický a další jihočeští fotografové zaznamenali všechny důležité okamžiky této hektické doby a výstava, která byla symbolicky zahájena 17. listopadu měla mezi veřejností velký ohlas. Možná by se dal vytknout spíše popisný charakter některých fotografií, ale z historického a společenského hlediska šlo o výstavu velmi zdařilou.

Bedřich Benek: *Mediterraneo* (2008), *Fotouniverziáda*

Petra Bošanská: z cyklu *Unnatural vs natural* (2003)

Miroslav Myška: *Peru* (2007)

Pozvánka na výstavu Massimo Listriho Zahrady v Toskánsku (2009)

Lubomír Lapka: Dav - 25. 11. už přišly tisíce lidí (1989)

Jiří Plachý: Václav Havel v Českých Budějovicích (1989)

Závěr:

Od doby svého vzniku (1976) vystavovalo v Galerii Nahoře přes 200 fotografů a fotografických uskupení nejrůznějších žánrů. Vystavovali zde jak začínající amatérští fotografové tak i fotografové zvučných jmen. Za dobu své existence si galerie vytvořila svůj okruh návštěvníků, který přetrvává v podstatě až dodnes. Zažila dobu nebývalého zájmu o fotografii v 60. a 70. letech, ale i dobu krizovou koncem 90. let. Za to, že tato galerie vytrvala patří díky jejím zakladatelům panu Karlu Skalickému a Jaromíru Schelovi, stejně jako jejich pokračovatelům, Lubomíru Lapkovi a Bohuslavě Maříkové.

GALERIE POD KAMENNOU ŽÁBOU

Piaristické náměstí 2, České Budějovice

*„Galerie Pod kamennou žábou vznikla v roce 1995 v interiérech bašty dochovaného středověkého opevnění Českých Budějovic. Výhodné umístění uvnitř starého města a v sousedství bývalého kláštera ovšem zaplatila ne-standardními podmínkami: polygonální půdorys budovy prolamují v prvním podlaží střílny, v druhém podlaží instalace artefaktů problematizuje trémové krově. Přes tato omezení se galeristé snaží uskutečnit projekty přesahující primární komerční požadavky soukromé instituce,“(1) charakterizuje Galerii Pod kamennou žábou kunsthistorik Jiří Ptáček ml. (*1975).*

Od svého počátku vedou galerii manželé Jaroslav a Magdaléna Kutišovi, kteří v roce 1995 vyhráli konkurs vypsaný českobudějovickou radnicí a galerii provozují bez přestávky až do současnosti. Po vítězství v konkurzu převzali od města jen hrubou zrenovovanou stavbu obranné bašty, interiér již zařizovali zcela ve své režii a za své finanční prostředky. V počátcích galerie byla dolní část prostoru koncipována jako stálá expozice keramiky a obrazů, zatímco v polygonu věže měly probíhat jednotlivé autorské výstavy. Od této koncepce později galeristé ustoupili a dnes již jsou v obou prostorách pouze autorské výstavy. *„Ptáte se, jak se chceme profilovat? Určitě se nebudeme omezovat žánrově nebo generačně - kritériem je jediné kvalita,“(2)* osvětlila kurátorský záměr manželské dvojice spolugaleristka Magdaléna Kutišová, v rozhovoru pro deník *Telegraf* v roce 1995. Galerie kromě výstavní činnosti, která se zaměřuje jak na výtvarné umění, fotografii, keramiku či užité umění, obohacuje zejména v letních měsících, svůj provoz o divadelní a koncertní činnost. Kromě výstav známých osobností, vystavoval zde sochař Pavel Opočenský, fotograf Jindřich Štreit, malíř a autor instalací Petr Písařík, kladou manželé Kutišovi důraz na prezentaci oblíbených autorů z jihočeského regionu. Své prezentace v galerii měli jihočeští umělci jako kreslíř a sochař Štěpán Mikuláš Mareš, malíř Josef Synek a Miroslav Cicvárek, malířka Renata Štolbová, fotograf Zdeněk Stolbenko, keramici manželé Bambasovi, či mladý fotograf David Boukal ad. Z kolektivních výstav stojí za zmínku fotografická výstava **Portrét**, mapující jihočeskou fotografickou portrétní tvorbu, (David Boukal, Milan Kníže, Jakub Lauda, Jan Mahr,

(1) Ptáček, Jiří: http://www.kyvadlo.cz/galerie/min_g.html

(2) Kutišová, Magdalena: *Telegraf*, 7. 3. 1995.

Mína Mládková, Jan Tabery) či fotografický projekt **Z okraje do středu**, který se pod patronací galerie Pod kamennou žábou konal v prostoru Solného skladu.

Galerie Pod kamennou žábou

1996

Zdeněk Stolbenko - **Foto 721**

Aleš Kuneš - **Figuranti**

V únoru představil v galerii Pod kamennou žábou, jako úplně první fotografickou výstavu nově vzniklé galerie, svých 721 fotografií, v té době student katedry fotografie pražské FAMU, českobudějovický fotograf Zdeněk Stolbenko (*1959). Výstava trefně pojmenovaná **Foto 721** představila snímky ve kterých ve většině případů dominují lidé. A to jak lidé ze Stolbenkova nejbližšího okolí (rodina, žena, dcera), tak i záběry náhodných chodců, spolužáků, kamarádů, známých a méně známých osobností či svých auto-

portrétů. Ani jedna ze 721 fotografií není fotografována na výšku. Podobně jako filmaři, kteří zaznamenávají své pocity, touhy a zkušenosti na podélná filmová políčka. I plochy po stranách fotografie mají pro něho smysl. Nač tedy ukrajovat skutečnost vysvětluje autor své pohnutky, proč všech 721 snímků je fotografováno na šířku. Asi nejlépe charakterizovala Stolbenkovu výstavu jeho pedagožka na FAMU Milota Havránková v tiskové zprávě, kterou manželé Kutišovi vydali k této výstavě. *„Stolbenkovy fotografie ničím neprovokují, na nic si nehrají, nijak se nevnučují, jen se usmívají a takto nenápadně nás nechávají stát v očekávání. Jsou objevné ve spontánnosti běžného a lehké hravosti podávaného, naznačují vážnost a smysluplnost každého momentu v životě, a to i toho nejméně nápadného. Naschvál nad těmito momenty nedominují, jenom pootevírají dveře přítomnosti, na kterou se díváme přes formu tvořivé hravosti a zároveň zralé moudrosti.“* (3)

Zdeněk Stolbenko vystudoval pražskou FAMU, v současnosti pracuje jako vedoucí oboru fotografie na Střední umělecké průmyslové škole sv. Anežky České v Českém Krumlově.

Figuranti se jmenovala se jmenovala další nejen fotografická výstava galerie Pod kamennou žábou. Autorem monumentálních fotografií a prostorových instalací byl kurátor, pedagog Institutu tvůrčí fotografie v Opavě, v té době jednačtyřicetiletý fotograf Aleš Kuneš (*1954). Manželé Kutišovi připravili výstavu původně jen pro interiér galerie, ale s podporou města se jim podařilo expozici rozšířit i do přilehlé chodby vedlejšího Dominikánského kláštera. Výstava dostala název **Figuranti** podle primárního významu tohoto slova: osoba nastrčená pouze pro jméno, nevystupující však samostatně. Skutečností v expozici je několik stylizovaných postav, které nesou význam pokušení. Autor pracuje zcela unikátní technikou, kdy dlouhé pásy barytového papíru jsou jen materiálem, ze kterého přímo v daném objektu vytváří své objekty a instalace. Tvarování obřích zvětšenin provádí za mokra a po usušení vymodelovaný tvar zůstává a fotodokumentace se tak stává jedinou upomínkou na instalace po ukončení výstavy. Aleš Kuneš se v 1972 vyučil fotografem, v roce 1976 absolvoval SPŠ grafickou v Praze a v roce 1985 absolvoval pražskou FAMU katedru fotografie u prof. Jána Šmoka. Od roku 1990 vyučuje fotografii na ITF při Slezské univerzitě v Opavě, je členem Českého svazu fotografů a Asociace novinářů. Působí jako teoretik, kritik a publicista v oboru fotografie. Věnuje se velmi rozmanité tvorbě v níž využívá nejrozumnější nefotografické a experimentální techniky, díky jimž jeho

(3). Havránková, Milota: tisková zpráva k výstavě Zdeňka Stolbenka Foto 721. Galerie Pod kamennou žábou, České Budějovice (1996).

práce výrazně překračují rámec fotografie. Pořádá hapenningy a performance s fotografií ve veřejném prostoru, vytváří objekty, volné prostorové asambláže ale i volné prostorové instalace. Jeho práce jsou zastoupeny v několika evropských a českých sbírkách (Moravská galerie v Brně, Museum Ludwig v Kolíně nad Rýnem, Viktoria and Albert museum v Londýně ad.), hojně publikuje v odborném tisku, pro nakladatelství Torst napsal v roce 2003 text k monografii českého fotografa Václava Chocholy, na které spolupracoval s Blankou Chocholovou.

*Instalace Aleše Kuneše v Křížové chodbě
Dominikánského kláštera.*

1997

Surrealistické tendence

Jan Voběrek - **Zahrada**

František Nárovec, Štěpán Mikuláš Mareš - **Slunečnicová sůtra**

Jindřich Štreit - **Moje nejmilejší fotografie**

Počátkem roku 1997 se v poměrně krátké době představil fotograf Aleš Kuneš v galerii Pod kamennou žábou s další výstavou. Tentokrát ne jako autor, ale jako kurátor výstavy české fotografie šedesátých let **Surrealistické incidence**. Výstava měla premiéru v září a říjnu 1996 v Pražském domě fotografie a budějovická výstava byla jakousi ozvěnou této velmi úspěšné akce, která

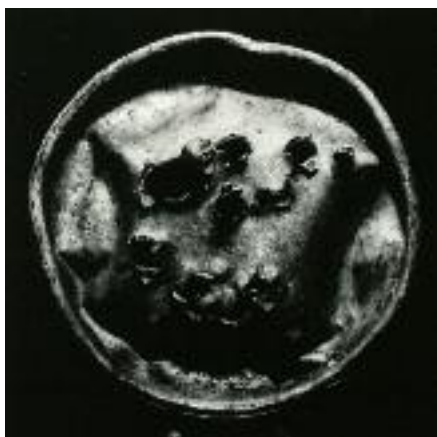
si dala za cíl zmapovat a přiblížit současnému divákovi jedno z nejkreativnějších období české poválečné fotografie. V odlišném prostoru se změnilo nejen členění instalace výstavy, ale v některých případech se ukazují i odlišné autorské kolekce, téměř neznámé práce, ukryté doposud v soukromých archivech. Jak sám kurátor výstavy Aleš Kuneš přiznal, k sestavování expozice přistupoval s vědomím, že bude chybět několik určujících osobností tohoto období. V katalogu výstavy určeném pro Pražský dům fotografie zmiňuje např. Emilu Medkovou (měla samostatnou výstavu v PHP v roce 1995), Evu Fukovou, Bělu Kolářovou a některé členy skupiny DOFO. I tak je Kunešův výběr autorů reprezentativní a autoři fotografií Stanislav Benc (*1935), Čestmír Krátký (*1932), Karel Kuklík (*1937), Alois Nožička (*1934), Ladislav Postupa (*1929), Vilém Reichmann (*1908–†1991) a Jiří Sever (*1904–†1968) představují opravdové pilíře surrealismu v Čechách, stylu, který byl svým živým a neprodejným myšlením tolik vzdálen konjunkturalistické přizpůsobivosti autorů socialistického realismu padesátých a šedesátých let minulého století.

Fotograf Jan Voběrek (*1958) je fotografické veřejnosti znám spíše jako dokumentární fotograf zabývající se problematikou mezilidských vztahů a pěstounských rodin. Na své březnové výstavě pojmenované **Zahrada** se budějovickému publiku představil v úplně nové, pro něho netypické výtvarné poloze. Neobvyklé, až impresionistické záběry z jeho zahrady v mnoha případech využívající lokální neostrost působily velmi neotřele a barva Voběrkovým fotografiím slušela, aniž by se divákovi jeho snímky podbízely. O autorovo nekomerční přístup svědčí i jedna Voběrkova historka, kdy dal svému kamarádovi na jeho žádost do grafického studia své fotografie s tím, že se je pokusí komerčně využít (kalendář), ale ten mu je vrátil s omluvou, že jsou bohužel komerčně nepoužitelné. Myslím si, že je dobře, že se Jan Voběrek nenechal odradit a věnuje se fotografii nadále.

Společnou výstavou kreslíře Štěpána Mikuláše Mareše (*1943) a fotografa Františka Nárovce (*1954) byla výstava **Slunečnicová sutra**. Projekt obou umělců prezentovaný pod hlavičkou „Allen Ginsberg in České Budějovice“ nebyl jen přehlídkou Nárovcových velmi otevřených autoportrétů a Marešových kreseb a objektů, ale hlavně oslavou hnutí Beat Generation. Beatnickou poezii Allena Ginsberga, Lawrence Ferlinghettiho a Gregory Corsa recitoval pražský herec Radim Vašínský, vernisáž doprovázelo jazzové duo Jiří Klimeš a Eda Trost.

Moje nejmilejší fotografie, se jmenovala výstava proslulého fotografa Jindřicha Štreita (*1946), který vystavoval své „nejmilejší“ fotografie Pod kamennou žábou v měsíci říjnu. Rozhodujícím kritériem výběru fotografií

pro tuto výstavu byli Štreitovy pocity, které zažíval při fotografování těchto snímků a tak mohli návštěvníci shlédnout jak fotografie, které vznikly na jeho cestě po japonském venkově, ve Francii, na maďarské pustě či přímo na jeho Olomoucku. Jediným pojítkem Štreitových fotografií na této výstavě tak byla doba jejich vzniku (90. léta) a již tradičně silný příběh. Jindřich Štreit je pedagogem na Institutu tvůrčí fotografie v Opavě a kurátorem řady výstav na různých místech včetně své galerie výtvarného umění v obci Sovinec na Zlínsku. Od roku 1967 realizoval přes 850 samostatných výstav, vydal mnoho monotematických publikací (Vesnice je svět, Daleko od domova, Lidé Třineckých železáren, Cesta ke svobodě, Vítkovice, ad.), jeho fotografie jsou zastoupeny v mnoha českých i evropských sbírkách. V roce 2006 mu bylo uděleno státní vyznamenání Medaile Za zásluhy, od roku 2009 je jmenován profesorem.

Ladislav Postupa: Aféra Scandal (1969)

Stanislav Benc: Portrét architekta Dalibora Veselého (1963)

Pozvánka na výstavu Slunečnicová sůtra (1997)

1998

Michal Tůma - **Paris que j'aime**

David Boukal - **Koloniál Holešovice**

Milan Karel Kníže - **Polibek**

V rámci projektu Dnů francouzské kultury se v galerii Pod kamennou žábou představil se svojí výstavou **Paris que j'aime** českobudějovický fotograf, milovník Paříže a nakladatel Michal Tůma (*1947). Diváci tak měli po delší době šanci prohlédnout si volnou tvorbu autora, která vznikla nad rámec činnosti jeho studia a vydavatelství FOTOMIDA, kterému věnuje velkou část svého času. Schopnost zachytit prchavost okamžiku a poetičnost jeho fotografií způsobilo, že Tůmovo pařížské pohlednice, které vydává ve svém nakladatelství se v Českých Budějovicích celkem slušně prodávají, aniž by to působilo jako anachronismus. Významu a slavnostnosti dodala celému projektu Dnů francouzské kultury přítomnost francouzského atašé, pana T. Basina, který zahájil právě vernisáž pařížských snímků Michala Tůmy.

Koloniál Holešovice se jmenovala výstava dokumentárních fotografií talentovaného českobudějovického fotografa Davida Boukala (*1971), která byla pod patronací galerie Pod kamennou žábou prezentována pod širým nebem na Holešovické požární zbrojnici. Vesnička Holešovice s necelými 140 obyvateli leží asi 16 km západně od Českých Budějovic a na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO byla díky svému středověkému zcela dochovanému systému obytných domů a sýpek (tzv. lidové nebo selské baroko) zapsána v roce 1998. Boukalův příběh se odehrává v malém vesnickém koloniálu na návsi této malebné vesničky, jeho hlavními hrdiny jsou majitelé koloniálu, rázovití obyvatelé Holešovic či náhodní návštěvníci projíždějící tímto místem. Dokument je vyloženě Boukalova silná parketa a tak snímky, které díky povětrnostním vlivům (a nejen jim) vzaly časem za své, ukázaly nepřikrášleným způsobem pohled na život vesnice poznamenané „stigmatem“ chráněné kulturní památky.

Milan Kníže (*1956), v té době čerstvý absolvent magisterského studia na Institutu tvůrčí fotografie v Opavě připravil pro galerii Pod kamennou žábou výstavu hodnou názvu galerie. Jednalo se o instalaci pojmenovanou **Polibek** a žabí téma pojmenování galerie zde vystupovalo na povrch. O co šlo? Po galerii byly rozsety barevné reprodukce žabek a v horním prostoru galerie dominovala žabí skulptura z dílny Kateřiny Žižkové, hlavní aktér výjevu obracejícího Andersenovu pohádku o princí zakletém do žabí podoby.

Světlo, které vycházelo z útroby sošky dopadalo na technicky dokonalé černobílé snímky lidských tváří v nadživotní velikosti s našpulenými rty, se zavřenýma očima v očekávání kouzelného polibku. Zcela netradiční instalace tak podtrhla zvláštnost galerie, prostor polygonální bašty, který přímo vybízí k neobvyklým přístupům.

1999

Portrét

David Boukal, Igor Slavík - **Indie**

Mezi námi aneb společný výtvarný dialog na konci roku i století

Portrét, tak se jmenovala putovní výstava Asociace fotografů České republiky jejíž část prezentovali galeristé Magda a Jaroslav Kutišovi ve výstavních prostorech Solného skladu, galerie Pod kamennou žábou a v Agrobance na českobudějovické Lannově třídě. Reprezentativní kolekci portrétů, která byla poprvé k vidění v Národním technickém muzeu v Praze rozšířili v Českých Budějovicích místní začínající umělci z okruhu studentů vysokých fotografických škol. *„Bezmála pětina z celkem dvaasedmdesáti účastníků výstavy jsou studenti vysokých škol s fotografickým programem. Oproti minulým letům se totiž organizátoři snažili tradiční odesílatele salonů Asociace fotografů konfrontovat s mladými adepty oboru,“*(4) uvedl jeden z pražských kurátorů Josef Moucha (*1956). Z českobudějovických fotografů se projektu zúčastnili fotografové David Boukal (*1971), Milan Kníže (*1956), Jakub Lauda (*1977), Jan Mahr (*1977), Mína Mládková (*1969) a Jan Tabery (*1974). Návštěvníci vernisáže měli možnost nahlédnout do práce Jana Taberyho, který rozložil svůj ateliér přímo před galerií, stejně jako do tvůrčí kuchyně jeho kolegů Davida Boukala a Milana Knížete, kteří na českobudějovickém náměstí postavili mobilní ateliér - fotostan s jednoduchým neutrálním pozadím a po vzoru autorů projektu Český člověk Jiřího Malého, Jiřího Poláčka a Ivana Lutterera fotografovali kolemjdoucí a vytvořili tak velmi zajímavý sociologický vzorek českobudějovické populace.

Projekt Portrét byl oslavou tohoto žánru a patřil zcela jistě mezi nejzdařilejší akce kurátorské dvojice manželů Kutišových.

(4) MF Dnes, 10. 6. 1999.

Galerie Pod kamennou žábou ve spolupráci s Galeríí Solný sklad (dnešní Solnice) připravila pro své návštěvníky výstavu, v té době dvou studentů fotografie Institutu tvůrčí fotografie v Opavě, Davida Boukala (*1971) a Igora Slavíka (*1969) pojmenovanou **Indie**. Oba již zkušené autoři se snažili na své cestě po Indii zachytit objektivy svých fotoaparátů všednodenní život obyčejných lidí, či magii tamní divoké přírody, aniž by podlehli svodům vnějškově atraktivní barevné turistické fotografii, kterou lze v tomto exotickém prostředí lacino pořídit na každém kroku. „Člověk to musel korigovat okamžitě v hlavě, protože materiálu by bylo hrozně moc,“⁽⁵⁾ vzpomínal v článku MF Dnes na svou cestu po Indii Igor Slavík. V doprovodném textu k výstavě pojmenoval trefně rozdíl mezi běžnou cestovatelskou fotografií a tvorbou obou mladých fotografů kurátor výstavy Tomáš Pospěch. „Čím si tedy fotografie Davida Boukala a Igora Slavíka zasluhují takovou pozornost? Myslím proto, že ‚klasický‘ cestopis se zde prolíná s tou nejlepší tradicí subjektivního dokumentu a vizuálně neotřelými snímky z cizokrajných zemí. Není zde ona křeč všech ‚objevitelů‘ nových krajin, naopak, civilnost a hloubka pohledu, prvky, které jsou pro Orientem posedlého ‚cvakaře‘ jistě až nepochopitelné.“⁽⁶⁾

Mezi námi aneb společný výtvarný dialog na konci roku i století, jak pojmenovali manželé Kutíšovi projekt předních jihočeských výtvarníků se zúčastnil i mladý fotograf, student Institutu tvůrčí fotografie Jan Tabery (*1974).

David Boukal: Portrét (1999)

Galeristka Magdalena Kutíšová staví fotostan na náměstí Přemysla Otakara II. v Českých Budějovicích v rámci projektu Portrét (1999)

⁽⁵⁾ Slavík, Igor, MF Dnes, 30. 10. 1999.

⁽⁶⁾ Pospěch, Tomáš: tisková zpráva k výstavě „Indie“ Davida Boukala a Igora Slavíka, Galerie Pod kamennou žábou, České Budějovice (1999).

David Boukal: *Konark* z cyklu *Indie* (1989)

2000

Michaela Brachtlová - **Na povrchu a v hloubce**

Kolektivní výstava autorů z okruhu galerie - **Figurace**

První a jedinou ryze fotografickou výstavou roku 2000 v Galerii Pod kameninou žábou byla expozice fotografií nazvaná **Na povrchu a v hloubce** v té době asistentky na FAMU Michaely Brachtlové (*1970). Jednalo se o dvě ucelené série snímků, kdy barevné fotografie, v nichž autorka pracuje s detaily lidského těla byly vystaveny v přízemí galerie a černobílé snímky v kterých sice také prozkoumává tvary i povrch lidského těla, ale detailně se zaměřuje také na mořské mušle, pak v polygonu středověké bašty. Název výstavy *Na povrchu a v hloubce* pak symbolicky spojuje obě polohy její tvorby. „*Své hledání ve fotografii vnímám jako hru a doufám, že to tak vnímají i diváci,*“⁽⁷⁾ charakterizovala autorka svojí výstavu v článku MF Dnes. „*Michaela Brachtlová už během studia na FAMU zaujala konfrontacemi detailů těl*

⁽⁷⁾ Brachtlová, Michaela: MF Dnes, 10. 6. 2000.

s rostlinami, mořskými živočichy a kožešinami, v nichž po vzoru surrealistů zdůrazňovala latentní erotické významy. Na své poněkud groteskně vyznívající konfrontace mužských těl s fetišistickými kožešinami volně navázala i v iluzivních detailech těl mužského modelu,“ (8) napsal o tvorbě Michaely Brachtlové v publikaci Akt v české fotografii fotograf a teoretik Vladimír Birgus (*1954). Brachtlová od roku 1990 studovala na filmové a televizní fakultě FAMU obor fotografie, před tím na IVF SČF v Praze. Bakalářský diplom získala v roce 1993, magisterský pak v roce 1996, doktorský pak v roce 2000. Absolvovala též dva studijní pobyty ve Velké Británii na Nottingham Trent University, Middlesex University Londýn a jeden v USA na UCLA. Od ukončení studia pracuje ve svobodném povolání. Výstavu uvedl českobudějovický fotograf Zdeněk Stolbenko.

Kolektivní výstavu výtvarníků z okruhu galerie připravila Galerie Pod kamennou žábou na závěr roku. Galerista Jaroslav Kutíš pojmenoval výstavu **Figurece**, protože všichni vystavující autoři se ve svých dílech více či méně zabývají figurální tematikou. A to ať už se jedná o zde vystavující sochaře, malíře, grafiky či fotografy. Umělce zabývající se fotografií zde zastupovali dva mladí autoři Jan Mahr (*1977) a David Boukal (*1971).

Pozvánka na výstavu Michaely Brachtlové *Na povrchu, v hloubce* (2000)

Fotograf Zdeněk Stolbenko s Michaelou Brachtlovou na vernisáži její výstavy *Na povrchu, v hloubce* (2000)

(8) Birgus, Vladimír, Mlčoch, Jan: Akt v české fotografii, KANT, Praha 2000, s. 24.

2001

Daniel Šperl - **Životní styl Francie**

První a jedinou fotografickou výstavou roku 2001 v galerii Pod kamennou žábou byla výstava fotografa Daniela Šperla (*1966) **Životní styl Francie** pořádaná v rámci Dnů francouzské kultury v Českých Budějovicích.

Prezentaci rodáka z nedalekého Tábora tvořila kolekce černobílých snímků z francouzského města Toulouse, kterou vytvořil poté co se mu naskytla možnost strávit jeden semestr na toulouské výtvarné akademii. *„Byl to výměnný pobyt. S francouzskou studentkou jsme si vyměnili nejen školy, ale i postele. Já jsem ji ubytoval v Praze a ona přenechala svou postel v Toulouse mě,“* (9) vysvětluje Daniel Šperl v deníku MF Dnes. Fotograf Jindřich Štreit nad Šperlovými snímky z toulouského souboru vzpomíná na slova z románu Milana Kundery: *„Z jeho fotografií je cítit ona nepopsatelná lehkost bytí, která se dá zažít právě jen ve Francii.“* (10) Daniel Šperl vystudoval v roce 1989 IVF SČF v Praze, od roku 1991 začal studovat nejdříve mimořádně a poté řádně na katedře fotografie pražské FAMU, které ukončil titulem magistra v roce 1999. V roce 1996 strávil jeden semestr na Akademii výtvarných umění (Ecole des Beaux-Arts) v Toulouse a v následujícím roce strávil čtvrt roku na studijním pobytu v Japonsku. Pracuje jako kameraman v České televizi, publikuje doma i v zahraničí a úzce spolupracuje s Leica Gallery Prague.

Daniel Šperl

Daniel Šperl: z cyklu *Životní styl Francie* (1996)

(9) Šperl, Daniel: MF Dnes, 13. 5. 2001.

(10) Štreit, Jindřich: MF Dnes, 13. 5. 2001.

2002

Milan David - Fotografie

Detaily soch a pohřebních skulptur, to bylo hlavní téma výstavy **Fotografie** českobudějovického rodáka, scénografa a fotografa Milana Davida (*1959) „Vystavený cyklus v Galerii Pod kamennou žábou je výběrem z rozsáhlého cyklu inspirovaného pohřební skulpturou, sochou a objektem. Začal jsem na něm pracovat asi před 5 lety při pracovních cestách za svou divadelní a filmovou tvorbou. Vystavené fotografie jsou součástí a zároveň protikladem *mojí práce pro jeviště*“ (11), vyznal se autor u příležitosti vernisáže. David svými fotografiemi v žádném případě nechce věrně ani kvalitně zobrazit a zmapovat existující objekt natož pak stav a místo jeho umístění, snaží se spíše pátrat po povrchu a pod ním a znovuobjevit a oživit krásu těchto zašlých a zapomenutých objektů. Jeho snímky jsou intimními pohledy do tváří soch a jejich těl. Ke klidu hřbitova přivedl poprvé Davida shon patnáctimilionového Buenos Aires, kde připravoval scénu divadla Colón. Hřbitov je pro Davida kromě jiného obrovská galerie, ve které stojí vedle sebe kýče, lidová tvorba a vysoké umění. Všechny snímky vyfotil klasickou fotografickou technologií bez jakékoliv následné počítačové manipulace a bez použití řezu. Celý cyklus vznikl v letech 1999–2002 v Buenos Aires, La Platě, Madridu a Praze. Poprvé byl představen roku 2001 v Křížové chodbě Karolina. Milan David vystudoval scénografii na SUPŠ v Praze a na Divadelní fakultě AMU. Jako scénograf a kostýmní výtvarník spolupracoval s mnoha českými a zahraničními divadly (Praha, Madrid, Buenos Aires, Lodž, Voroněž, Denver). V posledních letech se věnuje černobílé fotografii.

Milan David: Obálka katalogu
Fotografie (2002)

(11) David, Milan: Českobudějovické listy, 1. 6. 2002.

2003

Z okraje do středu

Z okraje do středu se jmenovala mezinárodní fotografická akce pořádána občanským sdružením Kyvadlo a galerií Pod kamennou žábou jejíž výsledek byl prezentován na výstavě, jenž se pro svoji obsáhlost nevešla do prostor pořádající galerie Pod kamennou žábou, ale byla pro tuto příležitost umístěna do mnohem rozsáhlejšího prostoru českobudějovického Solného skladu v České ulici. Jak celá akce probíhala? Druhý zářijový víkend roku 2001 byla rozeseta na předem neznámých místech v okolí města Českých Budějovic čtyřicítka fotografů, převážně studentů a absolventů fotografických škol z České a Slovenské republiky a Rakouska, jejímž úkolem bylo se vlastními silami, ať už pěšky, lodí, na kole či autobusem dostat zpět do centra na Piaristické náměstí a při své dobrodružné cestě dokumentovat samotné město a svoji cestu.

„Známá města si uchováváme v paměťových konzervách blednoucích pohlednic. Chtěli jsme se alespoň na chvíli osvobodit z tohoto stereotypního vidění - stejně jako při pohledu běžného turisty - a v jednom krátkém neopakovatelném okamžiku se na město podívat naivníma, nepoučenýma očima. Nesměřovali jsme jako jiné projekty srovnatelného rozsahu k objektivnímu dokumentárnímu pohledu na město, ale dali jsme co největší prostor náhodě a překvapení. Při hledání možných odpovědí na naše otázky jsme objevili opomíjená zákoutí, nespočetná drobná setkání odplývající ve zlomku vteřiny, množství zdánlivých maličkostí skládajících se na cestě z okraje do středu,“ (12) napsali o celém projektu v rozsáhlém katalogu organizátoři celé akce fotograf David Boukal a galerista „Kamenné žaby“ Jaroslav Kutíš z občanského sdružení Kyvadlo. Vystavující pak pojali své fotografie v různých jim blízkých fotografických žánrech a tak návštěvníci Solného skladu měli možnost shlédnout celou škálu fotografických směrů, od klasického a subjektivního dokumentu, výtvarné fotografie, fotografie doprovázenou psanými texty, portréty, fotografie používající záměrně pohybovou i lokální neostrost až po fotografii manipulovanou v temné komoře či v počítači. Velice působivé byly fotografie Davida Boukala (*1971) z podvečerního českobudějovického sídliště Máj, stejně jako netradičně řešené fotografie (do klasické fotografie vmontovaný útržek fotografie ze stejného záběru, leč umístěný na jiné místo)

(12) Boukal, David, Kutíš, Jaroslav: Z okraje do středu, katalog výstavy, Občanské sdružení Kyvadlo a galerie Pod kamennou žábou, České Budějovice, 2003, s. 1.

Petry Benešové (*1977) či „neostré“ snímky Petra Velkoborského (*1938). Lenka Pužmanová (*1978), Zdeněk Urbanec (*1953), Zdeněk Stolbenko (*1959) a Alois Hloušek (*1963) pak doplnili své fotografie doprovodným textem. Přemysl Havlík (*1979) snímal celou akci na videokameru, ale na výstavu použil již jen jednotlivé fotografické kopie filmových políček. Mezi vystavujícími autory byli jak renomovaní fotografové, tak i studenti a profesori fotografických vysokých škol či ryzí amatéři. Jelikož se jednalo o akci svým způsobem jedinečnou, chtěl bych zde jmenovat všechny aktéry a vystavující této velice zdařilé akce mapující tak nekonvenčním způsobem město České Budějovice. Byli to: Gabriela Angelová (*1972), Irena Armutidisová (*1956), Petra Benešová (*1977), Branislav Boba (*1976), David Boukal (*1971), Martin Fišr (*1981), Zuzana Frantíková (*1982), Přemysl Havlík (*1979), Alois Hloušek (*1963), Hanka Hrušová (*1982), Milan Kníže (*1956), Josef Kolarz-Lackenbacher (*1949), Barbora Krejčová (*1974), Milan Křišťufek (*1978), Barbora Kuklíková (*1980), Aleš Kuneš (*1954), Wolfgang Lehner (*1969), Jan Mahr (*1977), Kateřina Malá (*1976), Igor Malijevský (*1970), Pavel Matela (*1975), Barbora Novotná (*1980), Václava Parkanová (*1979), Kamila Pisaříková (*1978), Martin Plitz (*1964), Lenka Pužmanová (*1978), Martin Říha (*1975), Karel Smeykal (*1974), Zdeněk Stolbenko (*1959), Lenka Šavrdová (*1977), Vít Šimánek (*1973), Lucie Škvorová (*1976), Daniel Šperl (*1966), Jana Štěpánová (*1969), Radek Šustal (*1963), Jan Tabery (*1977), Zdeněk Urbanec (*1953), Petr Velkoborský (*1938), Radek Veselý (*1981), Irena Vodáková (*1969) a Petra Zúnová (*1978).

*Petr Velkoborský, fotografie pořízena při akci
Z okraje do středu (2003)*

2005

Každý den trh

Každý týden na trh se jmenovala výstava, která měla za cíl zdokumentovat historii, tradici, ale i současnost tradičního lidového trhu, který se každý čtvrtek a sobotu odehrává v sousedství galerie na Piaristickém náměstí. K vidění byla kopie nejstarší tištěné tržní vyhlášky z roku 1866 a na 300 snímků autorů několika generací, kteří zaznamenali na svých snímcích tento fenomén jihočeské metropole. *„Tenhle trh je na první pohled všední věc, přesto si myslím, že na něm obyvatelé velice lpí. Fotografii tu máme hodně, jeden soubor připomíná kroniku, další poskládal grafik, zmenšil a zvětšil fotky, celkem uvidí lidé tak 300 snímků,“* (13) vysvětlil své pohnutky k uspořádání této výstavy galerista Jaroslav Kutíš. Zastoupení byli kromě desítek anonymních a neznámých autorů i autoři zvučných jmen jako např. letitý fotografický kronikář dění v Českých Budějovicích doyen jihočeských reportérů Ota Sepp (*1912), Lubomír Lapka, František Nárovec či David Boukal.

2006

Jan Voběrek - Cesty srdce aneb když rodina vzniká jinak

Fotograf Jan Voběrek (*1958) se ve svých fotografiích zabývá tématem pěstounských rodin. Svoji červnovou výstavu s názvem **Cesty srdce aneb když rodina vzniká jinak**, v galerii Pod kamennou žábou však nekoncepoval jako sociální sondu do života těchto specifických komunit, jak by se v případě tohoto protřelého dokumentaristy očekávalo, ale jako skupinové portréty jednotlivých rodin rozsetých po celé republice. Autor při fotografování jednotlivých skupin ponechal fotografovaným objektům volnost a tak vznikly velmi svěží a neotřelé skupinové snímky, a to jak statické tak i fotografie využívající prvky pohybové neostrosti. Fotograf a Voběrkův kamarád fotograf a pedagog Jindřich Štreit o jeho tvorbě v katalogu výstavy napsal: *„Tvorbu Jana Voběrka sleduji již spoustu let. Vždy jsem si cenil jeho osobního nasazení a zaujetí, nepostrádajícího humánní podtext. Je známo, že nejlepší*

(13) Kutíš, Jaroslav, Českobudějovické listy, 30. 5. 2005.

fotografie vznikají v prostředí, které důvěrně známe. Není tedy kompetentnějšího fotografa, jemuž by mohlo být svěřeno nasnímání pěstounských rodin. Jan Voběrek a jeho žena jsou obětavými pěstouny již téměř patnáct let. Autor zvolil pro svou fotografickou práci formu skupinového portréту s cílem vyjádřit tímto jediným snímkem společenství a prostředí rodiny. Fotografované neovlivňuje a ponechává jim ve výrazu jejich přirozenost. Divák může sice na první pohled zaznamenat určitou nesourodost, avšak při soustředěném čtení obrazu nachází informace o vztazích uvnitř skupiny.“ (14) Jan Voběrek žije v obci Drahotěšice nedaleko Českých Budějovic, kde se se svojí ženou Jarmilou věnuje výchově dětí svých i dětí z dětských domovů (v době výstavy to bylo 9 dětí). Prošel řadou zaměstnání, věnuje se fotografování krajiny, portrétu a v neposlední řadě sociálnímu dokumentu. Jeho fotografie jsou zastoupeny ve sbírkách Umělecko-průmyslového muzea v Praze. Výstava Cesty srdce aneb, když rodina vzniká jinak začala svoji pouť v prosinci 2005 v Praze v kávuvarně Lucerna a během roku 2006 každý měsíc navštívila jeden z regionů České republiky. Svoji pouť ukončila 16. dubna 2008 v areálu Nejvyššího purkrabství na Pražském hradě. Patronem celé akce se stal fotograf Jindřich Štreit, který svoji přímou účastí celý projekt podpořil.

Jan Voběrek: z cyklu *Cesty srdce aneb když rodina vzniká jinak* (2006)

(14) Štreit, Jindřich: *Cesty srdce aneb když rodina vzniká jinak*, katalog výstavy, Nadační fond Rozum a cit, Praha, 2006, s. 1.

2007

Revers

Igor Malijevský - **Znamení**

Deset autorů zabývajících se sociální problematikou se představilo na putovní výstavě sociální fotografie **Revers**, kterou ve spolupráci s Jihočeskou rozvojovou o. p. s. připravila na měsíc duben galerie Pod kamennou žábou.

Mezi zastoupenými autory byli i takové veličiny dokumentární fotografie jako Jindřich Štreit (*1946), Karel Cudlín (*1960), Tomki Němec (*1963), ale i fotografové mladí a začínající, jako student oboru fotografie na SUPŠ sv. Anežky České v Českém Krumlově Artur Margot (*1985) či mladý fotograf Martin Šálek (*1981). Ač téma přehlídky (lidé na okraji společnosti) bylo jednotné, pohledy jednotlivých autorů byly různé, ať už stylem fotografování a přístupem k fotografovaným, tak i tematikou vystavených prací. „*Před rokem 1989 Čechoslováci odcházeli do emigrace a po sametové revoluci se i v České republice objevili první běženci, což byl úplně nový fenomén a znamení, že se stáváme normální demokratickou zemí,*“ (15) poznamenal v katalogu výstavy ke svým fotografiím z cyklu Uprchlíci fotograf Karel Cudlín. Na jeho snímcích pak můžeme vidět jak pražský exodus občanů Německé demokratické republiky na tehdy západoněmeckém velvyslanectví v Praze, tak i situaci v českých uprchlických táborech. Karel Cudlín patří mezi naše nejuznávanější dokumentární fotografy, byl jedním z osobních fotografů prezidenta Václava Havla a české publikum ho zná zejména jako autora snímků ze života etnických a sociálních skupin - českých a slovenských Romů, ukrajinských dělníků a odcházejících příslušníků ruské armády z tehdejšího Československa. V letech 1983–1987 studoval FAMU, po skončení studií se postupně stal fotoreportérem časopisu Mladý svět, Prostor a v devadesátých letech začal pracovat na částečný úvazek pro Lidové noviny a ČTK. Dnes je fotoreportérem týdeníku Respekt.

Štěpán Hon (*1976) v galerii Pod kamennou žábou představil svůj syrový soubor fotografií z dětského domova Zálučí na Ukrajině. Ostatně Ukrajina a zejména ta Zakarpatská je jeho velkým tématem a spolu s Tomášem Hodanem zde natočil dokumentární film Zakarpatská oblast, Rachovský rajón (ČT 2003). V roce 1999 byl přijat na pražskou FAMU, obor fotografie, kde dokončil bakalářské studium a pokračuje v magisterském. Několikrát byl

(15) Cudlín, Karel: Katalog k výstavě Revers - putovní výstava sociální fotografie. Jihočeská rozvojová o.p.s., 2007, s. 22.

oceněn v soutěži Czech Press Photo, dva roky (2003–2004) působil jako oficiální fotograf prezidenta Václava Klause.

Úplně jiný přístup k tématu měl fotograf humorně nahlížených scének ze života František Dostál (*1938), který představil soubor snímků odpočívajících lidí. V kontextu výstavy jeho soubor dle mého názoru působil trochu nepatřičně. Novinář Václav Malina (*1967) představil snímky starých lidí a nejmladší fotograf desítky vystavujících Artur Margot pohled na život svého kamaráda vozičkáře, s nímž se seznámil ještě v době, kdy se fotografii nevěnoval. Tomki Němec fotografoval své snímky v centru Borůvka a Tomáš Trojan (*1977) v komunitním domě Villa Vallila v Červeném Újezdě, kde pracoval jako asistent. Tomki Němec v letech 1986–1988 studoval na Akademii muzických umění u profesora Jána Šmoka a Pavla Štechy. Poté příležitostně fotografoval svatby a v letech 1988–1989 publikoval v samizdatech Revolver Revue, Sport a Lidové noviny. V roce 2001 vydal autor-skou knihu z prezidentského období Václava Havla. Několikrát byl oceněn v soutěži World Press Photo. Patron celého projektu Jindřich Štreit vystavil snímky z cyklu Cesta ke svobodě ze života drogově závislých, mladý fotograf Martin Šálek šokující záběry dětí ulice z ukrajinské Oděsy a Jan Voběrek (*1958) citlivé a úsměvné snímky z tanečních pro mentálně postižené. Vernisáži výstavy předcházelo divadelní představení skupiny CHAD (Charitní amatérské divadlo).

Básník, prozaik a fotograf Igor Malijevský (*1970) se věnuje umělecké fotografii od roku 1995, ale již má za sebou řadu mezinárodních úspěchů. V roce 2008 se stal jeho cyklus Znamení evropských měst součástí výstavy Empty Paradise v nejprestižnějším nizozemském Muzeu fotografie v Haagu. V Českých Budějovicích představil svůj cyklus fotografií z patrně celoživotního projektu Znamení. „Od roku 1995 kdy jsem začal fotografovat, nazývám to co hledám *„Znameními“*. Znamení je cosi co nelze plně vysvětlit, po setkání s ním v nás však zůstává silný, nejasný pocit, že se dozvídáme něco, podstatného, že jsme svědky nějakého intimního sdělení o našem světě,“ (16) řekl o svém projektu. Malijevský pracuje se středoformátovým aparátem 6x7 cm, jeho fotografie nejsou manipulované a jak řekl v roce 2008 pro Český rozhlas, snaží se, aby každá fotka (v Malijevského případě deníkový záznam) skrze reálnou situaci vypovídala o něčem obecnějším a jakoby trvalejším než je situace sama. Součástí vernisáže bylo vystoupení hudební skupiny Hlinomazův apetit (Kateřina Šárkozi, Lumír von Bejda). Igor Malijevský

(16) Malijevský, Igor: Katalog výstavy Znamení, galerie Pod kamennou žábou, České Budějovice, 2007.

vystudoval teoretickou fyziku na MFF UK a několik ročníků na FF UK. Kromě Haagu vystavoval v roce 2003 v galerii Alchemia v polském Krakově, v roce 2005 v Mark Woolley Gallery v Portlandu v USA a v dalších renomovaných galeriích.

Patron projektu Revers (2007) fotograf Jindřich Štreit v Galerii Pod kamennou žábou

Igor Malijevský: Kolín nad Rýnem (2001)

2008

Rudo Prekop - **Zátiší/Hrdinové, Diptychy a Trilogie**

Dobrin Stojčev a Jan Rychetský - **Izrael země kontrastů**

Slovenský fotograf, autor někdejší nové slovenské vlny z pražské FAMU Rudo Prekop (*1959), představil v galerii Pod kamennou žábou svůj cyklus inscenovaných příběhů nazvaný **Zátiší/Hrdinové, Diptychy a Trilogie**. Jestli se něčemu podobala kolekce této výstavy z dřívější Prekopovi tvorby, tak je to zcela nepokrytě cyklus Reálovky, kde autor opouští přítmi svého ateliéru a vyráží do přírody, aby zde ve zdánlivě obyčejných zákoutích našel nečekaná a humorná spojení. V cyklu Zátiší se, ale u Prekopa nesetkáváme jen s aranžováním přírodních motivů do vymyšlených situací a příběhů, ale kombinuje zde kontrastní přírodní a technicistní elementy. O tvorbě Rudo Prekopa hovoří v rozsáhlém katalogu k výstavě chebský fotograf a kurátor Zbyněk Illek: *„Na rozdíl od svých vrstevníků Prekop neinscenuje pouze figurální příběhy, ale obrací se k předmětům, které sestavuje do zátiší. Vždy mně vrtalo hlavou, kam na ty ‚bizarnosti‘ chodí. Až mnohem později jsem měl možnost vidět jeho archiv věcí posbíraných na smetištích, ulicích, v lese...*

S pedantskou pečlivostí utříděné, zabalené, označené. Sbírá předměty, které člověku sloužily či jej těšily a jejichž životnost nebo život už skončil. Nesou však v sobě příběh, který Rudo interpretuje. Předměty po letech ožívají v zátiší, v obraze, který autor dlouho nosí v hlavě, než ho sestaví a vyfotografuje. Stávají se tak součástí uměleckého díla, které jim propůjčuje další život.“ (17) Ve stejném katalogu pak teoretička umění Helena Musilová glosuje „*Koncipovat zátiší tímto způsobem předpokládá velké výtvarné cítění, jedinečný přístup autora, který je schopen nalezené předměty ‚povýšit‘ do tvůrčích sfér. Díváme se na důvěrně známé věci v neznámých sestavách, stačí trochu zatřást (či přejít k následujícímu snímku) a obraz se, podobně jako v dětském kaleidoskopu, nenápadně promění. Záleží tedy na nás, zda se necháme těšit pestrou krásou zátiší, či v nich budeme hledat hlubší, až archetypální podobnosti či jinotaje skrývajících nevyřčená tajemství.“ (18)* Výstava Rudo Prekopa má neobvyklou schopnost jasně a srozumitelně zprostředkovat autorovo prožitky a pocity a současně působit na představivost, fantazii a imaginaci návštěvníků výstavy. Každá fotografie má své vlastní tajemství, které si „bud’ odchytiš alebo neodchytiš“ jak říká samotný autor. Radost ze života, jemná ironie, vtip někdy až pohádková snovost, to jsou atributy kterými si Prekop získal diváky galerie Pod kamennou žábou. Rudo Prekop se narodil v roce 1959 v Košicích, po ukončení studia na Střední umělecko-průmyslové škole (oddělení užité fotografie) v Košicích (1974–1978), byl přijat na katedru fotografie pražské FAMU k prof. Jánů Šmokovi, kterou v roce 1986 zdárně absolvoval. V letech 1978–1980 pracoval jako asistent kamery u Krátkého filmu Praha, v letech 1994–2002 pak jako externí pedagog na katedře fotografie FAMU v Praze, od roku 2002 již pracuje na stejné škole jako vedoucí studiového ateliéru. Je členem Pražského domu fotografie, Asociace fotografů a Svazu českých fotografů. Žije a pracuje ve svobodném povolání v Praze. Je realizátorem a spoluautorem původní koncepce a výtvarného řešení Muzea Andyho Warhola v Medzilaborcích. Jeho fotografie jsou zastoupeny v mnoha českých, slovenských a světových veřejných i soukromých sbírkách.

V červenci zaplnila prostory galerie Pod kamennou žábou výstava **Izrael země kontrastů** autorů Dobrina Stojčeva (*1967) a Jana Rychetského (*1973). Ryze dokumentární výstava „ve stylu Jana Šibíka“ se snažila

(17) Illek, Zbyněk: Katalog k výstavě Rudo Prekopa, Zátiší - Hrdinové, Diptychy a Trilogie, galerie Pod kamennou žábou, České Budějovice, 2008, s. 1.

(18) Musilová, Helena: Katalog k výstavě Rudo Prekopa, Zátiší - Hrdinové, Diptychy a Trilogie, galerie Pod kamennou žábou, České Budějovice, 2008, s. 1.

návštěvníkům přiblížit život obyvatel v oblasti kolem pásma Gazy, v době kdy se schylovalo k invazi izraelské armády proti Hamásu, do očí bijící kontrasty, kdy válečné peklo i ráj v podobě nádherné krajiny jsou od sebe vzdáleny často jen velmi krátkou vzdáleností. Dobrin Stojčev pracoval mnoho let jako fotoreportér nejrozličnějších domácích periodik, od roku 2008 je zpravodajem a fotoreportérem tiskové agentury Mediafax. Jan Rychetský je investigativní novinář a cestovatel, v současnosti pracuje jako redaktor magazínu Právo. V roce 2003 vydal v nakladatelství akcent fotografickou publikaci „Australský rok jako klokaní skok“ s fotografiemi mapující jeho cestu po Austrálii.

Rudo Prekop: Trilogie - obsah II - zvuk (2003–2004)

Rudo Prekop: Trilogie - obsah I - obraz (2003–2004)

Dobrin Stojčev na vernisáži výstavy Izrael země kontrastů (2008)

2009

David Boukal - **Proměna/Metamorfosis aneb Samsa:**

život a smrt nového druhu podivného brouka

Proměna/Metamorfosis aneb Samsa: život a smrt nového druhu podivného brouka se jmenovala výstava českobudějovického fotografa Davida Boukala. Inspirace povídkou Franze Kafky *Proměna* a série Boukalových autoportrétů a instalací, ve kterém autor nezapře své povolání entomologa, tak by se dala charakterizovat tato velmi vydařená výstava, kterou galerie Pod kamennou žábou uspořádala v rámci festivalu fotografie Jihočeský výlov II. Černobílé expresivní autoportréty v nemalé míře umocněny dílčí neostrostí jsou okořeny působivou instalací „ze života brouků“. Stylizace Davida Boukala do role Řehoře Samsy je dokonalá a temný pocit samoty a od-cizení, který z fotografií číší je vyvážen Boukalovým humorem a nadsázkou. Doprovodnou akcí výstavy byl fotografický workshop: Autoportrét ze života hmyzu, kterého se zúčastnili dva návštěvníci, autor těchto řádků a jeden náhodný divák. Výstava *Proměna* měla svou premiéru v pražské galerii Velryba (2003), jejím kurátorem byl prof. Vladimír Birgus, dva roky poté byla vystavena v galerii Žlutá ponorka ve Znojmě (2005). Ing. MgA. David Boukal PhD. pracuje na katedře Teoretické biologie a Institutu Entomologie na Akademii věd v Českých Budějovicích, v letech 2002–2004 pracoval též jako externí pedagog na ITF v Opavě.

David Boukal: Proměna/Samsa (2003)

Závěr:

Jestliže kurátorka Galerie Pod kamennou žábou Magdalena Kutišová v úplných počátcích galerie předeslala, že hlavním kritériem při výběru vystavujících autorů bude jejich kvalita, svá slova splnila do puntíku. Výstavní prostor galerie Pod kamennou žábou patří mezi ty výstavní plochy, kde se kvalita snoubí s aktuálními trendy moderního umění. Valná část fotografických výstav galerie měla nadprůměrnou úroveň a doprovodné akce, které tyto přehlídky doplňovaly (**Portrét, Z okraje do středu**) byly vždy vrcholy výstavní sezóny města. Středověká obranná bašta se tak stala opět dominantou Českých Budějovic. Tentokrát ne obrannou, ale kulturní.

GALERIE MĚSÍC VE DNE

Nová 1870/3, České Budějovice

Někdo sní o luxusní vile či drahém automobilu, jiný o cestě kolem světa, Eliška Štěpánová vždy snila o vlastní literární kavárně a galerii. Sny jsou od toho, aby se plnily. Tímto heslem se zřejmě řídila galeristka, kavárnice, majitelka a provozovatelka objektu Měsíc ve dne Eliška Štěpánová (*1958) ve chvíli, kdy se začala ucházet ve výběrovém řízení o dům původně určený k demolici v českobudějovické Nové ulici č. 3. Dům se jí po vítězném a složitém konkurzu v roce 1998 podařilo během krátké doby proměnit ve významné budějovické kulturní centrum, kde v současné době sídlí nejen Galerie Měsíc ve dne, ale i Literární kavárna a prostory Kavárny na půl cesty. Štěpánová se s pomocí své kamarádky (její manžel fotograf František Nárovec s projektem od začátku nesouhlasil a do rekonstrukce se nezapojoval) pustila holýma rukama do vyvážení léta nahromaděné sutiny z prostoru domu a přilehlého dvorku a nezalekla se ani oklepávání neudržovaných zdí. Výsledek na sebe nenechal dlouho čekat a spolu se stavební firmou se jim podařilo uvést objekt do současné podoby, s tím, že v prostoru ponechali původní dřevěné trámy a cihlovou zeď v kavárně již neomítali. Jak řekla Eliška Štěpánová, zdála se jí hezká sama o sobě bez dalších úprav. V roce 1999 byl objekt slavnostně otevřen pro veřejnost a v září roku 2000 se zde již konala první větší akce, kulturní festival Z krabic ven. Inspirací k pojmenování prostoru Měsíce ve dne byla stejnojmenná báseň japonského beatnika Nanoo Sakakiho. Od svého vzniku proběhlo v prostoru galerie, ale i kavárny okolo stovky výstav jak výtvarníků tak i fotografů. Horní prostor Galerie Měsíc ve dne je vyhrazen pro prezentace autorů zvučnějších jmen, dolní v Literární kavárně, poskytován začínajícím umělcům či studentům středních a vysokých škol. Z autorů vystavujících v prostoru galerie bych vyzdvihl zejména výstavy malířů Oldřicha Smutného, Václava Lamra, Jaroslava Róny, Miloše Cicvářky, písničkáře a malíře Vlasty Třešňáka či výstavu objektů Tomáše Medka a soch Milana Doubravy. Z fotografických výstav pak prezentace studentů ITF v Opavě Konfrontace, přehlídku vítězů fotografické soutěže Frame, výstavy Vladimíra Birguse Cosi nevyslovitelného, Barbory Bálkové Imagine, Vojtěcha V. Slámy Vlčí med, Jindřicha Štreita Cesta ke svobodě, Jiřiny Hankeové Trapný pokus o autoterapii či Petra Velkoborského Chvála neostroty.

Galerie Měsíc ve dne

*Galerie Měsíc ve dne před rekonstrukcí v roce 1998.
Fotografie z osobního deníku Elišky Štěpánové*

2001

2. 5.–6. 5. 2001 Václav Stratil - **Autoportrét** (v galerii)
12. 1.–13. 2. 2001 Jindřich Štreit - **Cesta ke svobodě** (v galerii)
16. 2.–7. 3. 2001 Zdeněk Stolbenko, František Nárovec - **Namasté**
(v galerii)

Hra s vlastní identitou, rozverná a humorná interpretace sebe sama na snímcích formátu fotografií do občanského průkazu či xeroxech, to byla výstava **Autoportrét** fotografa, malíře, performeru a v současnosti též vedoucího Ateliéru Intermedia na FaVU V Brně Václava Stratila (*1950), která byla součástí alternativního kulturního festivalu Z krabic ven, který pořádala Galerie Měsíc ve dne.

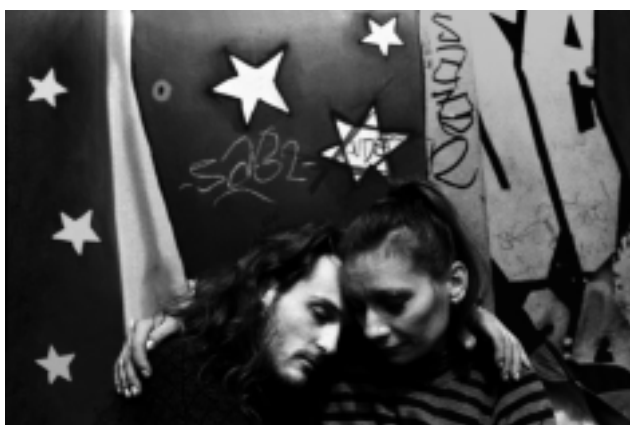
Cyklus fotografií Jindřicha Štreita (*1946) **Cesta ke svobodě**, který byl vystaven v Galerii Měsíc ve dne byl posbírán v letech 1996–1999 na území celé ČR. Velká část byla pořízena v terapeutické komunitě Pastor Bonus na Bruntálsku, kde se autor seznámil s narkomanem Davidem Ševčíkem. Ševčík léčbu nedokončil, skončil zpátky na ulici a poté i ve vězení a zpět v komunitě. Právě snímky Davida v drogovém rauši, ve věznici a posléze i v prostředí terapeutické komunity se staly hlavním leitmotivem celého fotografova cyklu, souboru, který se tolik odlišuje od dosavadní tzv. „vesnické“ tvorby tohoto dokumentaristy. *„Jindřich Štreit předkládá svědectví o lidském zápasu s drogou jako triptych, který připomíná velká vyprávění mýtů či duchovní skladby typu Komenského Labyrintu. Na začátku nasazuje droga jako utíravý průvodce poutníkovi brýle mámení, činí z šedivého údolí každodennosti zábavní lunapark, rozpouští úzkost, unavenému zmnožuje sílu, stydlivého dělá družným a tomu, kdo se bezcílně a znuřně klouzal po povrchu nabízí závrtný a vzrušující let. Druhý akt ukazuje, jak droga plní své přísliby, jak si bere nesjednanou daň. Třetí jednání je těžká cesta zpátky,“* (1) napsal v tiskové zprávě k výstavě o Štreitově fotografickém cyklu Prof. Tomáš Halík. V roce 2000 absolvovali českobudějovičtí fotografové Zdeněk Stolbenko (*1959) a František Nárovec (*1954) náročnou cestu s profesionálním dobrodruhem Michalem Brunnerem do oblasti himalájského Nepálu. Fotografie z této dobrodružné výpravy pak sestavili do fotografické výstavy, kterou pojmenovali **Namasté** (což by se dalo z nepálštiny volně přeložit jako české ahoj nebo dobrý den). Prezentace byla členěna do dvou výstavních

(1) Halík, Tomáš: tisková zpráva k výstavě Cesta ke svobodě, Galerie Měsíc ve dne, České Budějovice, 2001.

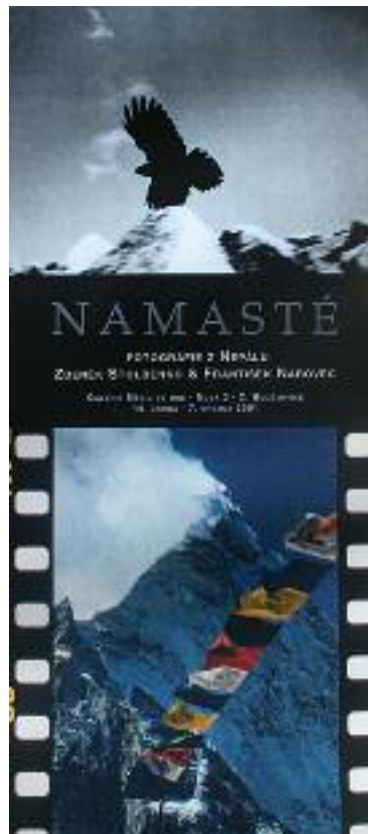
bloků a to do krajinářských záběrů hor a nepálských reálií a portrétů místních obyvatel. Součástí výstavy byla přednáška průvodce obou fotografů horolezce Michala Brunnera.

Václav Stratil na vernisáži Autoportrét (2001)

Jindřich Štreit: z cyklu Cesta ke svobodě (1996–1999)

Pozvánka na výstavu Zdeňka Stolbenka a Františka Nárovce Namasté (2001)

2002

8. 2.–6. 3. 2002 Eva Výborná - **Někde** (v galerii)
31. 5.–13. 6. 2002 **Jihlavská desítka** - Fotografie (v galerii)
6. 9.–3. 10. 2002 Jan Mahr - **Jižní cíle** (doprovodná výstava v literární kavárně k výstavě plastik Zdeňka Chmelaře)
4. 10.–1. 11. 2002 Studenti ITF - **Konfrontace** (v galerii)
8. 11.–6. 12. 2002 Radek Gális, Kateřina Langrová - **Arménie a Náhorní Karabach** (v kavárně)

Fotografka a malířka Eva Výborná (*1965) představila v galerii Měsíc ve dne svůj soubor velkoformátových fotografií **Někde** z roku 2001. Výborná se do té doby zabírala spíše výtvarným uměním (vystudovala v letech 1989–1996

pražskou AVU) a i její fotografie z cyklu Někde navazují spíše na její dřívější výtvarné realizace. Výborná ve svém souboru zcela opustila reálný svět architektury a její nasvětlené a rozostřené papírové modely vlastní výroby se staly jakousi geometrickou abstraktní krajinou. Evu Výbornou lze označit za jednu z nejúspěšnějších umělkyní mladé generace jihočeského regionu. V současnosti pracuje jako vedoucí ateliéru malby na SUPŠ sv. Anežky České. Její dílo je zastoupeno v NG v Praze, v Galerii Klatovy - Klenová a v soukromé sbírce Jiřího Valocha.

Jihlavská desítka se jmenovala výstava studentů Zdeňka Stolbenka z jihlavské Střední průmyslové školy grafické. Vystavovali studenti Lorant Špalek, Kája Hostašová, Petr Cabalka, Hanka Hrušová, Vojta Švejkar, Lucie Matějková, Jana Urbanová, Iva Horkelová, Táňa Kynclová a Jana Mattasová.

Konfrontace byla velmi neobvyklá výstava studentů a absolventů čtyř vysokých fotografických škol, Institutu tvůrčí fotografie Slezské univerzity v Opavě, Ateliéru fotografie FUUD J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, Ateliéru fotografie VŠUP v Praze a Katedry fotografie FAMU v Praze, která se konala v roce 2002 v Pražském domě fotografie. Byla to vůbec první výstava svého druhu, kdy mohli návštěvníci srovnávat tvorbu a práci různých typů fotografických škol České republiky. Podobná výstava s názvem Šestka se konala v Pražském domě fotografie též v roce 2006, tehdy za účasti všech šesti českých vysokých škol zabývajících se fotografií. V Galerii Měsíc ve dne byla představena pouze výstava opavského Institutu tvůrčí fotografie. Pod kurátorskou taktovkou vedoucího katedry fotografie Vladimíra Birguse (*1954) bylo vybráno deset autorů, reprezentativní vzorek studentů této fotografické školy. Asi nejvýraznějším souborem byla série Autoportréty (2001–2002) v té době studentky pátého ročníku Dity Pepe (*1973), na kterém se autorka fotografovala vždy s jinou ženou v jejím přirozeném prostředí a zároveň se stylizovala do její role. Ať už se jednalo o mladou punkerku, či starší ženu v ručně pleteném svetříku, vždy se jednalo o velmi přesnou sondu do života určitých sociologických typů. Na přehlídce bylo možno vidět i barevný sugestivní dokument z cyklu Pohledy nemocných (2001) Víta Šimánka (*1973) z prostředí nemocnic, sociologicky laděný soubor Jiřího Křenka (*1974) Hypermarkety (2000), pocitový subjektivní deník Davida Boukala (*1971) Záznam (2002), či dokumentární snímky Martina Štěrbý (*1976) z cyklu Chicago (1999). Subjektivní dokument zde zastupoval Josef Horázný (*1975) cyklem černobílých fotografií Bez názvu (2000). Portréty, cyklus Karla Šproutila (*1975) Motorkáři (2000), kdy každý z mužů je zachycený vždy na dvou snímcích. Na prvním v motorkářském s přilbou na hlavě a na dru-

hém nahý. Na první pohled upoutá rozdíl v držení těla. S šaty většinou mizí i hrdost a sebejistota fotografovaných modelů. Portrét v kombinaci s dokumentem představila na výstavě i slovenská autorka Lucia Nimcová (*1977) v cyklu *Současné ženy* (2002), kdy střídáním soukromých a civilních záběrů nechala diváka nahlédnout do osobního prostoru fotografovaných žen. Velmi zajímavou byla i prezentace Jana Vaci (*1975) *Ústí nad Labem - Aussig*, kdy autor kombinoval staré archivní negativy *Ústí nad Labem* z doby druhé světové války se záběry současnými. *„Výsledné obrazy mají v sobě napětí odlišné situace dvou různých národních osídlení v jediném místě, ukazují prorůstání mnohé dějinné skutečnosti do současnosti.“*(2) Banální fotografické téma snímků ze zoologické zahrady přetvořil Martin Říha (*1975) v cyklu *Zoo* (2000) ve velmi zajímavé expresivní obrazy. Ač výstava představila jen jakýsi zlomek z celkového objemu práce studentů, byla jednou z nejlepších fotografických akcí Galerie Měsíc ve dne.

Eva Výborná: z cyklu *Někde* (2001)

Josef Horázný: z cyklu *Bez názvu* (2000)

(2) Kuneš, Aleš: *Ateliér*, 3/2003.

2003

14. 2.–12. 3. 2003 Michal Krnínský (v kavárně)
28. 3.–10. 4. 2003 Iva Zimová - **Před válkou jsem měl hračky**
(v kavárně)
6. 5.–30. 5. Piotr Kalinski - Fotografie (v kavárně)
16. 7.–15. 8. 2003 Jiří Plachý - **Fotografické cykly** (v galerii)
Lenka Pužmanová - **Zbytek od masturbujícího muže
za stromem** (v kavárně)
3. 10.–23. 10. 2003 Irena Artmudisová - **Fotografie** (v kavárně)
4. 11.–13. 11. 2003 Jiří Zerzoň - **Češi v rumunském Banátu**
14. 11.–23. 12. 2003 Kateřina Stejskalová - **Afghanistan**
28. 11.–23. 12. 2003 Jan Voběrek - František Nárovec - **Žijeme společně**

Od roku 1999 fotografovala dokumentaristka Iva Zimová (*1956) život čečenských uprchlíků během Rusko-čečenské války. Putovní výstava **Před válkou jsem měl hračky**, kterou uvedla v literární kavárně byla právě dokumentem z doby jejího pobytu v této válkou zmítané oblasti. Projekt byl sestaven z fotografií, které zaznamenaly život zhruba dvanácti dětí v kulisách válkou rozbořených domů čečenského města Groznyj, kdy každá fotografie byla opatřena texty s příběhy, tužbami či sny jednotlivých fotografovaných dětí a doplněna malovanými obrázky čečenských sirotků. Iva Zimová se vyučila šperkařkou na Střední umělecko-průmyslové škole v Jablonci (1977), na začátku osmdesátých let emigrovala do Kanady, kde vystudovala obor fotografie na Dawson College na Montreal Institut (1987–1990) a na Concordia University (1990–1993). Po ukončení studia cestuje a fotografuje lidi na okraji společnosti a národnostní menšiny, s nimiž vždy určitou dobu žije. Takto fotografovala slovenské Romy, Inuity i kanadské indiány. Své fotografie poskytuje nadaci „Člověk v tísní“ a organizaci „Lékaři bez hranic“.

Fotograf Jiří Plachý (*1948) z Doudleb u Českých Budějovic představil v Galerii Měsíc ve dne svůj soubor fotografií nazvaný **Fotografické cykly**. Až „sudkovské“ pohledy na dvorky a místnosti opuštěných domů s nejasným obrysem fiktivních postav svých zemřelých rodičů, nalezená či částečně dotvořená zátiší, to byly náladové fotografie jednoho z předních autorů jihočeské amatérské scény, člena fotografické skupiny Fotos, Jiřího Plachého.

Doprovodnou výstavou Plachého fotografií byl cyklus fotografických montáží absolventky bakalářského programu ITF (2002) Lenky Pužmanové (*1978), vystavený v literární kavárně. Barevné mozaiky složené z fotografií velikosti

9 x 13 cm uspořádané v působivé tematické celky. (Mandaly ad.), to byla výstava **Zbytek od masturbujícího muže za stromem**. Obě výstavy zahájil českobudějovický fotograf David Boukal.

Výstava fotografky Ireny Artmudisové (*1956) **Fotografie**, měla zcela nečekaný průběh. Zcela nevinné oduševnělé snímky nahých dětí musely být z kavárny díky anonymnímu udání a k překvapení všech návštěvníků předčasně staženy. Co dodat?

Ostravský fotograf Jiří Zerzoň (*1971) představil v dolní kavárenské části Galerie Měsíce ve dne svůj dokumentární cyklus z roku 2003 **Češi v rumunském Banátu**. Vystavené fotografie byly dalším zdařilým pohledem do života českých emigrantů žijících již několik desetiletí v oblasti rumunských hor ve vesnicích Svatá Helena, Gernik, Rovensko ad.

František Nárovec (*1954) a Jan Voběrek (*1958) se na své první společné prezentaci představily dokumentárním cyklem **Žijeme společně**. Oba autoři se sociální problematikou zabývají již delší dobu. Jan Voběrek z pozice vychovatele v pěstounské rodině, František Nárovec mapuje českobudějovické bezdomovce a spolupracuje s Azylovým domem pro muže v Českých Budějovicích. Výstava **Žijeme společně** byla sondou do života mentálně postižených dětí a ukazovala problematiku jejich zařazení do většinové společnosti. Voběrkovo fotografiím nescházela jistá dávka poetiky, snímky Františka Nárovce byly o poznání syrovější.

Jiří Zerzoň: z cyklu *Češi v rumunském Banátu* (2003)

2004

2. 2.–29. 2. 2004 Jakub Urban - **Světlo a stín** (v kavárně)
1. 3.–11. 3. 2004 Pavel a Šimon Kalný - **Hory a lidé Ladakhu**
(v kavárně)
11. 3.–4. 4. 2004 Jiřina Štokingerová - **Vzhůru nohama** (v kavárně)
11. 6.–18. 7. 2004 Vladimír Birgus - **Cosí nevyslovitelného** (v galerii)
10. 9.–11. 10. 2004 Věra Stuchelová - **Soukromý prostor** (v galerii)
14. 10.–11. 11. 2004 Zdeněk Stolbenko - **Tiché obrazy - Strom**
1993–2004 (v galerii) a **Cesta vlakem** (v kavárně)
4. 12. 2004–3. 1. 2005 Jindřich Štreit - **Mezi námi** (v galerii)
František Nárovec - **První rok** (v kavárně)

Cosí nevyslovitelného se jmenovala výstava fotografa a teoretika Vladimíra Birguse, kterou se představil českobudějovickému publiku v Galerii Měsíc ve dne. „Obecně můžeme Birgusovy snímky charakterizovat snad jako pocity z velkoměst: konfrontace člověka s prostorem, který vytvořil, kontrast člověka a monumentální velkoměstské architektury, zachycení samoty. Nekonvenčně komponovanou momentní fotografií vkládá Vladimír Birgus do souboru *Cosí nevyslovitelného* mnohovýznamovou výpověď, v níž tematizuje lidský smutek, osamělost a odcizení, pocity vykořenění člověka uprostřed davu, často vydělujících konkrétní osobu od ostatních.“ (3) Birgusovy snímky vznikají na jeho četných zahraničních cestách, ale exotičnost či atraktivita nehraje na jeho záběrech žádnou roli, nevyhledává pohledy na známá místa. Sochu svobody či Notre Dame na jeho fotografiích nehledejme. Jde mu spíše o postižení nálady a génia loci daného místa. „Pod zdánlivě jednoduchými a na první pohled snad i motivicky nepříliš zajímavými záběry se skrývá bohatý jazyk nuancí gest a významů, systematicky rozvíjený už třetí desítkou let. Birgusovy snímky jsou tak pravým opakem toho, co obvykle laický divák očekává.“ (4) Hrdinové jeho snímků jsou většinou zobrazováni bez kontextu s vlastním prostředím, osamoceni, vykořenění, každý sám za sebe. Velké barevné mnohdy až monochromatické plochy jsou na Birgusových snímcích konfrontovány se stíny či postavami, často i rafinovaně mizejícími ze snímku. „Stíny na fotografiích Vladimíra Birguse hrají vždy významnou roli. Tvoří jakýsi jiný svět, souběžný se světem, v němž vládne světlo a barva,

(3) Pospěch, Tomáš: *Cosí nevyslovitelného*, Kant, Praha, 2003, s. 7.

(4) Pospěch, Tomáš: *Cosí nevyslovitelného*, Kant, Praha, 2003, s. 7.

a stejně skutečný jako on.“(5) Vedle žluté a červené barvy dominuje auto-rovým snímkům nejčastěji blankytně modrá, barva moře a oblohy. „*Birgus obětuje spoustu času a energie hledáním situací, které na fotografii získají cílený význam. Nebylo by jednodušší nahrát takovéto situace v uměle vytvořených podmínkách, kde proces snímku je možno mít pod absolutní kontrolou? Ne, protože síla Birgusových fotografií je v podstatné míře v tom, že autor ztrácí podstatnou část kontroly nad tvůrčím procesem.*“(6) „*V Birgusových fotografiích jde většinou o „cosi nevyslovitelného“, ale je to vysloveno dostatečně zřetelně, abychom tomu rozuměli, i když slovy se to vyjadřuje těžko,*“(7) řekl o fotografiích Vladimíra Birguse fotograf a pedagog Ján Šmok. Vladimír Birgus se narodil ve Frýdku-Místku. Vystudoval gymnázium v Olomouci (1973) a obor Literatura-divadlo-film na FF UP v Olomouci (1978, doktorát 1980), paralelně mimořádně vystudoval fotografii na FAMU v Praze (1978). Od roku 1978 byl odborným asistentem, od roku 1994 docentem a od roku 1999 je profesorem katedry fotografie na FAMU. Od roku 1982 byl vedoucím IVF SČF, od roku 1990 je vedoucím ITF FPF Slezské univerzity v Opavě. Od roku 2001 je členem Evropské společnosti pro dějiny fotografie. Je redaktorem časopisu Imago, a spolupracovník časopisů Ateliér, Fotograf, Photonews, Kwartalnik Fotografia ad. Je autorem mnoha fotografických publikací. Česká fotografie 90. let (Kant, Praha, 1998, spolu s Miroslavem Vojtěchovským), Česká fotografická avantgarda 1918–1948 (Kant, Praha, 1999), František Drtikol (Kant, Praha, 2000), Jaroslav Rössler (Torst, Praha, 2001), Akt v české fotografii (Kant, Praha, 2001, spolu s Janem Mlčochem) ad. Jeho fotografie jsou zastoupeny v řadě evropských a světových galerií.

Soukromý prostor pojmenovala Věra Stuchelová (*1973) svoji kolekci fotografií vystavenou v Galerii Měsíc ve dne. Proč Soukromý prostor? Autorka nás nechává zcela nepokrytě nahlédnout do svých nejniternějších vzpomínek, zdůrazňuje intimitu a křehkost tohoto světa, své propojení s okolním světem. Pomocí symbolů, kdy každý vyfotografovaný předmět má své přesné určení se snaží v divákovi probudit jeho vlastní vzpomínky, představy, hledání, identifikovat se s nimi, mít k nim citový vztah a vytvořit si vlastní představivost. „*Tématem této práce je provázání sebe sama se světem, snaha popsat pocity ulpění těla a ducha v okolním věcném světě, tento tajemný*

(5) Lubowicz, Elżbieta: *Cosi nevyslovitelného*, Kant, Praha, 2003, s. 9.

(6) Czech, Tomasz: *Newyslovione*, Fotografie Vladimíra Birgusa, Biuletyn Fotograficzny, Krakow, 2004, č. 11, s. 22–25. Překlad Martin Štěrba.

(7) Šmok, Ján: *Cosi nevyslovitelného*, Kant, Praha, 2003, s. 8.

a vzrušující vztah mezi vnitřním a vnějším prostorem našeho bytí,“ (8) formulovala v anotaci své představy o souboru Věra Stuchelová. Všechny vystavené snímky byly pro zvýraznění symboliky a obecně platné nadčasovosti černobílé. Barva by dle autorky příliš upoutávala ke konkrétnímu předmětu a osobě. Výstava Soukromý prostor byla diplomovou prací fotografky a výtvarnice Věry Stuchelové na AVU v Praze (2003), kde studovala fotografii v ateliéru Veroniky Bromové, malbu u Antonína Strážka, a vizuální komunikaci u Jiřího Davida. Kromě AVU, kde v roce 2007 ukončila doktorandské studium (u prof. Milana Knížáka), vystudovala pedagogickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze (2004). Od roku 2003 pracuje jako odborná asistentka v Ústavu umění a designu Západočeské univerzity v Plzni.

Netradiční výstavu představil v galerii Měsíc ve dne českobudějovický fotograf Zdeněk Stolbenko (*1959). Na rozdíl od jiných časosběrných deníkových dokumentů (Pohledy z okna Jiřího Hankeho ad.), nebyla Stolbenkovým fotografickým cílem ulice ani město, ale strom. Po dobu jedenácti let (1993–2004) pravidelně fotografoval jeden určitý strom, jeho různé podoby a proměny v čase. Lyrický soubor **Tiché obrazy, Strom 1993–2004**, doprovázela výstava **Cesta vlakem**, umístěná v kavárně.

Mezi námi a První rok se jmenovaly výstavy Jindřicha Štreita a Františka Nárovce, které byly součástí oslav prvních narozenin Kavárny na půl cesty, prostoru, kde hosty obsluhují lidé s mentálním nebo fyzickým handicapem. Právě postižení spoluobčané byli hlavním tématem fotografií Jindřicha Štreita. Na vystavených snímcích byli vozíčkáři a nevidomí v jejich přirozeném prostředí. Jindřicha Štreita zajímají spíše handicapovaní, kteří se snaží integrovat do „normální“ společnosti zdravých lidí, proto na Štreitových fotografiích chyběly záběry z ústavů. Cyklus vznikl koncem 90. let, kdy Jindřich Štreit spolu se studenty pražské FAMU a opavského ITF pracoval na projektu Náš svět. Výstava fotografií Františka Nárovce První rok dokumentuje rok života Kavárny na půl cesty, kterou provozuje jeho žena Eliška Štěpánová. Součástí narozenin byla též vánoční prodejní výstava výrobků chráněných dílen.

(8) Stuchelová, Věra, http://www.verastuchelova.cz/main.php?g2_itemId=63

Vladimír Birgus: *Miami Beach* (1999)

Věra Stuchelová: z cyklu *Soukromý prostor* (2003)

2005

11. 2.–9. 3. 2005 Umělecká univerzita v Linci - **Jižní vítr III.** (v galerii)
11. 3.–12. 4. 2005 Barbora Bálková - **Imagine** (v galerii)
7. 10.–3. 11. 2005 Lenka Proksová - **Fotografie** (v kavárně)
11. 11.–30. 11. 2005 Vojtěch V. Sláma - **Vlčí med** (v galerii)
2. 12.–30. 12. 2005 Daniel Reynek - **Mezi psem a vlkem** (v galerii)

Výstava **Imagine** českobudějovické fotografky a výtvarnice Barbory Bálkové (*1978) byla sestavena ze tří cyklů. Ze souboru *Sebevraždy* (2004), kde sama sebe s notnou dávkou nadsázky (postavy jsou zasazeny do dětského prostředí) stylizuje do slavných literárních sebevražedkyň (Anna Kareninová, Kleopatra, Ofélie ad.). Ze souboru *Magazíny* (2004) „*v nichž s lehkou ironií dekonstruuje komerční obraz ženy a ‚ženský svět‘ nových módních trendů, společenských drbů, návodů na lepší sex a typů na krásu, které všechny dohromady vytvářejí skvělou živnou půdu našich pseudo-problémů.*“⁽⁹⁾ Ženské časopisy, které použila pro své titulní stránky vtipně přejmenovala za použití vlastního jména na *Cosmopolibar* či *Bazar Barbar*. Zvolila i stejný font písma a estetiku vybraných magazínů. Ve třetím souboru nazvaném *Ovoce* (2003) autorka využívá podobnosti některých druhů ovoce s ženským tělem. Barbora Bálková byla jednou z prvních umělkyní, která se začala ve své tvorbě zabírat genderovou problematikou. „*Pracuje prostřednictvím svých fotografií s estetizací a erotizací ženského těla v nejrůznějších*

⁽⁹⁾ Štefková, Zuzana: *Imagine* - katalog k výstavě Barbory Bálkové, Galerie Měsíc ve dne, České Budějovice, 2005.

kontextech a zároveň si všímá stereotypních rolí, v nichž se ženy v naší společnosti objevují. Často sama figuruje jako svůj vlastní model, ale její výpovědi překračují rovinu subjektivní výpovědi a dotýkají se širších sociálních souvislostí.“ (10) Barbora Bálková v roce 2002 vystudovala pedagogickou fakultu JU v Českých Budějovicích obor ZUŠ-VV, v roce 2006 dokončila studium na AVU v Praze u J. Davida, V. Skrepla a V. Bromové a v roce 2004 absolvovala jednoroční stáž v dílně studiové fotografie u Ruda Prekopa na pražské FAMU. V roce 2004 založila spolu s malířkou Radkou Valentíkovou a sochařkou Kateřinou Kociánovou uměleckou skupinu BaRaKa. Žije a pracuje v Nové Vsi u Českých Budějovic.

Brněnský fotograf Vojtěch V. Sláma (*1974) patří mezi světlé zjevy mladé české fotografie. *„Teprve pětatřicetiletý Sláma je klasikem hned ve dvojm slova smyslu: jednak si už vydobyl ve světové fotografii své místo, jeho práce jsou zastoupeny v řadě významných sbírek a na mezinárodním poli začíná být jeho jméno skloňováno častěji než na domácí scéně, zároveň reprezentuje směr v současné fotografii, který vědomě ignoruje bezpohlavní konceptualismus, samoučelné experimenty a další manýry hlavního proudu,*“ (11) tak charakterizoval autora básník a fotograf Igor Malijevský (*1970) na serveru deníku Právo. Část z jeho rozsáhlého fotografického cyklu **Vlčí med** uvedla Galerie Měsíc ve dne ve své hlavní výstavní síni. Vojtěch Sláma je jedním ze zakládajících členů fotokupiny Česká Paralaxa. Její filozofii, tedy fotografování na formát 6 x 6 cm je věrný dodnes. Nefotografuje již sice starou Flexaretou jako ve svých začátcích (vyměnil ji za modernější Rolleicord), ale čtvercový formát jeho fotografií zůstává. Sláma do svých snímků promítá své osobní zážitky, svoji poetiku a jeho fotografické momentky jsou velmi snadno uvěřitelné a opravdové. Slámovy fotografie vznikají tady a teď, jsou osobní, svým způsobem i romantické, nápadité a v některých momentech působí až uhrančivě. *„Sláma sám označuje své fotografování za jakési kronikářství, jehož výsledkem jsou deníky. V nich zůstanou zachyceny nálady a pocity prošlých let. Proč nechává autor nahlížet veřejnost do svého života? Myslím, že se nejedná o žádné bulvární vystavování se. Povaha intimního deníku zůstala neporušena,*“ (12) napsal o Slámových snímcích v tiskové zprávě jeho výstavy Vlčí med v Pražském domě fotografie (22. 4.–30. 5. 2004) kurátor sbírky fotografie, Moravské galerie Brno Jiří Pátek. Vojtěch V. Sláma dokončil v roce 1996 SŠUŘ v Brně a v roce 2009 magisterský program ITF v Opavě.

(10) Štefková, Zuzana: Imagine - katalog k výstavě Barbory Bálkové, Galerie Měsíc ve dne, České Budějovice, 2005.

(11) Malijevský, Igor: <http://www.novinky.cz/kultura/171263-vojtech-slama-vystavuje-v-leica-gallery.html>

(12) Pátek, Jiří: Tisková zpráva k výstavě Vlčí med, Pražský dům fotografie, Praha, 2004.

Žije a pracuje v Brně. Jeho práce jsou zastoupeny v řadě světových sbírek. V roce 2004 mu vyšla fotografická kniha Vlčí med (Galerie Brno). V poslední době fotografuje též barevně (India Tourist 2008).

Daniel Reynek (*1928) je syn známého českého grafika, básníka a překladatele Bohuslava Reynka (*1892–†1971). Kurátor výstavy a spolumajitel Galerie Měsíc ve dne František Nárovec se již delší dobu zajímá o dílo obou umělců a tak nebylo překvapením, že galerie uvítala výstavu Reynka mladšího, pojmenovanou **Mezi psem a vlkem**. Reynkovy fotografie vznikají technikou překrývání dvou diapozitivů přes sebe. *„Člověk by mohl očekávat, že jeho dílo jde v závěsu za dílem a osobou jeho otce Bohuslava. V případě Daniela Reynka však toto vůbec neplatí, neboť co se týče jeho výtvarného díla, jedná se o svébytnou osobnost, která má vlastní vnímání světa a vlastní umělecké vyjádření s vlastními výtvarnými technikami.“* (13) Kontinuitu inspirace obou Reynků lze hledat pouze v okolní krajině a stejně jako u otce Bohuslava se objevují v díle Daniela Reynka motivy jejich domu v Petrkově, se všemi jeho detaily a zákoutími. *„Je třeba vzpomenout neobyčejnou plastičnost, která je daná jak používanou technikou - tedy vrstvením dvou obrázků přes sebe, tak i volbou témat každého snímku. Je zde vše, co nemá chybět žádnému dobrému uměleckému dílu. Je to ono tajemno, krása skrývaná závojem, nedopovězenost, prostor pro fantazii každého diváka, možnost objevovat stále něco nového.“* (14) Daniel Reynek je starším synem Bohuslava Reynka a francouzské básničky Suzanne Renaud (*1889–†1964). Spolu se svým otcem tiskl grafiky, v padesátých letech se podílel na jeho pokusech s metodou upravovaného skleněného negativu a od poloviny šedesátých let do poloviny let osmdesátých se již plně věnoval svým fotografickým montážím. Žije v Petrkově u Havlíčkova Brodu.

Barbora Bálková: Anna Karenina (2004)
z cyklu Sebevraždy

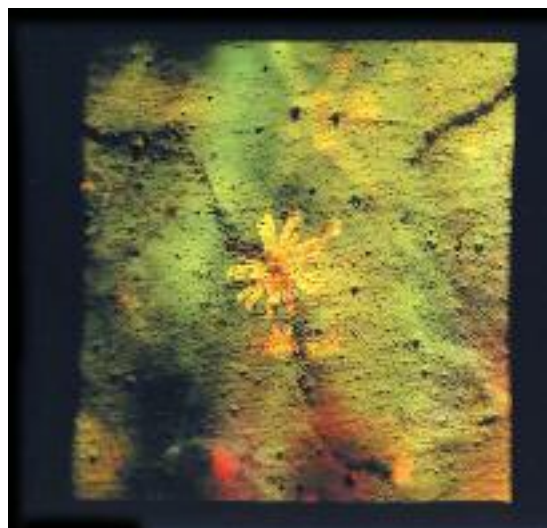
Barbora Bálková: Půlhruška (2002)
z cyklu Ovoce

(13) Drexler, Lukáš: <http://www.revue.theofil.cz/revue-clanek.php?clanek=181>

(14) Bartoň, David: Katalog k výstavě Daniela Reynka Mezi psem a vlkem, Galerie Měsíc ve dne, České Budějovice, 2005.

Vojtěch V. Sláma: Síťka (2004)

Daniel Reynek: z cyklu Mezi psem a vlkem
(nedatováno)

2006

13. 1.–20. 2. 2006 **Frame 005**

12. 6.–26. 6. 2006 Studenti SUPŠ sv. Anežky České v Českém Krumlově
- Kultura bez hranic, fotografie, divadlo

27. 10.–27. 11. 2006 Petr Velkoborský - **Chvála neostroiti**

Frame je mezinárodní fotografická soutěž pro profesionální fotografy a studenty fotografických škol z Česka, Polska, Slovenska a Maďarska, kterou již od roku 2005 organizují brněnští fotografové Ondřej Žižka (*1965) a Evžen Sobek (*1967). Díky nastaveným podmínkám a fundovanosti poroty, v které zasedají význačné osobnosti české fotografie je soutěž ušetřena banalit, které zaplavují jiné fotografické soutěže v komerčních periodikách typu časopisu Photolife. Téměř stovka autorů se zúčastnila úvodní ročníku soutěže **Frame 005** a témata 100% život, Komunikace a Domov byla obeslána 130 portfólii, převážně studentů vysokých fotografických škol. Porotu prvního ročníku této soutěže tvořili renomovaní fotografové a pedagogové Miroslav Vojtěchovský, Ivan Pinkava, Aleš Kuneš, Jindřich Štreit, Michal Hladík a Josef Moucha. Galerie Měsíc ve dne vystavovala všechny oceněné kolekce, které se umístily do třetího místa (1. místo v kategorii komunikace nebylo obsazeno) a po Brně byla druhým prostorem kde byly vítězné fotografie prezentovány. Třetí zastávkou vítězných kolekcí pak byla Galerie Fiducia v Ostravě. V kategorii 100% život zvítězila studentka

ITF v Opavě Barbora Prášilová (*1979) se svým souborem Bez názvu (hravé manipulované portréty určené původně pro módní návrhářku). Druhé místo obsadil cyklus studentky ITF v Opavě a fakulty architektury VUT v Brně Barbory Krejčové (*1974) bEaUty (téma současného životního prostředí v anonymní evropské metropoli) a třetí místo patřilo studentu katedry fotografie pražské FAMU dokumentaristovi Milanu Jarošovi za jeho soubor Česko 2004–2005 (téma absurdního naplnění volného času a na druhé straně nenaplnění ideálů ztracených ve víru konzumního života v „české realitě“). V kategorii Komunikace obsadily druhé místo svorně cykly pedagoga ITF v Opavě Tomáše Pospěcha (*1974) Krajinky.jpg. a studentek ITF v Opavě Zuzany Blochové (*1979) a Dity Lamačové (*1976) Persona, třetí místo pak student VŠUP v Praze Ondřej Příbyl (*1978) s cyklem Vlastní tvorba. V kategorii Domov zvítězil soubor slovinské studentky pražské FAMU Aleksandry Vajd a studenta téže instituce Hynka Alta ManWomaUnfinished (intimní dialog obou partnerů vedený v cyklu portrétů), druhé místo obsadil dokumentární cyklus z psychiatrické léčebny v pražských Bohnicích Oni tchajwanského studenta pražské FAMU Simona Changa (*1978) a na třetím místě skončil soubor fotografické dvojice polských autorů, kurátorky krakovské galerie Camelot Weroniky Łodzińskiej (*1973) a studenta ITF v Opavě Andrzeje Kramarze (*1964) Home (bizarní typy polských domovů). Ač byla výstava složená z prací studentů několika vysokých fotografických škol a témata byla různorodá působila velmi sevřeným dojmem.

Chvála neostroiti se jmenovala výstava fotografa a pedagoga Petra Velkoborského (*1938). Ač fotografuje již od mládí, vážně se začal fotografii věnovat až v době svého studia na IVF SČF (1985 – 1988). „*Počátkem devadesátých let se začal zabírat exponometrií s ohledem k exponometrickému systému významného amerického fotografa a teoretika Ansela Adamse, který byl do té doby poměrně málo znám. V roce 1996 vydal skriptum o zonálním exponometrickém systému, ve kterém navrhnul některé úsporné metody testování černobílých negativních materiálů a uvedl řadu výsledků experimentálních i teoretických. V roce 2006 byla vydána tiskem jeho rozsáhlá studie o exponometrii, kde jsou shrnuty výsledky mnohaleté autorovy práce v tomto oboru.*“ (15) Portrétovaní lidé vyobrazení na jeho výstavě se rekrutují z řad jeho nejbližších přátel či z větší části obyvatel jihočeského městečka Slavonice, ve kterém autor již několik let žije. Zatímco ve své předchozí subjektivní tvorbě využívá spíše pohybové neostroiti, v cyklu portrétů Chvála neostroiti

(15) Podestát, Václav: Petr Velkoborský Fotografie 1986–2007, Slezská univerzita v Opavě - Reklamní agentura EF, České Budějovice, 2008.

dovádí své portréty pomocí změkčení obrazu při snímání až k manýristické měkkosti a neostrosti. Vylučuje tím rušivé detaily na svých snímcích a své portrétované tak vyčleňuje z anonymity masově unifikovaného prostředí. Odtud pramení i název výstavy. Součástí vernisáže byla protestní akce pedagoga Aleše Kuneše a kurátora Františka Nárovce, kdy posledně jmenovaný rozdával návštěvníkům vernisáže pozvánky na fiktivní výstavu Aleše Kuneše „Chvála Vostrosti“. Vše samozřejmě s notnou dávkou nadsázky. RNDr. Petr Velkoborský, CSc. vystudoval Matematicko-fyzikální fakultu Univerzity Karlovy v Praze (1961) a IVF SČF v Praze (1988). V letech 1963–1988 pracoval jako vědecký pracovník v Geofyzikálním ústavu ČSAV v Praze. Od roku 1988 až do svého odchodu do důchodu v roce 1998 působil jako pedagog oddělení užité fotografie na SPŠG v Praze a od roku 1999 je externím pedagogem ITF v Opavě a od roku 2000 na VŠUP v Praze. V roce 2006 mu vyšla (spolu s Petrem Vermouzkem) v nakladatelství Computer Press v Brně publikace Exponometrie v analogové a digitální fotografii.

Petr Velkoborský: J. Š. 9. září 2006

2007

12. 1.–12. 2. 2007 **Frame 006** (v galerii)
2. 2.–17. 2. 2007 Martin Šálek - **Persie** (v kavárně)
15. 4.–7. 5. 2007 Holíková, Bojdová, Potančok, Maršová, Paták
- **Our Days**
20. 3.–13. 4. 2007 Kateřina Bolechová, Johan Vol (v kavárně)
28. 3.–25. 4. 2007 Stanislava Brůhová - **Tak stejné, tak odlišné** (v galerii)
1. 6.–30. 6. 2007 Dagmar Hochová - **Osoby a osobnosti/Dvojice**
(v galerii i kavárně)
21. 9.–21. 10. 2007 SUPŠ sv. Anežky České (v galerii)

Oceněné fotografie Druhého ročníku fotografické soutěže **Frame 006** opět po roce zavítaly do českobudějovické Galerie Měsíc ve dne. V porotě zasedli stejně jako v minulém roce Jindřich Štreit, Josef Moucha, Aleš Kuneš, Miroslav Vojtěchovský a nově i Jiří Pátek a Iren Stehli. Organizátorům celé akce, Ondřeji Žížkovi a Evženu Sobkovi, se sešlo ve třech kategoriích (Cesta, Manipulace a Krása) 84 portfolií. V kategorii Cesta zvítězil soubor studenta ITF v Opavě Andreje Balca (*1973) *Nedeľné želanie* (portréty ekonomických migrantů z Ukrajiny pracujících na černo na Slovensku). Na druhém místě se umístil soubor studentky pražské FAMU Kateřiny Držkové (*1978) *Uprchlíci* (sny a realita uprchlíků) a na třetím kolekce ze souboru *Life in between days* mladé slovenské fotografky, studentky ITF v Opavě Agáty Marzecové (*1981). V kategorii Manipulace zvítězila Daniela Dostálková (*1979), studentka fakulty užitého umění a designu Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem se svým souborem *The Town I Like* (téma narušování identity firemní kulturou), druhá skončila studentka ITF v Opavě Daniela Kroupová (*1981) s cyklem *uzjsmesezabavili.cz* a třetí studentka FAMU Petra Steinerová (*1980) s cyklem *Táta* (hledání postoje autorky v situaci kdy se její otec v 55 letech rozhodl změnit pohlaví). V kategorii Krása získala pomyslnou zlatou medaili za cyklus *In - Ty - My - Ta* (fotografický rozhovor autorky s dcerou) absolventka ITF v Opavě Barbora Kuklíková (*1977), druhé místo Vojtěch V. Sláma (*1974) za cyklus *Z deníku vlka* a třetí místo student VŠUP v Praze Ondřej Příbyl (*1978) s cyklem *Stopy okraje*. Jeden z porotců soutěže Jindřich Štreit ocenil kritický pohled oceněných fotografů a s plným vědomím označil druhý ročník soutěže za kvalitnější než ten předchozí.

Mladý českobudějovický fotograf Martin Šálek (*1981) představil v kavárně svůj cyklus dokumentárních fotografií **Persie** nasbíraných na svých cestách

po Iráku. Vystudovaný biolog (Biologická fakulta JU v Českých Budějovicích, 2004) zpočátku jezdil do Iráku jako součást vědecké výpravy, ale později již pouze za vlastním fotografováním. Martin Šálek je jedním z trojice organizátorů (Šálek, Flaška, Křišťufek) fotografického projektu Fotojatka.

Tak stejné, tak odlišné se jmenovala výstava českobudějovické oční lékařky a fotografky Stanislavy Brůhové (*1959) ve které konfrontovala svými snímky ženy z odlišných kulturních prostředí, v odlišných životních situacích, v různých polohách. Ve svých snímcích porovnávala různou fyziognomii, způsob oblékání a způsob chování žen z různých koutů světa (Etiopie, Peru, Mexiko, Zanzibar). Stanislava Brůhová se věnuje komerční fotografii, ale i reportážní a cestovatelské. V roce 1984 ukončila zdárně studium na lékařské fakultě UK v Praze a v roce 2004 získala absolutorium rekvalifikačního kursu „Reklamní digitální fotografie“ IDIF.

„Téma dvojice mi přináší život. Lidi na těch fotografiích většinou neznám. Fotografie vznikají spontánně dlouhou řadu let. Jejich síla spočívá v tom, že nejsou nahané. Nacházím je všude. Jeden nejmenovaný antropolog z dat mého narození zjistil, že moje číslo je dvojka. Asi na tom něco bude, protože už ve škole jsem mívala dvojku z mravů,“ (16) vysvětlila název své výstavy **Osoby a osobnosti /Dvojice**, fotografka Dagmar Hochová (*1926) v katalogu výstavy. V dolní části galerie, v literární kavárně byl vystaven cyklus Dvojice, v horní části Galerie Měsíc ve dne Osoby a osobnosti. Dagmar Hochová patří mezi přední představitele české dokumentární a humanisticky orientované fotografie. Pracuje vždy ve větších fotografických celcích (Legionáři, Jeptišky, Dvojice, Svátky a slavnosti ad.). Velmi frekventovaným tématem její práce je život dětí. V letech 1942–1943 studovala fotografii u Jaromíra Funkeho a Josefa Ehma na Státní grafické škole v Praze a byla jednou z prvních studentek u prof. Karola Plicky na čerstvě vzniklé FAMU, kterou absolvovala v roce 1953. Vydala řadu fotografických publikací. Jako například Čas opouští trhnutí (Kuklik publishing house, Praha, 1995), Konec chleba, počátek kamení (TORST, Praha, 2001), Mot Hai Ba, fotografie z Vietnamu 1961 (nakladatelství Hermann a synové 2007), Zadním vchodem (Galerie Měsíc ve dne, České Budějovice, 2008) a nově, fotografie ze světa dětí v knize Deset, dvacet, třicet, už jdu! s textem Jana Víta, kterou vydala Galerie Měsíc ve dne ve spolupráci s nakladatelstvím Fraktál v roce 2009 jako reedici stejnojmenné publikace vydané v roce 1994 vydavatelstvím Kuklik. Hochová působila v letech 1990–1992 jako poslankyně České národní rady, v roce 2001 ji

(16) Hochová, Dagmar: Dvojice, katalog k výstavě, Galerie Měsíc ve dne, České Budějovice, 2007.

byla z rukou prezidenta České republiky Václava Havla udělena medaile Za zásluhy za vynikající umělecké výsledky. Fotografie Dagmar Hochové svou zdánlivou obyčejností zapadly i do koloritu literární kavárny, kde na cihlové neomítnuté omítce působily velmi věrohodně a autenticky. Snímky cyklu Dvojice nebyly časově pevně ohraničeny a pocházely většinou z let šedesátých až osmdesátých. „*Nad dílem Dagmar Hochové si vždy uvědomujeme ono zásadní zjištění, že fotografie není jen druhem vizuálního umění, uskutečňující se v předmětném, ale že žije především v médiu času. Fotografka vstupuje do jeho plynutí, uplývání, do jeho všednosti - v oněch jedinečných okamžicích, ve kterých jen ona ,ví kdy zmáčknout spoušť‘. Zachycená chvíle získává rozměr zázračného, ,svátečního‘ uprostřed všednosti, tajemství o to většího, že bylo zahlédnuto tam, kde je nejméně čekáme. V tom okamžiku - je rovněž modalitou času - je tak obsažena především přítomnost v silném slova smyslu, naléhavá přítomnost,*“ (17) napsal o tvorbě Dagmar Hochové v knize Deset, dvacet, třicet, už jdu! její spoluautor Jan Vít. Autorčinu vernisáž, které se osobně zúčastnila, zahájil slovem i hudbou, autorčin dlouholetý přítel a autor grafické úpravy většiny jejich publikací akad. malíř Doc. Otakar Karlas.

Daniela Dostálková: z cyklu *The Town i Like* v kategorii *Manipulace* fotografické soutěže *Frame 006*

(17) Vít, Jan: *Deset, dvacet, třicet, už jdu!*, Fraktál a Galerie Měsíc ve dne, České Budějovice, 2009, s. 9.

zbytečnostech, kterými se člověk obklopuje a které mohou zmizet v jediném okamžiku) a třetím místem soubor polských studentů ITF v Opavě Marcina Morawického a Pawla Olejniczaka - Pop Pope (papež coby součást „popkultury náboženských suvenýrů“). V kategorii V.I.P. zvítězil tradiční obesilatel této soutěže Vojtěch V. Sláma (*1974) s kolekcí barevných autoportrétů India Tourist, na druhém místě se umístila studentka oboru reklamní fotografie na UTB ve Zlíně Kamila Musilová (*1983) se svým cyklem vycpaných zvířat podmaňujících si sterilní prostor Plyš myslí, že je víc a na třetím místě slovenský dokumentarista Martin Kollár (*1971) se souborem z prostředí armádních kuchyní pojmenovaný Armádní kuchaři. *„Lepší soutěž u nás volná fotografická tvorba nemá, napsal jsem do prvního katalogu Frame. Platí to i po třetím ročníku,“* (18) ocenil přehlídku, člen poroty, fotograf a publicista Josef Moucha v katalogu výstavy. *„Charakterizující skutečnost od konce 90. let je jistota autorů v pohybu světem (nepředstavitelná do roku 1989). Sláma nebo Balco objevují motivy ve vzdálených zemích Orientu nebo Jižní Ameriky, Gabriela Kolčavová v souboru Mama hledá kořeny uprchlíků v rodině sousedů ve Spojených státech,“* (19) všiml si zeměpisného rozptylu autorů, člen poroty, fotograf, a pedagog Aleš Kuneš. Přehlídka Frame si získala V Českých Budějovicích již své jméno a stala se nedílnou součástí výstavní nabídky města.

Fotograf Jindřich Štreit (*1946) a mladý bruntálský výtvarník Pavel Forman (*1977) představili v Galerii Měsíc ve dne svoji společnou výstavu obrazů a fotografií pojmenovanou **Identita reality**. Pavel Forman přetavuje malbou notoricky známé fotografie Jindřicha Štreita v osobité obrazy a nabízí tak divákům pohledy na velmi neobvyklé interpretace Štreitových fotografií. Štreit velmi rád dává své fotografie k dispozici jiným umělcům a spolupráce obou autorů tak byla pouze vyústěním jejich dlouholetého profesního i lidského přátelství. Na projektu spolupracovali oba autoři již od roku 2006. Postavy ze Štreitových vesnických i jiných scénérií se ocitají na Formanových plátnech v cizím městském a industriálním prostředí a dostávají tak svůj nový význam. Pavel Forman se při svých studiích v Berlíně (Universität der Künste Berlin) seznámil s německou expresivní malbou (jeho oblíbeným autorem je Georg Baselitz) a inspirován jím, vložil symbolické fragmenty Štreitových fotografií do svých obrazů.

U příležitosti významného životního jubilea (70 let) fotografa a pedagoga Petra Velkoborského (*1938) uspořádala Galerie Měsíc ve dne ve spolupráci

(18) Moucha, Josef: Katalog k výstavě Frame 007, Frame Brno, 2007.

(19) Kuneš, Aleš: Katalog k výstavě Frame 007, Frame Brno, 2007.

s ostravskou Galerii Opera a Institutem tvůrčí fotografie jubilantovi retrospektivní výstavu **Zastavení 70**. Výstava měla svou premiéru v Ostravě v Divadle Jiřího Myrona (4. 6.–22. 6. 2008), v listopadu byla prezentována v Českých Budějovicích. K vidění byly jak snímky z autorova čtvercového, tak i z jeho kinofilmového období. *„Zatímco při komponování obdélníkových fotografií autor kombinuje pohybovou neostrost s pohotovým ovládním lehkého fotografického přístroje, u druhého souboru záměrně deformuje brilantní optiku složitějšího přístroje nejrozličnějšími předsádkami, aby byly zastřeny nedůležité detaily a upřednostněna nálada prchavého momentu.“*(20) Některé fotografie Velkoborského výstavy (čtvercové, záměrně rozostřené) mohli diváci vidět i na přehlídce projektu Galerie pod Kamennou žábou - **Z okraje do středu** v českobudějovickém Solném skladu v roce 2003. V Galerii Měsíc ve dne autor díky omezenému prostoru představil jen zlomek výstavy ostravské ale i tak byly k vidění nejzásadnější fotografie autorovo různých tvůrčích období. Ať už se jednalo o jeho tzv. „živé fotografie“, „sudkovská“ zátiší a nebo nejrozsáhlejší část snímků v duchu subjektivního dokumentu. *„Velkoborského fotografie akcentují vizuální metaforu i jemně přizračné momenty a logicky předpokládají aktivní účast vnímavého diváka. Výrazně subjektivní přístup k zobrazování reality je patrný v celé jeho tvorbě.“*(21) K výstavě byl vydán jak rozsáhlý katalog **Zastavení 70**, tak i monografie, která v celé šíři mapuje dílo Petra Velkoborského.

Andrej Balco: Eduardo a Adriana z cyklu Domésticas (2007)

(20) Podestát, Václav: Petr Velkoborský - Zastavení 70, Galerie Opera, Ostrava, 2008.

(21) Podestát, Václav: Petr Velkoborský - Zastavení 70, Galerie Opera, Ostrava, 2008.

Obálka katalogu k výstavě Jindřicha Štreita a Pavla Formana *Identita reality* (2008)

Pozvánka na výstavu Petra Velkoborského *...& Zastavení 70* (2008)

Petr Velkoborský: (1997) z výstavy *Zastavení 70*

2009

23. 1.–27. 2. 2009 **Frame 008**

5. 6.–5. 7. 2009 Jiřina Hankeová - **Trapný pokus o autoterapii**

28. 8.–30. 9. 2009 Jiří Škoch, Bohuslav Reynek - **Pastýř osamělých duší**

Láska, Identita, Síla, to byly témata čtvrtého ročníku mezinárodní fotografické soutěže **Frame 008**. Oceněné fotografie jako každý rok představila Galerie Měsíc ve dne. Oproti předchozím ročníkům kdy byla porota složena výhradně z fotografů, kurátorů a teoretiků české provenience se tentokrát v porotě objevil maďarský fotograf Peter Korniss. Dalšími členy poroty byli osvědčení odborníci z předchozích ročníků Josef Moucha, Jana Bömerová, Jindřich Štreit a nově i ředitelka Pražského domu fotografie Eva Heyd. V kategorii Láska zvítězila nová kolekce Terezy Vlčkové (*1983) *Bez názvu* (původně ilustrace knihy pro děti a dospělé, kteří sní s otevřenýma očima), druhý byl soubor studentky UTB ve Zlíně Venduly Knopové (*1987) *Tři* (dětství svých sester v pěstounské péči), třetí místo v kategorii Láska nebylo uděleno. V kategorii Identita zvítězila série absolventky VŠUP v Praze Petry Malé *A ona řekla dyt se dívá* (otázky identity, paměti, domova a ztráty), druhý

byl cyklus studenta UTB ve Zlíně Martina Tůmy (*1981) *Limbus* (obrazy inspirované realitou i snem) a třetí byl cyklus Pavla Mately *Réunion of stranglers* (skupinové portréty vzájemně si cizích lidí, zachycených momentkou v jednom dni a na jednom místě). Cyklus studenta UTB ve Zlíně Jakuba Skokana (*1985) Lukáš zvítězil v kategorii *Síla*, druhý byl projekt absolventky ITF v Opavě Barbory Krejčové (*1974) *Opustit Bystroušku* (ilustrace na skladbu brněnské kapely Květy), třetí místo nebylo tentokrát uděleno. Jeden z pětice porotců Jindřich Štreit vyzdvihl v katalogu k výstavě osobitost, citlivost a osobní angažovanost všech autorů a konstatoval úbytek kreativních až formálních hříček.

Jiřina Hankeová (*1948) představila v Galerii Měsíc ve dne svůj soubor autoportrétů pojmenovaný **Trapný pokus o autoterapii**. *„Fotoaparát přiložený ke spánku byl mým prvním, neplánovaným snímkem tohoto cyklu, který jsem pořídila ve stavu hluboké deprese. Místo výstřelu však cvakla jen spoušť závěrky. Úleva trvající zlomek sekundy pominula. Pak následovaly další autoportréty. Byly vyvolány momentálním stavem duše s následnou okamžitou reakcí. Při fotografování jsem se dostávala do krátkého stavu vytržení, oproštění od beznaděje, byť na onen pouhý zlomek sekundy. Psychofarmaka jsem se marně pokoušela nahradit zviditelněním stavu duše,“*(22) osvětlila vznik této série Jiřina Hankeová v katalogu výstavy. A opravdu, snímky vyvolávaly pocity úzkosti, nejistoty a osamění. Hankeová bez příkras odhalila své bolavé nitro a návštěvník byl ostře konfrontován s pocity ženy postiženou depresí a neatraktivní dobou ženského stárnutí. Ovinutím těla i hlavy obvazy znázornila autorka stav fyzické bolesti plynoucí z její deprese, nalepené symboly plných rtů a mladistvě růžových tváříček pak pocit ztráty ženské krásy. Ve stejné době vystavoval v českobudějovické Galerii Bazilika její manžel fotograf Jiří Hanke, svůj cyklus **„Hledání Ameriky“**. Jiřina Hankeová vstoupila do světa fotografie až v roce 2004 cyklem *Začalo to docela nevinně*, do té doby se zabývala malbou či psaním poesie. Mezi její další cykly patří série *Trávy* (2007), *Time Out* (2008) ad.

Sérií fotomontáží pojmenovanou **Pastýř osamělých duší** vzdal písecký fotograf Jiří Škoch (*1938) hold básníkovi a grafikovi Bohuslavu Reynkovi a jeho „petrkovskému azylu“. *„Jiřímu Škochovi se podařilo zachytit křehké detaily: stínů, zákoutí, všedností, vteřin, pohybů, cest, víry a očí Bohuslava Reynka, kořat a koček, husí, ovčí, soch i domu - otevřené okno, které je zároveň chvílí opuštění a opouštění, když duše umělce a otce odchází. Jiřímu*

(22) Hankeová, Jiřina: *Trapný pokus o autoterapii*, nedatováno.

Škochovi se poštěstilo vstoupit do reynkovského Petrkov. "(23) Fotomontáže, kterými se autor zabývá již od počátků své tvorby vyzařují v „petrovském cyklu“ křehkou náladu a svobodnou atmosféru tvůrčího prostoru, kde Daniel i Jiří Reynkovi stále zůstávají a přebývají v hodnotách svých rodičů Bohuslava Reynka a Suzanne Reneudové. „*Snad nikde není životnost tak patrná jako zde daleko od nejdynamičtějších projevů současnosti.*“ (24) Škoch podobně jako později Daniel Reynek (právě Jiří Škoch byl Reynkovým velkým vzorem) a stejně jako tomu bylo u grafik Bohuslava Reynka, hledá pomocí nových způsobů vyjádření a originálních technik schopnost objevovat vnitřní svět, duchovnost a poetiku tohoto prostoru. Fotograf Jiří Škoch se nikdy nestal fotografem ve smyslu ryze profesním. Svoji tvorbu pohybující se vždy na okraji komerčního zájmu bral vždy spíše jako amatérskou zálibu než hlavní předmět své činnosti. V roce 1957 absolvoval studium na průmyslové škole grafické v Praze u profesora Rudolfa Skopce. V roce 1963 se poprvé setkává s Bohuslavem Reynkem a jejich přátelství vyústilo v letech 1967–1975 v rozsáhlý cyklus fotomontáží Petrkov. „*Když už jsem se oženil, tak jsme tam byli jako doma a pronikli jsme do toho ducha, že jsme se stali téměř členy rodiny,*“ říká Jiří Škoch o strhující atmosféře Petrkov, zpočátku chápaného jen jako reálný podklad k ilustraci Reynkova básnického díla. „*Tak vznikla myšlenka vyjádřit atmosféru Petrkov, která pro nás byla zázračná. Znamenala úplně jiný svět, než byl ten, který jsme znali, v němž jsme dosud žili, vztahy mezi lidmi, na něž jsme byli navykli. A tak v tom cyklu postupně dozrával můj vlastní přístup k tématu, takže už to nebyly jen ilustrace, ale atmosféra skutečných hodnot života, jak jsem je cítil a uznával i já,*“ (25) vyjádřil Škoch svůj vztah k Petrkovu ve své monografii. V letech 1967–73 vyučuje na Střední filmové škole v Čimelicích u Písku a zároveň studuje sociologii kultury na FF UK v Praze, kterou zakončuje diplomovou prací na téma „Výzkum fotografických autorů“ (1973). Od roku 1973 vyučuje na Středním odborném učilišti fotografie v Praze, v roce 1991 je zaměstnán jako sociolog v České televizi. V roce 1993 vyšla Jiřímu Škochovi monografie v nakladatelství fotografa Michala Tůmy Fotomida a v roce 2009 mu vydává Galerie Měsíc ve dne a nakladatelství Fraktál, jako svůj úplně první nakladatelský počín, publikaci Pastýř osamělých duší.

(22) Bauer, Michal: Jiří Škoch, Bohuslav Reynek, Pastýř osamělých duší, Galerie Měsíc ve dne a nakladatelství Fraktál, České Budějovice, 2009.

(23) Bauer, Michal: Jiří Škoch, Bohuslav Reynek, Pastýř osamělých duší, Galerie Měsíc ve dne a nakladatelství Fraktál, České Budějovice, 2009.

(24) Remeš, Vladimír: Jiří Škoch, Fotomida, České Budějovice, 1993.

Jiřina Hankeová: z cyklu Trapný pokus o autoterapii (2006)

Jiří Škoch: Zahrada (1970)

Jiří Škoch: Pan Reynek (1967)

Závěr:

Díky entuziasmu Elišky Štěpánové vznikl v Českých Budějovicích prostor, který zde nemá obdoby. V multikulturním centru Galerie Měsíc ve dne se odehrávají nejen fotografické a výtvarné výstavy, ale proběhla zde i řada hudebních koncertů, literárních a básnických setkání, festivalů poezie, autorských čtení, přednášek jak z oblasti alternativní medicíny, esoteriky, ekologie a buddhismu. Byli jsme zde svědky řady cestovatelských promí-

tání, módních přehlídek výrobků chráněných dílen, kurzů kreslení a dalších kulturních aktivit. Součástí prostoru je Kavárna na půl cesty, kde obsluhují mentálně a fyzicky postižení spoluobčané. Zřizovatelé prostoru Eliška Štěpánová a František Nárovec z větší části dotují všechny tyto aktivity z výdělků své reklamní agentury EF. Právě díky propojení reklamní agentury EF a Galerie Měsíc ve dne mohly vzniknout neuvěřitelně kvalitní katalogy a propagační materiály k jednotlivým výstavám a v poslední době ve spolupráci s nakladatelstvím Fraktál i neméně hodnotné publikace (Hochová, Reynek, Škoch). V Galerii Měsíc ve dne vystavovali přední autoři české fotografie a díky pravidelným přehlídkám soutěže Frame, zde mohli návštěvníci vidět i špičkové představitele současné mladé fotografické generace, stejně jako adepty fotografického cechu ze středních fotografických škol (Jihlava, Český Krumlov). Dramaturgie výstav obou prostorů (galerie a kavárny) je neuvěřitelně vyvážená a když vyjmemme zcela originální, minimalismu se věnující dramaturgii česko-budějovického Domu umění, patří spolu s Galeríí Pod kamennou žábou manželů Kutišových a Galeríí Bazilika a Solnice kurátora Miro Švolíka k tomu nejlepšímu, co může ve fotografii město České Budějovice nabídnout.

*Vojtěch V. Sláma: z cyklu Z deníku vlka
z fotografické soutěže Frame 006*

Galerie Bazilika a Solnice

Galerie Bazilika, Pražská 1247/24, České Budějovice

Galerie Solnice, Česká 66, České Budějovice

Roku 2007 požádala tehdejší vedoucí kulturního centra Bazilika v Českých Budějovicích, Kateřina Melenová (*1964), slovenského fotografa Miro Švolíka (*1960) o spolupráci při organizování výstav v prostorech galerie bývalé Solnice v České ulici a nově zbudovaném kulturním epicentru Bazilika v horním patře obchodního komplexu IGY na Pražské třídě. A tak prvním oficiálním kurátorem zabývajícím se v tomto prostoru fotografickou v tvorbou (předchozí kurátor malíř Radek Doško se zabýval výhradně výtvarným uměním), se stal právě tento slovenský fotograf a pedagog. Švolíkova „šťastná“ povaha a organizační talent dokázaly, že do té doby nespolupracující českobudějovická fotografická výstavní scéna uspořádala v letech 2008 a 2009 výstavní přehlídku jihočeských fotografů Jihočeský výlov. První rok se ještě odehrával celý v galerii Bazilika, ale již v roce 2009 byl tento minifestival rozšířen i do jiných budějovických galerií a kaváren. I za uskupením jihočeských fotografek říkajících si „Jihoženským okem“ (Pavlíková, Albrechtová, Mládková, Stuchelová, Bálková) hledíme tmelící osobnost Miro Švolíka. Dramaturgie galerie je pod jeho taktovkou zaměřena ve větší míře na jemu blízkou fotografii inscenovanou, ale i dokumentaristé zde nepřišli zkrátka, o čemž svědčí zejména výstava Jindřicha Štreita, Petra Schýbala, Bohdana Holomíčka či Milana „Fano“ Blatného.

Interiér Galerie Bazilika

Interiér Galerie Solnice

Fotograf Pavel Štěrba a kurátor Galerie Bazilika a Solnice Miro Švolík

*Švolíkův projekt skupina Jihoženským okem.
Zleva: B. Bálková, R. Pavlíková-Doležalová,
S. Francová, V. Stuchelová a M. Mládková*

2007

5. 3.–31. 3. 2007 Gabriela Albrechtová, Mína Mládková,
Radka Pavlíková - **Jihoženským okem**
3. 4.–1. 5. 2007 Jan Schýbal - **Z Božkova za humna**
3. 5.–31. 5. 2007 Jaroslav Malík, Roman Polášek, Martin Popelář
- **Tři z Ostravy**
6. 6.–30. 6. 2007 Jan Pohribný - **Jinosvětská**
6. 9.–25. 9. 2007 Vladimír Židlický a David Židlický - **Otec a syn**
25. 9.–18. 10. 2007 Rudo Prekop, Vasil Stanko, Tono Stano, Miro Švolík,
Kamil Varga, Peter Župník - **Nová slovenská
vlna po dvaceti letech**
19. 10.–13. 11. 2007 Viktor Kopasz - **Solid Painter II**
14. 11.–6. 12. 2007 Jiří Šigut - **Stmívání stesk stvolům skýtá**

První výstavou v režii Miro Švolíka byla výstava **Jihoženským okem** dvou absolventek a jedné studentky Institutu tvůrčí fotografie v Opavě Gabriely Albrechtové (*1977), Míny Mládkové (*1969) a Radky Pavlíkové (*1979). Zatímco Albrechtová představila ve svých fotografiích nemanipulovanou realitu (černobílé čtvercové momentky), fotografie dvou zbývajících autorek jsou již zcela inscenované. A to jak Mládkové snový cyklus „Babička v lázních“, tak i meditativní cyklus „Fáze rozpouštění světa“ fotografky Radky Pavlíkové pořízený mobilním telefonem a posléze manipulovaný v počítači. Pavlíkové soubor se objevil i na výstavě fotografických uměleckých škol Šestka v Pražském domu fotografie (2006).

Gabriela Albrechtová a Mína Mládková absolvovaly ITF FPF SU v Opavě shodně v roce 2003, žijí a pracují v Českých Budějovicích. Albrechtová vyučuje fotografii na SUPŠ sv. Anežky České v Českém Krumlově, Mládková je provozovatelkou oděvní galerie Mata Hari v Českých Budějovicích a Českém Krumlově. Radka Pavlíková je stále studentkou ITF FPF SU, pracuje jako koordinátora česko-rakouského přeshraničního projektu Kulturní most.

Dokumentární cyklus **Z Božkova za humna** plný situačního humoru představil v galerii Bazilika plzeňský dokumentarista a grafický designér Jan Schýbal (*1958). Autor vyučuje od roku 2004 fotografii na Soukromé střední uměleckoprůmyslové škole Zámeček a spolupracuje s chebskou galerií G4. Je absolventem IVF SČF v Praze, žije a pracuje v Plzni-Božkově.

„Klasicky poučený dokument Martina Popeláře, spanilé portréty bezdomovců i se slovní dopovědí Romana Poláška, komponované výtvarné fotografie Jaroslava Malíka. To vše tak trochu nahrává ve vzdálených Čechách oblíbené představě našeho města: Všude ocel a uhelný prach kroužící kolem opuštěných kolotočů! Ta velebná tíha osudů opadaných dvorů i lidí! Hřbitovy. Jenže - je tady i veselo, jsou hedvábné župany, 'hezke' baby v hospodě i střelba v bažantnici,“(1) tak charakterizoval v tiskové zprávě výstavu severomoravských fotografií Martina Popeláře (*1971), Romana Poláška (*1967), Jaroslava Malíka (*1957) **Tři z Ostravy** ostravský básník Jaroslav Žila (*1961). Popelář studuje ITF FPF SU v Opavě a spolu s Poláškem provozuje v Ostravě fotografickou „galerii Fiducia“. Malík též vystudoval ITF FPF SU a pracuje jako učitel na Střední umělecké škole v Ostravě, obor užitá fotografie a média.

Imaginativní mýtické krajiny, andělé v podobě ženských těl, rituální světelné úkazy, to vše mohli spatřit návštěvníci Galerie Bazilika na výstavě pojmenované **Jinosvětská** fotografa a pedagoga Jana Pohribného (*1961). Snad nejlépe vystihl Pohribného práci fotograf a pedagog Tomáš Pospěch v recenzi výstavy M. Fekar - objekty, J. Pohribný fotografie na hradu Sovinec v MF Dnes, kde o jeho tvorbě napsal: *„...u Pohribného je jádrem práce vizualňování aury místa dávných kultur, kdy autor využívá světlo k vyjádření energie i magické síly polidštěné krajiny. Za šera nebo ve tmě kreslí světelnými zdroji kolem objektů linie a kruhy, zvýrazňuje jejich kontury, pozdvihuje je z prostředí barevným akcentováním.“*(2) Pohribný absolvoval roku

(1) Žila, Jaroslav: Katalog galerie Bazilika k výstavě Jaroslava Malíka, Romana Poláška a Martina Popeláře Tři z Ostravy, Galerie Bazilika, České Budějovice, 2007.

(2) Pospěch, Tomáš: Recenze výstavy M. Fekar - objekty, J. Pohribný - fotografie na hradu Sovinec, 8. 7.-30. 9. 2000, MF Dnes 29. 8. 2000.

1986 pražskou FAMU, pracuje jako samostatný fotograf, příležitostný grafik a pedagog na ITF FPF SU v Opavě. Vede řadu workshopů doma i v zahraničí, spolupracuje s mnoha reklamními agenturami a vydavatelstvími. V roce 2008 vydal rozsáhlou fotografickou publikaci *Magické kameny*. Žije střídavě v Horoměřicích a Finsku. Vernisáž uvedl Pohribného kolega pedagog z ITF FPF SU, fotograf Petr Velkoborský (*1938).

Otec a syn, byla vůbec první společnou výstavou otce a syna, Vladimíra (*1945) a Davida (*1976) Židlických. Zatímco otec Vladimír se zabývá převážně figurativní fotografií (na výstavě představil svůj cyklus figur bez tváře), jeho syn David fotografuje „svou láskou“ dvouokou zrcadlovkou Rolleiflex (na výstavě ukázal svůj poetický soubor fotografií z jízdy parním vlakem). Vladimír Židlický absolvoval v roce 1977 FAMU, jeho snímky byly vystaveny na samostatných i kolektivních výstavách v USA a Evropě a jsou součástí řady významných sbírek (Centre Pompadour - Paříž, Muzeum of Modern Art - New York, San Francisco ad.). V roce 2008 vydal monumentální publikaci své celoživotní tvorby pojmenovanou *Židlický 1970–2007*. Syn David je spoluzakladatelem fotokupiny Česká Paralaxa, fotoklubu Etjud a provozovatelem vlastního nakladatelství.

Nová slovenská vlna po 20. letech byl název výstavy šesti slovenských fotografů, bývalých spolužáků z FAMU, kteří v polovině 80. let rozčeřili vody výtvarné fotografie. Silný ročník Slováků studujících v Praze ve složení Rudo Prekop (*1959), Vasil Stanko (*1962), Tono Stano (*1960), Kamil Varga (*1962), Peter Župník (*1961) a Miro Švolík (*1960) (tragicky zesnulý Ján Pavlík /*1963–†1988/ studium nedokončil) byl později mnohými významnými kritiky a teoretiky označen jako Nová slovenská vlna. Historička umění Anna Fárová (*1928–†2010) o fenoménu této skupiny píše v knize svých pamětí *„Dvě tváře“*: *„Zrodila se ‚slovenská nová vlna‘. Vyznačovala se inscenací, manipulací a okolorováním pozitivu, aranžováním situace a modelu, zásahem do negativu atd., ale celý projev měl kvalitu poetismu, živosti. Objevila se ateliérová režie nahých těl v iracionálních dynamických seskupeních, vnímavost ke všem slohům a výtvarným objevům jako specifický výraz postmoderny. Nová tendence začala mít nepřehlédnutelnou přesvědčivost a upoutala široké pole pozornosti. Tito mladí Slováci přinesli celé československé fotografii cosi nového neopakovatelného v polovici let osmdesátých - svobodu gesta, novost projevu, radost z tvoření, čistotu oproštěnosti - pozitivitu.“*(3) Unikátní výstava v Bazilice představila tvorbu těchto, v dnešní

(3) Fárová, Anna: *Dvě tváře*, TORST, Praha 2009, s. 693.

době již etablovaných autorů po dvou desetiletích, kdy se museli vypořádat s nástupem digitální fotografie a nových médií. Dle vystavených fotografií lze říci, že se s tím vypořádali se ctí. Nespoutaná hravost, vtip a fantazie, která vždy zdobila jejich neotřelé fotografie z jejich tvorby určitě nevymizela. Jen pro některé autory příznačnou vícenásobnou expozici vystřídaly digitální vstupy. Jinak vše při starém. Autoři nás zatahují do svých fantazijních her s lidským tělem a na první pohled banálními předměty. Vernisáž výstavy oživil film, který tehdejší studenti natočili na své druhé společné výstavě a tak se na plátně mihl i bývalý člen skupiny Ján Pavlík a jejich tehdejší spolužák Jan Pohribný. Nutno podotknout, že přítomní autoři se s neskrývaným zalíbením dívali na své tváře plné entuziasmu let osmdesátých. Vernisáž uvedla Kateřina Melenová, vedoucí kulturního centra Bazilika a spolužačka vystavujících autorů na FAMU.

„Fotografie Viktora Kopasze jsou všechno možné, jen ne studené a vykal-kulované. Naopak, Kopasz je živelný pozorovatel a příroda ve své vitalitě je jedním z hlavních leitmotivů jeho tvorby. Absolvent FAMU na výstavě představuje výběry z aktuálních cyklů Kertelo, Hedger a Solid Painter. Kdesi na pomezí zápisníku neznámého přírodopisce a skicáře filmového režiséra se před námi odkrývá osobitá imaginace. Zásahy do fotografií a provizorní, nedokončená nálada podtrhují svěžest cyklu a jsou důkazem autora smyslu pro humor a sebeironii.“(4) Napsal o výstavě Viktora Kopasze (*1973) **Solid Painter II.** v týdeníku Reflex umělec a kurátor Dušan Záhoranský (*1972). Soubory Kertelo se orientují spíše na autorův osobní život, Solid Painter zase na vizuálně pozoruhodné výseky reality. Kopasz absolvoval pražskou FAMU (1997) a od roku 1989 soustavně vytváří fotografické deníky a autor-ské knihy kdy do nich vkládá fotografie, jízdenky, nalezené předměty, které kombinuje s textem a razítky. Součástí vernisáže byla i autorova video-projekce.

Ještě do roku 1991 fotografoval Jiří Šigut (*1960) standardním klasickým způsobem, počátkem 90. let již na tradiční vztah negativ - pozitiv rezignuje a zaznamenává své obrazy přímo na citlivou vrstvu fotografického papíru aniž by potřeboval vývojku a jiné propriety klasické fotografie. Výstava, kterou autor nazval **Stmívání stesk stvolům skýtá**, byla sestavena z fotografií které autor „nasnímal“ touto neobvyklou technologií, která se stala, jak autor uvedl, jeho osobním rituálem. Šigut klade fotografické papíry na nejrůznější místa (sníh, traviny, tlející listí), kde na ně nechává působit

(4) Záhoranský, Dušan: Týdeník Reflex 43, 2007, Příloha Ex.

povětrnostní podmínky i několik dní a týdnů, aby poté pomocí pouhého ustalovače fixoval tyto otisky na citlivou vrstvu fotografického papíru. „Vzniká tak otisk přírody, který má daleko blíže k dotykové magii primitivních národů než odcizující se mechaničnosti fotografie.“⁽⁵⁾ Jiří Šigut je fotografický autodidakt, studoval pouze školy technického směru. Historik fotografie Josef Moucha (*1956) ve své studii *Zrození múzy* řadí Jiřího Šiguta ke dvaceti českým tvůrcům (Sudek, Drtikol, Funke, Svoboda, Medková ad.), kteří během 20. století prosadili posuny vnímání uměleckých možností média fotografie. Spolu s rozšířením rejstříku konceptuálního umění oživil Šigut i způsoby jakými se dá fotografovat. Vyhýbá se nesvětlování svých objektů nepřírozenými zdroji a když použije světelný zdroj je to nanejvýše oheň ze svíček. Sám autor ke své tvorbě dodává: „Nesmírně důležitou součástí mých současných prací je i večerní nebo noční cesta do míst, kde papíry pokládám. Noční proto, že papíry umísťuji ve tmě, aby jejich exponování nastalo s přichozím rozedněním. Část cesty (pokud nesvítí měsíc) a přírodu tak vnímám někdy v takové tmě, že by se dala doslova krájet. Je to úplně jiná zkušenost. Mám pocit, že v noci vnímám vše okolo jaksi intenzivněji. Slyším více svůj dech, vážím své kroky, dotýkám se stromů, poslouchám zvuk potoka, který mě navádí, mohu se lépe soustředit.“⁽⁶⁾

Mína Mládková: z cyklu *Babička v lázních* (2006)

Radka Pavlíková: z cyklu *Fáze rozpouštění světa* (2005)

⁽⁵⁾ Art-antiques: 2004/02, s. 96.

⁽⁶⁾ Moucha, Josef: *Fotograf*, recenze /Dech kosmu/, 2004/4, s. 106.

Plzeňský fotograf Jan Schýbal na vernisáži své výstavy Z Božkova za humna (2007)

Z vernisáže Tři z Ostravy (2007)

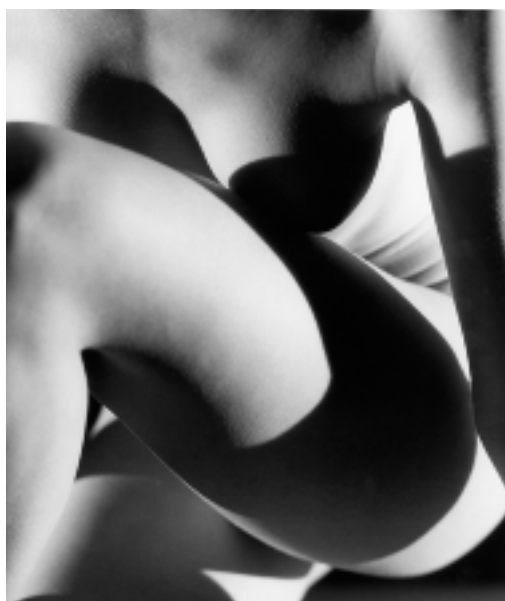
Jan Pohribný: Ochránci (2003)

Viktor Kopasz: Waterland (2003) z deníkového cyklu Kertelo

Miro Švolík: z cyklu Magnety a kartičky (2007)

Tono Stano: SAS (2005)

Jiří Šigut: Tráva - sníh 23.-30. 1. (2001)

2008

8. 1.-31. 1. 2008 Alice Šmídová, David Kurc, Hana Fischerová,
Jolana Moravcová, Katarína Brunclíková,
Lubomír Stibůrek, Zbyněk Illek - **Sedmička z G7**
1. 2.-27. 2. 2008 Robo Kočan - **Možno áno, možno nie**
29. 2.-25. 3. 2008 Z prací studentů Ateliéru reklamní fotografie FMK
UTB ve Zlíně - **Menu**
27. 3.-3. 5. 2008 Jindřich Štreit - **Pohledy do fotoaparátu**
6. 5.-10. 6. 2008 Katarína Bričová, Věra Stuchelová - **Autoportrét**
11. 6.-7. 7. 2008 SUŠ Ostrava, obor Užitá fotografie - **Začínáme
fotogramem**
4. 9.-29. 9. 2008 Barbora Bálková, David Boukal, Jan Flaška,
Petr Hasal, Milan Kníže, Jiří Korecký, Jan Mahr,
Mína Mládková, Aleš Motejl, František Nárovec,
Václav Němec, Radka Pavlíková, Lenka Pužmanová,
Věra Stuchelová, Martin Šálek, Jan Tabery,
Dana Vitásková, Jan Voběrek - **Jihočeský výlov**
1. 10.-3. 11. 2008 Gabina - **Remix**
3. 11.-27. 11. 2008 Barbora Bálková, Sylva Francová, Mína Mládková,
Radka Doležalová-Pavlíková, Věra Stuchelová
- **Jihoženským okem 3**
1. 12. 2008-4. 1. 2009 Veronika Bromová, Nadia Rovderová, Dorota
Sadovská, Julie Štybnarová, Radka Doležalová-
Pavlíková, Markéta Dlouhá-Márová,
Jitka Teubalová, Pavel Mára - **8Gen, Hlavy**

První výstavou roku 2008 byla výstava **Sedmička z G4**. Vystavujícími autory byli fotografové rekrutující se výhradně z okruhu tvořících návštěvníků a přátel proslulé chebské Galerie G4. Výstavu zahájil fotograf a kurátor Zbyněk Illek (*1954), vystavujícími byli fotografové Alice Šmídová (*1971), David Kurc (*1968), Hana Fischerová (*1965), Jolana Moravcová (*1971), Katarína Brunclíková (*1977), Lubomír Stiburek (*1957) a Zbyněk Illek.

Možná áno, možná nie se jmenovala výstava slovenského fotografa Robo Kočana (*1968). Kočanovo fotografie si velmi osobitým způsobem pohrávají se stíny, vytváří netradiční krajiny ve kterých jakoby přirozeným způsobem vystupují nepřehlédnutelné siluety andělů, dalíovských slonů, velbloudů, ale také lidí a křížů. Rekonstruuje realitu, inscenuje při dlouhých expozicích pomocí světla a stínu krajiny inspirované osobními pocity, vjemy, filmem, hudbou či literaturou. *„Můj svět je propojený se světem dětských snů - všechny tahy světla, kterými vykresluji obrazy, jsou instinktivní, dětské, nereálné. Jsou to vlastně symboly zvířat a květů. Pomaličku jsem začal pracovat s maketami, které tvarem dávají o hodně reálnější podobu - stále však dominuje svět dětské fantazie... Jsou to inspirace z dětství, z pohádek, hra dobra a zla. V reálném světě to zlo vítězí, v pohádkách je to opačně,“* (7) řekl o svých snímcích autor. Robo Kočan vystudoval VŠVU v Bratislavě, studoval na Nottingham Trend Univerzity ve Velké Británii a na Ecole Nationale des Beaux Arts v Dijonu ve Francii. Roku 2003 absolvoval rezidenční pobyt v SPACES v Clevelandu v USA. Žije a pracuje v Popradu na Slovensku.

Výstava prací studentů Ateliéru reklamní fotografie fakulty multimediálních komunikací ve Zlíně pojmenovaná lapidárně **Menu** volně navazuje na jiné úspěšné projekty této fotografické vysoké školy. Ať už se jednalo o první souhrnnou přehlídku ateliéru „Devátá sklizeň“, výstavu v rámci projektu Pražského domu fotografie „Šestka“ (přehlídka všech šesti českých fotografických vysokých škol - 2006) či výstavu posledních bakalářských a magisterských prací „Plyš myslí, že je víc“. Prostory Baziliky tak zaplnily fotografie 21 autorů z této nejmladší vysoké školy zabývající se fotografií. Z těch známějších jmen bych jmenoval alespoň autory Petra Willerta (*1981), Martina Tůmu (*1981), Terezu Vlčkovou (*1983) či Jakuba Skokana (*1985).

Že Bazilika není jen prostorem pro fotografy zabývající se inscenovanou výtvarnou fotografií ukázala výstava našeho nejznámějšího dokumentaristy

(7) Kočan, Robo: Katalog galerie Bazilika k výstavě Robo Kočana Možná áno, možná nie, Galerie Bazilika, České Budějovice 2007.

Jindřicha Štreita (*1946). Kurátorem výstavy byl Tomáš Pospěch (*1973). Oproti jiným Štreitovým výstavám prezentoval zcela odlišnou polohu jeho tvorby. Výstava, která se jmenovala **Pohledy do fotoaparátu** představila snímky stojících postav s přímým pohledem do fotografického aparátu. *„Tento přístup není pro Jindřicha Štreita zrovna nejtýpější, ale objevuje se v jeho tvorbě poměrně často a některé takto pojaté fotografie patří k jeho nejsilnějším. Jsou právě tak přirozené, jako záběry, kde lidé o fotografově přítomnosti zdánlivě neví. Fotograf v nich přiznává svou přítomnost v okamžiku záběru. A kromě toho jsou blízké snímkům z rodinného alba nebo kroniky. Ostatně Jindřich Štreit jako učitel takovou venkovskou kroniku léta vedl, a v ní také můžeme spatřovat klíč k celé jeho tvorbě,“* (8) osvětlil výběr fotografií kurátor Tomáš Pospěch.

„Fotografie Kataríny Bričové se pro mě vyznačují tenzitou - jakýmsi neustále přítomným podprahovým napětím. Nejsou jednoznačně negativní, ani pozitivní. Nejsou čistě jen o něze, ani o brutalitě, ani o vášni, ani o nenávisti, ani o intimitě, ani o odcizení. Nejsou ani čistě o těle, ani jen o duši. Jsou totiž průsečíkem a snahou po zachycení všech těchto (ale i mnoha dalších) pojmů dohromady,“ (9) napsal v tiskové zprávě výstavy o fotografiích absolventky pražské FAMU Kataríny Bričové (*1981) slovenský fotograf a pedagog Rudo Prekop (1959*). Druhou vystavující byla českobudějovická fotografka Věra Stuchelová (*1973). Intimní pohledy do ženské duše, osobní biografie, důkaz, že i náš život je stejně zajímavý a hodný zveřejnění, to byla výstava **Autoportrét**. Katarína Bričová absolvovala v roce 2007 pražskou FAMU. Věra Stuchelová studovala v letech 1997–2003 Akademii výtvarných umění v Praze, v roce 2004 začala studovat na AVU postgraduální studium, které v roce 2007 úspěšně zakončila. Od roku 2003 vyučuje fotografii v Ústavu umění a designu Západočeské univerzity v Plzni.

Jedním ze záměrů kurátora Baziliky Miro Švolíka, když galerii v roce 2007 přebíral, bylo udělat každý rok alespoň jednu výstavu z prací studentů jedné z vysokých či středních uměleckých škol zabývajících se výukou fotografie. V roce 2008 se onou vyvolenou stala Střední umělecká škola v Ostravě, obor užitá fotografie a média. Výstava **Začínáme fotogramem** byla sestavena z maturitních a klauzurních prací této mladé (vznikla v roce 1990 na „zelené louce“) školy jejímž hlavním krédem je připravovat studenty k dalšímu studiu na vysokých uměleckých školách, což se jí také v míře vrchovaté daří.

(8) Pospěch, Tomáš: Katalog galerie Bazilika k výstavě Jindřicha Štreita *Pohledy do fotoaparátu*, Galerie Bazilika, České Budějovice, 2007.

(9) Prekop, Rudo: Katalog galerie Bazilika k výstavě Kataríny Bričové a Věry Stuchelové *Autoportrét*, Galerie Bazilika, České Budějovice, 2007.

Jihočeský výlov nazval kurátor Miro Švolík svůj projekt ve kterém oslovil 18 jihočeských fotografů, kterým poté umožnil vystavovat své snímky v prostoru galerie Bazilika. Jaký byl klíč kurátora k výběru autorů? „*Rok a půl zde v Bazilice dělám kurátora a nasávám místní fotografickou scénu. Sleduji lidi, kteří jsou tvořiví, nabití energií, přistupují k práci kreativně a netvoří díla na zakázku. Podle těchto kritérií jsem vybral osmnáct zajímavých jihočeských fotografů,*“ (10) prozradil Miro Švolík redakci MF Dnes.

Vystavujícími prvního ročníku tohoto jihočeského minifestivalu tak byli David Boukal (*1971), jedna z nejuznávanějších mladých českých výtvarnic Barbora Bálková (*1978), amatérský fotograf Jan Flaška (*1976), Petr Hasal (*1971), Milan Karel Kníže (*1956), absolvent FAMU Jiří Korecký (*1958), dále Jan Mahr (*1977), Mína Mládková (*1969), Aleš Motejl (*1979), František Nárovec (*1954), Václav Němec (*1965), Radka Pavlíková (*1979), Lenka Pužmanová (*1978), Věra Stuchelová (*1973), Martin Šálek (*1981), Jan Tabery (*1974), Dana Vitásková (*1953) a Jan Voběrek (*1958). Vzhledem k omezenému prostoru každý vystavující představil jeden snímek, jenž byl tak pouhým výsekem z rozsáhlejší autorské tvorby jednotlivých vystavujících.

Dcera kurátorky a historičky umění Anny Fárové (*1928–†2010), fotografka Gabina Fárová (*1963), ukrývající se pod pseudonymem Gabina se představila v Bazilice výstavou **Remix**, která byla sestavena z několika jejích cyklů. („Gabinetky“, „Kaleidoskop“ či „válečného cyklu“ na poezii Jáchyma Topola „Manévry“). Výstavy se zúčastnil kromě Anny Fárové též nakladatel Viktor Stoilov (TORST). Fárová studovala fotografii na Střední průmyslové škole grafické v Praze, v letech 1986–90 pražskou FAMU, pracovala jako manekýnka a fotografka družstva Fotografia. Natočila klipy pro české kapely Půlnoc a Garáž. Vystavuje doma i v zahraničí, její tvorba se vyskytuje v několika světových sbírkách.

V listopadu se představily v Bazilice a Solnici fotografky Barbora Bálková (*1978), Sylva Francová (*1973), Mína Mládková (*1969), Radka Doležalová-Pavlíková (*1979), Věra Stuchelová (*1973) v projektu kurátora Miro Švolíka **Jihoženským okem 3**. Barbora Bálková, která ve své tvorbě neustále osciluje mezi výtvarným uměním a fotografií, představila svůj cyklus autoportrétů Kapesníčky (stylizace pomocí kostýmů, kapesníků, výšivek do různých stádií 20. století), Sylva Francová projekt Portréty žen (2003–2004), Mína Mládková cyklus aktů Sama doma a podzimně laděný cyklus Šípková Růženka, Radka Doležalová-Pavlíková a Věra Stuchelová

(10) Švolík, Miro, Kubát, Petr: MF Dnes, Jihočeský výlov: Chaos i Vánoce, 8. 9. 2008.

pak své intimní denníky zaměřené na mateřství. Sylva Francová jediná „nejihočeská“ autorka z této skupiny (ale za to z Jižního města) ve svém cyklu představuje sedm pohledů na život sedmi žen ze svého nejbližšího okolí cyklus *Portréty žen*. Počítačovou manipulací vměstnala do svých velkoplošných horizontálních tisků pohled na jeden den svých fotografických objektů a tak se před našimi zraky promítají záběry na zázemí, rituály a běžnosti všedního dne sedmi generačně a sociálně rozdílných žen. Protagonistky prezentovaných životních příběhů byly snímány v co nejméně inscenovaných situacích (realita - vizualita). Francová vystudovala Akademii výtvarných umění a Pedagogickou fakultu UK v Praze, je členkou redakční rady a koordinátorkou časopisu *Fotograf* a spoluzakladatelkou občanského sdružení *Fotograf 07*. Žije a pracuje v Praze. Velmi neobvyklá byla instalace fotografií, kdy velký zájem vzbudila například zavěšená „vitráž“ Barbory Bálkové v prostoru galerie Solnice.

Poslední výstavou roku 2008 byl projekt fotografa a pedagoga Pavla Máry (*1951) a „jeho“ sedmi žen nazvaný **8 GEN**. *„Téma zrození je velmi privátní a obtížně sdělitelným zážitkem. Přesto mě toto téma několik posledních let atakovalo a zcela fascinován jsem se jím ve své tvorbě zabýval. Na začátku letošního roku jsem proto vyzval sedm autorek (renomovaných fotografek či studentek fotografie), které můj pohled inspirovaly a zároveň byly modely mých snímků, k realizaci výstavy o zázraku i prozaičnosti stvoření člověka. Věřil jsem, že jistá forma přátelské konfrontace/komunikace našich prací bude zajímavá. Jsou prožitky a zkušenosti žen a mužů v něčem spojitě, nebo jsou zcela odlišné? Na tyto a podobné otázky se pokouší odpovědět naše expozice. Její název poukazuje (s určitou nadsázkou) na nespočet konotací a významů s fenoménem mateřství, porodu, dětí, rodiny a vztahů...“* (11) charakterizoval své pohnutky k uspořádání této výstavy autor projektu Pavel Mára v katalogu k výstavě. Projektu se zúčastnili fotografky Veronika Bromová (*1966), Nadia Rovderová (*1971), Dorota Sadovská (*1973), Radka Doležalová-Pavlíková (*1978), Markéta Dlouhá-Márová (*1978), Julie Štybnarová (*1976), Jitka Teubalová (*1975) a Pavel Mára. Výstava probíhala souběžně v galerii Bazilika i Solnice. Součástí výstavy byla i „sólová“ výstava Pavla Máry z roku 2005 nazvaná **Hlavy**. *„Principem souboru Hlavy je komparace detailu z celkem digitalizovaného snímku aktu. Z velkého celku je vyjmut detail obličeje, který je v mnohonásobném zvětšení a s charakteristickou strukturou čtvercových pixelů natištěn na velkoplošné plátno. Zároveň je do výsledného*

(11) Mára, Pavel: Katalog výstavy 8GEN, Trafačka, Praha, 2008.

portrétu v nadživotní velikosti pomocí montáže vložen i původní zdrojový snímek v malé velikosti,“(12) charakterizoval svůj soubor Pavel Mára. Samozřejmě, že se nabízí srovnání s malířstvím, polohy a výrazy „Márových hlav“ tomu napovídají, stejně jako se nabízí analogie se strukturou zrna jako u klasické filmové techniky, ale stejně jako u svých ostatních fotografických cyklů, interpretaci vždy nechává již na samotném divákovi. Objekty Márových fotografií bývají většinou jeho dobří přátelé.

David Kurc: *Bez názvu* (2006)

Robo Kočan: *Čakanie na dobrý vietor* (2003)

Viktor Slota: *z cyklu Bared* (2007) z výstavy *Menu* (2008) studentů ateliéru Reklamní fotografie FMK UTB ve Zlíně

Jindřich Štreit: *Sovinec* (1982)

(12) Guryča, Richard, Mára, Pavel: *Fotografie* magazin, 9/2006, s. 5.

Fotograf, galerista a nakladatel František Nárovec na výstavě Jihočeský výlov (2008)

Martin Šálek: Mistrovství světa v ruském bobu (2006)

Petr Hasal: z cyklu Svatební cesta (2006)

Gabina Fárová: z cyklu Manévry (2007)

Věra Stuchelová: Matka a dcera (2007)

Obálka katalogu k výstavě 8GEN (2008)

2009

7. 1.–30. 1. 2009 Milan „Fano“ Blatný - **Anima Mundi**
1. 2.–1. 3. 2009 Pavel Pecha - **Moje Intuitívne divadlo**
12. 2.–31. 3. 2009 Irena Armutidisová - **Za humny aneb pocta moravskému poli**
3. 3.–3. 4. 2009 Bohdan Holomíček - **Fotografie**
7. 4.–2. 5. 2009 Barbora Bálková - **Evě Adam**
5. 6.–5. 7. 2009 Jiří Hanke - **Hledání Ameriky**
4. 6.–31. 7. 2009 Milan David - **Přechodný pobyt**
18. 8.–30. 9. 2009 Barbora Kuklíková - **In-ty-my-ta, Transcontinent**
3. 10.–31. 10. 2009 Radka Pavlíková-Doležalová, Mína Mládková, Věra Stuchelová - **Jihoženským okem 4**
3. 10.–31. 10. 2009 Pavel Talich - **Karos**
2. 12. 2009–31. 1. 2010 Michal Tůma - **Literáti a jejich múzy**
11. 12.–10. 2. 2010 Zdeněk Lhoták - **United Colors of Nepal II.**

Přehlídka subjektivně laděných dokumentárních fotografií nejen z Indie, Milana „Fano“ Blatného (*1972) **Anima Mundi**, byla prvním výstavním počinem galerie Bazilika v roce 2009. Milan „Fano“ Blatný studuje ITF v Opavě, jeho cyklus Mandaly byl v roce 2008/2009 představen v prestižní galerii Philadelphia Museum of Art v americké Philadelphii, vystavoval též na festivalu Rhubarb-Rhubarb v anglickém Birminghamu. Žije a pracuje v Brně.

Moje intuitívne divadlo se jmenovala výstava slovenského fotografa Pavla Pechy (*1961). „*Roku 1990 sa objavia prvé ‚polné fotografie‘ alebo tzv. Intuitívne divadlo, jako znie oficiálny názov. Cyklus týchto fotografií poukazuje na patafyzické zázemie, vychádzajúce zo surrealismu a dada, ktoré obohatilo tvorbu Pechu (člen patafyzickej skupiny v Trnave) o ďalšiu dimenziu - Absurdno. V iracionálnom spojení stavia vedľa seba nevysvetliteľné veci, medzi viacerými absurdnými vecami tak nastanú vzťahy, ktoré fotografický záber zmrazí. Pecha fixuje moment, mrazí myšlenku, stvorí ne-reálny svet,*“(13) charakterizovala Pechovy inscenované fotografie v jeho fotografické publikaci „Intuitívne divadlo“ slovenská estetička Simona Lábadyová. Pavel Pecha absolvoval v roce 1987 IVF SČF a v roce 1994 katedru fotografie FAMU v Praze, jeho fotografie jsou zastoupeny ve sbírkách

(13) Lábadyová, Simona: Pavel Pecha Intuitívne divadlo, Publishing House: FOTOFO, Bratislava, 2001.

Muzea moderního umění v Houstonu, v Museet for Fotokunst v Odense a dalších soukromých i galerijních institucích.

V únoru se v Solnici představila se svými šedesáti velkoformátovými krajinami z okolí Veverských Knínic českobudějovická rodačka, fotografka Irena Artmudisová (*1956). Výstava pojmenovaná **Za humny aneb pocta moravskému poli** mohla zpočátku na někoho působit jako běžná kultivovaná až banální krajinářská fotografie, ale výběr fotografií, jejich důmyslná instalace, rozdělení prostoru na čtyři roční období, rafinované střídání detailu a krajiny posunuly tuto výstavu až kamsi k hranicím smyslové výtvarné fotografie, kdy přestáváme věnovat pozornost samotné vyobrazené krajině a naši pozornost spíše upoutávají barevné a tvarové vztahy. Irena Artmudisová po vyučení fotografkou a studiu na Střední uměleckoprůmyslové škole v Brně u K. O. Hrubého, absolvovala v roce 1998 magisterské studium na ITF v Opavě. V letech 1976–2001 pracovala jako fotografka v Moravské galerii v Brně, od roku 2001 vede Kabinet fotografie na Fakultě výtvarných umění VUT v Brně, externě vyučuje fotografii na Seminárii dějin umění Masarykovy univerzity. Je členkou skupiny Milan, žije ve Veverských Kníních u Brna.

Fotografie „jako na památku“, jak kdysi charakterizoval své fotografie, fotograf Bohdan Holomíček (*1943), zaplnily Baziliku v měsíci březnu. Jeho výstava a doprovodná slideshow jeho autoportrétů byla součástí mezinárodního festivalu tvůrčí fotografie - Fotojatka, který se konal tento rok právě v prostorech kulturního epicentra Bazilika. Prosté okamžiky ze svého soukromí, pohledy z jeho auta, fotografie jakoby z rodinného alba opatřené komentáři na spodních okrajích snímků, deníkové záznamy obyčejných, ale na Holomíčkovo fotografiích nevšedních situací, to vše byla výstava pojmenovaná jednoduše **Fotografie**. Holomíček nefotografuje nic k čemu by neměl osobní vztah „*Snad všechny Holomíčkovy fotografie jsou momentky. I fotografie nehybných věcí mohou tlumočit okamžik, v němž byly viděny. Často zahrnují ruku fotografa, průhledy z auta. Distance mezi subjektem a objektem je potlačena, autor říká: jsem tady (všude) a moje ruka ručí za tento obraz. Obraz je cestou od autora do světa, cestou spatřenou v určitém okamžiku. Holomíček nezná odcizenou skutečnost, nezná vypreparované reklamní podoby věcí bez času a místa, nezná realitu bez vztahu k sobě, bez pohledu, jímž byla uviděna. V něm je třeba hledat jejich důvod i ‚obsah‘. To co Holomíček fotografuje, nejsou samotné objekty, jsou to okamžiky, v nichž se vizualista otevírá interpretaci, imaginaci, citu. Zlomek času se stává zlomkem prožitku,*“ (14) na-

(14) Dufek, Antonín: Bohdan Holomíček, TORST, Praha 2000, s. 30–31.

psal o Holomíčkově způsobu fotografování v autorově profilové publikaci (TORST 2000) historik umění Antonín Dufek (*1943).

Poukázat na to, jak je důležité objevení přítomnosti určité složky opačného pohlaví v sobě samém, chtěla výstava **Evě Adam** českobudějovické fotografky a výtvarnice Barbory Bálkové (*1978). V manipulovaných fotografiích dala možnost aktérkám svých fotografií si svého „anima“, svou mužskou složku, vizualizovat a tak dívky na fotografiích pro věrnou imitaci vousů použily vlastní pubické ochlupení. Barbora Bálková je členkou umělecké skupiny BaRaKa a příležitostně i projektu Jihoženským okem. Ve své výtvarné práci se kromě fotografie, věnuje i malbě, kresbě, asambláži a práci s novými médii.

Panoramatické diptychy fotografa a kurátora kladenské Malé galerie České spořitelny, Jiřího Hankeho (*1944), pojmenované **Hledání Ameriky** prezentovala galerie Bazilika v měsíci červnu. Fotografie, kdy vždy jeden díl diptychu je fotografován ve Spojených státech amerických a druhý ve střední Evropě (ponejvíce v Kladně) konfrontují dvě reality, americkou a střeoevropskou. Hledání těchto paralel se stalo Jiřímu Hankemu v devadesátých letech vášní a tak vznikl tento pozoruhodný cyklus fotografických dvojčat, který měli možnost zhlédnout návštěvníci galerie. Historik umění Josef Moucha o jeho fotografiích píše v tiskové zprávě: *„Americká cesta ho nejspíš ubezpečila, že hned za humny může zakopnout o vše za čím světoběžníci bloudí po celé planetě.“* (15) Jiří Hanke je fotografický autodidakt, od roku 1974 se věnuje dokumentární fotografii, svá témata sleduje dlouhodobě a vyjadřuje se převážně v rozsáhlých dokumentárních celcích. (Pohledy z mého okna 1977, Otisky generace 1999, Jiné pohledy 2003, Stop time 2003 a monografie Jiří Hanke: fotografie/photographs 2008.) Vystavoval na více než 60 samostatných výstavách u nás i v zahraničí, jeho snímky jsou zastoupeny v mnoha uměleckých sbírkách.

Souběžně s Hledáním Ameriky Jiřího Hankeho probíhala v prostoru Solnice výstava českobudějovického rodáka, scénografa, fotografa a pedagoga Divadelní fakulty AMU Milana Davida (*1959) nazvaná **Přechodný pobyt**. *„Tváře soch s tvářemi lidí, jejich podoby se rozpouští do krajiny, která přechází do oblak, a ta až neodbytně připomínají zamlžená okna naší existence. Prázdné pokoje, vytřeštěné obrazovky, netečné úsměvy kamenných andělů a stíny opuštěných žen. Krajiny rozpité deštěm a záclony vlající prázdnotou. Detaily a celky se opovážlivě prolínají do poetických vzkazů a vše tu vybízí k násle-*

(15) Moucha, Josef: Tisková zpráva galerie Bazilika k výstavě Hledání Ameriky Jiřího Hankeho, Galerie Bazilika, České Budějovice, 2009.

dování, k cestě až za možnost zobrazení,“(16) tak charakterizoval tuto výstavu Davidův přítel, spisovatel Václav Vokolek (*1947) v tiskové zprávě výstavy. Milan David působil jako scénograf v Argentině, Švédsku, USA, Rusku, Česku a dalších zemích. Jeho fotografie byly vystaveny v Paříži, Ostravě, Praze a dalších městech.

In-ty-my-ta a **Transcontinent** se jmenovaly výstavy fotografky Barbory Kuklíkové (*1977) v galeriích Bazilika a Solnice. Zatímco v cyklu *In-ty-my-ta* (Bazilika) vede dle vlastních slov fotografický rozhovor s dcerou Terezii během jejího prvního roku života, v cyklu *Transcontinent* (Solnice) se zabývá tématem tolerance a vlivu rozdílných kultur na partnerství. Vystavené fotografie balancující na pomezí reálného dokumentu a fikce, kombinují se zde postupy dokumentární a inscenované fotografie, nahlíží do soukromého a intimního prostoru, ať už fiktivních či opravdových partnerských dvojic z různých koutů zeměkoule, kdy jedním z partnerů je vždy Čech. „*Jaké to je žít s někým z druhé strany, s někým jiné řeči, náboženství, rasy, či mentality,*“(17) ptá se autorka. Tématem emigrace a soužitím lidí jiných kultur a náboženství se Barbora Kuklíková zabírala již ve svém předchozím veleúspěšném cyklu *City* v cizím city. Kuklíková v roce 2007 absolvovala magisterské studium na ITF v Opavě, pracuje jako fotografka a grafická designérka. Má za sebou řadu výstav v Čechách i zahraničí. Žije a pracuje v Praze.

V roce 2008 byla v galerii Bazilika výstava Jihočeský Výlov 1, na které vystavilo svoje fotografie 18 fotografů z Českých Budějovic a blízkého okolí. V roce 2009 se dohodlo několik galeristů z Českých Budějovic a připravili společnými silami festival tvůrčí fotografie jihočeských autorů pojmenovaný **Jihočeský výlov 2**. Součástí akce byla tzv. alternativní scéna, kdy příchozí fotografové mohli vystavit v prostoru kavárny a divadelního sálu kulturního centra Solnice své práce. Projektu jehož autorem byl kurátor Miro Švolík se zúčastnily další galerie a výstavní prostory Českých Budějovic (Galerie Měsíc ve dne, kino Kotva, Galerie Pod kamennou žábou, Dobrá čajovna, Café Au Chat Noir). V rámci festivalu uvítala galerie Bazilika fotografa Pavla Talicha (*1957) z Plané nad Lužnicí. Autor používající kameru obscuru, dírkový přístroj Dikoketa 2005, pracoval na cyklu, který pojmenoval **Karos** dva roky a podařilo se mu ho dokončit na počátku roku 2008. Cílem jeho dlouhodobého projektu bylo zobrazit 31 hradů a zámků kamerou obscurou

(16) Vokolek, Václav: Tisková zpráva galerie Bazilika k výstavě Přechodný pobyt Milana Davida, Galerie Bazilika, České Budějovice, 2009.

(17) Kuklíková, Barbora: Tisková zpráva galerie Bazilika k výstavě *Transcontinent* Barbory Kuklíkové, Galerie Bazilika, České Budějovice, 2009.

podle knihy Zdeňka Kalisty (*1900–†1982) *Cesta po českých hradech a zámcích aneb Mezi tím co je, a tím co není*. Část tohoto rozsáhlého souboru představil v Bazilice. Dle vlastních slov autor hledal netradiční nepohlednicové záběry. Solnice pak kromě tzv. alternativní scény (přízemí) představila již čtvrtou výstavu volného sdružení „jihoženek“ **Jihoženským okem 4**, tentokrát v sestavě Radka Pavlíková-Doležalová, Mína Mládková a Věra Stuchelová.

Soubor českobudějovického fotografa Michala Tůmy (*1947) **Literáti a jejich múzy** je součástí rozsáhlého fotografického cyklu *Portréty* na kterém Tůma pracuje již od roku 1984. V roce 2004 část tohoto cyklu představil v českobudějovickém Domě umění, v roce 2009 jeho „literární“ část v Galerii Bazilika. Tůma portrétuje ty osobnosti, kteří jej zaujali svojí prací a svým životním postojem a tak návštěvníci mohli spatřit portréty např. Arnošta Lustiga, Bohumila Hrabala, Jiřího Suchého a dalších. Velkoformátové portréty spisovatelů střídali snímky žen (múz). Výstavu uvedl Miro Švolík a autorova životní partnerka fotografka Dana Vitásková.

Zcela netradiční snímky z cest po Nepálu představil v galerii Solnice fotograf Zdeněk Lhoták (*1949). *„Tématem jeho barevných fotografií jsou detaily buddhistických a hinduistických oltářů, které jsou živou součástí zdejších náboženských rituálů. Zvláštní směsice z pohledu středoevropana téměř surrealistických asambláží plastických prvků v přebohatém dekorativním rámci fascinuje bohatstvím originálních tvarů a forem a živou barevností, ale i dalším rozměrem, který přináší rozměr času a kontinuální proměna vlivem povětrnostních vlivů a zejména jejich intenzivním užíváním v duchu zdejší náboženské tradice - zdobením a dotyky,“* (18) charakterizoval Lhotákovu výstavu **United Colors of Nepal II.** v katalogu výstavy historik umění Jiří T. Kotalík (*1951). Zdeněk Lhoták se detaily zabíral i ve svých předchozích pracích *Tělomluva*, *Příběh těla*, *Autoportréty*, kde však místo buddhistických oltářů zpodobňoval zdánlivě náhodným a technicky nedokonalým pohledem s lokální neostrotí své tělo. Lhoták vystudoval FTVS a zejména ve svých počátcích se věnoval reportážní fotografii zaměřenou na sociologické aspekty sportu (cyklus *Sparta* a *Spartakiáda*). Jeho cyklus *Spartakiáda* byl v roce 1986 oceněn 2. místem v soutěži World Press Photo v kategorii sport-serial. V roce 1985 dokončil studium na katedře fotografie FAMU v Praze. V letech 1997–1998 vedl ateliér fotografie Výtvarného institutu Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem. Jeho tvorbu lze rozdělit do dvou kategorií.

(18) Kotalík, Jiří, T.: Katalog k výstavě *United Colours of Nepal II.* Zdeňka Lhotáka, KANT Praha, 2009.

Ve výtvarné fotografii se zaměřuje na lidské tělo, v oblasti dokumentární, pak na sociologické problémy okolo vrcholového sportu a problematiku tibetské kultury devastované čínskou okupací. Pracuje jako volný fotograf, žije v Praze.

Milan „Fano“ Blatný: z cyklu *Anima mundi* (2006)

Pavel Pecha: *Bez názvu*, z cyklu *Moje intuitivní divadlo* (2001)

Bohdan Holomíček: *Hrádeček* (asi 1976)

Barbora Bálková: *Barbora+Štěpán* (2006) z cyklu *Evě Adam*

Jiří Hanke: z cyklu *Hledání Ameriky na kterém pracuje od roku 1981 do současnosti*

Milan David: *Buenos Aires* z cyklu *Přechodný pobyt* (2000–2005)

Barbora Kuklíková: z cyklu *In-ty-my-ta* (2005–2006)

Zdeněk Lhoták: 33-2008 z cyklu *United Colors of Nepal II.* (2008)

Radka Pavlíková-Doležalová při instalaci své výstavy v rámci Jihočeského výlovu 2

Pavel Talich: *Choustrník* (2005)

Vernisáž výstavy Michala Tůmy *Literáti a jejich múzy*. Zleva D. Vításková, Miro Švolík, M. Tůma.

Michal Tůma: *Jiří Menzel* (2005)

Závěr

Za 3 roky své činnosti si Bazilika a Solnice získala trvalou přízeň česko-budějovické fotografické veřejnosti a kurátorský rukopis Miro Švolíka jí nezměnitelným způsobem vtiskl svou pečeti. Představili se zde čeští a slovenští špičkoví fotografové inscenované i dokumentární fotografie, tvůrčí skupina jihočeských fotografek Jihoženským okem a Švolíkovo „dítě“, festival Jihočeský výlov se stal již tradiční podzimní přehlídkou tvorby jihočeských autorů.

DŮM UMĚNÍ ČESKÉ BUDĚJOVICE

Náměstí Přemysla Otakara II. č. 38, České Budějovice

Má-li město České Budějovice na výtvarné scéně něco, čím se může pochlubit ať už v českém nebo dokonce evropském kontextu, je to určitě Galerie současného umění - Dům umění, ležící v samém centru na náměstí Přemysla Otakara II. Kurátor galerie, sochař, malíř a fotograf Michal Škoda (*1962) vede galerii od roku 1998 a pod jeho vedením se z tohoto výstavního prostoru stala instituce, jenž nemá ve svém regionu obdoby a Českým Budějovicím ji tak mohou závidět i města jako je Praha. Za několik let se Škodovi podařilo vybudovat významnou prestižní galerii, která má obrovské renomé a to nejen u nás, ale i v Evropě a patří k tomu nejlepšímu, co lze na poli moderního umění v České republice navštívit. Michal Škoda se zaměřuje výhradně na současné výtvarné umění a architekturu a v posledních letech lze zaznamenat postupné směřování galerie k tendencím minimalismu, geometrickému či konceptuálnímu umění a jejich přesahům. Představuje zde výstavy jak domácí špičky tak i zahraničních tvůrců, kteří se tak poprvé prezentují nejen v České republice, ale i ve Východní Evropě vůbec. Z těch domácích bych jmenoval alespoň malíře Petra Kvíčalu, Josefa Bolfa, architektky Ladislava Lábusa, Jana Kaplického či sochaře a malíře Stanislava Kolíbala. Z těch zahraničních pak malíře Oliviera Mosseta, Lori Hersbergera či švýcarskou kreslířku Silvii Bächli. Své místo si v galerii našla i fotografie, ale na rozdíl od jiných českobudějovických galerií zabývajících se fotografickou tvorbou spíše ve smyslu přesahů fotografie do výtvarného umění. A tak snad kromě výstavy tradičních portrétů Michala Tůmy se zde odehrávaly výstavy představující fotografii spíše konceptuální, nefotografickou, jejíž autoři se z nemalé části rekrutují z okruhu fotografů, kteří svá díla vystavují spíše na výstavách výtvarného umění než na tradičních fotografických přehlídkách.

Prostor Domu umění při výstavě Ingeborg Lüscher

1999

13. 10.–14. 11. 1999 Lukáš Jasanský, Martin Polák - **Vrchlabí**

Úplně první fotografickou výstavou Domu umění byla přehlídka velkoformátových fotografií autorů Lukáše Jasanského (*1965) a Martina Poláka (*1966) pojmenovaná Vrchlabí. Oba autoři spolu vzájemně tvoří již od poloviny osmdesátých let (1985) a mají za sebou poměrně rozsáhlou účast jak na výstavách autorských, tak kolektivních. V druhé polovině osmdesátých let spolupracovali s okruhem umělců okolo skupiny Tvrdohlaví a právě v této době vznikly jejich cykly, zabývající se abstrahovaným pohledem či všední realitou. Oba autoři jsou často zahrnováni mimo rámec fotografické scény a jsou řazeni spíše mezi výtvarné umělce své generace. „*Svou břitkou ironií směřovanou k obrazovým klišé a především pak kritickou reflexí samotného média fotografie (a jeho formalistické odnoži, kterému s dávkou sarkasmu přezdívali ‚fotografismus‘) se ale Jasanský s Polákem ocitají na druhém břehu: mezi umělci, kteří fotografii využívají, ale neuctívají, a kteří ji chápou jako konceptuální prostředek k narušování pevně daných hranic mezi skutečností a iluzí i vžitého názoru, že fotografie je této skutečnosti otiskem.*“⁽¹⁾ Vytvářejí velmi originální a přitom velmi obyčejné (odmítají a záměrně ignorují všechna kritéria a postupy, který se běžný fotograf snaží dodržovat), promyšlené a vytríbené fotografie v rozsáhlých a ucelených celcích. Jako tomu bylo například u cyklu Pragensie (1985–90), kde velice nekonvenčním minimalistickým způsobem zpracovali všednost našeho hlavního města či v cyklech Vesnice (2001) a Vesnická rekonstrukce (2002). Tvorba Jasanského a Poláka je tak více než o krajinářské fotografii spíše o přemýšlení a zpochybňování tradičních fotografických postupů a hledání nových možností fotografie a jejího obsahu. Výstava s lehce mystifikujícím názvem **Vrchlabí** (na vystavených fotografiích nebyla jen krajina okolo Vrchlabí, ale i záběry z Petrohradu a jiných lokalit) tvořená z monumentálních zvětšenin otevřených monotónních krajin s vyprázdněným, v jedné linii plynoucím horizontem, prezentovaná v Domě umění tak klade spoustu otázek, tolik typických pro tvorbu obou autorů. Jedná se o provokaci a ironii či okouzlení autorů z krajiny? Vystavené snímky v domě umění byly ve formátu 100 x 60 cm, vznikly z negativu rozměru 13 x 18 cm a byly vyfotografovány českým velkoformátovým fotoaparátem Magnola umístěným na stativu. Při zpracování svých „obřích“ fotografií oba autoři použili vyvolávací

(1) Pachmanová, Martina: Fotograf, číslo 4, 2004, s. 108.

a ustalovací vany značně nestandardních rozměrů. Cestu fotografovanou krajinou oba fotografové vykonali na koních. Stejně tomu bylo i na vernisáži, kterou absolvovali v sedle koňského hřbetu. Lukáš Jasanský a Martin Polák v letech 1986–1994 studovali na katedře fotografie FAMU. V roce 2009 jim byla udělena prestižní Cena Adrieny Šimotové pro umělce nad 35 let, kterou uděluje porota sestavená z mladých umělců a kritiků výtvarného umění spolu s předchozím laureátem této ceny. Pro svůj abstrahovaný a odosobněný pohled na realitu bývají představováni jako jeden autor Jasanský - Polák.

Fotografická dvojice Jasanský - Polák zahájila svoji vernisáž v sedlech koní

Jasanský - Polák: fotografie z výstavy Vrchlabí

2000

23. 4.–23. 5. 2000 Magdalena Jetelová - **Atlantic Wall**

16. 8.–17. 9. 2000 Zdeněk Stolbenko - **Skryté obrazy**

Světově uznávaná autorka a v době výstavy též profesorka na Düsseldorfské akademii (1990–2004) Magdalena Jetelová (*1946) představila v Domě umění své monumentální stříbrobromidové fotografie s landartovým projektem **Atlantic Wall** z roku 1995. Jetelová zde psala laserovými paprsky na bunkry atlantického opevnění z Druhé světové války v Dánském Jutsku myšlenky a citace z knihy Archeologie bunkrů francouzského filozofa Paula Virilia. Vznikla tak působivá symbióza slova (textu) a tvaru, umění nehmotného (paprsek) a přesto schopného změnit monstra válečných bunkrů ve filozofické poselství a okouzlený divák tak zapomíná na původní určení těchto staveb, které měly sloužit Hitlerovi k zastavení spojenecké invaze do Evropy. Šlo vesměs o jednoduchá hesla typu: Prostor násilí, Absolutní

válka se stala teatralitou či Podstatné se stalo neviditelným. Projekt vznikl bez publika za složitých povětrnostních podmínek s extrémně dlouhou expozicí. Podobný cyklus vytvořila i na Islandu (Islandský projekt 1992), kdy laserem přenesla do krajiny linii geologického zlomu táhnoucího se po dně Atlantiku. Magdalena Jetelová se narodila v roce 1946 v Semilech, v letech 1965–1967 studovala na Akademii výtvarných umění v Praze a ještě před emigrací (1985) pokračovala ve studiu na Academia di Brera v Miláně a v letech 1968–1971 opět na AMU v Praze. Od roku 1988 byla hostující profesorkou na AVU v Mnichově a od roku 1990 profesorkou na prestižní Státní umělecké akademii v Düsseldorfu. Od roku 1992 je čestnou členkou Akademie umění v Berlíně. V současné době je profesorkou na akademii v Mnichově. Její dílo získalo řadu prestižních cen (např. Jill Watson Awards - Pittsburgh, Glöckengasse Preise v Kolíně nad Rýnem ad.) a její prostorové instalace byly vystaveny v řadě věhlasných muzeí v Evropě, USA, ale i Japonsku. V Čechách byla její práce viděna poprvé v roce 1993 v pražském Letohrádku Belveder. Žije a pracuje v Německu.

Českobudějovický fotograf Zdeněk Stolbenko (*1959) představil v Domě umění svůj dlouhodobý cyklus pojmenovaný **Skryté obrazy**. Kdo očekával dokumentární fotografii či snímky krajiny, kterými se autor prezentoval na svých předchozích výstavách v českobudějovické galerii Pod kamennou žábou, musel být hodně překvapen abstraktní formou Stolbenkových snímků. Autor svůj odklon komentuje slovy: *„Snažím se zachytit realitu co nejobjektivněji, ale cítím, že dokument mi na to nestačí. Zajímá mě ještě něco navíc. Proto se poslední dobou vyhýbám například i tomu, abych před stisknutím spouště hledal kompozici. To co mě zaujme se pokouším zachytit třeba i náhodným záběrem a dokonce se i na fotografovaný objekt ani nedívám. Jednotlivé záběry se nevážou k jednomu místu, vznikaly doma, ale i venku na ulici, v přírodě. Prostě se jen dívám kolem sebe.“*(2) Zdeněk Stolbenko tuto výstavu, jak je jeho dobrým zvykem, koncipoval přímo pro prostor Domu umění. Stolbenko je absolventem katedry fotografie pražské FAMU, kterou začal studovat ve třiceti letech a dvakrát získal hlavní cenu Maxim v kategorii fotografie. V současnosti je vedoucím oboru fotografie na SUPŠ sv. Anežky České v Českém Krumlově.

(2) Stolbenko, Zdeněk: MF Dnes, 14. 8. 2000.

Magdalena Jetelová: *Absolute war becomes Theatrality* z cyklu *Atlantic Wall* (1995)

Magdalena Jetelová: *Area of Violence* z cyklu *Atlantic Wall* (1995)

Zdeněk Stolbenko: *Fragment fotografie* z cyklu *Skryté obrazy* (2000)

2001

28. 4.–27. 5. 2001 Günther Förg - **Zurück zur Sache, zum Bau**

22. 8.–16. 9. 2001 Sussan Brügger, Heidi Specker, Thomas Demand
- **Realer Raum Bild Raum**

Netradičně instalované černobílé snímky (fotografie byly netypicky zavěšeny téměř u stropu) architektury špičkových architektů, jako např. brněnská vila Tugendhat, Plečnikovi práce na Pražském hradě či stavby architektů Adolfa Loose či Ludwiga Miese van der Rohe, to byla prezentace švýcarského malíře a sochaře Güntera Förga (*1952). Výstava pojmenovaná **Zurück zur Sache zum Bau** nebyla v žádném případě ilustrací k dějinám architektury, ale byla svébytným pohledem tohoto proslulého švýcarského umělce na významné architektonické počiny 20. století. Záběry zdánlivě působí nedokonale a amatérsky, některé jsou dokonce rozostřené, jiné budí dojem jakoby je autor vyfotografoval v chůzi, ale to vše je autorův záměr. Förg

fotografoval své objekty běžným turistickým fotoaparátem bez stativu a spíše než o dokonalé efektní fotografie se zajímá o rytmus, členění prostoru, světlo a stín dopadající na snímané objekty. Řazení snímků připomíná filmový pás a střídání záběrů na jeden objekt z různých úhlů zase střih. Förg se nechává ovlivňovat jak filmem (obdivuje tvorbu Jeana Luca Godarda) tak zejména malířstvím. „Z jeho hledání geometrického řádu, prostoru a světla je zřejmé, že v něm architektura vzbuzuje nadšení, fascinuje ho. Vnuká mu inspirace k nalézání obrazů v realitě, k využití světla, náhody i svého diletantismu, nejenom k tomu, aby fotografie působily turisticky, ale hlavně malířsky,“ (3) napsal o výstavě v recenzi deníku Mf Dnes kunsthistorik Jiří Ptáček.

Günther Förg vystudoval v roce 1979 Akademii výtvarného umění v Mnichově a od roku 1999 zde působí jako profesor. Pracuje jak v oblasti malby, tak i v sochařství a fotografii. Vystavoval v mnoha prestižních galeriích jak v Evropě (Dánsko) tak zejména v USA. V publikaci „Art now. Vol. 3“ nakladatelství Taschen Verlag je řazen mezi 133 nejzajímavějších současných umělců.

„Snažíme se každý rok v městské síni ukázat něco ze současné fotografie a podobně usilujeme i o to prezentovat tady pravidelně také architekturu. Na této výstavě se shodou okolností tyto dva zájmy protly,“ (4) poznamenal k výstavě tří německých fotografů **Realer Raum Bild Raum** její kurátor Michal Škoda. Ačkoli se každý z trojice fotografů prezentuje svým vlastním vyhraněným stylem, spojují je minimálně dva prvky. A to vyobrazování prostoru a využívání nových digitálních technologií ve fotografii. Na snímcích architektury Heidi Specker (*1962) i na leteckých záběrech velkoměsta Susanne Brügger (*1960) se jedná o prostor vnější, naopak Thomas Demand (*1964) se věnuje výhradně fotografování interiéru.

Každý z vystavujících autorů pak využívá nové technologie různým způsobem. Susanne Brügger vytváří své letecké snímky tradičním fotografickým postupem. Své fotografie pak konfrontuje s jinými tzv. „vědeckými“ snímky a do svých záběrů promítá mapy stejné oblasti. Naznačuje tím, že realitu lze poznávat odlišnými způsoby. Oba prostředky tak ironizuje i relativizuje zároveň. Heidi Specker fotografuje také architekturu, ale při zpracování pomocí počítačových grafických programů se snímky manipuluje a vytváří svébytné sugestivní barevné obrazy, které posunují realitu do zcela jiných sfér vnímání. Fotografie Thomase Demanda můžou na první pohled působit jako celkem banální záběry interiérů, při bližším prozkoumání však zjistíme,

(3) Ptáček, Jiří ml.: Förg vnímá napětí architektury, MF Dnes, 9. 5. 2001.

(4) Škoda, Michal: Sín prezentuje německou fotografii, MF Dnes, 11. 9. 2001.

že snímky nezachycují realitu, ale její model vyrobený z papíru. „Všechny ty důmyslně inscenované situace přitom modeluje podle fotografií, které najde v novinách či časopisech, takže vlastně nejdříve vytváří model skutečnosti podle jejího obrazu a následně pak vytváří obraz tohoto modelu.“⁽⁵⁾ Všichni tři vystavující umělci patří ke generaci tvůrců, kteří studovali v 80. letech a v současnosti patří v Německu k uznávaným osobnostem na poli výtvarného umění.

Fotografie Michala Sváčka z výstavy
Günthera Förga

Letecká fotografie německé fotografky
Susanne Brügger Gustav IV. (1994)

Thomas Demand: z výstavy *Realer Raum Bild Raum* (2001)

2002

24. 4.–25. 5. 2002 Ingeborg Lüscher - **Jedno přes druhé**

16. 10.–24. 11. 2002 Markéta Othová - **Jiné hlasy**

Švýcarská umělkyně Ingeborg Lüscher (*1936) chtěla vždy představit svoji tvorbu v České republice, paradoxně pak neměla svoji první výstavu v Praze, ale v českobudějovickém Domě umění. Přehlídku pojmenovanou **Jedno**

(5) Škoda, Michal: Síň prezentuje německou fotografii, MF Dnes, 11. 9. 2001.

přes druhé sestavila z videí, fotografií a obrazů. Dynamiku a osobitý humor (video), ale i lyrické fotografie korejských pláží (cyklus Domov krabů) připomínající abstraktní obrazy, to vše se dalo vidět na výstavě této v kontextu evropského výtvarného umění význačné umělkyně. Ingeborg Lüscher se narodila v Německu, kde vystudovala herectví, hrála ve dvou desítkách filmů, aby později začala studovat psychologii. Od roku 1966 žije a pracuje ve Švýcarsku a věnuje se výhradně výtvarnému umění. Její tvorba osciluje mezi fotografií, sochařstvím, malířstvím a v současné době se hojně věnuje i natáčení filmů.

Jednou z nejvýraznějších fotografeček tzv. „nefotografické fotografie“ je Markéta Othová (*1968). Ač je fotograf-samouk sklízí se svými snímky úspěchy doma i v zahraničí. S úspěchem se zúčastnila Carnegie International (1999) a svou první větší výstavu uspořádala hned v Kunsthalle v Basileji (2000). V Českých Budějovicích se představila se svou výstavu pojmenovanou **Jiné hlasy**. Fotografie tohoto cyklu zpodobňují zařízení interiérů bytů, ale s obyvateli se na žádném snímku nesetkáme. *„Obývací s masivní sedací soupravou, vysvobozený ze šera světlem velkého zahradního okna, totiž kdosi poklidil. Někdo jiný zase odložil na plochu omšelé kuchyňské linky květináč s rostlinou. Na prostřený stůl připravil hostům podnos s lahvovými pivy. Ale samotný pokoj je základní stopou: vždyť skromně zařízenou místnost identifikujeme s majitelem skrze malou pracovní plochu v koutě. Jistě, nejedná se o místa, s nimiž nás váže vlastní zkušenost, ale máme tendenci o nich uvažovat modelově. Zdají se nám důvěrně známá a vyfotografovaná pouze kvůli tomu, aby byla autorkou vyzdvižena a pojmenována,“*(6) napsal o výstavě Jiné hlasy v časopise Umělec, teoretik umění Jiří Ptáček. Othová vytváří fiktivní příběhy, tvoří obrazy, jenž jsou důvěrné, ale pro nezasvěcené zároveň neproniknutelné. *„Jedinečnost Markéty Othové tkví v citlivém a přitom umíněně cílevědomém hledání a budování vlastního vizuálního jazyka, umně balancujícího mezi nevtíravou, ale elegantní estetickou vyvážeností a až esoterickou introvertností, stejně jako mezi něžnou poetikou a stejně subtilní mediální kritikou. Ponořit se do jejich děl znamená nejen pokusit se přijmout její vidění za své, ale především alespoň na chvíli ztratit své vlastní,“*(7) charakterizoval Othovou v uměleckém občasníku Fotograf teoretik Pavel Vančát.

Markéta Othová vystudovala grafiku na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze (1989), je fotografický autodidakt. Spolu s duem Jasanský - Polák

(6) Ptáček, Jiří: Recenze, Umělec - 2004/4.

(7) Vančát, Pavel: Markéta Othová, Její pohled, Fotograf, 2004/4, s. 62.

a dalšími „nefotografickými fotografy“ Michalem Kalhousem a Alenou Kotzmannovou patří mezi umělce, díky kterým byla klasická fotografie již v průběhu 90. let akceptována i na poli současného českého umění. V roce 2002 získala cenu Jindřicha Chalupeckého.

2003

13. 3.–13. 4. 2003 Balthasar Burkhard - **Rio Negro**

Dům umění opět předvedl, že i menší město může přivítat umělce světového významu. Důkazem toho byla výstava velkoformátových fotografií z amazonských pralesů **Rio Negro**, švýcarského fotografa Balthasara Burkharda (*1944–†2010). Cyklus Rio Negro, který Burkhard představil ve výstavním prostoru Domu umění nafotografoval na černobílý film (monumentální fotografie byly v některých případech velké až 2 m x 3 m) v džunglích amazonských pralesů a kontrastoval tak s jeho dřívější tvorbou, cyklem City, kdy fotografoval města jako Chicago, Los Angeles, Tokio a Mexiko city z ptačí perspektivy. Ekologický aspekt fotografií nezastíral ani sám autor, ač ho v žádném případě ani nezdůrazňoval, stejně jako okouzlení tím jak se na krajiny dívali romantičtí umělci 19. století. Sám na sebe pak v rozhovoru pro Českobudějovický deník - 19. 4. 2003 (vernisáže se osobně nezúčastnil a rozhovor zaslal ze švýcarských Alp) prozradil, že se považuje za novodobého romantika, mezi jehož obdivované malíře patří zejména Gustave Courbet. Kromě leteckých fotografií velkoměst a džungle v Amazonii fotografoval ještě fragmenty lidských těl, zvířat, monumentální akty, Alpské ledovce a písčité duny v Namibii. Balthasar Burkhard se zajímal o fotografii už jako dítě. V letech 1961–64 se vyučil se fotografem u bernského fotografa Kurta Bluma. Zkoušel štěstí i jako herec v Hollywoodu, ale naštěstí se brzy vrátil k fotografii. V druhé polovině 70. let pracoval jako hostující profesor na univerzitě v Illinois v USA. V letech 1990–1992 byl hostujícím profesorem na Ecole des Beaux-Arts de Nimes. Spolu s Edwardem Burtynskym patřil mezi nejvýznačnější fotografy, kteří kritizují neblahý vliv člověka na naši planetu.

Balthasar Burkhard: Rio Negro 11
ze stejnojmenného cyklu Rio Negro (2002)

2004

3. 3.–3. 4. 2004 Michal Kalhous - **Fotografie**

10. 8.–5. 9. 2004 Michal Tůma - **Portréty**

Fotografická práce Michala Kalhous (*1967) je v posledních létech v silném zájmu části umělecké veřejnosti a některých teoretiků umění a galerií. Jen málokterý autor dnes používá fotografii tak osobitým způsobem jako právě Michal Kalhous. Co mohou jedni chápat jako urážku řemesla a vyjadřovací řeči obrazu se pro jiné stává silnou osobní výpovědí. Není u nás fotograf jehož tvorba by byla přijímána tak rozporuplně jako právě tvorba Michala Kalhous. V Domě umění představil výstavu pojmenovanou lapidárně **Fotografie** a hledal-li některý z návštěvníků na jeho fotografiích člověka, hledal marně. Kalhous lidi nefotografuje. Jeho námětem jsou předměty každodenního života. Položený meloun, zavěšená jitrnice, pohled z okna to jsou věci které dominují na autorovo černobílých (118 x 50 cm) zvětšeninách. Rodák z Valašského Meziříčí dává přednost černobílému materiálu, který vyvolává měkce, čímž ještě zesiluje všednost svých fotografovaných objektů. Kalhous zajímá věčnost, fotografuje bez nasvětlení a snaží se divákovi ukázat, že i obyčejné věci, které nás denně obklopují stojí za naši pozornost. Michal Kalhous vystudoval v roce 1990 Přírodovědeckou fakultu Univerzity Palackého v Olomouci a v roce 1995 FF UP v Olomouci. Pracuje jako vedoucí katedry intermédií fakulty umění Ostravské univerzity a v letech 2001–2006 vedl Galerii Šternberk. Žije ve Šternberku.

Výstava **Portréty** českobudějovického fotografa Michala Tůmy (*1947) byla malým odbočením kurátora Michala Škody od minimalistické a konceptuální fotografie zpět ke klasické fotografii. Tůma tak mohl poprvé představit v Českých Budějovicích své velkoformátové portréty známých či méně známých osobností kulturního života v nadživotní velikosti. Portréty např. moderátorky televizních zpráv Jolany Voldánové, spisovatele Bohumila Hrabala či Ludvíka Vaculíka, prostřídaly význačné osobnosti z jižních Čech, filmový publicista Boris Jachnin, hudebník Jan Borkovec či českobudějovický avantgardní výtvarník Karel Valter. Tůma si objekty svého portrétování vybírá sám, dle toho jak ho práce či fyziognomie těchto osob oslovila. Pro Michala Tůmu je obzvláště důležité, aby zachycená tvář či gesto zrcadlily vnitřní rozpoložení a osobitost svých nositelů. Sjednocujícím prvkem kolekce je Tůmův dosti výrazný autorský rukopis, který vychází z klasického tradičního pojetí černobílé ateliérové portrétní fotografie šedesátých let. Tedy s využitím neutrálního šedého pozadí a ostrého světla zábleskových reflek-

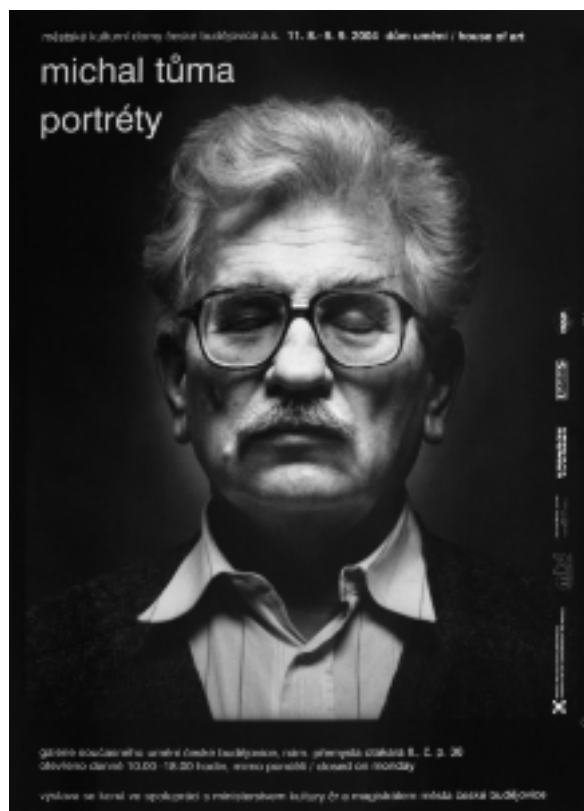
torů ala Richard Avedon. Výstavu doplnila kolekce menších snímků z autorova života a setkání s fotografovanými. Michal Tůma patří mezi opravdové legendy jihočeské fotografie. Je znám jako jeden z tvůrců inscenovaných snímků 70. let z okruhu skupin Setkání a Profil a dlouhodobě se věnuje také tradičním fotografickým žánrům, ať už jde o zde představené portrétní fotografie či o fotografii krajinářskou.

Fotograf Michal Kalhous na vernisáži své výstavy

Fotograf Michal Tůma na vernisáži své výstavy

Plakát k výstavě Michala Tůmy Portréty (2004)

2006

11. 1.–5. 2. 2006 Eva Výborná - **Fotografie**

Fotografie se jmenovala výstava jihočeské výtvarnice, fotografky, malířky a autorky světelných kinetických objektů a instalací Evy Výborné (*1965). Její tvorbu charakterizoval v tiskové zprávě teoretik umění Jiří Valoch (*1946) těmito slovy: *„Eva Výborná patří ke generaci, která vstoupila na scénu českého výtvarného umění v první polovině 90. let. Společně s malbou stojí v posledních letech v těžišti jejího zájmu fotografie. Umělců, kteří se dnes u nás tímto internacionálně aktuálním médiem zabývají, je samozřejmě celá řada. Výborná je však na první pohled mezi nimi výjimkou ...čím? Jako jediná se nezaměřuje na figurativní tvorbu, ale soustřeďuje se na jazyk geometrie. V nové situaci s novými zkušenostmi tak vstoupila do sféry, kterou mezi již klasickými díly představitelů českých meziválečných avantgard předznamenává tvorba Františka Drtikola, Jaroslava Rösslera či třeba Jaromíra Funkeho.“*(8) Své trojrozměrné geometrické modely, které si sama vyrábí ze dřeva, umělé hmoty, tvrdého papíru či balzy, nasvětluje a s pomocí barevných filtrů a denního světla proměňuje ve světelné útvary. Vznikají tak měkké a rozptýlené záznamy barevného světla, které víc než fotografii připomínají spíše fotoobraz. Některé objekty působí, dojemem, že jsou fotografovány ze značné vzdálenosti, jiné naopak dojemem makrofotografie. Rozostření a neostrost fotografií Evy Výborné pak svou neuchopitelností přibližují její snímky spíše k obrazům než k fotografiím. Sama autorka své díla ani jako fotografie nevnímá a není náhodou, že kurátor této výstavy Jiří Valoch chtěl původně tuto prezentaci pojmenovat „Obrazy Evy Výborné“. Na této výstavě byly prezentovány fotografie z cyklů *Někde* (2001–2006), *Labyrinty* (2002–2004), *Aura Vacui* (1999–2001), *Místa* (2004–2005), *Prostory* (2004–2005). Fotografie této introvertní umělkyně byly vystaveny v Domě umění již při její první samostatné výstavě v roce 1998, kdy se staly součástí její výstavy obrazů a objektů **O jednom**. Jednalo se o snímky ze souborů *Modrý labyrint* (1997–1998), *Místa a průchody* (1995–1998) a *Odnikud někam* (1998). Akademická malířka Eva Výborná zakončila studium na Akademii výtvarných umění v Praze v roce 1996, v roce 1991 již samostatně vystavuje. Od roku 1996 působí jako vedoucí oboru Užitá malba - klasická malba a nové technologie na SUPŠ sv. Anežky České v Českém Krumlově.

(8) Valoch, Jiří: Tisková zpráva k výstavě Evy Výborné, *Fotografie*, Dům umění, České Budějovice, 2006.

Eva Výborná: z cyklu Labyrinty (2006)

2007

8. 3.–7. 4. 2007 **Distance and Proximity**

Ateliér fotografie na Düsseldorfské akademii umění pod vedením dvojice Hilly (*1934) a Bernda Becherových (*1931–†2007) patří dnes k nejvýraznějším představitelům současné světové konceptuální fotografie. Dům umění nabídl svým návštěvníkům na české poměry neskutečný zážitek a představil tvorbu některých jejich žáků, včetně již zmíněné autorské a pedagogické dvojice. Na výstavě tak byli zastoupeni někdejší studenti, dnes představitelé špičky evropské fotografie Andreas Gursky (*1955), Thomas Struth (*1954), Thomas Ruff (*1958), Axel Hütte (*1951), Candida Höfer (*1944), Simone Nieweg (*1962), Jörg Sasse (*1962) a Petra Wunderlich (*1954). Rozsáhlé dílo Becherových se vyznačuje cykly zachycujícími zničené či přestavěné průmyslové budovy v Evropě či Severní Americe, zejména pak plynovjemy, skladiště, sýpky, vysoké pece, těžební a vodárenské věže. Teprve zřetězením takto vzniklých fotografií zdánlivě nezajímavých míst dostaly jejich cykly význam a smysl. Výstava **Distance and Proximity** je koncipována jako pocta právě manželům Becherovým, jejich výjimečné tvorbě a pedagogické činnosti. Všichni vystavující umělci pracují s čistou fotografií bez jakýchkoliv vnějších zásahů a dostávají ji tak do postavení dalších uměleckých forem po bok sochařství, malířství a architektury. Tematicky nejbližší k pedagogům je se svými záběry továren Thomas Struth. Thomas Ruff pak fotografuje noční oblohu, Candida Höfer vyprázdňené veřejné prostory, Jörg Sasse předměty denní potřeby a součásti lidských obydlí. „*Pokud shrneme tuto výstavu (práci vystavujících autorů) do několika momentů,*

všimneme si, že estetický přístup k fotografii je *de facto* omezen na několik témat. Typické je vytváření fotografických seriálů za účelem srovnávání. Architektura je základním kamenem nejen u Becherových, ale je velice frekvencovaným tématem také u dalších autorů. Zájem o prostor města (ulice, domy, skupiny budov) místa jak světových metropolí, tak i místa méně známá, užitá architektura i stavby se stopou času, mnohdy bez přítomnosti člověka, “(9) charakterizoval tvorbu vystavujících kurátor Michal Škoda v tiskové zprávě. „Výstava *Distance and Proximity* má v sobě nepochybně polemický podtext. Představuje autory, kteří se velmi vzdalují běžné líbivé fotografii založené na snímání malebných míst dokonalou technikou. Konceptuální fotografie tohoto druhu má samozřejmě i mnoho odpůrců, kterým fotografování vysokých pecí, praček, vodovodních kohoutků nebo trubek topení připadá naprosto nesmyslné. Becherovi, kteří svůj přístup obhájili i teoreticky při výuce na düsseldorfské akademii umění, jsou však dnes považováni za klasiky. A tak není divu, že mají tolik následovníků.“(10)

Výstava Distance and Proximity

Jörg Sasse: z cyklu Wohnungen (1986) z výstavy Distance and Proximity

(9) Škoda, Michal: Tisková zpráva k výstavě *Distance and Proximity*, Dům umění, České Budějovice, 2007.

(10) Zahradnický, Jiří: Za fotografií na sever, a potom na jih, <http://www.paladix.cz/clanky/11243.html>

2008

10. 1.–10. 2. 2008 Zbyněk Baladrán - **Nástroje a nejistoty**

14. 8.–14. 9. 2008 Tomáš Vlček - **Akce a fotografie 1967–71**

Zbyněk Baladrán (*1973), trojnásobný finalista Ceny J. Chaluppeckého, absolvent dějin umění na FF KU a Akademie výtvarných umění v Praze se zabývá videem, dokumentem, filmem, ale i fotografií. Výstava **Nástroje a nejistoty** byla konglomerátem všech jeho komunikačních nástrojů. Baladrán sbírá staré filmy od 30. do 80. let minulého století, z kterých skládá své filmové koláže a interpretuje tak dobu nedávno minulou. Jeho projekty na sebe navazují a tak se mu daří vytvářet smysluplné cykly, které zkoumají otázky individuální a kolektivní paměti národa a nabízí možnosti jak číst naši historii a hlavně jak se s ní vyrovnat. Výstava, kterou se autor představil v Domě umění byla z větší části tvořená z jeho prezentace finalistů Chaluppeckého ceny za rok 2007, kde představil v pražské galerii NoD svojí video-projekci „Teorie práce“. Tento soubor se od jeho ostatních projektů dosti výrazně odlišuje, neboť se nevztahuje k minulosti, ale k současnosti. Zbyněk Baladrán ukončil v roce 2003 studium na Akademii výtvarných umění v Praze v ateliéru vizuální komunikace Jiřího Davida, v malířském ateliéru Vladimíra Skrepla a v ateliéru nových médií u Veroniky Bromové.

Ředitel sbírky moderního a současného umění Národní galerie v Praze, fotograf a teoretik umění Doc. PhDr. Tomáš Vlček, CSc. (*1941), českobudějovický rodák se představil ve svém rodišti fotografickou výstavou **Akce a fotografie**. Vlček není klasickým fotografem. Médium fotografie mu slouží pouze jako prostředek jak uchovat své land-artové projekty. „*Nechtěl jsem se stát fotografem, fotografii jsem chtěl jen vtáhnout do své reflexe umění*“ (11), říká o svém vztahu k fotografii Tomáš Vlček. „*Autor si jako prostředek svého vyjádření zvolil právě land-art, neboť v něm shledával nejideálnější možnost jak propojit dva okruhy zkušeností tehdejšího života - život v přírodě a život v prostředí městské kultury. Zároveň zde nacházel jako pozitivní možnost spojovat myšlení fixované na předmět své začínající profese, vztahující se k umění, s myšlením nezávislým na kategoriích a tématech umění. Většina akcí a fotografií se uskutečnila v lesích, na polích, rybnících a řece v okolí Svatého Jana nad Malší, odkud autor pochází a kam se dnes vrací. K mnoha z těchto akcí byli přizváni rovněž přátelé, z nichž nutno zmínit především filosofa,*

(11) Vlček, Tomáš: Fotografie má zachytit pomíjivé jako přítomné, Českobudějovický deník, 13. 8. 2008.

literáta a kritika umění Josefa Kroutvora.“(12) Vystavený projekt Akce a Fotografie vznikl v letech 1967–1971 a pro autora měla práce na tomto cyklu vždy povahu obřadu, kdy komunikoval s prostorem, snažil se přiblížit rostlinám či přírodním živlům bez zátěže pocitů, které mu připadaly falešné. Přiblížit se krajině ve které strávil dětství a která ho stále lákala a provokovala. Ač tyto akce byly vždy pečlivě připravovány, ve chvíli konání se vždy jednalo o naprostou spontánnost. Kromě fotografie oslovil Tomáše Vlčka i video art. V roce 1968 mu jeho výstavu a film o vodě, který připravoval s Jiřím Goldou přerušily srpnové události, proto připomínají některé jeho snímky filmové sekvence, kdy z důvodu předpokládané chyby radil původně dva snímky téhož, které nikdy nebyly a nemohly být identické, vedle sebe. Tomáš Vlček je jedním z nejuznávanějších historiků a teoretiků umění. Po maturitě na bechyňské keramické škole, pracoval krátce v Jihočeském divadle a po té vystudoval dějiny umění na FF UK v Praze. V devadesátých letech vedl Ústav dějin umění Akademie věd v Praze, v současnosti působí jako ředitel Sbírký moderního a současného umění Národní galerie v Praze a přednáší na Fakultě umění a designu v Ústí na Labem. Díky jeho činnosti se podařilo zachránit velkou část sbírky grafika a malíře Vojtěcha Preissiga o jehož tvorbu se již od 60. let zajímá.

Tomáš Vlček při zahájení své výstavy

(12) Škoda, Michal: Tisková zpráva k výstavě Tomáše Vlčka, Akce a fotografie, České Budějovice 2008.

2009

7. 1.–1. 2. 2009 Alena Kotzmannová - **Next time**

Alena Kotzmannová (*1974) je přední česká konceptuální fotografka. Díky své otevřenosti i k jiným uměleckým médiím proplová celou výtvarnou scénou a ráda se zúčastňuje i jiných projektů sahající mimo kategorii fotografie. V rámci svého konceptuálního přístupu si ráda pohrává s hranicemi a zákonitostmi fotografie, ale hlavně přemýšlí o podstatě tohoto média o nabídce jeho výrazových možností a použití. *„Její dílo se vymyká všem postmoderním tendencím, výstřelkům a podivnostem i estetice překvapení a šoku. Přesto dokáže nezaměnitelným způsobem zasáhnout introvertní vizuální ikonu ukrytou v hloubi duše každého z nás.“* (13) Výstava **Next time** byla sestavena z pěti různých souborů, přesně tolik je v Domě umění místností. Snímky Aleny Kotzmannové jsou obvykle černobílé, stylově čisté, ráda přetavuje okolní barevný svět do černobílého a to jak kvůli atmosféře, tak i kvůli hře světla a stínů. Nezobrazuje výjimečné okamžiky, které pomíjejí, její snímky jsou statické bez lidí. Víc než na dokumentaci okamžiku dbá na budování atmosféry stínem a světlem a o psychickou působivost jejich snímků. Její fotografie jsou kulisy příběhu, který si sestavuje návštěvník výstavy sám a který se odvíjí pouze v jeho mysli. Ráda své velkoformátové fotografie netradičně adjustuje, např. je balí do plastových obalů. Alena Kotzmannová v roce 1998 ukončila studium na Vysoké škole umělecko průmyslové v Praze, kde si prošla jak intermediálním (Adéla Matasová) tak i fotografickým ateliérem (Pavel Štecha). V roce 2005 byla finalistkou Ceny Jindřicha Chalupického. Od roku 2007 vede ateliér Možnosti současné fotografie v Ústavu umění a designu při Západočeské univerzitě v Plzni.

Alena Kotzmannová při zahájení své výstavy

(13) Pavlicová, Simona: Umělec, 1/2005.

Závěr

Dům umění představuje v Českých Budějovicích ojedinělý výstavní prostor, který má pevnou a neměnnou strategii představovat špičky evropského i světového výtvarného umění se specializací na nekomerční a okrajovou oblast minimalismu. Je smutné, že v současné době (2009–2010) sílí jak politické tak ekonomické tlaky na zrušení této galerie, kterou můžou Českým Budějovicím závidět i jiná česká i evropská města.

ALŠOVA JIHOČESKÁ GALERIE - WORTNERŮV DŮM

U Černé věže 22, České Budějovice

Alšova jihočeská galerie je největší galerijní a muzejní institucí svého druhu v jihočeském regionu. Sdružuje tři výstavní subjekty, z nichž každý se zabývá jinou tematikou. Sídelním místem a největším výstavním objektem je někdejší neogotická jízďárna zámku Hluboká nad Vltavou, jejíž činnost byla zahájena 1. ledna 1953. Prostor dostal do vínku jméno slavného jihočeského patriota a rodáka, malíře Mikoláše Alše. V roce 1967 byla v budově bývalého zámeckého pivovaru v Bechyni zřízena pobočka AJG, která se specializuje na prezentaci keramiky. Ne náhodou. V Bechyni sídlí již od roku 1884 Střední umělecká škola průmyslová, která se dlouhodobě zaměřuje právě na keramiku a průmyslový design (od roku 2006 též na průmyslové výtvarnictví - propagační grafiku a v roce 2009 byl otevřen i obor multimediální tvorba). Wortnerův dům sídlící v Českých Budějovicích, byl pro výstavní účely zrekonstruován v roce 1993. Tato původně gotická stavba, která byla v polovině 16. století renesančně přestavěna, sídlí v centru Českých Budějovic, nedaleko městské dominanty Černé věže. Budějovické prostory jsou určeny pro výstavy menšího a středního rozsahu. Fotografická tvorba se v těchto prostorech objevuje spíše výjimečně. Prostor je koncipován pro umění výtvarné a jsou zde prezentována díla jak osobností českého moderního a současného umění (výstavy malířů Dany Puchnarové, Jana Smetany či sochaře Jiřího Lindovského), tak kvalitní tvorba regionu (malíři Jiří Ptáček, Roman Franta, Petr Fiala). Fotografické výstavy v tomto prostoru by se daly spočítat na prstech jedné ruky, ale např. výstava Jindřicha Štreita (*1946) Fotografie z let 1965–2005 patřila mezi ty zásadní. Fotografie se objevily i na nejrozsáhlejším projektu svého druhu (téma autoportrétu nebylo v takovém rozsahu dosud zpracováno a představeno) výstavě Autoportrét v českém umění 20. a 21. století. Václav Stratil (*1950), Dita Pepe (*1973), Jiří David (*1956), Míla Preslová (*1966), Veronika Bromová (*1966), Milan Cais (*1974) či Barbora Bálková (*1978) v hlavním sále Alšovy Jihočeské galerie v Hluboké nad Vltavou. Současným ředitelem Alšovy galerie je Ing. Lubomír Bednář (*1952), kurátorem sbírkových a mobiliárních fondů a vedoucím oddělení sbírky moderního a současného umění Mgr. Vlastimil Tetiva (*1951) a kurátorem sbírkových a mobiliárních fondů je Mgr. Hynek Rulišek ml. [jeho otec PhDr. Hynek Rulišek st. (*1943) působil v této funkci v AJG do roku 2007].

Galerie Wortnerův dům

Vnitřní prostory Galerie Wortnerův dům při výstavě J. Štreita Fotografie z let 1965–2005

2000

18. 5.–9. 7. 2000 Petr Kuklík, Zbyněk Illek, Vladimír Merta, Tono Stano, Martin Krejzlík - **Moji přátelé rybáři II.**

„V roce 1989 se v Chebské galerii 4 uskutečnila výstava „Moji přátelé rybáři“. Protože většinu vystavujících znám, napadlo mě, udělat reprízu tohoto setkání v Českých Budějovicích. A tak se několik umělců rozhodlo, že se představí veřejnosti nejenom jako výtvarníci, ale i jako náruživý rybáři. Spojuje je především přátelství a vášeň k rybaření, obdobný temperament a podobné životní postoje. Nikoli však používané výtvarné řemeslo či technologie. A tato konfrontace je lákavá. Ve výstavních sálech sdílejí vedle sebe místo malíř, fotograf, sochař. Stejně tak jako na břehu rybníka nebo řeky.“(1) Tolik řekl k výstavě **Moji přátelé rybáři II.**, její kurátor Mgr. Vlastimil Tetiva a vysvětlil tím neobvyklé spojení umělců různých řemeslných kategorií a netypický název výstavy. Na výstavě prezentovali svá díla fotograf, malíř a „muškař“ Petr Kuklík (*1960), fotograf a galerista chebské G4 Zbyněk Illek (*1954), sochař a malíř Vladimír Merta (*1957), sochař Martin Krejzlík (*1972) a legendární fotograf nové slovenské vlny Tono Stano (*1960). První výstavy Moji přátelé rybáři v chebské galerii G4, o které se zmínil kurátor Vlastimil Tetiva v katalogu výstavy, se zúčastnil ještě francouzský fotograf William Ropp (*1960), který však v Českých Budějovicích již nevystavoval. Celou

(1) Tetiva, Vlastimil: katalog výstavy Moji přátelé rybáři II, AJG, Wortnerův dům, České Budějovice, 2000.

výstavou se prolíná téma rybářství a rybaření, a to jak v rybářských autoportrétech Petra Kuklíka, tak v aktech ozdobenými žraločími zuby, inscenovanými rybářskými zátišími Tona Stana či krajinek Zbyňka Illeka. Každý si se společným tématem poradil po svém a výsledkem byla ve finále velmi zajímavá a originální výstava, která vyloučila svojí spontaneitou, obsazením a zejména obsahem tradiční skupinovou přehlídku. A proč si autoři vybrali právě společné téma rybaření, vysvětluje v předmluvě katalogu galerista a fotograf Zbyněk Illek. *„Při přípravě první výstavy ‚Moji přátelé rybáři‘ jsem se zamýšlel nad paralelami mezi tvorbou a rybařinou. Pro ‚normálního‘ člověka jsou tyto oblasti zcela vzdálené, ale ten kdo dokáže vstávat ve tři hodiny ráno, aby byl na tom správném místě ve správný čas, ať už kvůli světelné atmosféře nebo proto, že právě začíná pstruhová sezóna, ví o čem mluvím.“*(2) Zbyněk Illek je absolventem IVF v Opavě (1986), začínal dokumentem, ale později se přiklonil k aranžované a stylizované fotografii. Kromě aktů, fotografuje krajinu a v posledních letech propojuje rostlinné prvky a tvary s křivkami a kompozicemi nahého těla (cyklus Herbáře 2003–2004). Od roku 1985 je ředitelem a kurátorem Galerie 4 v Chebu, která se zaměřuje výhradně na fotografickou tvorbu. Je organizátorem řady workshopů a uměleckého festivalu Chebské dvorky. Tono Stano je asi nejetablovanější autor z někdejší nové slovenské vlny na pražské FAMU. *„Tonovi Stanovi se podařilo přejít k jednodušším a elegantnějším aktům akcentujícím výrazné tvary, zdravou smyslnost a nezřídka i promyšlenou práci se světly a stíny, v určitém smyslu navazující na Drtikolova díla. Jeho kultivovaný snímek Smysl z roku 1992 získal mezinárodní věhlas a jeho méně povedená varianta se objevila i na plakátech k americkému filmu Showgirls,“*(3) napsal o Stanově tvorbě fotograf a teoretik Vladimír Birgus. V roce 1986 ukončil studium na katedře fotografie pražské FAMU. Je zastoupen v řadě galerií ve Francii, Velké Británii a USA. V centru zájmu jeho tvorby je lidské tělo, portrét, ale věnuje se i užité a reklamní fotografii. Spolu s Janem Saudkem a Michalem Macků je jeden z mála fotografů zabývajících se lidským tělem a tváří, které živí volná tvorba. Spolupracuje s Mezinárodním filmovým festivalem v Karlových Varech a s grafikem Alešem Najbrtem. Petr Kuklík je synem známého fotografa Karla Kuklíka, kromě fotografie se zabývá malbou, žije a pracuje v Praze.

(2) Illek, Zbyněk: katalog výstavy Moji přátelé II, AJG, Wortnerův dům, České Budějovice, 2000.

(3) Birgus, Vladimír, Mlčoch, Jan: Akt v české fotografii, Kant, Praha, 2000, s. 23.

Tono Stano: *Hlava a Ocas* (1993)

Zbyněk Illek: *Trávy* (2000)

2004

16. 9.–1. 10. 2004 Karel Kuklík - **Krajiny návratů**

Karel Kuklík (*1937) představil ve Wortnerově domě AJG svůj soubor z let 1938–2004 **Krajiny návratů**. Kuklík patří ke generaci, která vstoupila do našeho kulturního života koncem padesátých let a velmi úzce spolupracoval s tehdejší mladou uměleckou generací. Shodou okolností probíhala v době Kuklíkovy výstavy v hlavní síni AJG v Hluboké nad Vltavou prezentace české strukturální grafiky ze sbírek AJG, tedy autorovo generačních a názorových soupeřů. Karel Kuklík podpořen fotografickou tvorbou Jindřicha Štyrského (*1899–†1942) hledá v padesátých letech nové motivy pro svoji tvorbu, která je značně odlišná od oficiálního optimismu státní ideologie. Jeho fotografická práce je spíše kritická, nesentimentální a v souznění s filozofií existence či surrealismu 30–40. let vytvářel spíše obrazová podobnost zmaru a konce bytí než obrazy reálného socialismu. V tom mu byli blízcí fotografové Emila Medková (*1928–†1985), Čestmír Krátký (*1932), Jiří Putta (*1935) či Alois Nožička (*1935). On sám netají spřízněnost s tvorbou Viléma Reichmanna (*1908–†1991) či malíře Václava Tikala (*1906 až †1965). Názvy cyklů jako např. *Zamořená krajina* či *Ztroskotání* jsou téměř totožné s názvy obrazů právě Václava Tikala „*Dobrý umělec je přes všechny vlivy a spřízněnosti především originální samostatnou osobností s neopakovatelným projevem a přínosem. Fotografie jeho krajín, propleteného proutí, houštin a trav atd. nás přitahují svým vlastním způsobem, svým světlem a svými stíny a vzbuzují v nás nedefinovatelné pocity, vyvolávají příběhy*

našeho vlastního osudu. Krajina jeví se nám takovou, jakými jsme my sami, shledáváme v ní to co, do ní odjinud jsme přinesli,“(4) řekl o výstavě Karla Kuklíka ve své úvodní řeči PhDr. Hynek Rulišek. Autor do krajiny nejraději pronikal pozorováním zblízka, jeho zorný úhel není příliš široký a panoramatické fotografie jsou na výstavě Krajina návratů spíše výjimkou. Ač je fotografem krajinářem stále v jeho fotografiích zůstává něco z doby kdy se zabýval strukturální tvorbou (suchá tráva, mech, zvětralý kámen, kůra stromů), ale již ji nepojímá fotografováním detailů, ale ponechává ji v rámci krajinných celků. Karel Kuklík se vyučil automechanikem (1954) a fotografem (1964), v letech 1960–1964 pracoval jako fotolaborant ve Státním ústavu památkové péče a ochrany přírody v Praze, od roku 1964 již pracuje jako volný fotograf. V šedesátých letech pracoval na řadě fotografických cyklů zabývajících se stejně jako třeba Emila Medková či Vilém Reichmann problematikou struktur a chátrání. Cykly Mrtvé město 1959–61, Struktury 1959–1964, Zamořené krajiny 1959–1964, ale i na řadě cyklů imaginativních krajin Krajina naděje 1960–1963, Ztroskotání 1964, Krajina poznání 1964). V sedmdesátých letech se vrací k fotografování větších celků reality, používá velkoformátovou kameru a kontaktní kopie. Zaměřuje se především na fotografování přírody (chráněná krajinná území - Šumava, Slavkovský les či Třeboňsko). Karel Kuklík je členem Pražského domu fotografů a tvůrčí fotografické skupiny Český dřevák. V současné době se věnuje pouze volné tvorbě.

Karel Kuklík: *Krajina návratů II. č. 156* (1980)

(4) Rulišek, Hynek: Tisková zpráva AJG k výstavě Karla Kuklíka *Krajina návratů*, AJG České Budějovice, 2004.

2005

15. 7.–11. 9. 2005 Jiří Žalman - **Intimní krajiny**

RNDr. Jiří Žalman (*1944) absolvoval v roce 1966 Přírodovědeckou fakultu Univerzity Karlovy, od roku 1999 až dodnes pracuje jako vedoucí samostatného oddělení muzeí a galerií, je zástupcem ředitele odboru ochrany movitého kulturního dědictví muzeí a galerií Ministerstva kultury. Mimo svá povolání přírodovědce a muzejníka je též amatérským fotografem. V 60. letech hojně publikoval v odborných a populárních časopisech, pro muzejní archiv, expozice a výstavy. Od vědecké fotografie se postupně přes fotografii dokumentární, dostal až k fotografii krajinářské. Na výstavě ve Wortnerově domě představil tónované fotografie z let 1975–2005 a tři cykly barevných fotografií z let 2003–2005 (Zima, Lišejníky, Jaro). Prosté a jednoduché barevné snímky krajiny ve, kterých Žalman nezapře svoji profesi přírodovědce (všímá si detailů, které běžný návštěvník přírody míjí, viz cyklus *Lišejníky*), jsou konfrontovány s tónovanými záběry. Výstava mne v jinak vyvážené dramaturgii Wortnerova domu poněkud překvapila, dle mého názoru nepřekročila rámec běžné amatérské krajinářské fotografie.

Jiří Žalman: z cyklu Lišejníky VII - Praha - Šárka (2003–2005)

2006

14. 9.–29. 10. 2006 Petr Helbich, Karel Kuklík, Jan Reich, Jaroslav Beneš,
Bohumír Prokůpek, Tomáš Rasl - **Český dřevák**

Skupina **Český dřevák** vznikla v roce 2000 jako sdružení fotografů zabývajících se velkoformátovou fotografií. Společná je jim práce s klasickou dřevěnou měchovou kamerou a negativem o rozměru 9 x 12 cm nebo větším a prezentace pozitivu co by kontaktní kopie.

„Chodíme spolu občas tu na výstavu, tu do restaurace, jedeme někam ven, na chalupu, do krajiny. To co nás sbližuje je radost z řemesla, nechvátání, krásná definitivnost kontaktní kopie, proto ten dřevák.“⁽⁵⁾, komentuje název skupiny v katalogu k výstavě člen tohoto uskupení Bohumír Prokůpek (*1954–†2008). „Je tu ovšem jedna bolest. Semkli jsme se kolem názvu Český dřevák a toho co představuje. Ukazuje se však, že podobný významově bohatý pojem v jiných jazycích není. Jde o ten krásný soulad mezi doslovností našeho dřevěného foťáku, jeho jednoduchostí a tou českou drnovitostí, tím dřeváctvím, řečí kořenů, paměti, tradic, venkova, ale i toho, že, jak sám název říká, je tu nadsázka a prostá lidská legrace,“⁽⁶⁾ vysvětluje filozofii skupiny Prokůpek. V obecném podvědomí je tento styl fotografování spojován s historickou tradicí, dokonalostí zachycení detailů a uměleckou hodnotou fotografií, jako tomu bylo v případě nejslavnějšího představitele práce s velkoformátovou kamerou Josefa Sudka. Člen skupiny Petr Helbich (*1929) byl kdysi Sudkovým „asákem“ a tvorba skupiny je pokračováním a oslavou řemesla, které právě Josef Sudek (*1896–†1976) kdysi dovedl k dokonalosti. Skupinu tvoří kromě již zemřelého Bohumíra Prokůpka a již zmiňovaného Petra Helbicha, Karel Kuklík (*1937), Tomáš Rasl (*1975), Jaroslav Beneš (*1946) a nedávno zemřelý Jan Reich (*1942–†2007). Po smrti Bohumíra Prokůpka se ostatní členové rozhodli činnost skupiny Český dřevák ukončit. Výstava těchto šesti autorů v plné míře ukázala, že řemeslná zručnost plus fotografické vidění dokáže nadále v plné míře oslovit a zaujmout digitální fotografií zhýčkaného diváka. Krajiny Karla Kuklíka, Tomáše Rasla, krajinné detaily Bohumíra Prokůpka, městská zákoutí Jaroslava Beneše, interiéry i exteriéry Petra Helbicha a melancholií prodchnuté zákoutí české krajiny Jana Reicha svou jednoduchou přímočarostí nadchly návštěvníky Wortnerova domu. Petr Helbich promoval v roce 1953 na lékařské fakultě

⁽⁵⁾ Prokůpek, Bohumír: Český dřevák, Praha, 2006.

⁽⁶⁾ Prokůpek Bohumír: Český dřevák, Praha, 2006.

UK, fotografie ho neživí, ale stává se nedílnou součástí jeho života. Ač celoživotní fotograf amatér, dosáhl ve své tvorbě profesionální dokonalosti. V letech 1952–1970 doprovázel legendu české fotografie Josefa Sudka do pralesa Mionší. Jeho vztah k Sudkovi se projevuje i na velké části jeho tvorby. Pracuje se Sudkovými fotografickými přístroji. Karel Kuklík pracuje od roku 1964 ve svobodném povolání, fotografuje plastiky, obrazy, portréty výtvarníků a jejich ateliéry pro odborné umělecké časopisy a nakladatelství. V sedmdesátých letech vydává řadu obrazových publikací zejména z oblasti Šumavy. Jan Reich vystudoval v roce 1970 katedru fotografie pražské FAMU a po řadě zaměstnání (betonář, fotograf, dělník v cirkuse, osvětlovač, fotograf a rekvizitář na Barrandově) začal pracovat ve svobodném povolání jako fotograf. Realizuje barevné autorské publikace (Posázaví, Pressfoto 1988), počátkem 90. let se však vrací k černobílé formě, se kterou pracoval na počátku 70. let. Vydává publikace Mizející Praha (Gallery 2000), Tichá Praha (BPC Tapei 2003), Dům v krajině (Galerie Nový svět 2009). Jeho kniha Bohemia (Galerie Nový svět 2005) dostala v roce 2006 cenu Magnesia Litera za nakladatelský počin. Jaroslav Beneš začíná pracovat s médiem fotografie koncem šedesátých let, kdy se věnuje reportážní fotografii (divadlo, koncerty). V osmdesátých letech začíná pracovat s velkoformátovou kamerou a experimentuje s minimalismem, kdy ve své tvorbě osciluje mezi nahodilostí vzniku snímku a perfektností. V roce 1978 nastupuje u Pražských vodáren jako archivář a fotograf, kde ve své funkci pracuje dodnes. Vystudoval Střední zemědělskou technickou školu v Plasech (1965). Je jedním ze zakladatelů Aktivu volné fotografie v Praze a v roce 1990 Pražského domu fotografie. Bohumír Prokůpek vystudoval v roce 1986 pražskou FAMU a od téhož roku pracuje ve svobodném povolání jako fotograf publicista. Od roku 1990 působí jako vydavatel (vydavatelství ASCO). Ve volné tvorbě se věnuje především krajině a architektuře. Zemřel v roce 2008. Po jeho smrti Český dřevák ukončuje svoji činnost. Tomáš Rasl je benjamínkem skupiny, v roce 2001 absolvoval katedru fotografie pražské FAMU. Jeho tvorba má dvě základní polohy. Veristickou s dokonalou až precizní ostroty a lyrickou, používající velké plochy neostroty ke zdůraznění hlavního zaostřeného motivu, který vystupuje z obrazu fotografie. Pro celou jeho tvorbu je příznačný vliv surrealismu.

Jan Reich: Milešovka (2001)

2007

17. 5.–8. 7. 2007 Bernard Reder, Tibor Honty

U příležitosti 110. výročí narození sochaře Bernarda Redera (*1897–†1963) a 100. výročí narození fotografa Tibora Hontyho (*1907–†1968) uspořádala AJG ve spolupráci se společností Johanese Urzidila v prostorách Wortnerova domu výstavu soch a plastik tohoto významného rakouského sochaře, žáka Jana Štursy (*1880–†1925) a snímků fotografa Tibora Hontyho, jednoho z nejznámějších fotografů zaměřených na fotografování soch a plastik. Právě Bernard Reder byl jedním z prvních, kteří Hontymu doporučovali, aby se věnoval této disciplíně. Fotografie vystavené na této společné prezentaci obou autorů jsou dokumentem z Rederovy souborné výstavy v Praze (výstavní síň Mánes, 5. 9.–6. 10. 1935), která byla pro tvorbu Bernarda Redera zlomová a znamenala pro něho zásadní přelom v jeho životě a tvorbě. Tibor Honty se narodil roku 1907 ve slovenské obci Krompachy, zprvu sochař, keramik (v roce 1930–1933 studoval keramiku na Bratislavské Škole uměleckých řemesel.) a fotografický samouk, který se ale postupně stal jedním z nejuznávanějších a nejvyhledávanějších fotografů soch a plastiky. Honty svým dílem otevírá možnosti fotografie zasahovat do jiných výtvarných žánrů. V roce 1958 vyšla Hontymu kniha fotografií Francouzské sochařství a v roce 1986 v nakladatelství Panorama monografie, jejímž autorem je Jiří Mašín (*1923–†1991). Kromě fotografování sochařských děl se zabýval dokumentem (osvobození Prahy Rudou armádou a život lidí na Východním Slovensku). Stejně jako Josef Sudek spolupracoval s časopisem Pestrý týden. Zemřel v Praze v roce 1968.

2008

27. 3.–11. 5. 2008 Jindřich Štreit - **Fotografie z let 1965–2005**

Celoživotní retrospektivní výstava doc. Jindřicha Štreita, Mgr. (*1946) - **Fotografie z let 1965–2005**, kterou si autor nadělil ke svým šedesátým narozeninám, byla před tím než byla představena ve Wortnerově domě AJG uvedena v Galerii výtvarného umění v Ostravě, v rámci Měsíce fotografie ve Slovenské národní galerii v Bratislavě, Muzeu umění v Olomouci, Domu umění v Opavě a v Galerii hlavního města Prahy, Domě U Kameného zvonu. Po českobudějovické výstavě pak byla reprízovaná v Chebu, Polsku a Francii. 190 fotografií vybral autorovi kurátor celého projektu Mgr. MgA. Tomáš Pospěch (*1974), kurátorem budějovické části výstavy byl Mgr. Hynek Rulíšek. Projekt doprovázela autorova reprezentativní monografie (Jindřich Štreit 1965–2008), která byla připravena ve spolupráci s nakladatelstvím Kant v roce 2006. Výstava představila tvorbu Jindřicha Štreita z let předrevolučních (1978–1991), kdy pracoval na státním statku a mapoval vesnici reálného socialismu na Bruntálsku, kde bývalé odsunuté německé obyvatelstvo nahradili lidé z různých částí republiky bez hlubšího vztahu k novému domovu, ale i z doby po sametové revoluci, kdy jeho tvorba nijak neubírala na síle a cykly z hektické popřevratové doby „jeho“ Olomoucka a Bruntálska a fotografie z jeho cest po Slovensku, Francii, Velké Británii, Číně, Japonsku, Maďarsku, Německu, Rakousku a Rusku mají stejnou kvalitu jako ty z doby před jeho perzekucí za údajné hanobení a zesměšňování tehdejšího socialistického státu. *„Nejvlastnějším tématem jeho snímků jsou mezilidské vztahy, intimita a každodenní života, které je ovšem někdy absurdní nebo pitoreskní. Důraz na výrazné lidské typy, rázovité postavy, připomene podmanivý Hrabalovský svět, se kterým „Jindřich ze Sovince“ sdílí i společnou poetiku, vliv surrealismu, obdiv k prosté existenci a potřebu hledání krásy člověka i přes drsnou slupku a prošpiněný vařík,“*(7) napsal v tiskové zprávě AJG kurátor výstavy Tomáš Pospěch. Jindřich Štreit se nebojí témat jako je smrt a láska, vesnici neidealizuje a k romantice okolní přírody staví tvrdou realitu lidí žijících jak v bývalých Sudetech, maďarské pustě (cyklus Pusta - Fotografie z kraje písku 1993–1998) na rakouské světě zapomenuté farmě (Farma - Rakousko, 1992–1993) či v burjatské tajze (Na konci světa, 2000). *„Svémi snímky se rozchází s etnografickou*

(7) Pospěch, Tomáš, Tisková zpráva k výstavě Jindřich Štreit - Fotografie z let 1965–2005, AJG Wortnerův dům, České Budějovice, 2008.

a folkloristickou fotografií Karla Plicky nebo Martinčekem, který zobrazoval horaly jako ostrůvky tradičních pospolitostí dosud žijících tradičním stylem života v neoddizené harmonii s přírodou. U Štreita postrádáme nostalgický, romantický nebo národopisný pohled, chybí sebemenší ambice zaznamenat zvyky a specifické venkovské obřady. Jeho dílo není pastorální. Nevytváří obraz idealizovaného venkovského útočiště, místa úniku před realitou a komplikovaností městského života. Snad proto, že nepřichází z města. Žil tam, kde fotografoval a díky tomu přistupoval k tématu mnohem vrstevnatěji než s obvyklou prvotní vírou v patriachární etickou čistotu venkovského lidu a jeho života."(8) Vzhledem k tomu, že dílo Jindřicha Štreita, ač se v různých dobách proměňuje, je obdivuhodně kompaktní, nebyla výstava (i kniha) prezentována v tradičních celcích, ale jako jednolitý průřez celoživotní tvorby tohoto výjimečného autora. Doc. Jindřich Štreit, Mgr. absolvoval v roce 1967 Pedagogickou fakultu Univerzity Palackého v Olomouci, obor výtvarná výchova, pracoval jako pedagog základní devítileté školy v Rýmařově (1967–1968), jako ředitel škol v Sovinci (1968–1976) a Jiříkově (1976–1982), v knihovně Okresního pedagogického střediska v Bruntále (1982–1983) a po perzekuci kdy se stal asi jediným českým fotografem, který byl za své vystavené snímky uvězněn, nastoupil jako dispečer na Stání statek Rýžoviště (1983–1991). Listopadová revoluce v roce 1989 byla pro Jindřicha Štreita obrovskou satisfakcí a od roku 1991 do roku 2003 pracuje jako externí pedagog na katedře fotografie pražské FAMU a od roku 1990 až do současnosti na ITF Slezské univerzity v Opavě. Je autorem nekonečné řady fotografických publikací a jeho fotografie jsou ve sbírkách předních světových i českých muzeí.

Jindřich Štreit: Sovinec (1983)

(8) Pospěch, Tomáš, Jindřich Štreit - Blátivé pastorále, PhotoRevue.com, 2006.

2009

10. 12.–31. 1. 2009 **Hráči**

Ve spolupráci s Galerii moderního umění v Hradci Králové uspořádala Jihočeská Alšova galerie monotematickou výstavu o lidech hrajících a lidech zahrávajících, pojmenovanou **Hráči**. Přibližně 140 exponátů od 60 autorů zapůjčilo galerii 43 soukromých vlastníků a veřejných institucí. Na výstavě bylo možné kromě řady výtvarných počinů autorů jako byli Emil Filla, Bohumil Kubišta, František Tichý, či mladších autorů jako Michal Gabriel, Karel Nepraš a Čestmír Přindáš shlédnout i fotografie. A to jak snímky staršího data vyobrazující hráče ze sbírky Galerie portrétů pražského portrétního fotografa Jana Langhanse (*1851–†1928) tak i snímky novější od Dagmar Hochové (*1926), muzikanta Vladimíra Merty (*1946), Luďka Vojtěchovského (*1959) či záběry na rázovité figurky od Bohdana Holomíčka (*1943). Trutnovský festival a zde hrající hráče (hudebníky) pak zaznamenal na svých fotografiích Miloslav Klimeš (*1963), snímek slovenského jazzmana Laca Decziho Věra Mohylová (*1954). Své fotografie představili i pardubičtí fotografové Pavel Šmíd (*1952) a Jan Adamec (*1954). I přes roztržitost tématu to byla výstava zajímavá a dala nahlédnout na hráčskou tematiku z různých pohledů.

Závěr

Českobudějovický Wortnerův dům coby vedlejší, ale ne nevýznamný „satelit“ hlubocké AJG se sice fotografií zaobírá jen okrajově, ale výstavy Jindřicha Štreita, Karla Kuklíka či skupiny Český dřevák. patřily mezi nejzajímavější fotografické akce Českých Budějovic. K výstavě skupiny Českého dřevák byl ve spolupráci s autory vydán velmi kvalitní katalog. Wortnerův dům leží na velmi výhodném strategickém místě v centru města, což zaručuje tomuto velmi zajímavému prostoru vysokou návštěvnost. Od svého vzniku (1953) udělala AJG obrovský kus práce a po právu se zařadila mezi pět nejvýznamnějších výtvarně orientovaných institucí České republiky.

RADNIČNÍ VÝSTAVNÍ SÍŇ

Nám. Přemysla Otakara II. 1/1, České Budějovice

Radniční výstavní síň v Českých Budějovicích spravuje od roku 2003 magistrát města a plán výstav, které mají žánrový rozptyl od výtvarného umění, prezentací základních škol, neziskových organizací až po fotografii amatérskou i profesionální schvaluje rada města. V roce 2004 oslovila vedoucí odboru kultury na českobudějovickém magistrátu Iva Sedláková slovenského fotografa Miro Švolíka (*1960), aby v rámci každoročních Dnů slovenské kultury vždy uvedl ve výstavní síni některého ze svých slovenských kolegů fotografů. Tímto okamžikem se fotografie natrvalo zabydlela v této výstavní síni a díky spolupráci Sedlákové a Švolíka mohli uměnímilovní budějovičtí návštěvníci fotografických výstav shlédnout přehlídky jak Švolíkovo krajanů a soupeřů z „nové slovenské vlny“, tak i prezentace solitérů typu Roberta Vana. Program galerie pak doplnily výstavy amatérských fotografů (fotografie německých amatérských fotografů z družebního města Suhl - 2006, či fotografie ze života romských dětí - 2007), pravidelné přehlídky sportovní fotografie (Sport - foto) či výstavy fotografů zabývajících se sociální tematikou (Jan Šibík, Eva Davidová).

Budova českobudějovické radnice, kde sídlí Radniční výstavní síň

2000

10. 4.–28. 4. 2000 Jan Šibík - **Podejte ruce dětem ze Sierry Leone**

Dvanáct svých barevných fotografií, které dokumentovaly následky občanské války v západoafrickém státě Sierra Leone představil reportér Jan Šibík (*1963) ve vstupní hale radnice v Radniční výstavní síni. České Budějovice se tak staly třetím městem této putovní výstavy, zachycující otřesné důsledky nesmyslného boje povstalců v této africké zemi (useknuté nohy dětí na Šibíkovo snímcích nebyly výjimkou). Jan Šibík odletěl do Sierra Leone zdokumentovat působení pěti českých pozorovatelů při OSN a pohyboval se i v táborech kde byly umístěny zmrzačené děti. Snímky jako první otiskl týdeník Reflex a teprve poté se pustily na svoji pouť po České republice. Jan Šibík pracuje jako fotoreportér pro týdeník Reflex a od roku 1985 podnikl desítky cest do řady zemí, kde byl svědkem masakrů (Sierra Leone), hladomoru (Súdán, Somálsko, Etiopie), AIDS na Ukrajině ad. Od roku 1995 se každým rokem umisťuje na předních místech soutěže Czech Press Photo (celkem 41 krát, z toho 2 krát hlavní cenu) a v roce 2004 obsadil třetí místo v kategorii Sport Features v prestižní soutěži World Press Photo. Vydal dosud tři fotografické publikace. V roce 1997 *Kdyby všechny slzy světa*, v roce 2001 *Ďábel v nás* a v roce 2006 nejrozsáhlejší knihu *Stories* (s exkluzivní grafickou úpravou Aleše Najbrty), která mapuje jeho tvorbu let 2001–2005. Během putovní výstavy **Podejte ruce dětem ze Sierry Leone** se podařilo vybrat 1 100 000 Kč. Jan Šibík je nespornou osobností reportážní fotografie. S minimálním zázemím časopisu Reflex se mu daří dělat fotografie, které konkurují mnohem větším světovým agenturám a jeho tvorba je opravdovou špičkou svého oboru.

Jan Šibík: z cyklu Horší než horor na výstavě Podejte ruce dětem ze Sierry Leone

2004

4. 2.–28. 2. 2004 Tono Stano - **Na porcelánu**

Prvním hostem Dnů slovenské kultury v Radniční výstavní síni byl slovenský fotograf Tono Stano (*1960), který zde představil velmi netradiční výstavu pojmenovanou **Na porcelánu**. Výstava vznikla ve spolupráci s karlovarskou porcelánkou Thun, která požádala Stana aby v době Karlovarského filmového festivalu udělal v jejich galerii výstavu. Tono Stano přenášel pomocí sitotisku své fotografie aktů na porcelán a ze svých čajových servisů pak uspořádal výstavu, která zavítala též do Českých Budějovic. Akty Tono Stana, tak jak je všichni znají, dostaly na porcelánu zcela novou a neotřelou podobu. Hrnečky i čajové servisy byly volně ke koupi a sám autor doma své výrobky, jak tvrdí, používá k běžnému upotřebení.

Pozvánka na výstavu
Tono Stana *Na porcelánu*

Tono Stano: fotografie autorského talířku
z výstavy *Na porcelánu* (2004)

2005

10. 2.–26. 2. 2005 Miro Švolík - **Cesta do středu**

„Miro Švolík je básník a své básně tvoří pomocí fotografie. Patří ke generaci mladých slovenských autorů, kteří přišli studovat do Prahy na počátku

osmdesátých let. Stali se zdrojem inspirace v úplně novém duchu. Pracovali s fotografickým obrazem zcela svobodně a nezávisle, bez jakéhokoliv omezení. Společně odstartovali novou vlnu kreativně inscenované a aranžované fotografie v Československu. Pro Miro Švolíka bylo nejdůležitější vytvořit velmi ojedinělý svět humoru a fantazie“, (1) charakterizuje tohoto výrazného slovenského fotografa historička umění Anna Fárová v roce 1990. V Radniční výstavní síni představil svoji retrospektivní výstavu **Cesta do středu**, složenou ze snímků z cyklu Back To Nature (1992–1997), z „famáckého“ cyklu Moj život člověka (1981–1987), z neuzavřeného cyklu Kvetiny slasti (2004 až 2006), ale i z dalších sérií. Hravé kombinace fragmentů lidských postav a krajín plné překvapivých a vtipných tvarových analogů, to jsou Švolíkovo snímky, které žádném případě nepůsobí jako klasické fotografie, ale spíše jako koláže upravené do nových celků a souvislostí. Švolík si vytváří své fiktivní světy a příběhy s dětskou hravostí a spontánností. Krajina na jeho fotografiích se stává pouze východiskem pro práci s figurami, které zapojuje do většího výtvarného celku. V cyklu Kvetiny slasti pak fragmenty ženských genitálií přetváří na způsob dětského kaleidoskopu v kruhový abstraktní útvar. Miro Švolík (*1960) se narodil stejně jako jeho souputník Tono Stano ve Zlatých Moravcích na Slovensku. Po absolvování Střední uměleckopřmyslové školy - obor fotografie v Bratislavě (1979) absolvoval v letech 1981 až 1987 katedru fotografie pražské FAMU. Po rozdělení Československa zůstal s českým občanstvím v Praze. Od roku 1988 pracuje jako volný fotograf. V 80. letech vytvořil řadu snímků siluet lidských těl viděných z ptačí perspektivy („živých obrazů“) snímaných z mostů či výškových budov. V posledních letech zasahuje přímo do pozitivu. V roce 2007 přijal nabídku na místo kurátora v českobudějovické Galerii Bazilika a Solnice. V roce 2009 se stává vedoucím Ateliéru kreativnej fotografie na Vysoké škole výtvarných umění v Bratislavě. Jeho fotografie jsou zastoupeny v uměleckých sbírkách galerií v USA (Art institute of Chicago, International Center of Photography v New Yorku, Allan Chasanoff Colection v New Yorku) ve Francii, Švýcarsku, Čechách a dalších zemích. V roce 2005 vyšla Švolíkovi v nakladatelství Argo jeho první monografie Cesta do středu se 77 černobílými fotografiemi.

(1)Fárová, Anna: Miro Švolík Cesta do středu, ARGO, Praha, 2005.

Miro Švolík: Sněžka 1602 metrů nad mořem (1995)

2005

3. 3.–26. 3. 2005 Jan Šibík - **Chci ještě žít**

V roce 2000 Jan Šibík objížděl republiku s putovní výstavou snímků *Podejte ruce dětem* ze Sierra Leone, v roce 2005 zavítal do radniční síně s putovní přehlídkou fotografií děsivých podmínek lidí s nemocí AIDS na Ukrajině **Chci ještě žít**. Celou akci pořádala ve spolupráci s časopisem Reflex, humanitární organizace Člověk v tísni (64 výstav v 54 městech) a statutární město České Budějovice. Jan Šibík celý rok dokumentoval situaci lidí postižených touto nevyhlášenou nemocí. Jejich smrt, život a nedůstojné podmínky přeplněných nemocnic ve kterých přebývají a posléze umírají. Místní úřady situaci naprosto nezvládají, pacienti se nacházejí bez dostatečného množství léků a jiného zdravotnického materiálu. Na serveru internetového časopisu Fotoaparát.cz se Jan Šibík svěřil redaktorce Haně Macenaurové jak k tomuto tématu přišel. „*Měl jsem v Kyjevě výstavu, navštívil jsem známého ukrajinského fotografa Sašu Gladilova, a ptal se ho jaké téma mám fotit na Ukrajině? Poradil, děti ulice nebo zajeď do Oděsy. Tam je obrovský problém s AIDS: ,a dodal fotí se hodně špatně. Já tam byl několikrát, ale lidi většinou řeknou my o to nestojíme.*‘ Nejde jen o to, že musíte sehnat řadu povolení, ale je třeba si umět získat důvěru lidí. A to je složité. Proč? Na rozdíl od válek a katastrof, kde lidé mají pocit, že fotografie nějak mohou v budoucnosti pomoci a rádi vás nechají fotit, dokonce někdy i riskují, aby fotky vznikaly, tak v Oděse to bylo jinak. Těmto lidem zbývalo jen několik týdnů nebo měsíců života. Navíc na Ukrajině je slovo AIDS tabu. Když má

matka AIDS, tak otec raději řekne, že odešla od rodiny. Často sousedi nic nevědí - prostě se za to stydí. Jeden z problémů- oni se nepřiznají, že AIDS je obrovský problém a nic neřeší."(2) Janu Šibíkovi se zcela určitě podařilo získat důvěru lidí, které fotografoval a snímky z ukrajinské Oděsy byli natolik silné, že ve sbírce, která doprovázela všechny výstavy autora se vybralo 1 000 000 Kč.

Jan Šibík: z cyklu *Chci ještě žít* (2005)

2006

10. 2.–4. 3. 2006 Robert Vano - **Fotografie z let 1968–2006**

8. 3.–29. 3. 2006 Eva Davidová - **Romano Drom - Cesty Romů**

Slovenský fotograf Robert Vano (*1948) emigroval v roce 1967 z tehdejšího Československa do USA, kde se zpočátku živil jako kadeřník a vizážista, asistent fotografa, aby se později sám stal velmi osobitým tvůrcem. Stejně jako slavný americký fotograf Robert Mapplethorpe se přiznal ke své homosexuální orientaci a na jeho fotografiích aktů tak spíše převládají muži. Kromě aktů fotografuje i módu a zátiší. Pracoval pro módní časopisy Harpers Bazar, Vogue, Elle a Cosmopolitan, žil a pracoval v New Yorku, Paříži a Miláně, v roce 1990 se vrací do Prahy, kde pracuje jako volný fotograf. Výstava v Radniční síni byla složená z větší části z aktů, ale i z portrétů z jeho slavné série The Platinum Collection, která je jakýmsi průřezem tvorby Roberta Vana z let 1968–2006. Vano pracuje s technologií platinových printů

(2) Macenaurová, Hana: Rozhovor s Janem Šibíkem, Fotorozhovory - fotoграфové, www.fotoaparát.cz/article/10297/1, 30. 5. 2006.

a tvrdošíjně odmítá inkjet a pigmentové tisky. Stejně jako u ostatních Vanových výstav šlo zde spíše o jakýsi fotografický pel-mel, který se opírá o pocit jenž z jeho fotografií vyzařuje než o retrospektivu vývoje Vanovy tvorby.

Fotografie Roberta Vana vystřídaly v Radniční výstavní síni snímky význačné české etnografy, socioložky, historičky a fotografsky Evy Davidové (*1932). Výstava pojmenovaná **Romano Drom** pocházela z autorčina rozsáhlého archivu, který mapuje život českých a slovenských Romů od poloviny roku 1956 do současnosti. Osm desítek fotografií na českobudějovické výstavě mapovalo život romského etnika (zejména Olašských Romů) v 50. letech v jihočeských Volarech, Ostravě, Karvině, Mostě, slovenských Košicích, spišské osadě Betlanovce a dalších lokalitách. Původně spíše popisné dokumentární fotografie postupem času v tvorbě Evy Davidové nabývají na estetické a výtvarné kvalitě (ne sice takové jako tomu bylo např. v romských cyklech Josefa Koudelky), ale jejich síla a význam tkví v něčem úplně jiném. V jejich pravdivém vyobrazování skutečnosti. *„Nejde jí o estetiku či originalitu. Svou práci se ptá, kdo jsou Romové. To je v české fotografii mimořádné. Eva Davidová nechce vytvářet krásné kompozice, ale chce předat obšírnou zprávu, vydat svědectví dlouhodobě vznikající. Podobně jako to učinil Zdeněk Tmej v kratším čase ve svém souboru z totálního nasazení. Je svému tématu věrná, protože jde o celoživotní zájem, kterému se věnuje i z jiných pozic. Její fotografie nejsou pouhým konstatujícím dokumentem ani výtvarnými kreacemi, ale fotografiemi obsahovými, do nichž se promítá autorčin osobní vztah a znalost tématu.“*(3) Eva Davidová v roce 1957 vystudovala etnografii a dějiny umění na Filosofické fakultě Univerzity Karlovy. Je kandidátkou věd v oboru etnologie. Již v době studií se začala systematicky věnovat studiu a způsobu života romských komunit a na svůj oblíbený fotoaparát Pentagon Six začala zaznamenávat jejich život. V roce 1976 se přestěhovala z Prahy do Českého Krumlova, kde 15 let pracovala v Okresním muzeu. V roce 1991 začala spolupracovat s nově vzniklým Muzeem romské kultury v Brně. V současné době přednáší na Jihočeské univerzitě (českobudějovickou výstavu spolu s městem pořádala právě Zdravotně sociální fakulta JU u příležitosti 15. výročí svého založení) a na několika dalších univerzitách. Je členkou International Romani Union a vědecké romistické společnosti Gypsy Love Society.

(3) Fárová, Anna: Eva Davidová, TORST, Praha, 2004, s. 18.

Robert Vano: *Bohemia 2, Adršpach -1992* z cyklu *The Platinum Collection*

Eva Davidová: *Volary (1958)*

2007

9. 2.–3. 3. 2007 Peter Župnik - **Malé velké věci**

28. 11.–12. 12. 2007 Milan Pták - **Fotografie přírody**

Slovenský fotograf Peter Župnik (*1961), autor jehož charakterizují manuální zásahy do fotografií, kterými ozvláštňuje běžné fotografie, představil v Radniční výstavní síni svůj retrospektivní soubor **Malé velké věci**. „Župnik akoby chcel utajiť svoj vstup do fotografie. Absurditu, irealitu nechce spájať s rozprávkovým. Tvorí snímky, v ktorých farby zlatá či strieborná nežiaria jako spočiatku, ale len trochu bielej votretej do čiernobielej snímky vyvoláva dojem neskutečnej skutočnosti. Aj to je, aj to nie realita, aj to je sen, aj to nie sen,“⁽⁴⁾ osvětluje manipulace Petera Župnika slovenský kurátor a teoretik umění Václav Macek v Župnikovo monografii z roku 1993. Župnikovo atelierem jsou ulice, krajiny, obloha. Motivem, tváře, zvířata, předměty, rostliny, budovy, stromy, sochy a ovoce. Metodou konkretizování banality. Na rozdíl od jeho současníků z nové slovenské vlny záběry neinscenuje, jeho snímané situace jsou předem stanoveny a manipulaci s fotografií provádí až později, s tím, že už při fotografování ví jakou dodatečnou úpravu domalbou provede. Zachycuje momentky v kterých hledá příběh, pohádku, fantazii. Cyklus *Malé velké věci* je autorovou poetickou hrou s předměty, lidmi, zvířaty, zdi, kterých se lehce dotýká a renovuje svými pastely, bez kontinuity, bez

⁽⁴⁾ Macek, Václav: Peter Župnik, Vydavateľstvo Osveta, Martin, 1993.

logiky, bez prvoplánovosti a z detailů obyčejných věcí umí rozehrát magickou scénu, plnou křehkých metafor. Peter Župnik se narodil na slovenské Spiši v Levoči, v letech 1976–1980 studoval na Střední uměleckoprůmyslové škole v Košicích odbor užité fotografie a v letech 1981–1986 obor fotografie na pražské FAMU. Od roku 1986 je ve svobodném povolání, od roku 1988 je členem výtvarné skupiny Most. V současnosti žije v Paříži s občasnými návštěvami Česka a Slovenska. Jeho fotografie jsou zastoupeny v řadě světových sbírkách současného umění (Centre Georges Pompidou - Paříž, Musée d'Elysée v Lausanne či v prestižních galeriích v New Yorku, Tokiu, Amsterdamu ad).

Peter Župnik: Indiáni v Praze (1985–1987)

2008

18. 2.–15. 3. 2008 Kamil Varga - **Svetelný výber**

21. 1.–13. 2. 2008 **Sport foto**

21. 7.–9. 8. 2008 Aleš Baloun - **Průřez tvorbou**

Další z členů slovenské nové vlny Kamil Varga (*1962) zaplnil svým **Světelným výberem**, tak se jmenovala jeho výstava, Radniční výstavní síň v rámci Dnů slovenské kultury v roce 2008. Rodák ze slovenského Štúrova Kamil Varga je asi největším propagátorem fotografické techniky nazvané luminografie. Právě snímky vytvořené touto osobitou technologií představil na budějovické výstavě. Autor využívá této techniky, kdy zachycuje ve tmě na filmovou světlocitlivou vrstvu světelné pohyby při neustále otevřeném objektivu a společně s mnohonásobnou expozicí, kdy osvětluje různé fotografické fragmenty vytváří velmi neotřelé fantazijní obrazy svého vymyšleného fiktivního světa. Varga představil výběr z různých etap své tvorby,

kdy jediným společným pojítkem zůstává kresba světlem a otázky o podstatě světa, které se prolínají celou jeho tvorbou. Kamil Varga absolvoval v roce 1989 katedru fotografie na pražské FAMU a spolu s dalšími členy tzv. nové slovenské vlny je jedním ze zásadních fotografů inscenované fotografie, která vrátila fotografii emoce, humor a pocity a jak o autorovi napsal ve Vargově monografii slovenský teoretik umění Václav Macek: „*Slovenská nová vlna bola rozhodujúcim prúdom osmdesiatých rokov fotografickej kultúry v Československu. Jej dominujúce osobnosti sa nestratili ani v rokoch deväťdesiatých. Kamil Varga je jedným z tých, ktorých tvorba sa sice menila, ale autor zostával verný sám sebe. Bez ohľadu na desaťročia, na politické systémy, na fotografické módy.*“ (5) Varga je od absolutoria na FAMU ve svobodném povolání.

Českobudějovický fotograf Aleš Baloun (*1960) představil v Radniční výstavní síni retrospektivní výběr své tvorby pojmenovaný **Průřez tvorbou**. Fotografie hor, střídaly netradiční záběry na město České Budějovice. Bylo to zajímavé srovnání s tvorbou autorů, kteří se zabývají podobnou tematikou města (Michal Sváček, Petr Znachor, Milan Binder či Michal Tůma) a Aleš Baloun si vůbec nevedl špatně.

Kamil Varga: #25 (1983–87)

(5) Macek, Václav: Kamil Varga, Fotofo, Bratislava, 1997.

2009

24. 2.–13. 3. 2009 Ján Pavlík - **Retrospektiva**
14. 8.–2. 9. 2009 **Sport - Foto**
10. 11.–6. 12. 2009 **První rok svobody**
22. 12. 2009–16. 1. 2010 Petr Luniaczek - **Lidová architektura**

Předčasně zemřelý slovenský fotograf Jano Pavlík (*1963–†1988) patřil k hnutí inscenované fotografie na pražské FAMU a svým dílem „*Byl reflektován v jen stěží vymezitelné a zároveň marginální poloze mezi genialitou a šílenstvím. Janova sebevražda na začátku roku 1988 byla také jedním z důvodů, proč se jeho tvorba ocitla spíše na okraji zájmu a byla zmiňována pouze v širším kontextu slovenské nové vlny,*“⁽⁶⁾ napsala o Pavlíkově tvorbě kurátorka jeho retrospektivní výstavy Vjera Borozan, kterou uspořádal Jano Pavlíkovi pražský Ateliér Josefa Sudka v roce 2005. V Českých Budějovicích představil kurátor výstavy Miro Švolík v podstatě totožnou výstavu přizpůsobenou prostoru Radniční výstavní síně. Nedílnou součástí fotografií Jano Pavlíka jsou jeho popisky - obraz do autorova rozbouřeného nitra, zdánlivě nahodilé kolorování a podpis vytvořený specifickým fotogramem diamantu s miniaturní kresbou hvězdy a měsíce. Výstavu tvořily jak Pavlíkovi fotografie z jeho asi nejznámějšího cyklu Ernest a Alice tak i z méně známého cyklu fotokoláží a asambláží Fotografie a další věci. Hlavní hrdinové jeho cyklu Ernest a Alice symbolizují dva archetypy mužského a ženského principu, kdy Alice je ve většině snímků pojmána spíše jako objekt touhy, zatímco Ernest je spíše autobiografickým obrazem Pavlíkova já. Velmi významné je v Pavlíkově tvorbě prolínání obrazové a textové stránky. Názvy či vtipné komentáře jsou většinou psány přímo na fotografii a vytváří spolu s obrazem(fotografií) paralelní významy jeho snímků. Své komentáře na fotografie psal fixem a zároveň tímto osobitým způsobem retušoval některé drobné technické chyby svých fotografií. Pavlíkova **Retrospektiva** ukázala svým návštěvníkům, že i médium fotografie lze volně překročit aniž by tím utrpěla kvalita fotografova díla. Jano Pavlík se narodil ve slovenské vesničce Snina, v letech 1978–1982 vystudoval Střední průmyslovou školu v Košicích a v letech 1982–1988 katedru fotografie pražské FAMU. Po jeho smrti se o něm téměř přestalo psát, jeho dílo pomalu upadalo do zapomnění. Zlom nastal poté, co jeho spolužák, slovenský fotograf Rudo Prekop

(6) Borozan Vjera: Katalog výstavy Jano Pavlík/Giano, Galerie České pojišťovny a Ateliér Josefa Sudka, Praha, 2005.

našel v jeho pozůstalosti fotografie z cyklu Ernest a Alice a v roce 1990 připravil posmrtnou výstavu Jano Pavlíka v Humenném. Pavlíkův krátký hektický život charakterizuje jeho epitaf, který řekl své sestře Monice Pavlíkové-Byrne: „Nejsem povinný žít průměrnou délku života.“

První rok svobody se jmenovala dokumentární výstava, která byla vzpomínkou na dny sametové revoluce roku 1989. Fotografie mnoha autorů jihočeského regionu [Vlastimil Bečvář (*1954), Karel Burda (*1952), Jiří Plachý (*1948), Felix Pašek (*1954) ad.] zaplnila jak výstavní síň budějovické radnice tak i Galerii Nahoře. Na snímcích byly zaznamenány listopadové události a dny následující nejen v Českých Budějovicích, ale i v jiných jihočeských městech (Písek, Tábor, Vodňany ad.).

Fotograf a turista Mgr. Petr Luniaczek (*1942) se dlouhodobě zabývá tématem jihočeské lidové architektury a to nejen v jižních Čechách, ale i například v oblasti Podkrkonoší a severních Čech. Kromě lidové architektury ještě fotografuje domy městských památkových rezervací. V roce 2009 autorovi vyšla kniha Jihočeská lidová architektura, která je jakýmsi turistickým atlasem a zároveň oslavou tohoto ryze jihočeského fenoménu. Výstava **Lidová architektura**, kterou představil v Radniční síni byla výběrem fotografií z této knihy.

Jano Pavlík: Ernest nad Alicou a maličkým šašom (1982–86)

Petr Luniaczek: z cyklu Jihočeská lidová architektura (2009)

Závěr

Radniční výstavní síň se od svého vzniku zaměřuje na regionální výtvarníky a fotografy. Výjimkou zůstávají Dny slovenské kultury, kdy se ve vstupní hale českobudějovické radnice představila špička slovenské fotografie. Poslední dobou se staly tradicí putovní prezentace nejlepších sportovních reportérů pod názvem Sport - Foto (2008, 2009), stejně jako na přelomu roku výstavy Milana Bindera (*1964) mapující historii města České Budějovice, kdy po vzoru Jaroslava Barty (*1948) a jeho fotografických komparací porovnává staré dobové pohledy na město se současným stavem současných míst. Nedílnou součástí dramaturgie Radniční výstavní síně jsou přehlídky nepříliš známých budějovických amatérských fotografů či fotografů družebních měst (Suhl, 2006). I v Sedlákové a kulturnímu odboru města České Budějovice se podařilo z nevyužitého prostoru vybudovat zajímavý kulturní prostor, kde si přijdou na své jak fotografičtí fajnšmekři tak i amatéři.

GALERIE CAFÉ AU CHAT NOIR

Náměstí Přemysla Otakara II. č. 21, České Budějovice

Galerie v českobudějovické kavárně Café Au Chat Noir je dalším ryze fotografickým prostorem v Českých Budějovicích. Hlavní zásluhu na tom mají manželé Michal Tůma (*1947) a Dana Vitásková (*1953). Tito dva významní budějovičtí autoři a nakladatelé, převzali dramaturgii výstav této kavárny v roce 2007. Od tohoto okamžiku se na stěnách této velmi příjemné kavárničky již objevují pouze fotografie. Jak již napovídá název kavárny, je to kavárna francouzská a od toho se také odvíjí celý program výstav v tomto prostoru. Kurátor galerie Michal Tůma tak vybírá své výstavy pouze z autorů, kteří se zabývají frankofonní tematikou. Z tohoto omezeného manévrovacího prostoru, však Michal Tůma vyplul z nonšalanci sobě vlastní. Na stěnách kavárny se tak objevují snímky Tůmovo generačních soupeřů, a když není jiného řešení, tak Tůma vystavuje fotografie své manželky Dany Vitáskové či snímky své. Michal Tůma i jeho žena mají k Francii velmi kladný vztah a jak píše Tůma ve svém Curriculum Vitae: „Rok 1969, kdy poprvé navštívuje Paříž je zlomovým v jeho kariéře.“⁽¹⁾ Francie se stává Tůmovo velkou láskou a proto se nemusel příliš dlouho rozmýšlet, když dostal po předchozí galeristce Lindě Hanzlíkové možnost organizovat výstavy v kavárně, která mu tolik připomínala kavárnu někde pod milovaným Montmartrem. V době (2007), kdy v kavárně organizovala výstavy ještě Linda Hanzlíková se zde kromě výstav výtvarných, objevila i velmi zdařilá fotografická výstava Lidé z kavárny absolventky ITF v Opavě, fotografky a učitelky oboru fotografie na SUPŠ sv. Anežky České Gabriely Albrechtové (*1977) s portréty kavárenských hostů. Autorka si zvala své přátele do prostoru kavárny, kde díky nádhernému „kavárenskému“ světlu a vlastní kreativitě vytvořila velmi živé portréty návštěvníků tohoto sympatického prostoru.

Café Au Chat Noir

(1) Tůma, Michal: Český Krumlov věčnost a den města, Vydavatelství Fotomida, České Budějovice, 2000.

2007

1. 10.–30. 10. 2007 Michal Tůma - **Paris vu par**

1. 11.–30. 11. 2007 Dana Vitásková - **Madmazelky de Paris**

První fotografickou výstavou pod kurátorskou taktovkou autorské i životní dvojice Tůma - Vitásková byla výstava pařížských reflexí Michala Tůmy (*1947) - **Paris vu par** (Paříž jak ji viděl). Dokumentární fotografie pocházející ze zlomového roku (1969), první Tůmovi návštěvy Paříže. „Paříž - lidé, ulice, místa a prostředí, o kterých mnohé četl a slyšel.“⁽²⁾ Tůma se zcela fascinován toulá ulicemi a nechává se opájet jejím nevšedním kouzlem.

Pohled české ženy na ženy pařížské, to byla výstava Dany Vitáskové (*1953) **Madmazelky de Paris**. Šarm, ladnost a grácie Pařížanek v kulisách kosmopolitní Paříže bylo hlavní tématem fotografií Dany Vitáskové.

Michal Tůma: z cyklu *Paris vu par* (1969)

Pozvánka na výstavu Dany Vitáskové *Madmazelky de Paris* (2007)

2008

18. 3.–30. 5. 2008 Michal Tůma - **Podívej kvete růže**

30. 5.–30. 7. 2008 Zdeněk Stolbenko - **Fotografie z mého deníku, Paříž 2006, 2008**

1. 9.–30. 12. 2008 Michal Tůma - **Paris 9x**

V rámci Dnů francouzské kultury v Českých Budějovicích proběhla v galerii Café Au Chat Noir výstava fotografií Michala Tůmy z pražského koncertu

⁽²⁾ Tůma, Michal: Sahara, DK Metropol, České Budějovice, 1989.

(1976) francouzského šansoniéra Gilberta Becauda, **Podívej kvete růže**. Pod stejným názvem proběhl ve studiu Českého rozhlasu v Českých Budějovicích poslechový pořad hudebního publicisty a kritika Jiřího Černého (18. 3. 2008), kde byly fotografie z této výstavy promítány. Na výstavě byl kromě fotografií použit i dobový plakát Becaudovo koncertu z archivu českobudějovického grafika Václava Johanuse.

Paříž v růžovém aneb **Fotografie z mého deníku, Paříž 2006, 2008** to byla výstava dokumentárních fotografií českobudějovického fotografa Zdeňka Stolbenka z jeho cesty do města pod Eiffelovkou. Autor se během svých dvou návštěv francouzské metropole soustředil na věci a detaily v růžové barvě. Jejich zvýrazněním pomocí barevného (růžového) akcentu poskytl divákovi svůj zcela osobitý pohled na Paříž. Zdeněk Stolbenko je vedoucím oboru Užití a klasické fotografie na SUPŠ sv. Anežky České, vystudoval katedru fotografie pražské FAMU, jeho fotografie jsou zastoupeny v řadě soukromých sbírek a v Národním muzeu fotografie v Jindřichově Hradci.

Paris 9x byla další z výstav Michala Tůmy v prostoru kavárny Café Au Chat Noir. Oproti jiným Tůmovým výstavám z jeho cest po Paříži a Francii, které byly fotografovány tradičním způsobem na černobílý materiál, byla tato výstava již zcela v barevném provedení. Tůmovi snímky tak díky práci s barvou a detailem získaly v novém podání zcela nový rozměr.

Plakát k výstavě Zdeňka Stolbenka
Fotografie z mého deníku (2008)

Plakát k výstavě Michala Tůmy *Paris 9x* (2008)

2009

- 1. 1.–30. 3. 2009 Jan Reich - **Paříž 1969–70**
- 1. 4.–8. 7. 2009 Dana Vitásková - **Zápisky minulého léta**
- 9. 7.–30. 8. 2009 František Dostál - **Paris**
- 1. 10.–31. 12. 2009 Michal Tůma - **Pařížská zastavení**

Fotograf české krajiny a autor nedávno oceněné knihy Bohemia (Magnesia litera 2006) Jan Reich (*1942–†2009) představil v prostoru kavárny svůj starší cyklus fotografií **Paříž 1969–70**. Autor, který ve své tvorbě glorifikoval mizející pražskou periferii zde podobným způsobem zobrazuje Paříž a stejně jako u pražských momentek se mu zcela beze zbytku daří náladu pulsujícího města převést na diváka. Tento poslední z českých klasiků (jeden z mála současných autorů fotografujících na velkoformátový deskový přístroj, dokonce samotný aparát Josefa Sudka), zemřel 14. listopadu 2009 ve věku 67 let. Jan Reich se po vzoru Josefa Sudka zaměřil na dokumentování české krajiny a památek (Bohemia, 2005). Byl členem fotografického sdružení Český dřevák a stejně jako Petr Helbich pracoval s jednou ze Sudkových velkoformátových kamer. Významný je jeho cyklus Mizející Praha (1971–1974) stejně jako jeho cyklus s cirkusového prostředí Cirkus (1964–1965) a cyklus Vltava a Praha (2000–2001).

Fotografka Dana Vitásková vystavila v „Černé kočce“ (jak se kavárně v Budějovicích běžně říká) svůj cyklus fotografií na rozhraní dokumentu a cestovatelského deníku **Zápisky minulého léta**. V souboru kde se střídaly záběry na lidská obydlí a jejich obyvatele se snímky krajiny, dokumentuje svoji cestu Centrálním masívem (Massif Central), horstva ležícího v oblasti střední a jižní Francie, kterou absolvovala v roce 2008.

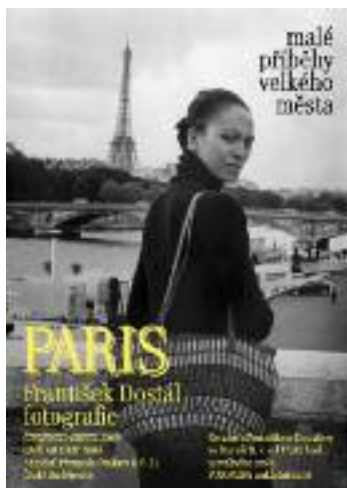
Všední věci zachycené nevšedním způsobem, s typickým „dostálovským“ humorem a nadsázkou to byla výstava **Paris**, fotoamatéra Františka Dostála (*1938).

Poslední Tůmovo výstavou byla barevná série snímků **Pařížská zastavení**, kterou v Café Au Chat Noir prezentoval v rámci fotografického festivalu Jihočeský výlov, jehož se stala tato galerie - kavárna součástí. Michal Tůma se narodil roku 1947 v Českých Budějovicích. V roce 1965 absolvoval Střední odbornou polygrafickou školu v Praze a od roku 1965 do roku 1974 pracoval jako ofsetový tiskař. V roce 1981 se začal živit jako fotograf propagačního oddělení domu kultury ROH (dnešní DK Metropol) v Českých Budějovicích. Od roku 1969 spolupracoval s českobudějovickou tvůrčí skupinou Fotos, od roku 1975 se skupinou Profil z Valašského Meziříčí

(Borovička, Bílek ad.) a v roce 1976 spoluzaložil skupinu Setkání (Balíček, Sikula, Kuščynskyj, Košťál ad). Zpočátku vytvářel jednotlivé snímky, ale posléze se již v plné šíři začal věnovat rozsáhlejším tematickým celkům (Balet, Laura, Paris vu par, Řeka, Milovat a zemřít, Chvilé pravdy, Sahara a další.) Od roku 1990 se plně věnuje svému nakladatelství, které vede spolu se svoji životní partnerkou Danou Vitáskovou.

Jan Reich: Avenue d'Iena et Tour Eiffel (1970)

Plakát k výstavě Františka Dostála Paris (2009)

Dana Vitásková: z cyklu Zápisky z minulého léta (2008)

Závěr

Fotografická galerie ve francouzské kavárně Café Au Chat Noir se zcela nesmazatelně zapsala do podvědomí uměnilovných návštěvníků uměleckých výstav v Českých Budějovicích. I přes určité omezení způsobené frankofonním zaměřením galerie, zde vznikaly neobyčejné výstavy klasiků žánru pouliční fotografie, jejichž součástí byly neformální a v ryze přátelském duchu vedená setkání s autory u tzv. „oválného stolu“ (největšího stolu kavárny umístěného v čele prostoru). Za zmínku stojí i zcela ojedinělé a graficky velmi zdařilé plakáty a pozvánky k výstavám od grafičky Lenky Pužmanové.

KOMORNÍ GALERIE U SCHELŮ

Panská 7, České Budějovice

Prodejní Komorní galerie U Schelů vznikla v roce 1998, kdy se manželům Aleně Schelové (*1946) a PhDr. Jaromírovi Schelovi (*1940) (ano jedná se o stejného dr. Schela, který spolu s Lubomírem Lapkou oživil fotografickou Galerii Nahoře) podařilo zrekonstruovat historický domek č. 7. v Panské ulici. V roce 2002 pak díky pochopení převážné části zastupitelů města mohli majitelé domku koupit nepříliš vábné sousední garáže a zvětšit tak prostory galerie do současné podoby. Současnými provozovateli galerie je Alena Schelová a její syn, sochař a hudebník Petr Schel (*1972). Za dobu existence tohoto výstavního prostoru se zde vystřídala celá řada výtvarníků, sochařů, grafiků ale i fotografů zvučných jmen. Vystavovali zde takové kapacity jako grafici Oldřich Kulhánek, Adolf Born, sochař Vladimír Preclík, ale i významní autoři regionu jako např. ak. malíř František Peterka, ak. sochař Tomáš Proll, ak. malířka Renata Štolbová či ak. malíř Miroslav Konrád. Nelze nevzpomenout na výstavy korespondence, grafiky a fotografií Josefa Váchala, kreseb a ilustrací Františka Tichého či bromografií fotografa Františka Drtikola. Galerie je zaměřena na výtvarné umění a fotografie je ve výstavním prostoru Komorní galerie U Schelů spíše Popelkou. Výjimkou jsou autorské výstavy jindřichohradeckého fotografa Jiřího Tillera, oční lékařky a fotografky Stanislavy Brůhové či prezentace bromografií Františka Drtikola ze soukromých sbírek. Fotografie se v galerii U Schelů stává spíše součástí společných prezentací autorů z okruhu galerie, jako příklad bych uvedl tematickou výstavu *Z Čech až na konec světa* (24. 3.–29. 4. 2006), kde autoři čerpali ze společné cesty po Bretani a Normandii a již se zúčastnili také fotografové Růžena Švecová (*1941) a Jiří Tiller (*1947). Další společnou přehlídkou byla *Adventní výstava* (26. 11.–22. 12. 2005), *Letní výstava občanského sdružení Hortensia* (31. 7.–18. 8. 2007), *Výstava pro radost* (24. 6.–26. 7. 2008) *Levandulová* (2004) s fotografiemi Růženy Švecové, obrazy Aleny Schelové a Josefa Synka z Provence a další akce kmenových umělců galerie.

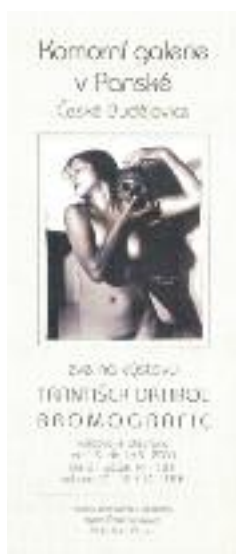
Galerie U Schelů

Prostory Galerie u Schelů při výstavě Stanislavy Brůhové (2007)

2000–2001

Dvě výstavy (2000, 2001) **Bromografií** jednoho z nejvýznamnějších fotografů české historie Františka Drtikola (*1883–†1961) byly sestaveny ze soukromých sbírek fotografů Františka Dostála, Adolfa Ziky a majitele galerie Jaromíra Schela. Jak Schel tak oba fotografové jsou vyhlášenými sběrateli Drtikolových bromografických aktů a portrétů a jejich sbírka je opravdu obdivuhodná. František Drtikol je spolu s Josefem Sudkem, Jaromírem Funkem, Jaroslavem Rösslerem či Eugenem Wiškovským velkou postavou začátků české fotografie. Po počátečním piktorialistickém období ještě před vypuknutím první světové války, kdy fotografoval bizarní zákoutí pražských dvorků, dekorativně stylizované secesní portréty, vytvořené ještě technikou olejotisku, postupně opouští techniku ušlechtilých tisků a začíná se věnovat čistým bromostříbrným fotografiím. Malované kulisy v jeho snímcích nahradilo členěné pozadí ve formě stínů a dekorace geometrických tvarů. V pozdější době, kdy na Drtikola stále více působila východní filozofie tibetského buddhismu zcela opustil zobrazení lidského těla a nahradil jej vyřezávanými figurami. Výstava byla sestavena ze snímků s tématy ženských tváří a aktů, k vidění byly i ukázky z Drtikolovy portrétní tvorby. Mezi vystavenými fotografiemi byl například i portrét českého herce Oldřicha Nového. Manželé Schelovi objevili v Poděbradech Drtikolovu dceru Elvíru, která se vernisáže zúčastnila a svými vzpomínkami na otce okořenila, tuto velice zajímavou výstavu.

Pozvánka na výstavu bromografií Františka Drtikola ze soukromých sbírek Jaroslava Schelky, Adolfa Ziky a Františka Dostála

2007

4. 5.–25. 5. 2007 Stanislava Brůhová - **Fotohrátky**

Oční lékařka a příležitostná fotografka Stanislava Brůhová (*1959) pomocí moderních počítačových programů vytváří nápadité (někdy bohužel až příliš prvoplánové) fotografické montáže a koláže jimž nechybí humorná nadšázka. Výstava **Fotoobrázky**, kterou představila v Komorní galerii U Schelů, se Brůhová snaží svými fotografickými alegoriemi nastítnit věčný souboj mezi mužem a ženou a počítačové úpravy se pro ni stávají pouze prostředkem jak humorným způsobem zvýraznit věčné protiklady soužití obou pohlaví. Stanislava Brůhová se kromě stylizované, počítačem upravované fotografie věnuje i komerční a cestovatelské fotografii (Jemen, Jordánsko).

Fotografka Stanislava Brůhová a majitel Komorní galerie U Schelů PhDr. Jaroslav Schel

2009

- Únor–březen občanské sdružení Hortensia - **Duchovní krajina**
31. 7.–12. 9. 2009 občanské sdružení Hortensia - **Obrázky z cest**
8. 9.–4. 10. 2009 občanské sdružení Hortensia - **Duchovní krajina:
Jižní Čechy - Bretaň**

Duchovní krajina, Obrázky z cest a Duchovní krajina: Jižní Čechy - Bretaň se jmenovaly výstavy občanského sdružení Hortensia, kterou uvedla v roce 2009 Galerie U Schelů. Občanské sdružení Hortensia jehož jádro tvoří kmenoví umělci Galerie U Schelů, význační českobudějovičtí lékaři, historikové, architekti a přátelé výtvarného umění, v současnosti sdružuje přes třicet lidí. Hlavním posláním tohoto sdružení je vytváření podmínek pro nejrůznější umělecké a společenské aktivity v České republice i v zahraničí. Fotograf Jiří Tiller (*1947) od léta 2009 fotograficky mapoval kapličky a boží muka v oblasti horno a dolnorakouského příhraničí, v oblasti Euroregionu Silva Nortica, stejně jako krajinu v oblasti bretaňského městečka Lorient. Vznikla tak celá řada velkoformátových fotografií mapující spřízněnost, ale i odlišnosti duchovních krajin jednotlivých zemí. Jiří Tiller se tomuto tématu věnuje již od svého návratu z rakouské emigrace (1994).

Jiří Tiller: Zvůle (1994) z cyklu Euroregion Silva Nortica

Závěr

Komorní galerie U Schelů má v kontextu českobudějovických galerií své nezastupitelné místo zejména v oblasti výtvarného umění. Která galerie v Českých Budějovicích (snad kromě Alšovy jihočeské galerie) se může pochlubit výstavami takových jmen jako je Oldřich Kulháněk, Adolf Born či František Tichý. I přesto, že je fotografie v této galerii spíše jen doplňkovým „artiklem“, patřila např. výstava bromografií Františka Drtikola mezi jedny z nejvýraznějších a nejnavštěvovanějších výstav tohoto prostoru.

GALERIE KRAJINSKÁ

Krajinská 225/35, České Budějovice

Galerie Krajinská vznikla v roce 2007 co by součást objektu českobudějovického svazu skautů. Vzniku tohoto sympatického prostoru předcházela široká rekonstrukce celého objektu, který byl v dosti desolátním stavu. V objektu je nyní kromě galerie též keramická dílna, výtvarná dílna a horolezecká stěna. Před rekonstrukcí zde velmi krátký čas pobývala Galerie Mladé fronty. Galerie Krajinská není klasickou uměleckou galerií v tom pravém slova smyslu. Jedná se spíše o volnočasovou aktivitu českobudějovického sdružení Junák. Galerie nabízí možnost výstav jak začínajícím umělcům tak i úplným začátečníkům zejména z řad českobudějovických skautů.

Dle slov dramaturgyně těchto výstavních prostor Mgr. Kateřiny Příbylové je cílová skupina návštěvníků této malé a velmi mladé galerie rekrutována právě z řad skautů, příznivců, studentů a členů spřízněných neziskových organizací. Takže v tomto příjemném téměř domáckém prostředí jsou k vidění fotografické výstavy spíše ryzích amatérů, fotící si jen tak pro radost bez větších uměleckých ambicí, ale samozřejmě, že i zde se najdou výjimky. Jednou z nejzajímavějších výstav tohoto prostoru byla jednoznačně prezentace již vyzrálé fotografky, absolventky bakalářského studia ITF v Opavě Lenky Pužmanové, fotografií a malby Pavlíny Eisenhamerové a dokumentárních snímků ze skautského Jamboree v Anglii absolventa pražské FAMU Milana Jaroše (*1979).

Výstavní prostor Galerie Krajinská při vernisáži Lenky Pužmanové Všednost (2008). Autorka zcela vpravo.

Fotografie z výstavy Postavme školu v Africe (2007)

2007

13. 5.–18. 6. 2007 Petr Slavíček - **Krajina duše**

1. 10.–5. 11. 2007 Jana Hanáková, Šárka Růžicková - **Postavme školu
v Africe**

2008

4. 1.–16. 1. 2008 Milan Jaroš, Jan Bičovský - **XXI. Světové Jamboree**

17. 2.–18. 3. 2008 Petr Hanák - **Barevné fotografie**

2. 4.–25. 4. 2008 Jaroslav Blízek - **Černobílá a barevná fotografie**

29. 9.–24. 10. 2008 Jaroslav Jakl - **Stromy mezi námi**

26. 10.–26. 11. 2008 **VěTeV na cestách**

24. 11.–21. 12. 2008 Lenka Pužmanová - **Všednost**

Mladí fotografové Milan Jaroš (*1979) a Jan Bičovský vystavili v prostoru Galerie Krajinská tematickou výstavu dokumentárních fotografií z **XXI. Světového Jamboree**, které se konalo u příležitosti stého výročí založení skautské organizace. 30 dynamických snímků obou fotografů dokumentovalo neopakovatelnou atmosféru tohoto setkání. Milan Jaroš v letech 1998–2004 vystudoval katedru fotografie na pražské FAMU. Už v průběhu studií na sebe upozornil autorskou výstavou *Cikáni* a cyklem *Motýlci* o prostitutech na pražském hlavním nádraží. V současné době pracuje jako fotoreportér časopisu *Respekt*. Spolupracuje také s časopisy a týdeníky jako je *Reflex*, *Týden*, *Pražský deník*, *Instinkt* aj. Publikoval též i v zahraničním tisku (*N.Y. Times* a *International Herald Tribune*). V roce 2009 skončil na prvním (kategorie *Každodenní život*) a třetím místě (kategorie *portrét*) ve fotografické soutěži *Czech Press Photo*, druhý v soutěži *Unicef Photo Award* a v roce 2005 v kategorii *100% život* fotografické soutěže *Frame* na třetím místě.

Asi nejzajímavější výstavou Galerie Krajinská byla výstava **Všednost** českobudějovické fotografky Lenky Pužmanové (*1978). Tato již v Českých Budějovicích etablovaná autorka s nezaměnitelným fotografickým rukopisem zde představila ukázkou ze své fotografické i malířské tvorby. Výstava, kterou autorka nazvala *Všednost* byla dle slov kurátora výstavy Jana Flašky, „nevšední poctou lidem, věcem a momentům, které často přecházíme bez povšimnutí“. Dle slov samotné autorky mají její fotografie ukazovat bez dokumentární objektivnosti některé momenty z jejího soukromého podzimu 2007. Lenka Pužmanová kombinací malby a fotografie docílila velmi zajíma-

vých výtvarných fotografií, při kterých nelze nevzpomenout na výtvarné zásahy ve snímcích slovenského fotografa nové slovenské vlny Petera Župnika. Výstava měla velmi slušný ohlas a byla možná tím nejlepším co tato galerie v oblasti fotografie i výtvarného umění představila.

Fotografie Milana Jaroše ze skautského Jamboree 2007

Lenka Pužmanová: Pepa z cyklu Všednost (2008)

2009

2. 2.–28. 2. 2009 Pavlína Eisenhamerová - **Návraty**
2. 3.–27. 3. 2009 Zdeněk Lachout - **Madeira**
28. 3.–24. 4. 2009 Alžběta Navrátilová, Lukáš Posekaný - **Island**
2. 11.–27. 11. 2009 Studenti fotografie SUPŠ sv. Anežky české - **Kreslení světlem**

Velmi netradiční a zajímavá byla též výstava absolventky Pedagogické fakulty, oboru výtvarná výchova pro základní školy, Pavlíny Eisenhamerové (*1982), která svou intermediální výstavu, jakousi vzpomínku na dobu svého dětství, nazvala **Návraty**. Spojením různých technik (fotografie, malba, instalace) vznikla velmi příjemná, svěží a neotřelá výstava.

Pavla Eisenhamerová a její instalace *Návraty* (2009)

Pozvánka k výstavě Alžběty Navrátilové a Lukáše Posekaného *Island* (2009)

Závěr

Galerie Krajinská sice nepatří mezi galerie, které by určovaly nové umělecké směry, ale v budějovickém kontextu má své nezastupitelné místo co by prostor volnočasových aktivit mladých lidí.

GALERIE U BERÁNKA

České Budějovice, Dům U Beránka, Krajinská ulice čp. 225/35

V roce 2005 zřídili tři českobudějovičtí fotografové David Veis (*1974), Václav Pancer (*1976) a Michal Sváček (*1974) v jednom z nejstarších českobudějovických měšťanských domů, v Domě U Beránka, fotografický ateliér a v roce 2007 na téže místě galerii. Název je odvozen od domovního znamení, plastiky beránka, na průčelí domu. Dům U Beránka má velmi zajímavou historii. Poprvé je připomínán již v roce 1579. Od roku 1908 jej vlastnil Budějovický měšťanský pivovar a po nástupu komunistů k moci, kdy byl majetek pivovaru konfiskován, zde bydleli nájemníci a nebytové prostory (dnešní galerie) sloužily do roku 1977 jako truhlářská dílna a poté jako sklad prodejny Textilu. Po pádu totalitního režimu v roce 1989 se tento památkově chráněný dům stává majetkem města a v bytech bydlí mladá rodina. Ateliér se od svého počátku snažil navázat na jiné fotografické jihočeské ateliéry jako byl např. českokrumlovský fotoateliér Františka Seidla či tábořský ateliér Šechtl a Voseček a propojit tak toto místo v prostor kde se bude fotografie prezentovat, tvořit (portrétní fotografie) a zároveň bude místem se zázemím pro fotografické spolky a skupiny. Fotograf České tiskové kanceláře (ČTK) David Veis zde vede tvůrčí kurs pro mladé fotografy a organizuje výstavy. Veis se netají tím, že svým fotografickým založením je spíše staromilec a tak zde uvádí především výstavy historické a místopisné (ve svých počátcích podporované hojně českokrumlovským ateliérem Františka Seidla). Nefotografickou a konceptuální fotografii, kterou je možno spatřit např. v Domě umění zde v žádném případě nehledejme. Výstavy nemají pevný výstavní řád a lze je považovat spíše za občasně. Doba trvání výstav vždy vycházela z potřeb a možností ateliéru a galerie.

Dvůr Domu U Beránka s fotografiemi z výstavy Jana Vávry Sladovna (2008)

Prostor Galerie Domu U Beránka při výstavě Jana Vávry Sladovna (1995–1997)

2005

Byl jednou jeden dům

Jižní Čechy známé i zapomenuté

První výstavou v tomto prostoru byla výstava stylizovaných portrétů **Byl jednou jeden dům** připomínající původní obyvatele a majitele tohoto domu, fotografované buď v místním ateliéru či v budějovických exteriérech. Výstava, která byla uspořádána na počest dokončení rekonstrukce domu měla veliký ohlas a spolu s jejími reprízami v Prachaticích, Pasově, Linci a Bruselu jí navštívilo přes 80 000 lidí.

Cyklus výstav **Jižní Čechy známé i zapomenuté** byl zapůjčen Muzeem Seidel a byl rozdělen do tří výstavních bloků (Život na česko-bavorském pomezí, Život na česko-rakouském pomezí a Život na Boleticku). Pomocí dobových fotografií Františka Seidla (*1908–†1997) a jeho otce Josefa (*1859–†1935), mapoval místní dobové reálie, kdy Češi, Rakušané a Němci žili bok po boku. Výstava byla prezentována velmi osobitým způsobem, kdy fotografie zpracované z původních skleněných desek, byly vystaveny na dřevěných stojanech, které byly vyrobeny z trámů starých chalup právě z česko- německo- rakouského pomezí.

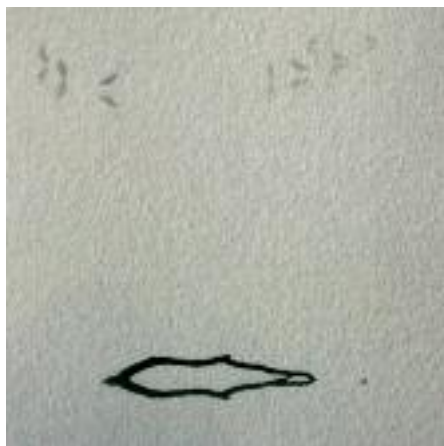
Katalog k výstavě Byl jednou jeden dům (2005)

2008

Jan Pirgl - Volavky v mlze

Mladý fotograf Jan Pirgl (*1977) představil v Galerii U Beránka svůj minimalistický cyklus z roku 2008 **Volavky v mlze**. Ač své fotografie tiskl na standardní inkoustové tiskárně, výtvarné kvalitě a velmi osobitému nekon-

formnímu ztvárnění jindy banálního námětu (volavky na jihočeských rybnících) to neuškodilo a výstavu lze označit za velmi neotřelou a zdařilou. Jan Pirgl je autodidakt, žije a pracuje v Hluboké nad Vltavou.

Jan Pirgl: z cyklu Volavky v mlze (2008)

2009

Jan Vávra - **Sladovna**

Pavel Kopp - **Italské ohlédnutí**

Michal Siroň - **Fotografika**

Písecký fotograf Jan Vávra (*1953), absolvent Institutu výtvarné fotografie (1988) představil v Galerii U Beránka svůj unikátní soubor inscenovaných fotografických dokumentů, který nazval **Sladovna** (1995–1997). Autor fotografoval známý písecký objekt bývalého pivovaru před tím než zde byl vybudován současný kulturní prostor. Zbytky technického zařízení, zvláštní světelné podmínky, malé zaprášené prostory objektu, který v době fotografování, čekal na svojí rekonstrukci, oslovily autora natolik, že dal vzniknout hlubokému cyklu příběhů ze života tohoto mystického prostoru. Velmi zajímavá instalace v galerii Domu U Beránka, podpořená bodovým ultrafialovým světlem dodala už tak magickým snímkům Jana Vávry nebývalou sílu. Fotografie z vystaveného cyklu jsou zastoupeny ve sbírkách Národního muzea fotografie v Jindřichově Hradci. Jan Vávra od roku 2001 působí jako pedagog na Vyšší odborné filmové škole v Písku, později též na Filmové akademii Miroslava Ondříčka tamtéž.

Výstavu **Italské ohlédnutí** Pavla Koppa (*1940) tvořily z větší části snímky, které byly použity v jeho fotografické publikaci *Chvilky s Itálií*, kde Koppovy fotografie střídá poetické cestopisné vyprávění herce Miroslava Horníčka.

Dokumentární záběry z italských ulic ukazující temperamentní Itálii, byly vystaveny v původní adjustaci z roku 1975. Fotograf a diplomat Pavel Kopp pracoval v 70. a 90. letech v Itálii a ve svých fotografických pracích se do ní stále vrací. V roce 1973 pomohl prosadit spolu s historičkou umění Annou Fárovou výstavy Josefa Sudka v Miláně a v roce 1988 spolu s hercem M. Horníčkem vydal knihu italských fotografií *Chvilky s Itálií (Panorama)*. V roce 1993 byla jeho práce oceněna zařazením do Encyklopedie Českých a Slovenských fotografů (Asco, Praha 1993). Pavel Kopp je členem Svazu českých fotografů (1985), žije a pracuje v Praze.

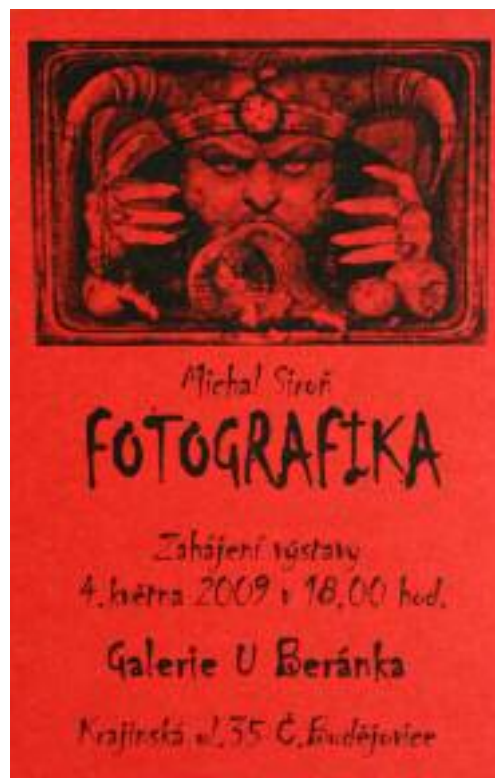
Českobudějovický fotograf Michal Siroň (*1956) představil v Domě U Beránka svoji výstavu pojmenovanou **Fotografika**. Výstava, která byla sestavena ze snímků, které vytvořil během své rok trvající těžké nemoci, kdy nemohl opouštět svůj domov, byla jakousi autorovo očistnou katarzí a terapií. Dlouhé hodiny skládal ve Photoshopu své fotografie a výsledkem byla tato přehlídka velmi bizarních až surrealistických fotomontáží. Na základě svých během nemoci nabitých zkušeností s grafickým editorem Photoshop, vydává v roce 2007 v nakladatelství Computer Press knihu *Fotomontáže a trikové fotografie ve Photoshopu*. Michal Siroň žije a pracuje v Českých Budějovicích, fotografii se věnuje na amatérské bázi.

Pavel Kopp: Neapol - La Ghiaia (1969)

Michal Siroň: Ještě pořád funkční (2008)

Pozvánka na výstavu Michala Siroňe
Fotografika (2009)

Závěr

Galerii Domu U Beránka se beze zbytku podařilo naplnit svůj prvotní záměr a stala se místem setkávání mladých lidí a to jak začínajících adeptů fotografie, návštěvníků kursů vedených Davidem Veisem, tak i místem setkávání novinářů, ekologů, historiků a fotografů. Během svého trvání se zde konala spousta bohulibých událostí. Od tvořivých dílen, koncertů, divadelních představení až po tradiční sobotní trhy s biopotravinami. Galerie se stala tribunou pro začínající fotografy. Svůj prostor zde dostaly práce studentů SUPŠ sv. Anežky České v Českém Krumlově, studentů estetiky FF JU v Českých Budějovicích, ale i učňů z oboru fotograf ze Střední odborné školy obchodu, služeb a podnikání a Vyšší odborné školy v Českých Budějovicích. Mezi velmi vydařené projekty bych zařadil konfrontaci fotografií zdravých a „duševně nemocných lidí“ **Mýma očima**, kterou v rámci Týdne duševního zdraví (21. 9.–18. 10. 2009) zorganizovala duševně postižená básnířka Jitka Bolechová a Robert Fuka z občanského sdružení Fokus. Od roku 2008 se pravidelně konají pod záštitou Domu U Beránka a Statutárního města České Budějovice fotografické soutěže **Budějovické kašny a fontány** (2008) a **Královské město na vodě** (2009), kdy oceněné snímky jsou prezentovány v galerii Domu U Beránka. Prvního ročníku se zúčastnilo 88 fotografů s 375 fotografiemi, druhého 40 fotografů s 216 fotografiemi. Mezi zdařilé fotografické akce bych zařadil i fotografie světelných objektů Martiny Servitové (*1981), které byly prezentovány na dvoře Domu U Beránka a dokumentovaly velmi zdařilou akci Festivalu německy mluvící kultury v roce 2005.

Vítězná fotografie Michala Siroňe U kašny (2009) fotografické soutěže Královské město na vodě

GALERIE ČESKÉHO ROZHLASU

U tří lvů 1, České Budějovice

Dříve nehostinné a temné prostory vstupního foyer budovy Českého rozhlasu v Českých Budějovicích, se podařilo v roce 2004 přebudovat v krásný a prosvětlený prostor, který slouží nejen jako rozhlasová kavárna a místo setkávání redaktorů rozhlasu s klienty, ale i jako velmi příjemná galerie, jejíž cílem je představovat zejména autory spjaté s jihočeským regionem. Autor celého projektu kavárny s galerií, PR manager Českého rozhlasu Ing. Tomáš Kollarczyk se necítí být dle vlastních slov ani tak kurátorem jako spíš koordinátorem tohoto výstavního prostoru. V dramaturgii galerie se snaží prosazovat spíše regionální, méně známé autory a to jak z oblasti výtvarného umění tak i fotografie. Ryzí amatéry, kteří si tvoří jen tak pro radost zde střídají zvučnější jména, jako tomu bylo v případě malíře Václava Švejcara, fotografky Dany Vitáskové, grafika a uměleckého knihaře Ladislava Hodného či akademického malíře Milana Peterky a dalších autorů. Kurátorský záměr zde dle slov Tomáše Kollarczyka nehledejme.

České Budějovice tak mají vedle řady galerií zabývajících se „velkým uměním“ i prostor, kde si může udělat výstavu téměř každý a myslím si, že je to tak správné. Nijak to význam této mladé galerie na českobudějovickém kulturním poli nesnižuje.

Budova Českého rozhlasu v Českých Budějovicích

Moderní interiér Galerie Českého rozhlasu

2004

Duben	Výstava k výročí 80 let Českého rozhlasu
Květen	Dana Vitásková a Peter de Graf - Krajané
Červenec–Srpen	Karel Burda - Malé formáty a dva velké

Úplně první výstavou tohoto prostoru byla tematická **Výstava k výročí 80 let Českého rozhlasu**, která představila amatérské snímky všeho druhu a kvality, kde hlavní roli hrál vždy rozhlasový přijímač. Rádio na spoustu způsobů, od jeho vzniku až po jeho současnost. Výstava, oslavující průkopníky rozhlasového vysílání v Čechách.

Krajané pojmenovali svůj soubor z rumunského Banátu a chorvatského Daruvaru, českobudějovická fotografka Dana Vitásková (*1953) a holandský fotograf a novinář Peter de Graf (*1967). Oba fotografové ve svém cyklu zabírajícím se českými krajany nepředstavili Chorvatsko a Rumunsko jako zemi kam je dnes módou jezdit za sluncem a mořskými vlnami, ale spíše jako oblast, kde v některých oblastech (Daruvaru, měste v západní Slavonii a rumunském Banátu) žije od poloviny 18. století spousta Čechů, kteří sem přicházeli za prací a jejich potomci tu žijí dodnes. Lze-li k něčemu připodobnit strohý dokumentární styl snímků Dany Vitáskové a Petera de Graafa, tak zcela jistě k podobnému cyklu fotografky Dany Kyndrové z Podkarpatské Rusi. Jsou pravdivé a okořeněné jemným humorem a lidé na snímcích obou autorů jsou fotografováni s pokorou a pochopením. Z jejich snímků číší obdiv životaschopnosti krajanů podpořenou tradicemi, které se v těchto oblastech dodržují až do dnešních dnů. Výstava **Krajané** byla putovní a byla k vidění i v Telči, Jindřichově Hradci, Praze, ale třeba i v Plzni. Dana Vitásková je životní družkou fotografa Michala Tůmy, s kterým se jí podařilo vybudovat nakladatelství Fotomida, které se zabývá tvorbou a vydáváním místopisných knih, kalendářů, pohledů s místopisnou, ale i uměleckou fotografickou tvorbou. Nejvýznačnějším počinem nakladatelství je pak vydávání monografií význačných českých fotografů. Fotografickou doménou autorky je sociální dokument a fotografie ve formě cestovatelského deníku. Spolu s Michalem Tůmou vede galerii Café Au Chat Nore v Českých Budějovicích. Peter de Graaf se narodil v Nizozemí, ale již dlouhá léta žije a pracuje na Novém Zélandu. Pracoval jako asistent obrazového editora v deníku New Zealand Herald, jako reportér Hawke's Bay Today, jako učitel na Česko-anglickém gymnáziu v Českých Budějovicích (z té doby se datuje spolupráce s Danou Vitáskovou). Nyní spolupracuje s nizozemskou tiskovou

agenturou APN. Ve své fotografické tvorbě se zabývá hojně právě Balkánem (Kosovo, Albánie, Makedonie, Bosna ad.).

Již zkušený a protřelý vodňanský fotograf Karel Burda (*1952) představil v galerii Českého rozhlasu svojí výstavu pojmenovanou **Malé formáty a dva velké**, kdy opravdu dle názvu výstavy představil několik snímků menších formátů a dva velké. Burda pojímá své fotografie jako svébytné výtvarné dílo, blíží se spíše abstraktnímu obrazu či akvarelu. Není mu cizí ani fotografování krajiny, které však proměňuje v impresivní záznam skutečnosti. Jeho specialitou je přenos citlivé vrstvy z fotografie na kámen, dřevo či jinou podložku technikou polaroid image transferu. Karel Burda vystudoval Pražskou fotografickou školu prof. doc. Ing. Václava Vláška, CSc. Žije a pracuje v jihočeských Vodňanech jako volný fotograf.

Peter de Graaf: z cyklu Krajané (2004)

2005

Červen Václav Němec - **Fotky z roku nula**

Říjen Karel Burda - **Figurální fotografie**

V červnu roku 2005 představil v galerii Českého rozhlasu své experimentální i dokumentárně laděné deníkové fotografie na výstavě pojmenované **Fotky z roku nula** českobudějovický fotograf Václav Němec (*1965) a v říjnu galerie po roce opět přivítala fotografa Karla Burdu. Tentokrát se nepředstavil v pro něho typické abstraktní poloze, ale překvapivě jako autor souboru černobílých aktů a snímků portrétní ateliérové a divadelní fotografie. Odtud pramenící název výstavy **Figurální fotografie**.

2007

Říjen Martin Iman, Karel Šlejhar - **Fotoobrázky**

Listopad Martina Balzarová - **Tváře moře**

Amatérští fotografové, českobudějovický fotograf Karel Šlejhar (*1943) a bratislavský Martin Iman (*1970) se představili v galerii Českého rozhlasu na společné výstavě, kterou pojmenovali **Fotoobrázky**. Fotografie aktů obou autorů nepřekročily rámec komerční fotografie. Karel Šlejhar je v současné době členem fotografické skupiny Fotos, žije a pracuje střídavě v Českých Budějovicích a Brlohu. Martin Iman žije v Bratislavě a věnuje se zejména glamour fotografii.

Výstavou **Tváře moře** se prezentovala v galerii Českého rozhlasu Martina Balzarová (*1987). Tato mladá studentka zoologie na Přírodovědecké fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích se věnuje podvodní fotografii od roku 2001 a její snímky získaly spoustu ocenění na soutěžích s přírodovědnou tematikou a byly publikovány v řadě odborných potápěčských a cestovatelských časopisech. Výstava **Tváře moře** naznačila, že tolik specifická podvodní fotografie nemusí být určena jen pro úzký okruh vyznavačů tohoto druhu fotografie, ale že může oslovit svou výtvarnou působivostí i širší uměleckou veřejnost. „*Sama podvodní fotografie je velmi odlišná od fotografie klasické. Neplatí vždy, že člověk, který umí fotit na suchu bude mít i dobré podvodní fotky. Platí to samozřejmě i naopak. Někdy, ale může podvodní fotografie přesáhnout hranice dokumentární fotografie a stát se tak vlastně uměleckou fotografií, kterou ocení fotograf profesionál i veřejnost. Osobně беру fotografii pouze jako prostředek, jak ukázat rozmanitý podmořský život lidem a pomoci tak částečně k jeho poznání a ochraně,*“⁽¹⁾ řekla o svých fotografiích autorka v rozhovoru pro časopis Fotografie magazín. Jako vůbec první potápěč - fotograf z České republiky dostala nabídku tuto kolekci vystavit v rámci velmi prestižního mezinárodního festivalu podvodních filmů a fotografie ve francouzském Antibes.

(1) Balzarová, Martina: Fotografie magazín, 2007/07.

Martina Balzarová: z výstavy *Tváře moře* (2007)

2008

Únor	Petr Drozd - Mezi Masaji
Květen	Jaroslav Tichý - Fotografie divoké přírody
Říjen	Pavel Macháček - Rozhlas okupantům navzdory
Prosinec	Bohuslava Maříková - Ztracené obrazy krajiny

Výstavou barevných cestovatelských fotografií **Mezi Masaji**, která se snažila představit život tohoto hrdého kmene žijícího na hranicích mezi Tanzanií a Keňou se představil v Českých Budějovicích amatérský fotograf a cestovatel Petr Drozd (*1978).

Fotografie divoké přírody se jmenovala výstava plzeňského fotografa Jaroslava Tichého (*1976). Autor se od počátku své fotografické dráhy zabývá fotografováním divoké zvěře a přírody. Destinacemi jeho „lovů beze zbraní“ jsou oblasti divoké přírody na Floridě, Yellowstoneho parku, Michiganu, Coloradu, Aljašce, Kostarice ale i Německa a České republiky. Výstava byla kombinací snímků krajiny a fauny.

Spíše svědectvím své doby než dokumentární fotografií ve smyslu tvůrčí fotografie typu jak dokumentoval rok 1968 Josef Koudelka, byla výstava Pavla Macháčka (*1921) **Rozhlas okupantům navzdory**. Macháček, jenž si prošel peklem Terezínského a později Flossenbürgského koncentračního tábora, se v roce 1968 pustil co by amatérský fotograf do rozsáhlé dokumentace invaze varšavských armád do Československa. Pořídil více než 500 fotografií, na ulicích sbíral plakáty, vše archivoval na negativech. Do roku 1970 sloužil Macháček jako profesionální voják, po prověrkách byl označen jako politicky nespolehlivý a vystřídal 15 dělnických profesí. České Budějovice byly po Praze druhou zastávkou této výstavy.

Své „impresionistické“ fotografie odrazů přírody na vodní hladině v okolí své chaty u Nové Včelnice na Jindřichohradecku pojmenovala českobu-

dějovická fotografka a kurátorka téměř sousední Galerie Nahoře Bohuslava Maříková (*1950) **Ztracené obrazy krajiny**. Své lyrické snímky nafotila dle svých slov při svých procházkách kousek od své chaty v rozsahu několika desítek metrů. Výstavu uvedl spisovatel Věroslav Mertl.

Fotografie Kolpik růžový (2008) Jaroslava Tichého z výstavy Fotografie divoké přírody

Fotografie amatérského fotografa Pavla Macháčka z výstavy Rozhlas okupantům navzdory (2008)

Bohuslava Maříková: z cyklu Ztracené obrazy krajiny (2008)

2009

Leden	Anna Bauerová - Kouzlo okamžiku
Duben	Humanistické centrum Narovinu - Karibuni Kenya
Listopad	Lukáš Houdek - Behind Safari

Karibuni Kenya byla výstava fotografií dobrovolníků Humanistického centra Narovinu při jejich cestách v rámci projektu Kampaně lidské podpory v africké Keni.

V Africe pořídil své snímky také další vystavující galerie Českého rozhlasu, mladý fotograf a student romistiky na FF UK v Praze, Lukáš Houdek (*1984).

Výstava pojmenovaná **Behind Safari** vznikla v rámci čtyřměsíční fotografické stáže evropského programu rozvojové spolupráce Glen, kde autor vyučoval děti z nairobských slumů fotografii. Ryze dokumentární kolekce snímků chtěla ukázat značné sociální rozdíly v keňské společnosti a drsný život v chudinských slumech na okraji hlavního města Keni. Lukáš Houdek se zabývá humanistickou a dokumentární fotografií, od roku 2001 se pravidelně účastní celé řady projektů, které fungují na poli lidských práv. Je pravidelným přispěvatelem romského informačního servisu Romea a jeho měsíčníku *Romano voďori*, je spolupracovníkem serveru IDnes a od roku 2009 pracuje na vydávání časopisu pro multikulturní mládež *Romano voďori*.

Lukáš Houdek: z výstavního cyklu Behind Safari (2009)

Závěr

Galerie Českého rozhlasu je prostor, který sice neobjevuje nové umělecké směry, ale své místo a zejména své návštěvníky si určitě mezi uměnímilovnou veřejností našel. Za dobu její existence se zde vystřídalo mnoho umělců. A to jak začínajících, kteří zde sbírali své první výstavní zkušenosti, tak i autorů již etablovaných. Koordinátoru prostoru galerie Tomáši Kollarczykovi tak patří dík za víceméně kulturně-osvětovou činnost.

GALERIE FOTOART

Panská 27, České Budějovice

Absolvent Institutu výtvarné fotografie (1989), českobudějovický fotograf Vlastimil Bečvář (*1954) byl po povodních v roce 2002 nucen přestěhovat svůj minilab do nových prostor v Panské ulici 27 a podstatně větší prostor než na jaký byl doposavad zvyklý, využil pro zřízení malé umělecké galerie (2006). V počátcích své galerie spolupracoval s fotografickým časopisem Photoart a jejím šéfredaktorem arménským fotografem Garikem Avanesianem (*1959). Odtud pramení název galerie. Zákonitě první prezentací galerie tak byla výstava Garika Avanesiana s příznačným názvem PhotoArt (2006). Galerie fungovala dva roky (od května 2006 do května roku 2008) a za dobu její činnosti se zde prezentovali jak fotografové, tak i výtvarníci (Alexandra Hejlová, Josef Chrt), se svou etnokeramikou Jan Bobáň a dokonce i umělecký kovář Libor Hurda. Poté, co musel Vlastimil Bečvář svou živnost minilabu v tomto prostoru ukončit, pokusil se na výstavní aktivitu navázat v novém prostoru v jazykové škole v Mlýnské ulici, ale po několika výstavách z časových důvodů i zde činnost ukončil. Nový prostor se nazýval Fotoart - Galerie v jazykovce a bylo zde opravdu jen několik výstav.

Fotograf a kurátor Vlastimil Bečvář na českobudějovickém Czech Art Festivalu (2005)

Galerie Fotoart v Panské ulici

2006

Garik Avanesian - **PhotoArt**

Vlastimil Bečvář - **Patagonie**

Snímky z výstavy arménského fotografa Garika Avanesiana **PhotoArt** pocházely z let 2004–2006 a původně byly vystaveny v Galerii Písecká brána na pražských Hradčanech (2006). Vzhledem k malému až komornímu prostoru galerie v Panské ulici byl vystaven jen malý výsek pražské výstavy doplněný o panely s reprodukcemi fotografií z portfolií autorů, kteří prezentovali svá díla v Avanesianovo časopise PhotoArt. Autor zde představil jak sérii aktů, tak i portréty lidí z ulice a žebráků. Garik Avanesian se narodil v hlavním městě Ázerbajdžánu Baku a díky nepokojům ve své zemi mezi Armény a Ázerbajdžánci odešel z rodné země. Několik let žil v Kazachstánu a Rusku, aby v roce 1995 zakotvil v Praze, kde mu profese ocelářského experta a podnikatelské štěstí pomohly vybudovat nový domov a zajistit si vlastní ekonomickou nezávislost. V letech 2004 a 2005 uspořádal dvě mezinárodní setkání fotografů (International Photo Camp) a v prosinci roku 2005 vydává první číslo časopisu PhotoArt.

Českobudějovický fotograf a galerista Vlastimil Bečvář již dlouhá léta podniká expediční cesty do různých koutů světa. Na svých cestách nezapomíná fotografovat a právě fotografie ze svých cest představil ve svém prostoru Galerie Fotoart. V roce 2006 fotografie z Patagonie (pojmenovaná lakonicky **Patagonie**) a Himalájí, v dalších letech i z Nepálu.

Arménský fotograf
Garik Avanesian

Pozvánka na výstavu Garika Avanesiana PhotoArt (2006)

2007

Pavel Kalný, Vlastimil Bečvář - **Tibet, Nepál, Himaláje**

Jaroslav Hübl - **Erotic Women**

Karel Burda - **Imprese**

Bohuslava Maříková - **Ztracené obrazy krajiny**

Vlastimil Bečvář - **Himaláje**

Roman Kinkor, Petr Klapetek, Pavel Pavel, Pavel Šimák a Jan Bobáň

- **Výstava fotografie**

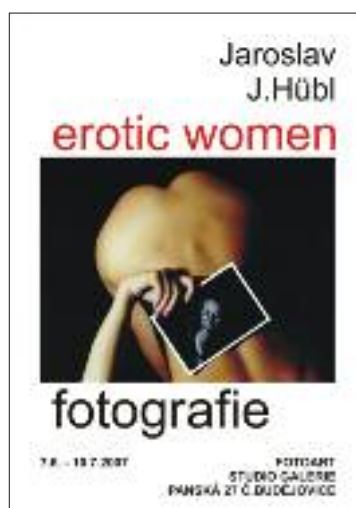
Známý jihočeský horolezec a psychiatr Pavel Kalný (*1967–†2006) vystavoval v komorním prostoru galerie Fotoart své snímky spolu s Vlastimilem Bečvářem. Výstava se jmenovala **Tibet, Nepál, Himaláje** a byla památkou na Pavla Kalného, který tragicky zahynul v roce 2006 právě při jednom ze svých horolezeckých výstupů v tibetské Lhase. Fotograf Vlastimil Bečvář měl tu smutnou povinnost vyvolávat a zpracovávat filmy zahynulého kamaráda a při vernisáži této výstavy se při úvodním slovu neubráníl dojetí.

Výstava píseckého fotografa Jaroslava Hübla (*1945) (přezdívaného v amatérských kruzích „písecký Saudek“) **Erotic Women** nabídla celou škálu fotografií aktu s lehce erotickým nádechem. Hübl je členem Fotoklubu Písek. V roce 1986 úspěšně absolvoval IVF SČF. Téma ženského aktu a portréty se protíná celou Hüblovo tvorbou.

Součástí výstavního programu Galerie Fotoart byly i „Imprese“ Karla Burdy a Bohuslavy Maříkové. Maříková svůj cyklus **Obrazy ztracené krajiny** později reprizovala v Galerii Českého rozhlasu (2008), Burda své **Imprese** vystavoval v Galerii Nahoře (právě u kurátorky B. Maříkové) již v roce 2004. Jakýsi pomyslný festival cestovatelské fotografie představila výstava cestovatelů Romana Kinkora, potápěče Petra Klapetka, vědce Pavla Pavla (*1957), Pavla Šimáka (*1960) a keramika Jana Bobáňe (*1983).

Plakát k výstavě Pavla Kalného a Vlastimila Bečváře

Plakát k výstavě Jaroslava Hübla Erotic Women

Plakát k výstavě Romana Kinkora, Petra Klapetky, Pavla Pavla, Pavla Šimáka a Jana Bobáře

Závěr

Galerie Fotoart fotografa Vlastimila Bečváře svojí prezentací cestovatelské, potápěčské a horolezecké fotografie skvěle zaplnila díru v českobudějovickém „výstavním fotografickém prostoru“ a dala možnost shlédnout výstavy i tohoto žánru. Galerie za krátkou dobu svého trvání představila řadu výstav (nejen s cestovatelskou tematikou), které měly velký ohlas a je jen škoda, že tento prostor již neslouží galerijním účelům. Po krátké anabázi, kdy zde byla vietnamská tržnice, zde dnes sídlí prodejna s upomínkovými předměty.

KINO KOTVA

Lidická 2110, České Budějovice

Fotografické výstavy v prostorech kin mají v Českých Budějovicích svoji dlouholetou tradici. Do roku 1989 probíhaly fotografické přehlídky v kině Vesmír na Pražské třídě, kdy jejich organizátorem byl českobudějovický fotograf Jaroslav Klásek. Když z časových důvodů Klásek ukončil svoji činnost dramaturga, končí i výstavy fotografií v kině Vesmír. Po roce 1989 převzalo pomyslnou štafetu organizátora výstav jediné fungující klasické (existuje zde ještě multikino) českobudějovické kino Kotva. Vesmír byl zrekonstruován a bylo zde zřízeno gymnastické centrum. V počátcích (2006) se o galerii v prostoru předsálí a kavárny střídavě staral nájemce kina Jan Turinský (*1966) a amatérský fotoklub Vývojka. Z výstav tohoto období bych chtěl připomenout zejména velmi zajímavé výstavy **Írán** (2005) Martina Šálka (*1981), **Stíny nad Ukrajinou** (2007) Jana Sakaře (*1979) a Martina Šálka a cyklus **Děti** (2005) absolventa ITF Vladimíra Skýpaly (*1965). V roce 2008 převzal dramaturgii tohoto prostoru autor této práce student ITF v Opavě Václav Němec (*1965) a tak z důvodu střetu zájmu se o tomto prostoru zmíním pouze ve zkratce. Specifikou prostoru jsou doprovodné výstavy ke zde probíhajícím filmovým festivalům (Ekofilm, Jeden svět, Festival outdoorových filmů), které zde mají dlouholetou tradici. Dramaturg výstav Václav Němec tak sestavuje své výstavy jak z protagonistů jednotlivých festivalů, tak z řad svých spolužáků studentů opavského ITF FPF SU a ve výjimečných případech i studentů jiných škol (FAMU, SUPŠ sv. Anežky České). Preferuje spíše méně známé autory, kteří teprve hledají své místo na „fotografickém nebi“. Výjimkou jsou snad jen výstavy Josefa Mouchy a staré fotografie Františka Beneše z archivu fotografa Martina Wágnera, naskenované ze starých negativů a pozitivů.

2008

Předsálí:

- 1. 6.–30. 6. 2008 Petr Drábek (*1971) - **Můj domov je tam, kde jsem já**
- 1. 6.–30. 6. 2008 Jan Mahr (*1977) - **Natural Special**
- 6. 11.–2. 12. 2008 Ohnestrom - **Fotografie**

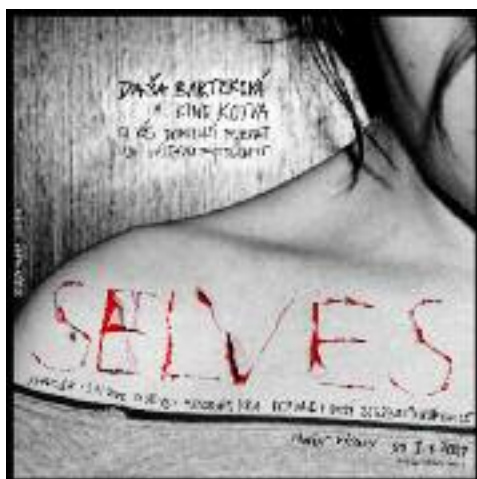
2009

Předsálí:

- 2.12.–3. 1. 2009 Daša Barteková (*1987) - **Selves**
5. 1.–5. 2. 2009 Yoshimi Yokoyama (*1975) - **Study for Attention**
5. 2.–4. 3. 2009 Martin Kašpar (*1983) - **Reflection Reality**
5. 3.–23. 3. 2009 Eliška Jílková (*1964) - **Poustevenský svět**
27. 3.–30. 4. 2009 František Beneš (*1879–†1943)
- **Výletníci 1908–1934**
1. 5.–3. 6. 2009 Jan Flaška (*1976) - **Krásy Českého venkova**
2. 10.–20. 11. 2009 Pavel Štěrba (*1975) - **Procházky**
6. 11.–30. 11. 2009 Tomáš Kolich (*1979) - **Folvark a Lidé v Havířově**
1. 12.–4. 1. 2010 Josef Moucha (*1956) - **Na vlastní stopě**

Kavárna:

9. 2.–16. 3. 2009 Jan Mahr (*1977) - **Soft**
1. 5.–3. 6. 2009 Jan Flaška (*1976) - **Procházka Krajinou ulicí**
4. 6.–30. 6. 2009 Adéla Leinweberová (*1985) - **Narozeninový den**
2. 10.–20. 11. 2009 Václav Němec (*1965) - **Zápisník**
20. 11.–30. 12. 2009 Renata Štěpařová (*1963) - **Nevěsty poté**

*Pozvánka na výstavu Daši Bartekové
Selves (2009)*

*Adéla Leinweberová: z cyklu Narozeninový den
(2007)*

*Josef Moucha:
z cyklu New York (1999)*

OSTATNÍ GALERIE A FOTOGRAFICKÉ VÝSTAVY

Samozřejmě, že jsem ve své práci nemohl zdokumentovat všechny fotografické výstavy, které se v Českých Budějovicích odehrály. Některé galerie měly jepičí život, jiné se specializují spíše na výtvarné umění či keramiku a prostory kaváren, kde je možné též vystavovat, se fotografií zabývají pouze okrajově. Právě výstavy, které se odehrály v těchto, či jiných alternativních prostorech, bych chtěl zmapovat v této kapitole.

Občasným výstavním prostorem v Českých Budějovicích, kde se konají fotografické či výtvarné přehlídky je prostor Křížové chodby v Dominikánském klášteře na Piaristickém náměstí. Kromě výstavy **Figuranti** (1996) Aleše Kuneše (*1954), která se zde konala v rámci jeho výstavy v Galerii Pod kamennou žábou (1996) uvítaly tyto prostory mimo jiné kolekci **Poutní místa** (1994) dokumentaristky Dany Kyndrové (*1955), sérii cestovatelských fotografií **Atlantik** (2001) jihočeského mořeplavce Pavla Krátkého, reprízu výstavy **Sahara** (2002) Michala Tůmy a výstavy Bohuslavy Maříkové (*1950) **Krajina lidí a divadla** (2000) a **Tiché poselství** (2000) čerpající z její práce fotografky Jihočeského divadla (pracovala tam až do roku 1997) a cest po Slovensku. „Zřetelná metafyzičnost krajinářských a v tom nejlepším smyslu slova i reportérských fotografií Bohuslavy Maříkové vytěžených především z toulek po Slovensku, napovídá nejen o světě o nic méně dramatickém, než byl ten umělý svět divadelní, ale dostatečně také osvětluje, proč právě tato tvorba byla v normalizačním období tak cizí a nepřijatelná. V záběrech hřbitovů, skeletů, ustaraných tváří starců a zase dětí před prvním přijímáním, stejně jako v poetických snímcích opuštěných polí a chudých osad, se neustále jásající moc cítila usvědčena ze lži,“ (1) napsal o výstavě *Krajina lidí a divadla* v katalogu výstavy českobudějovický spisovatel Věroslav Mertl. V přílehlém prostoru kostela Obětování Panny Marie vystavoval v roce 1996 svoje snímky z cyklu **Rovníková Afrika** pořízené na cestě po Rwandě a Zaire (1996) absolvent ateliéru fotografie prof. Pavla Štechy při VŠUP (2002) fotograf Vojtěch Vlček (*1973).

(1) Mertl, Věroslav: Katalog k výstavě *Krajina lidí a divadla* B. Maříkové, Minerva, České Budějovice, 2000.

Plakát na výstavu Michala Tůmy Sahara (2002)

Bohuslava Maříková: z cyklu Krajina lidí (2000)

Jedním z míst kde se ve velké míře odehrávají fotografické výstavy jsou českobudějovické kavárny. Vedle již zmíněné kavárny a galerie Café Au Chat Noir vystavující fotografie z frankofonní tematikou, literární kavárny Galerie Měsíc ve dne a kavárny kina Kotva se jedná o kavárny Ambient, Café Babylon a Caffé Ionia. V kavárně Ambient (nám. Přemysla Otakara II.) vystavoval své fotografie z cyklu **Natural Special** (2001) fotograf Jan Mahr (*1977) a v roce 2005 absolventi ITF v Opavě Mína Mládková (*1969) a Jan Branč (*1974). V kavárně s „honosným“ názvem Caffé Ionia na Lannově třídě vystavovala v rámci projektu Galerie Pod kamennou žábou **Z okraje do středu** (2003) absolventka ITF Lenka Pužmanová (*1978). V kavárně Café Babylon na náměstí Přemysla Otakara II. pořádali své výstavy a dávali si svá klubová dostaveníčka fotografové z českobudějovického fotoklubu Vývojka. Návštěvníci tak mohli spatřit např. společnou výstavu fotografií a kreseb **Karter, karburátor, kartan** českobudějovického cestovatele a majitele Muzea motocyklů Petra Hošťálka (*1943) a člena fotoklubu Vývojka Karla Miky (*1975) z motocyklového prostředí či výstavy dalších členů či přátel tohoto fotoklubu (Jaroslav Klíma, Michal Duda, Ladislav Němec, Vladka Kvašnovská, Jiřina Štokingerová a Václav Spěvák).

Jan Mahr: z cyklu Natural Special (2001)

Některé galerie měly vyloženě jepičí život, jiné byly zaměřené spíše na výtvarné umění a výstavy fotografií byly v jejich výstavních místech spíše Popelkou. Jednou z těch, které fungovaly velice krátce byla i galerie Mladá fronta (dnes zde sídlí Galerie Krajinská) v Krajinské ulici. Jedna z výstav tohoto již zaniklého prostoru se jmenovala **To co nespadlo pod stůl** (1993) a představila tvorbu členů fotoklubů Fotos a Fotam. Galerie Na Půdě existovala o něco déle a představila řadu zajímavých výstav včetně své nejúspěšnější prezentace „platinové kolekce“ slovenského fotografa Roberta Vana (*1948). Výstava se jmenovala **Fotografie** (2001) a představila průřez tvorby Vanova platinového období. Absolvent pražské katedry fotografie FAMU (1985) plzeňský fotograf Václav Hynčík (*1948) představil v Galerii Na Půdě svoji výstavu snímků architektury největšího amerického města nazvanou **New York** (1999), neformální seskupení českobudějovických amatérských fotografů skupina **Přátelé** (Eva Smolíková, Václav Němec, Eduard Majer, Václav Spěvák a Vladka Kvašnovská) zde představila v roce 2002 svoji druhou profilovou výstavu experimentálních snímků, fotograf Zdeněk Rubeš (*1950) své **Fotografie z Povydrí** (2000) a fotoreportér MF Dnes Jaroslav Sýbek (*1949) svojí sérii krajin (1999). Je velká škoda, že tento prostor musel ustoupit komerčnímu využití. Měl svoji ojedinělou atmosféru a unikátní půdní prostor a vhodně instalované bodové osvětlení k dalším výstavám přímo vybízely. Po éře, kdy zde byla internetová kavárna, zde dnes sídlí Čajový ateliér Kaloplaka s občasnými výstavami výtvarného umění z okruhu návštěvníků čajovny. Krátký život měl i výstavní prostor divadla Pod čepicí. Po rekonstrukci prostoru zde nyní sídlí budějovické obchodní centrum IGY a Galerie Bazilika. V roce 1998 zde vystavoval tehdy začínající autor Jan Mahr (*1977). Velmi výrazná a ojedinělá byla výstava známého českého fotografa Jiřího Ermla (*1945–†2008) v Galerii Ars Trans (Aukční síň Galerie Procházka - nám. Přemysla Otakara II.), kde představil svůj fotografický soubor **New York: Sebrané bary** (1990–1994). Erml patřil spolu s Jindřichem Přibíkem a Pavlem Diasem k prvním studentům nultého ročníku nově vzniklé katedry fotografie (1964–65) u profesora Jána Šmoka. Po emigraci (1969) do USA se věnoval zejména komerčním zakázkám. Cyklus o newyorských barech vytvořil poté co po otevření hranic v roce 1989 začal být konfrontován s kolegy fotografy, kteří vyrazili do svobodného světa a zjistil, že kromě komerční tvorby nemá žádnou volnou tvorbu, kterou by mohl svým krajanům ukázat.

Fotografie se ve velmi malé míře objevují i v galerii Watzko sídlící na periférii Českých Budějovic (J. Kolářové 9), v Galerii Na Dvorku (Hroznová ulice 8), v Galerii Hrozen grafika Václava Johanuse (Hroznová ulice 22) v již neexis-

tující Galerii Decros (J. Š. Baara 40), v galerii Studentského univerzitního divadla (SUD) v Hroznové ulici 8, v Jihočeském divadle (Dr. Stejskala 9) a Galerii Digital Art (Dr. Stejskala 8). Galerie Digital Art je projekt mezinárodně kulturně uměleckého dialogu v rámci EU sídlící od roku 2005 v Zlatém domě evropské kultury (ECGH - European Culture Golden House). Ředitelem a koordinátorem tohoto prostoru je ak. malíř Josef Geršl (*1952). Fotografické výstavy jsou zde spíše výjimkou, ale i přesto zde mohli návštěvníci v roce 2006 shlédnout velmi zajímavý projekt **Iné Slovensko**, slovenského dokumentaristy a fotoreportéra časopisů *Mladé rozlety*, *Mladý svět*, *Plus 7 dní* a *Reflex* Andreje Bána (*1964). V roce 2007 zde Josef Geršl představil své fotografické cykly **Umění detailu** a **Malé velké detaily**, které představil v roce 2005 pod názvem **Detaily** v Galerii Nahoře. Velmi zajímavá je nově vzniklá (2009) Galerie Dobré čajovny v Hroznové ulici 16, kterou vede talentovaný student ITF v Opavě Milan Krištůfek (*1978). První výstavou prostoru byla autorská výstava **Invaze** (invaze umělohmotných vojáčků v reálném světě, připomínající tak trochu cyklus Gabiny Fárové *Manévry*, leč dle slov autora tvořen zcela nezávisle) samotného kurátora Milana Krištůfka. Dle jeho slov tato výstava nebude poslední prezentací fotografie v tomto prostoru. Vzhledem k ujasněné Krištůfkovo dramaturgické koncepci se mají fanoušci fotografie nač těšit. Krátká, o to intenzivnější byla historie ateliéru Fotografické oko a galerie Rubikon (nám. Přemysla Otakara II. 38). „*Pod tímto názvem se neskrývá žádný fotoklub, ale fotografický ateliér pod záštitou protidrogového centra pro mládež Rubiconu. Cílem ateliéru pro mladé začínající fotografy bylo zajistit jim lektorské vedení zkušeného fotografa a pomoci jim nasměrovat je v jejich nadějně tvorbě a zároveň umožnit první příležitost k vystavování.*“ (2) Prvním lektorem v letech 1996–1997 byl Jakub Lauda (*1977), aby po roce vedl mladé fotografy tehdejší student ITF v Opavě David Boukal (*1971). V prostoru galerie Rubikon vystavovali v roce 1998 Mína Mládková (*1969) se svým cyklem **Femme Fatale**, Jakub Šafr (*1975) se sérii cestovatelských snímků **Expedice Afrika** a v roce 1999 litoměřičtí fotografové vystavující pod značkou **Pudon**. V roce 2001 zde představil svoji intermediálně pojatou reportáž z dětského tábora Milan Krištůfek (*1978). První výstavou „studentů“ Fotografického oka byla v roce 2000 výstava složená z prací studentů středních a vysokých škol, kteří sem přicházeli pro odbornou radu. Rok 2001–2002 byl posledním rokem fungování ateliéru. „*David Boukal členy fotografického fotoklubu*

(2) Pužmanová, Lenka: Amatérská fotografie v jižních Čechách po roce 1960. Bakalářská diplomová práce, ITF FPF Slezské univerzity v Opavě, Opava, 2002.

Vývojka (kteří vesměs tvoří osazenstvo kurzu) až na malé výjimky hodnotí jako nevyvíjející se, proto ve vedení dále nepokračuje. “(3) Tehdejší studentka ITF v Opavě a paradoxně později členka fotoklubu Vývojka Lenka Pužmanová se sice pokouší ateliér oživit, leč marně a v roce 2002 Fotografické oko zaniká.

Josef Geršl: z cyklu *Umění detailu* (2007)

Milan Křišťůfek: z cyklu *Invaze* (2009)

Václav Hynčík:
z cyklu *New York* (1999)

Plakát k výstavě Michala Tůmy *Kde končí svět* (2009) v Galerii Hrozen

(3) Pužmanová, Lenka: *Amatérská fotografie v jižních Čechách po roce 1960*. Bakalářská diplomová práce, ITF FPF Slezské univerzity v Opavě, Opava, 2002.

Fotografické výstavy mají své nezastupitelné místo i v prostoru česko-budějovické Státní knihovny (Lidická 1) a to jak v přízemním prostoru internetové studovny, tak ve svých mezipatrech. Asi nejzajímavější byla výstava dokumentaristy Ibry Ibrahimoviče (*1967) **Příběh sedláka Rajtera** (3. 11. až 3. 12. 2004), za kterou dostal v roce 2003 hlavní cenu v soutěži Czech Press Photo. Jedná se o příběh severočeského sedláka Jana Rajtera, který je v roce 2000 nucen opustit svůj dům a pozemek, poté co byla jeho půda vybrána jako vhodná lokalita pro výstavbu strojírenského závodu společnosti Nemak. Kromě Českých Budějovic tato výstava navštívila Prahu, Hradec Králové, Brno Olomouc, Ústí nad Labem ad.) Fotograf Ibra Ibrahimovič se tematikou severních Čech zabývá dlouhodobě, zobrazuje proměny poničené industriální krajiny a fotograficky zaznamenává příběhy lidí spjatých s touto lokalitou. Od roku 1991 pracuje jako fotograf na volné noze. V roce 1999 zde vystavoval své snímky z cyklu **Osoby a osobnosti** fotograf českého disentu Přemysl Fialka (*1951), v roce 2000 fotografa Růžena Švecová (*1941) sérii **České Budějovice - portrét města** a v téže roce zde vystavoval svůj cyklus **Lidé Paříže a Francie** bývalý fotoreportér jihočeských deníků Karel Sláma (*1941). V roce 2001 zde vystavil svoji kolekci fotografií **Procházka skalním městem** fotograf Stanislav Loudát (*1949) z Mladé Boleslavi. Ten zde vystavoval i v roce 2006 se svým synem Jakubem. Výstava se jmenovala **(Re)generace**. Svůj cyklus **Černobílé variace** z let 1949–1968 zde vystavil v roce 2003 jeden ze zakladatelů fotografické skupiny Fotos Bohdan Marhoun (*1921–†1999) a svou kolekci z cesty po USA pojmenovanou **Napříč Amerikou** člen českokrumlovského fotoklubu Jiří Lahodný (*1939). Z výstav amatérských fotografií pak zcela vybočovala syrová výpověď fotografa Václava Vašků (*1963) **Černobyl dnes - vzpomínání na budoucnost**, kterou uvedla Jihočeská vědecká knihovna v roce 2006. Fotograf a novinář Václav Vašků pracoval v letech 1996–2004 jako tiskový mluvčí organizace Greenpeace. Jeho cyklus fotografií o Černobyli získal druhé místo v kategorii Příroda a životní prostředí v soutěži Czech Press Photo v roce 2005. Studuje ITF v Opavě, své fotografie publikoval v časopisech Koktejl, Nový prostor a Reflex. Tématem Černobyli se zabývá dlouhodobě a do této oblasti jezdí dodnes. Vašků pobýval se starousedlíky v zakázané zóně a v přilehlém městě Pripjať sousedícím z elektrárnou. V roce 2005 spolu s fotografy Antonínem Kratochvílem a Martinem Wágnerem své snímky představil na výstavě Modlitba za Černobyl v ambitu kláštera na Jungmannově náměstí. Prezentace v budově Jihočeské knihovny byla tvořena převážně z fotografií z této úspěšné výstavy.

Ibra Ibrahimovič: Pan Rajter z cyklu Příběh sedláka Rajtera (2004)

Václav Vašků: Život v Ilinci (2005)

Přemysl Fialka: z cyklu Osoby a osobnosti (1999)

Své četné zastoupení měly v Českých Budějovicích i výstavy autorů zabývajících se vědeckou fotografií. Snad nejhojněji vystavovaným autorem je vědecký pracovník, entomolog a fotograf (zakládající člen fotoklubu Vývojka, vyučuje klasickou a digitální fotografii na kursech Biologické fakulty JU v Českých Budějovicích) František Weyda (*1949). Kromě již avizované výstavy **Mikroskopické obrazy** (2006) v českobudějovické Galerii Nahoře a přehlídky vědecké fotografie **Mikrosvět** (2008) v témže prostoru, vystavoval své fotografie v českobudějovické Hvězdárně a planetáriu pod názvem **Tajemný mikrosvět** (2000) v Jihočeském muzeu (2001) **Výstava snímků hmyzu F. Weydy s přednáškou o digitálním filmování a fotografováním přírodnin** a v Biologickém centru Akademie věd v Českých Budějovicích - **Krása vědecké a digitální fotografie** (2002). Hvězdárna a planetárium sídlí na Zátkovo nábřeží 4 v Českých Budějovicích, kromě astronomických a přírodovědných výstav uvádí čas od času i výstavy odbočující od přísně

vědeckého tématu. Jednou z nich byla výstava zaměstnanců hvězdárny z nedaleké observatoře na hoře Kleť s bizarním názvem **Veverky na Hvězdárně** (2006), kdy zaměstnanci fotografovali své nejbližší sousedy. V česko-budějovické Jihočeské vědecké knihovně pak vystavoval svůj cyklus **Motýli ve fotografii** (2001) významný evropský entomolog Dr. Otakar Kudrna (*1939).

František Weyda: Oko včely v elektronovém mikroskopu (nedatováno)

Řada výstav se konala mimo hlavní dramaturgický plán jednotlivých galerií. Asi nejkřiklavějším případem je Galerie Nahoře a její zřizovatel DK Metropol. Zatímco hlavní výstavy se v GN konaly v II. respiriu, vedlejší projekty v respiriu prvním. Své fotografie zde představil například česko-budějovický malíř a fotograf Miroslav Konrád (*1945) s cyklem fotografií a obrazů z cest po Washingtonu **Vzpomínkový hamburger** (2000). K vidění zde byla také výstava amatérského fotografa Zdeňka Tripese (*1960) a hlavně putovní výstava dokumentárních snímků Jana Šibíka (*1963) **SOS Kosovo** (1999) z války a následného exodu kosovských Albánců. Jeden ze zlomů v Šibíkově tvorbě. Součástí divadelního festivalu **Shakespeare 440** (2005) v prostoru česko-budějovické Solnice byly fotografie na shakespearovské téma fotografa a pedagoga Pavla Máry (*1951). Mára se shakespearovským tématem zabývá již delší dobu a řadu let je autorem plakátů Letních Shakespearovských slavností. Fotografie byla součástí mezinárodní přehlídky výtvarného umění **Intersalon**, které se zúčastnili i fotografové Dana Kyndrová (*1955), Josef Ptáček (*1946), Zdeněk Stolbenko (*1959) ad. Intersalon pořádala každý rok od roku 1997 Asociace jihočeských výtvarníků v prostorách DK Metropol či později Jihočeského muzea. Podobným počínem byl festival umění **Czech Art Festival**, kterého se kromě výtvarníků,

keramiků a šperkařů zúčastnili i někteří fotografové. Jako například Karel Burda (*1952), Vlastimil Bečvář (*1954), Václav Němec (*1965) ad. Jihočeské muzeum (Dukelská 1) kromě řady cestovatelských, žánrových a historických výstav uspořádala v roce 1999 velmi zajímavou a neobvyklou výstavu italského malíře a fotografa Guida Boggianiho (*1861–†1901) z prostředí jihoamerických indiánů. *„Jeho fotografická tvorba se díky jeho výtvarnému nadání nestala jen antropologickou dokumentací. Fotografoval nejen předměty denní potřeby, krajiny, ale i portréty, které pojal mimořádně kultivovaným způsobem a přispěl tak k rozvoji výtvarné fotografie, tak jak začala být vnímána až o mnoho let později.“*(4) V roce 1994 vydalo nakladatelství Titanic publikaci **Guido Boggiani fotograf (1861–1901)** stejně jako se jmenovala výstava v Českých Budějovicích. Fotografie z cyklu italského malíře a fotografa byly též představeny v Galerii G v Olomouci v Galerii výtvarného umění - Domě umění v Ostravě, na zámku Lešná ve Zlíně a v dalších městech.

Guido Boggiani: Juancinova manželka, půl postavy z profilu, osada Nabilécche - 1896–1901

Jan Šibík: z cyklu SOS Kosovo (1999)

Fotografické výstavy zejména ty se sociální tematikou byly častým hostem v Ústavu sociální práce Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity (Jírovcova 24). V roce 2000 zde vystavoval svůj cyklus sociální fotografie **Mezi námi** (2000) fotograf a pedagog Jindřich Štreit (*1946). Cyklus se sociální tematikou **Spolu** vystavoval stejný autor i v prostoru Solnice v roce 2004. Štreit vystavoval i v ojedinělém projektu České katolické charity, kdy jeho fotografie z cyklu **Tak blízko, tak daleko** (2005) zaznamenávají

(4) http://cs.wikipedia.org/wiki/Guido_Boggiani

nelidské podmínky uprchlických táborů Inguška a Čečenska brázdily republiku v posprejovaném vagónu. Prý aby se mohli návštěvníci lépe vcítit do utrpení uprchlíků jejímž domovem jsou často právě vagóny. Putovní výstava zavítala 26. 5. 2005 i na českobudějovické vlakové nádraží a návštěvníci si zde mohli fotografie v tomto netypickém výstavním prostoru prohlédnout až do 5. 6. 2005. Po vagonu se Štreitovými snímky z Kavkazských republik zavítaly do Českých Budějovic i tři vysloužilé poštovní vagóny se snímky projektu **Workers** světoznámého brazilského fotografa Sebastiana Salgada (*1944). Salgadův projekt vznikl šest let ve 27 zemích a byl autorovým holdem mizejícímu světu tvrdé manuální práce, ale zároveň i hloubkou sociologickou sondou vypovídající o změnách v rozvrstvení pracovních sil v současném globalizovaném světě. Autor se nesoustředil pouze na rozvojové země, v hledáčku jeho fotoaparátu byly i země jako je Francie, Polsko či Španělsko. Výběr 81 fotografií provedla autorova manželka Leila Wanick Salgado. Putující výstava začala svoji pouť v Praze v Holešovicích 8. 5. 2005, v Českých Budějovicích byla k zhlédnutí ve dnech 15.–19. 6. 2005 a vlak ukončil svoji cestu 31. 7. 2005 v Uherském Hradišti v době trvání Letní filmové školy. Součástí výstavy byl i tzv. Dubčekův salonní vůz ve kterém byly s výstavou korespondující snímky fotografa Jaroslava Kučery (*1946) zachycující dělníky v pražských Bubnech při rekonstrukci vozového parku Českých drah. Sebastian Salgado je jedním z nejvýznamnějších dokumentaristů současné fotografické scény. Přes agentury Sigma a Gamma se dostal až do té nejprestižnější agentury Magnum Photos, aby si v roce 1994 založil vlastní agenturu Amazing Images, která má pouze jediného fotografa samotného Salgada.

Donata (*1965) a Wim Wendersovy (*1945) a fotografie z filmů **Buena Vista Social Club** a **The Million Dollar** to byla další výstava putující ve vlakové soupravě Českou republikou se zastávkou 12.–17. 6. 2007 na českobudějovickém vlakovém nádraží. Wim Wenders byl autorem barevných snímků, jeho žena Donata fotografií černobílých. Fotografie obou autorů doprovázely překlady textů písní Rye a Joaquima Coodera či texty a povídky Wima Wenderse u projektu Buena Vista Social Club. U snímků z filmu The Million Dollar zase texty písní irského zpěváka skupiny U2 Bono Voxe. Součástí výstav byl i zvukový doprovod s hudbou všech zainteresovaných interpretů. Wim Wenders je německý filmový režisér, producent a příležitostný fotograf. Jeho o 20 let mladší žena Donata je kameramanka a asistentka režie. Od roku 1995 se začala intenzivně věnovat fotografii. Oba projekty (S. Salgado, D. a W. Wendersovy) vznikly díky iniciativě kurátorky Leica Gallery Praha Jany Bömerové.

Velmi svéráznou instalaci si zvolili absolventka katedry fotografie pražské FAMU a Fakulty sociálních věd UK fotografa Maria Kracíková (*1973) a horolezec a fotograf společnosti Člověk v tísni, Lidových novin a České televize Roman „Žebro“ Pekař (*1978) Své fotografie nainstalovali do plechové maringotky, kterou postavili na českobudějovické náměstí Přemysla Otakara II. Roman Pekař již v roce 2003 se svojí výstavou **Lidé od jezera Sevan** (16.4.–30. 4. 2003), dokumentem ze života jedné arménské rodiny, Maria Kracíková v roce 2004 s cyklem **Uprchlíci**. Umístění fotografií do maringotky mělo symbolizovat život uprchlíků a lidí bez domova. Obě akce se konaly pod záštitou filmového festivalu Jeden svět, Pekařův „arménský“ cyklus byl součástí Dnů kavkazské kultury. **Třicet hodin nestačí** (2007) se jmenovala výstava fotografa a galeristy Františka Nárovce (*1954) a studenta ITF v Opavě Pavla Černého (*1976). Po výstavách ve vagonu a maringotce to byla další z českobudějovických netradičních fotografických prezentací. Výstavním prostorem byl tentokrát prostor českobudějovického vlakového nádraží. Absolvent ITF v Opavě František Nárovec zde představil snímky z prostředí bezdomovců z pražského hlavního nádraží, kde s nimi strávil 30 hodin. Pavel Černý vystavil cyklus dokumentárních fotografií z Nízkoprahového centra pro děti a mládež Srdíčko - Jiloro v Českých Budějovicích. Oba autoři se sociální tematice a dokumentování lidí bez domova věnují dlouhodobě.

Sebastian Salgado: *Greater, Burhan, Kuwait* (1991)

Prostor vagonu s výstavou Donaty a Wima Wendersových *The Milion Dollar* a *Bueno Vista Social Club* (2007)

Z výstavy Romana Pekaře Lidé od jezera Sevan (2003), která byla umístěna v maringotce na nám. Přemysla Otakara II.

Pavel Černý; z cyklu Třicet hodin nestačí (2007)

ZÁVĚR

Touto prací jsem se pokusil zmapovat fotografické dění v Českých Budějovicích v letech 1989–2009 a dokázat, že i po době počátečních revolučních problémů, fotografie na jihu Čech nezahynula, ale naopak vzkvétá. Ubylo sice široké amatérské fotografické podhoubí let šedesátých a sedmdesátých, ale co se týče kvality a osobitosti vystavovaných snímků, zaznamenala určitě kvalitativní růst. Zaobíral jsem se galeriemi, které se specializují na prezentace fotografie, galeriemi, kde se střídají přehlídky fotografie s výtvarným uměním, ale i výstavními prostory, které se zaobírají výhradně výtvarným uměním a fotografické výstavy jsou pro ně spíše zpestřením programu. Ve své práci jsem se snažil vyzdvihnout prezentace autorů, o kterých si myslím, že si prostor mé práce zaslouží a to jak pro svoji formální tak zejména obsahovou úroveň. Vycházel jsem z osobních rozhovorů s galeristy i vystavujícími, z galerijních tiskových zpráv ale i z dobového tisku. Jistě se mi nepodařilo zachytit všechny autory a výstavy, které se na českobudějovické fotografické scéně odehrály, některé jsem vynechal z důvodu, že mi nepřipadalo podstatné o nich psát, jiné unikly mé pozornosti. Většinu výstav od roku 2000, kdy jsem se začal hlouběji zabývat fotografií jsem shlédl osobně, jiné znám zprostředkovaně z vyprávění, jiné jsem si byl nucen vyhledat v dobovém tisku a ne vždy v dobře vedených archivech jednotlivých galeristů. V Českých Budějovicích vystavovali fotografové zvučných jmen, mladí talentovaní studenti vysokých fotografických škol a díky slovenskému fotografovi Miro Švolíkovi i špičkoví autoři ze sousedního Slovenska. Vznikl zde netradiční fotografický festival Fotojatka. Dle slov organizátorů se snaží fotografii prezentovat ne jako statickou výstavu na stěně galerie, ale dynamicky na plátně kina a za hudebního doprovodu. Ve své práci se o tomto festivalu sice zmiňuji, ale vzhledem k tomu, že se nejedná o klasickou formu výstavy, jsem se o tomto festivalu více nerozepisoval. Od roku 2008 probíhá v Českých Budějovicích každoročně fotografický festival autorů spjatých s jihočeskou „kotlinou“ Jihočeský výlov a konkuruje tak v tom dobrém slova smyslu jiné jihočeské fotografické přehlídce Blatenskému fotofestivalu. Koordinátorovi celé akce Miro Švolíkovi se podařilo i bez finančních injekcí z městských a krajských kulturních fondů vybudovat akci, která má náročnějšímu fotografickému publiku co říci a zájem diváků tomu také odpovídá. Fotografie má své pevné místo v dramaturgických plánech všech významných galeriích města a v Českých Budějovicích není kavárna kde by neproběhla menší či větší

fotografická výstava. Fotografové a galeristé Michal Tůma, Dana Vitásková a František Nárovec se zabývají kromě své fotografické práce i činností vydavatelskou. Tůmovo nakladatelství Fotomida vydalo řadu kvalitních monografií a úspěšné je i na poli fotografických pohlednic. Nárovcovo a jeho ženy Elišky Štěpánové agentura EF ve spolupráci s nakladatelstvím Fraktál vydala celou řadu kvalitních katalogů a fotografických publikací. Snad se mi podařilo celé to českobudějovické fotografické „chvění“ v této práci zachytit a postavit pomyslný pomníček všem těm zapáleným fotografům, nakladatelům, organizátorům a galeristům, kteří to mají na svědomí.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A INFORMAČNÍ PRAMENY

Knihy

- Bauer, Michal: Jiří Škoch, Bohuslav Rynek, Pastýř osamělých duší, Galerie Měsíc ve dne a nakladatelství Fraktál, České Budějovice, 2009
- Bartoň, David: Katalog k výstavě Daniela Reynka Mezi psem a vlkem, Galerie Měsíc ve dne, České Budějovice, 2005
- Birgus, Vladimír, Mlčoch Jan: Akt v České fotografii, Kant, 2000
- Borozjan, Vjera: Katalog k výstavě Jano Pavlík/ Giano, Galerie České pojišťovny a Ateliér Josefa Sudka, Praha, 2005
- Boukal, David, Kutiš, Jaroslav: Z okraje do středu, Katalog výstavy, Občanské sdružení Kyvadlo a Galerie Pod kamennou žábou, České Budějovice, 2003
- Cudlín, Karel: Katalog k výstavě Revers - putovní výstava sociální fotografie, Jihočeská rozvojová o.p.s., 2006
- Dufek, Antonín: Bohdan Holomíček, TORST, Praha, 2000
- Fárová, Anna: Dvě tváře, TORST, Praha, 2009
- Fárová, Anna: Eva Davidová, TORST, Praha, 2004
- Fárová, Anna: Miro Švolík, Cesta do středu, ARGO, Praha, 2005
- Hankeová, Jiřina: Trapný pokus o autoterapii, nedatováno
- Hucek, Miroslav: Dnešní člověk v dnešní krajině, Národní muzeum fotografie v Jindřichově Hradci, Jindřichův Hradec, 2006
- Hochová, Dagmar: Dvojice, Katalog k výstavě, Galerie Měsíc ve dne, České Budějovice, 2007
- Illek, Zbyněk: Katalog k výstavě Rudo Prekopa Zátíší - Hrdinové, Diptychy a Trilogie, Galerie Pod kamennou žábou, České Budějovice, 2008
- Illek, Zbyněk: Katalog k výstavě Moji přátelé rybáři II., AJG Wortnerův dům, České Budějovice, 2000
- Jung, Rudolf: Katalog Galerie Nahoře k výstavě Rudolfa Junga Baltská krajina, České Budějovice, 2008
- Kočan, Robo: Katalog k výstavě Robo Kočana Možná áno, možná nie, Galerie Bazilika, České Budějovice, 2007
- Kotalík, Jiří, T.: Katalog k výstavě United Colours of Nepal II ZdeňkaLhotáka, KANT, Praha, 2009
- Kuneš, Aleš: Katalog k výstavě Frame 007, Frame Brno, 2007
- Lábadyová, Simona: Pavel Pecha, Intuitivní divadlo, Publishing house: Fotofo, Bratislava, 2001
- Lubowicz, Elżbieta: Vladimír Birgus Così nevyslovitelného, Kant, Praha, 2003
- Macek, Václav: Kamil Varga, Fotofo, Bratislava, 1997
- Macek, Václav: Peter Župnik, Vydavatelstvo Osveta, Martin, 1993
- Machalický, Jiří: Katalog Galerie Nahoře k výstavě Vasil Stanka Příběhy pozpátku, České Budějovice, 2004
- Malijevský, Igor: Katalog k výstavě Znamení, Galerie Pod kamennou žábou, České Budějovice, 2007
- Maříková, Bohuslava: Katalog Galerie Nahoře a Akademie věd v Českých Budějovicích k výstavě Mikrosvět, České Budějovice, 2008
- Mára, Pavel: Katalog výstavy 8GEN, Trafačka, Praha, 2008
- Mertl, Věroslav: Katalog k výstavě Krajina lidí a divadla Bohuslavy Maříkové, Minerva, České Budějovice, 2000
- Mertl, Věroslav: Katalog Galerie Nahoře k výstavě Jana Voběrka Fotografie, České Budějovice, 2001
- Moucha, Josef: Katalog k výstavě Frame 007, Frame Brno, 2007

- Musilová, Helena: Katalog K výstavě Rudo Prekopa Zátíší - Hrdinové, Diptychy a Trilogie, galerie Pod kamennou žábou, České Budějovice, 2008
- Musilová, Helena: Fotogenie identity, KANT, Praha, 2007
- Podestát, Václav: Petr Velkoborský Fotografie 1986–2007, Slezská univerzita v Opavě a reklamní agentura EF, České Budějovice, 2008
- Podestát, Václav: Petr Velkoborský Zastavení 70, Galerie Opera, Ostrava, 2008
- Pospěch, Tomáš: Vladimír Birgus Così nevyslovitelného, Kant, Praha, 2003
- Pospěch, Tomáš: Katalog k výstavě Jindřicha Štreita Pohledy do fotoaparátu, Galerie Bazilika, České Budějovice, 2007
- Prekop, Rudolf: Katalog k výstavě Kataríny Bričové a Věry Stuchelové Autoportrét, Galerie Bazilika, České Budějovice, 2007
- Prokůpek, Bohumír: Český dřevák, Praha, 2006
- Remeš, Vladimír: Jiří Škoch, Fotomida, České Budějovice, 1993
- Stolbenko, Zdeněk: Katalog k výstavě Vlastimila Bečváře Lidé mezi nebem a zemí, Galerie Nahoře, České Budějovice, 2003
- Šmok, Ján: Vladimír Birgus, Così nevyslovitelného, KANT, Praha, 2003
- Štefková, Zuzana: Katalog k výstavě Barbory Bálkové Imagine, Galerie Měsíc ve dne, České Budějovice, 2005
- Štreit, Jindřich: Cesty srdce aneb když rodina funguje jinak, katalog výstavy, Nadační fond Rozum a cit, Praha, 2006
- Tetiva, Vlastimil: Katalog výstavy Moji přátelé rybáři II., AJG Wortnerův dům, České Budějovice, 2000
- Tůma, Michal: Sahara, DK ROH, České Budějovice, 1989
- Tůma, Michal: Český Krumlov věčnost a den města, Fotomida, České Budějovice, 2000
- Voběrek, Jan: Katalog k výstavě Františka Kuse Horografie, Galerie Nahoře, České Budějovice, 2001
- Vít, Jan: Deset, dvacet, třicet, už jdu!, Fraktál a Galerie Měsíc ve dne, České Budějovice, 2009
- Žila, Jaroslav: Katalog k výstavě Jaroslava Malíka, Romana Poláška, a Martina Popeláře Tři z Ostravy, Galerie Bazilika, České Budějovice, 2007

Tiskové zprávy

- Halík, Tomáš: Výstava Cesta ke svobodě, Galerie Měsíc ve dne, České Budějovice, 2001
- Havránková, Milota: Výstava Zdeňka Stolbenka Foto 721, Galerie Pod kamennou žábou, České Budějovice, 1996
- Kuklíková, Barbora: Výstava Barbory Kuklíkové Transcontinent, Galerie Solnice, České Budějovice, 2009
- Moucha, Josef: Výstava Jiřího Hankeho Hledání Ameriky, Galerie Bazilika, České Budějovice, 2009
- Pátek, Jiří: Výstava Vlčí Med, Pražský dům fotografie, Praha, 2004
- Pospěch, Tomáš: Výstava Jindřicha Štreita Fotografie z let 1965–2005, AJG Wortnerův dům, České Budějovice, 2008
- Pospěch, Tomáš: Výstava Indie Davida Boukala a Igora Slavíka, Galerie Pod kamennou žábou, České Budějovice, 1999
- Rulišek, Hynek: Výstava Karla Kuklíka Krajina Návratů, AJG Wortnerův dům, České Budějovice, 2004
- Škoda, Michal: Výstava Distance and Proximity, Dům umění, České Budějovice, 2007
- Škoda, Michal: Výstava Tomáše Vlčka Akce a fotografie, Dům umění, České Budějovice, 2008
- Valoch, Jiří: Výstava Evy Výborné Fotografie, Dům umění, České Budějovice, 2006
- Vokolek, Václav: Výstava Milana Davida Přejížděný pobyt, Galerie Solnice, České Budějovice, 2009

Časopisecké a novinové články

- Art-Antiques: 2/2004
- Balzarová, Martina: Fotografie Magazin, 7/2007

Brachtlová, Michaela: MF Dnes, 10. 6. 2000
Czech, Tomasz: Biuletyn fotograficzny, Krakov, 2004
David, Milan: Českobudějovické listy, 1. 6. 2002
Guryča, Richard: Fotografie Magazín, 9/2006
Kuneš, Aleš: Ateliér, 3/2003
Kutiš, Jaroslav: Českobudějovické listy, 30. 5. 2005
Kutišová, Magdalena: Telegraf, 7. 3. 1996
Moucha, Josef: MF Dnes, 10. 6. 1999
Moucha, Josef: Fotograf, 4/2004
Pachmanová, Martina: Fotograf, 4/2004
Pavlicová, Simona: Umělec, 1/2005
Pospěch, Tomáš: MF Dnes, 29. 8. 2000
Ptáček, Jiří: MF Dnes, 9. 5. 2001
Ptáček, Jiří: Umělec, 4/2004
Slavík, Igor: MF Dnes, 30. 10. 1999
Stolbenko, Zdeněk: MF Dnes, 14. 8. 2000
Škoda, Michal: MF Dnes, 11. 9. 2001
Šperl, Daniel: MF Dnes, 13. 5. 2001
Štreit, Jindřich: MF Dnes, 13. 5. 2001
Švolík, Miro: MF Dnes, 8. 9. 2008
Vančát, Pavel: Fotograf, 4/2004
Vlček, Tomáš: Českobudějovický deník, 13. 8. 2008
Záhoranský, Dušan: Reflex, příloha Ex, 43/2007

Bakalářské a magisterské práce

Pužmanová, Lenka: Amatérská fotografie v jižních Čechách po roce 1960,
bakalářská práce, ITF FPF SU v Opavě, Opava, 2002
Zůnová, Petra: Dokumentární fotografie na Institutu tvůrčí fotografie,
bakalářská práce, ITF FPF SU v Opavě, Opava, 2002

Internetové stránky

www.ajg.cz
www.bazilika.cz
www.fotoaparát.cz
www.fotomida.cz
www.kinokotva.cz
www.krajinska.cz
www.kyvadlo.cz
www.mesicvedne.cz
www.mkdb.cz/dumumeni.cz/DumUmeni/
www.metropol-cb.cz
www.novinky.cz
www.paladix.cz
www.photorevue.com
www.revue.theofil.cz
www.schel-gallery.cz
www.uberanka.cz
www.verastuchelova.cz
www.wikipedia.org

JMENNÝ REJSTŘÍK

- Adamec Jan 135
Adams Ansel 71
Albrechtová Gabriela 84, 85, 86, 149
Aleš Mikoláš 124
Alt Hynek 71
Angelová Gabriela 46
Armutidisová Irena 62, 63, 99
Avanesian Garik 175, 176
Avedon Richard 116
Bahenský Antonín 4
Bambasovi Ivana a Daniel 32
Banner Manfréd 23
Balco Andrej 73, 77, 78
Baladrán Zbyněk 120
Balíček Petr 4, 153
Baloun Aleš 144, 145
Balzarová Martina 171, 172
Bálková Barbora 2, 56, 67, 84, 85, 91, 94, 68, 69, 95, 98, 100, 103, 124
Baraka 68, 100
Barteková Daša 180
Bartoň David 69
Bartuška Josef 1, 2
Bauer Michal 81
Bauerová Anna 173
Basselitz Georg 77
Bárta Jaroslav 148
Bárta Zdeněk 7, 11, 16
Bán Andrej 184
Bächli Silvie 106
Becaud Gilbert 151
Bečvář Vlastimil 14, 15, 16, 29, 147, 175, 176, 177, 178, 189
Becher Bernd 118, 119
Becher Hilla 118, 119
Bejda Lumír von 50
Benc Stanislav 36, 37
Benek Bedřich 23, 29
Beneš František 179, 180
Beneš Jaroslav 130, 131
Benešová Petra 46
Bičovský Jan 160
Binder Milan 145, 148
Birgus Vladimír 42, 54, 56, 60, 64, 65, 67, 126
Bischoff Werner 25
Bílek Miloslav 4, 153
Blatný Milan 84, 98, 103
Blízek Jaroslav 160
Blonski Tomáš Agát 20
Blum Kurt 114
Boba Branislav 46
Bobáň Jan 175, 177, 178
Boggiani Guido 189
Borovička Milan 4, 153
Borozan Vjera 146
Born Adolf 154, 158
Bošanská Petra 5, 28, 29
Böhm Josef 23
Bömerová Jana 76, 79, 190
Bolechová Jitka 167
Bolf Josef 107
Borkovec Jan 115
Boukal David 2, 11, 32, 38-42, 45-47, 54, 60, 63, 91, 94, 184
Brachtlová Michaela 41, 42
Braunus Valdis 4
Bričová Katarína 91, 93
Brichcín Roman 28
Bromová Veronika 766, 68, 91, 95, 120, 124
Brunclíková Katarína 91, 92
Brunner Michal 58, 59
Brůhová Stanislava 73, 74, 154-156
Brügger Sussan 110-112
Burda Karel 17, 29, 147, 169, 170, 177, 189
Burtynski Edward 114
Burkhard Baltazar 114
Cabalka Petr 60
Cais Milan 124
Cicvárek Miloslav 32, 56
Cimrmann Jára 2
Corso Gregory 36
Courbet Gustave 114
Cudlín Karel 49
Cuisset Stéphanne 17, 18
Czech Tomasz 65
Černý Jiří 151
Černý Pavel 191, 192
Česká Paralaxa 68, 87
David Jiří 66, 68, 120, 124
David Milan 44, 100, 101, 103
Davidová Eva 136, 141-143
Deczi Laco 135
Dias Pavel 183
Demand Thomas 110-112
Dlouhá - Márová Markéta 91, 95
Dofo 36
Dostál František 7, 10, 26, 50, 152, 153, 155, 156
Dostálková Daniela 73, 75
Doško Radek 84
Doubrava Milan 56
Drábek Petr 179
Drexler Lukáš 69

- Drozd Petr 172
 Drtikol František 4, 65, 89, 117, 126, 154–156, 158
 Držková Kateřina 73
 Duda Michal 16, 20, 182
 Dufek Antonín 99, 100
 Dvořák František 2, 8, 22
 Egger Friedrich 11
 Ehm Josef 74
 Eisenhamerová Pavlína 159, 161
 Erhart Josef 10
 Erhartová Marie 10
 Erml Jiří 183
 Fárová Anna 87, 94, 139, 142
 Fárová Gabina 94, 97, 184
 Fenz Johann 23
 Ferlinghetti Lawrence 36
 Fiala Petr 124
 Fialka Přemysl 186, 187
 Filla Emil 135
 Fischerová Hana 91, 92
 Fišr Martin 46
 Flaška Jan 2, 21, 74, 91, 94, 160, 180
 Forman Pavel 76, 77, 79
 Fotam 1, 4, 7, 8, 183
 Fotojotka 2, 24, 74, 99, 193
 Fotos 1, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 16, 20, 21, 24, 25, 26, 62, 152, 171, 183, 186
 Förg Günther 110, 111, 112
 Franta Roman 124
 Frantíková Zuzana 46
 Francová Sylva 85, 91, 94, 95
 Fuka Robert 167
 Fuková Eva 36
 Funke Jaromír 74, 89, 117, 155
 Gabriel Michal 135
 Gawlik Otakar 7, 8
 Gális Radek 59
 Garza Maria 76
 Geršl Josef 20, 21, 184, 185
 Ginsberg Allen 36
 Gladilov Alexander 149
 Godard Jean Luc 111
 Golda Jiří 121
 Graf de Peter 169, 170
 Gursky Andreas 118
 Guryča Richard 96
 Gutová Anna 76
 Guttwald Vladimír 11
 Halík Tomáš 58
 Hampl Jan 2, 8, 9, 14, 15
 Hanák Petr 160
 Hanáková Jana 160
 Hanke Jiří 1, 66, 80, 98, 100, 103
 Hankeová Jiřina 56, 79, 80, 84
 Hanzlík Pavel 13
 Hanzlíková Linda 149
 Hasal Petr 17, 18, 19, 91, 94, 97
 Havel Václav 30, 44, 50, 75
 Havlík Jaroslav 22
 Havlík Přemysl 46
 Havránková Milota 13, 14, 20, 28, 34
 Heckel Vilém 24, 25
 Hejlová Alexandra 175
 Helbich Petr 130, 152
 Hersberger Lori 106
 Heyd Eva 79
 Hitler Adolf 108
 Hladík Michal 70, 76
 Hlávka Roman 23
 Hloušek Alois 46
 Hloušek Jiří 23
 Hodač Jan 20, 21
 Hodan Tomáš 44
 Hodný Ladislav 168
 Hochhauser Günther 11
 Hochová Dagmar 73–76, 83, 135
 Hojstřičová Jana 20, 21
 Holomíček Bohdan 84, 98–100, 103, 135
 Hon Štěpán 49
 Honty Tibor 132
 Horák Jiří 4
 Horáková Dominika 20
 Horázný Josef 60, 61
 Horkelová Iva 60
 Horníček Miroslav 165, 166
 Hostašová Kája 60
 Hošťálek Petr 182
 Houdek Lukáš 173, 174
 Höfer Candida 118
 Hrabal Bohumil 102, 115, 133
 Hrubý K.O. 4, 13, 99
 Hrušová Hana 46, 60
 Hucek Miroslav 22, 23
 Hynčík Václav 183, 185
 Hübl Jaroslav 177, 178
 Hütte Axel 118
 Chalupecký Jindřich 114, 120, 122
 Chang Simon 71
 Chmelař Zdeněk 59
 Chochola Václav 35
 Chocholová Blanka 35
 Chrt Josef 175
 Ibrahimovič Ibra 186, 187
 Illek Zbyněk 51, 52, 91, 92, 125–127
 Iman Martin 171
 Jachnin Boris 115
 Jakl Jaroslav 160
 Jana Ivan 22
 Jaroš Milan 71, 159, 160, 161

- Jasanský Lukáš 107, 108, 113
 Jelínek Jan 6
 Jelínková Marta 14, 15
 Jetelová Magdalena 108, 110
 Jílková Eliška 180
 Johanus Václav 183, 151
 Jung Rudolf 26
 Kafka Franz 54
 Kalinski Piotr 62
 Kalista Zdeněk 102
 Kalný Pavel 64, 177, 178
 Kalný Šimon 64
 Kalhous Michal 114, 115, 116
 Kaplický Jan 106
 Karlas Otakar 75
 Kašpar Martin 180
 Kállay Karol 10
 Kiensberger Otto 23
 Kinkor Roman 177, 178
 Klapetek Petr 177, 178
 Klásek Jaroslav 7, 11, 13, 23, 179
 Klaus Václav 50
 Kliman Šimon 24
 Klimeš Jiří 36
 Klimeš Miroslav 135
 Klíma Jaroslav 20, 28, 182
 Knight Garry 24
 Knížák Milan 66
 Kníže Milan 2, 11, 32, 38, 39, 46, 91, 94
 Knopová Vendula 79
 Kociánová Kateřina 68
 Kočan Robo 91, 92, 96
 Konrád Miroslav 28, 154, 188
 Košťál Rostislav 4, 153
 Kolářová Běla 36
 Kolčavová Gabriela 76, 77
 Kolich Tomáš 180
 Kollarczyk Tomáš 168, 174
 Kollarz - Lackenbacher Josef 46
 Kollár Martin 77
 Kolíbal Stanislav 106
 Komenský Jan Amos 58
 Kopasz Viktor 85, 88, 90
 Kopp Pavel 165, 166
 Kotalík T. Jiří 102
 Kotzmannová Alena 114, 122
 Korecký Jiří 91, 94
 Korniss Peter 79
 Koudelka Josef 142, 172
 Kracíková Maria 191
 Kramarz Andrej 71
 Kratochvíl Antonín 24, 186
 Krátký Čestmír 36, 127
 Krátký Pavel 181
 Krejčová Barbora 46, 71, 80
 Křišťůfek Milan 2, 46, 74, 184, 185
 Krnínský Michal 62
 Krejzlík Martin 125
 Kroupová Daniela 73
 Kroutvor Josef 121
 Křenek Jiří 60
 Kubát Petr 94
 Kubišta Bohumil 135
 Kučera Jaroslav 190
 Kudrjavcev Alexander 4
 Kudrna Otakar 188
 Kuklík Karel 36, 126–128, 130, 131, 135
 Kuklík Petr 125, 126
 Kuklíková Barbora 46, 73, 98, 101, 104
 Kulhánek Oldřich 154, 158
 Kundera Milan 43
 Kuneš Aleš 33–36, 46, 61, 70, 72, 73, 77, 181
 Kurc David 91, 92, 96
 Kus František 10, 11, 12
 Kutíš Jaroslav 332, 34, 39, 40, 42, 45, 47, 83
 Kutíšová Magdalena 32, 34, 39, 40, 55, 83
 Kuščynskij Taras 2, 4, 153
 Kvašnovská Vladimíra 26, 182, 183
 Kvíčala Petr 106
 Kynclová Táňa 60
 Kyndrová Dana 169, 181, 188
 Kytnar Jaroslav 7
 Lageder Florian 11
 Lahodný Jiří 17, 186
 Lachout Zdeněk 161
 Lamačová Dita 71
 Lamr Václav 56
 Langhans Jan 135
 Langrová Kateřina 59
 Lapka Lubomír 4, 5, 8, 20, 29, 30, 47
 Lauda Jakub 32, 39, 184
 Lavičková Eva 14, 16
 Lábadyová Simona 98
 Lábus Ladislav 106
 Látal František 20, 21
 Lhoták Zdeněk 98, 102, 104
 Lehner Wolfgang 46
 Leinweberová Adéla 180
 Lifson Robert 4, 7
 Lindovský Jiří 124
 Linie 1, 2
 Listri Massimo 28, 30
 Lodzińska Weronika 71
 Loos Adolf 110
 Loudát Jakub 186
 Loudát Stanislav 186
 Lubowitz Elżbieta 65
 Luniaczek Petr 146, 147, 148

- Lutterer Ivan 11, 39
 Lustig Arnošt 102
 Lüscher Ingeborg 106, 112, 113
 Macek Václav 143, 145
 Macenaurová Hana 140 141
 Macků Michal 126
 Mahr Jan 2, 32, 39, 42, 46, 59, 91, 94, 179, 180, 182, 183
 Machalický Jiří 17
 Macháček Pavel 172, 173
 Majer Eduard 11, 183
 Majewska Anna 4
 Malá Kateřina 46
 Malá Petra 79
 Malijevský Igor 46, 49, 50, 51, 68
 Malina Václav 50
 Malík Jaroslav 85, 86
 Malý Jiří 39
 Mapplethorpe Robert 141
 Margot Artur 49, 50
 Matasová Adéla 122
 Matela Pavel 46, 80
 Mattasová Jana 60
 Mára Pavel 91, 95, 96, 188
 Mareš Štěpán Mikuláš 32, 35, 36
 Maršálek František 4
 Mašín Jiří 132
 Matějková Lucie 60
 Marhoun Bohdan 186
 Martinček Martin 134
 Marzecová Agáta 73
 Maříková Bohuslava 5, 13, 17, 22, 27, 29, 31, 172, 173, 177, 181, 182
 Matschenko - Altmüller Uli 11
 Mayr Alfred 11
 Mayr Georg 11
 Medek Tomáš 56
 Medková Emilia 36, 89, 127, 128
 Medzihradský Vlado 14
 Melenová Kateřina 84, 88
 Merta Vladimír 125, 135
 Mertl Věroslav 18, 19, 173, 181
 Michl Milan 4
 Mika Karel 14, 20
 Mládková Mína 33, 39, 84–86, 89, 91, 94, 98, 102, 182, 184
 Mlčoch Jan 42, 65, 126
 Mohylová Věra 135
 Moravcová Jolana 91, 92
 Morawicki Marcin 77
 Mosset Olivier 106
 Motejl Aleš 91, 94
 Motl Ctirad 7
 Moucha Josef 39, 70, 73, 76, 77, 79, 89, 100, 179, 180
 Musilová Helena 2, 52
 Musilová Kamila 77
 Myška Miroslav 4, 5, 28, 29
 Najbrt Aleš 126, 137
 Nárovec František 2, 11, 35, 36, 47, 56, 58, 59, 62–64, 66, 69, 72, 83, 91, 94, 97, 191, 194
 Nasierowska Zofie 4
 Navrátilová Alžběta 161
 Němec Ladislav 23, 182
 Němec Tomki 49, 50
 Němec Václav 24, 91, 94, 170, 179, 180, 183, 189
 Nepraš Karel 135
 Nieweg Simone 118
 Nimcová Lucia 61
 Novák Ada 2
 Novák Justyna 11
 Novotná Barbora 46
 Novotný Jaroslav 29
 Nový Oldřich 155
 Nožička Alois 36, 127
 Ohnestrom 179
 Olejniczak Pawel 77
 Ondříček Miroslav 165
 Opočenský Pavel 32
 Othová Markéta 112, 113
 Pachmanová Martina 107
 Palkovič Ján 22, 23
 Pancer Václav 163
 Parkanová Václava 46
 Pašek Felix 7, 23, 147
 Pátek Jiří 68, 73
 Pavel Pavel 177
 Pavlicová Simona 122
 Pavlík Ján 87, 88, 146, 147
 Pavlíková - Byrne Monika 147
 Pavlíková - Doležalová Radka 84–86, 89, 91, 94, 95, 98, 102, 104
 Pecha Pavel 177, 178
 Pekař Roman 191, 192
 Pepe Dita 60, 124
 Peterka František 154
 Peterka Milan 168
 Pfeifer Vladimír 26
 Pinkava Ivan 70
 Pirgl Jan 164, 165
 Písařík Petr 32
 Písaříková Kamila 46
 Plachý Jiří 7, 11, 23, 25, 29, 30, 62, 147
 Plečnik Josip 110
 Plicka Karol 74, 134
 Plitz Martin 46
 Podestát Václav 71, 78
 Pohribný Jan 85–88, 90

- Poláček Jiří 39
 Polák Martin 107, 108, 113
 Polášek Roman 85, 86
 Popelář Martin 85, 86
 Posekaný Lukáš 161
 Pospěch Alexander 26
 Pospěch Tomáš 40, 64, 71, 86, 93, 133, 134,
 Postupa Ladislav 36, 37
 Pouzar Ladislav 17, 23
 Pölt Anton 23
 Prášilová Barbora 71
 Preclík Vladimír 154
 Prekop Rudo 51, -53, 68, 85, 87, 93, 146
 Preissig Vojtěch 121
 Preslová Míla 124
 Profil 116, 152
 Proksová Lenka 67
 Prokůpek Bohumír 130, 131
 Proll Tomáš 154
 Prous José Maria Dinas 4
 Přibík Jindřich 183
 Přibyl Ondřej 71, 73
 Přibyllová Kateřina 159
 Přindáš Čestmír 135
 Ptáček Jiří 124
 Ptáček Jiří ml. 9, 32, 111, 113
 Ptáček Josef 2, 188
 Pták Milan 143
 Pudon 184
 Puchnarová Dana 124
 Puchner Sepp 11, 23
 Putta Jiří 127
 Pužmanová Lenka 46, 62, 91, 94, 153, 159-161, 182, 184, 185
 Ra 1
 Radimec Matouš 16
 Rajter Jan 186, 187
 Rasl Tomáš 130, 131
 Reder Bernard 132
 Region 02 1, 7
 Reich Jan 2, 130-132, 152, 153
 Reichmann Vilém 2, 4, 36, 127, 128
 Remeš Vladimír 81
 Renaud Suzanne 69, 81
 Reynek Bohuslav 69, 79-82
 Reynek Daniel 67, 69, 70, 81, 83
 Reynek Jiří 81
 Rohe van Der Miese Ludwig 110
 Róna Jaroslav 56
 Ropp William 125
 Rovderová Nadia 91, 95
 Rössler Jaroslav 65, 117, 155
 Rubeš Zdeněk 183
 Ruff Thomas 118
 Rulišek Hynek 124, 128
 Rulišek Hynek ml. 124, 133
 Růžicková Šárka 160
 Rychetský Jan 51-53
 Říha Martin 46, 61
 Sadovská Dorota 91, 95
 Sakaki Nanoo 56
 Sakař Jan 179
 Salgado Sebastian 190, 191
 Salgado Leila Wanick 190
 Samsa Řehoř 54
 Saporová Silvia 20
 Sasse Jörg 118, 119
 Saudek Jan 9, 126, 177
 Sedláková Iva 136, 148
 Seidl František 163, 164
 Seidl Josef 164
 Sejkot Roman 5, 17, 18, 19
 Semeniako Michél 17, 18
 Sepp Ota 47
 Servitová Martina 167
 Setkání 2, 4, 28, 116, 153
 Sever Jiří 36
 Schel Jaromír 4, 8, 31, 154, 155, 156
 Schel Petr 154
 Schelová Alena 154
 Schulz Toni 14
 Schýbal Petr 84, 85, 86, 90
 Sikula Petr 4, 153
 Singer Filip 5, 24, 25
 Singer Michal 24
 Siroň Michal 165, 166, 167
 Sitenský Ladislav 2
 Slaviček Petr 11, 160
 Slavík Igor 39, 40
 Sláma Karel 186
 Sláma V. Vojtěch 56, 67, 68, 70, 73, 77, 83
 Skalický Karel 4, 5, 7, 20, 21, 29, 31
 Skokan Jakub 80, 92
 Skopec Rudolf 81
 Skrepl Vladimír 68, 120
 Skupina 42 1
 Skýpala Vladimír 179
 Smetana Jan 124
 Smeykal Karel 46
 Smolíková Eva 11, 183
 Smutný Oldřich 56
 Sobek Evžen 70, 73
 Specker Heidi 110, 111
 Spěvák Václav 182, 183
 Stano Tono 85, 87, 90, 125-127, 138, 139
 Stanko Vasil 5, 17, 19, 85, 87
 Staněk Jaroslav 23
 Stehli Iren 73
 Steinerová Petra 73

- Stejskalová Kateřina 62
 Stibor Miloslav 4, 5
 Stibůrek Lubomír 91, 92
 Stoilov Viktor 94
 Stojčev Dobrin 51, 52, 53
 Stolbenko Zdeněk 2, 11, 15, 16, 32–34, 42, 46, 58, 59, 60, 64, 66, 108, 109, 110, 150, 151, 188
 Stratil Václav 58, 59, 124
 Struth Thomas 118
 Strížek Antonín 66
 Stuchelová Věra 2, 64–67, 84, 85, 91, 93, 94, 97, 98, 102
 Sudek Josef 11, 13, 89, 130, 131, 132, 146, 152, 155, 166,
 Suchý Jiří 102
 Sváček Michal 112, 145, 163
 Svoboda Jan 89
 Synek Josef 32
 Sýbek Jaroslav 183
 Szaniawski Marek 4
 Szemző Viktor 24
 Šafr Jakub 184
 Šajmovič Juraj 10, 12
 Šavrdová Lenka 46
 Šálek Martin 2, 24, 25, 49, 50, 73, 74, 76, 91, 94, 97, 179
 Šárkozy Kateřina 50
 Šechtlová Marie 23
 Ševčík David 58
 Šibík Jan 52, 136, 137, 140, 141, 188, 189
 Šigut Jiří 85, 88, 89, 91
 Šimák Pavel 177, 178
 Šimánek Vít 46, 60
 Šimeček Vladimír 13
 Šimotová Adriena 108
 Škoch Jiří 4, 79–83
 Škoda Michal 106, 111, 112, 115, 119, 121
 Škvorová Lucie 46
 Šlejhar Karel 171
 Šmídová Alice 91, 92
 Šmok Ján 11, 34, 50, 52, 65, 183
 Špalek Lorant 60
 Špát Antonín 13, 23
 Šperl Daniel 43, 46
 Šproutil Karel 60
 Štefková Zuzana 67, 68
 Štecha Pavel 50, 122, 181
 Štěpařová Renata 180
 Štěpánová Eliška 56, 57, 66, 82, 83, 194
 Štěpánová Jana 46
 Štěrba Martin 60, 65
 Štěrba Pavel 85, 180
 Štochl Sláva 9, 15
 Štokingerová Jiřina 64, 182
 Štolba Tomáš 28
 Štolbová Renata 32, 154
 Štreit Jindřich 32, 35–37, 43, 47–51, 56, 58, 59, 64, 66, 70, 73, 76, 77, 79, 80, 84, 91, 93, 96, 124, 125, 133–135, 189, 190
 Štybnarová Julie 91, 95
 Šustal Radek 46
 Švecová Růžena 10, 11, 154, 186
 Švejcar Václav 168
 Švejkar Vojta 60
 Švolík Miro 2, 83–85, 87, 90, 93, 94, 101, 102, 104, 105, 136, 138–140, 146, 193
 Tabery Jan 33, 39, 40, 46, 91, 94
 Talich Pavel 98, 101, 104
 Tetiva Vlastimil 124, 125
 Teringl Antonín 23
 Teubalová Jitka 91, 95
 Tichý František 135, 154, 158
 Tichý Jaroslav 172, 173
 Tikal Václav 127
 Tiller Jiří 14, 28, 154, 157
 Topol Jáchym 94
 Tripes Zdeněk 188
 Trojan Tomáš 50
 Trost Eda 36
 Třešňák Vlasta 56
 Turinský Jan 179
 Tůma Martin 80, 92
 Tůma Michal 2, 4, 6, 11, 38, 81, 98, 102, 104, 106, 115, 116, 145, 149–152, 169, 181, 182, 185, 194
 Tvrdohlaví 107
 Urban Josef 64
 Urbanec Zdeněk 46
 Urbanová Jana 60
 Urzidil Johanes 132
 Vaca Jan 61
 Vaculík Ludvík 115
 Vajd Aleksandra 71
 Valentíková Radka 68
 Valoch Jiří 60, 117
 Valúchová Radana 24
 Valtér Karel 115
 Vančát Pavel 113
 Vano Robert 136, 141–143, 183
 Varga Kamil 85, 87, 144, 145
 Vašinka Radim 36
 Vašků Václav 186, 187
 Vaverková Karolína 8, 9
 Váchal Josef 154
 Vávra Jan 10, 12, 163, 165
 Veis David 163, 167
 Velkoborský Petr 46, 56, 70–72, 76–79, 87
 Vermouzek Petr 72
 Veselý Dalibor 37

- Veselý Radek 46
Virilio Paul 108
Vitásková Dana 2, 5, 11, 91, 94, 102, 104, 149, 150, 152, 153, 168, 169, 194
Vít Jan 74, 75
Vlášek Václav 11, 170
Vlček Tomáš 120, 121
Vlčková Tereza 76, 79, 92
Vlk Vojtěch 181
Voběrek Jan 5, 12, 17–19, 35, 36, 47, 48, 50, 62, 63, 91, 94
Vodáková Irena 46
Vojtěchovský Miroslav 65, 70, 73, 76
Vojtěchovský Luděk 135
Vokolek Václav 101
Vol Johan 73
Voldánová Jolana 115
Vox Bono 190
Výborná Eva 2, 59–61, 117, 118
Vývojka 14, 22, 179, 182, 185, 187
Warhol Andy 52
Wágner Martin 179, 186
Weinertová Věra 4
Wenders Donata 190, 191
Wenders Wim 190, 191
Weyda František 22, 187, 188
Wunderlich Petra 118
Willert Petr 92
Wiškovský Eugen 155
Yoshimi Yokoyama 180
Zahradnický Jiří 119
Záhoranský Dušan 88
Zdražil Tomáš 23
Zerzoň Jiří 62, 63
Zika Adolf 8, 9, 155, 156
Zikmund Petr 24
Zimová Iva 62
Znachor Petr 16, 22, 27, 145
Zumr Jaromír ml. 8, 9, 14, 15
Zumr Jaromír st. 8, 9
Zůnová Petra 46
Žalman Jiří 129
Židlický David 85, 87
Židlický Vladimír 85, 87
Žila Jaroslav 86
Žižka Ondřej 70, 73
Žižková Kateřina 38
Župnik Peter 85, 87, 143, 144, 161